

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 3 februari 2022

Notulen van de raadsvergadering van 3 februari 2022 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 2

Voorzitter: de heer J.W. Verheij

Tegenwoordig zijn 39 leden, namelijk: mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer F. Achbar, mevrouw N. Arsieni, de heer J.W. van Assendelft, de heer N. Balwantsingh, de heer E. Büyükcıfci, de heer B. van Drunen, de heer M.G.J. van Elck, de heer G.J. Engberts, mevrouw J.A. Faber, mevrouw D.A. van Groningen, mevrouw T.C. Hoogwerf, mevrouw A. Kockelkoren, de heer G.F.E. Koster, de heer S.F. Lammering, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer M.J.P. Meeuwissen, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, de heer J.P. Postma, de heer J.W. van Putten, mevrouw L.L.P.R. Roest, de heer R.C.J. de Roon, de heer T. Roskam, de heer B. van Schaik, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer R.A.C.J. Simons, de heer J. Smet, de heer D.P.A. Tak, de heer J.W. Verheij, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer T.B. Versnel, de heer T.J. Vonk, mevrouw E.S. Walgenbach, mevrouw I. van Wifferen, de heer E. Yigit, mevrouw D. Yildirim, mevrouw B.C. Zandberg, mevrouw C.M. Zeegers en de heer A. van Zevenbergen

Afwezig zijn 6 leden, namelijk: de heer S.R.T. van Baarle, de heer T. Cicek, mevrouw E.H. Duijm-Wickerhoff, de heer S. Leewis, de heer B. van Noppen en de heer R.T.J. van der Velden

Namens het college zijn tegenwoordig de heer S. Kasmi en de heer S.A. Kurvers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Goedemorgen, leden van de raad, welkom bij de raadsvergadering van 3 februari 2022. Ik heet u allen van harte welkom. Wij hebben, zoals de afgelopen twee jaar inmiddels, een vergadering in coronasetting, oftewel alleen woordvoerders zijn per fractie aanwezig in de raadzaal. Anderen volgen het op afstand. Ik verzoek u uiteraard om de coronamaatregelen in acht te nemen bij het binnenkomen en verlaten van de zaal. Ik verzoek ook bij eventuele wissels van woordvoerders te zorgen dat dat vlot en op tijd gebeurt, zodat we snel door kunnen met de agenda. Ik heb een aantal berichten van verhindering. Ten eerste is de burgemeester afwezig. Hij is op een dienstreis naar het buitenland. Verder zijn de heer Van Noppen, de heer Leewis, de heer Cicek en de heer Van der Velden afwezig. Mevrouw Verkoelen wil daar iets over zeggen. Gaat uw gang.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja, dank u wel voorzitter. De heer Van der Velden is afwezig omdat hij in quarantaine zit, maar hij zal wel deel blijven nemen aan de vergadering door ook vanavond te stemmen. Nu is het bezwaar dat de Partij voor de Dieren ook een heel aantal moties wil indienen, dus we hebben het zo opgelost dat ik de moties mede heb ondertekend, ze vandaag zal indienen voor de Partij voor de Dieren, en daarmee maken ze deel uit van de beraadslaging en kan de Partij voor de Dieren toch haar verhaal doen. Dat

wilde ik dus graag aan de voorkant even vaststellen, dat iedereen begrijpt hoe het vandaag voor mijnheer Van der Velden gaat lopen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Uiteraard is dat toegestaan en wat mij betreft een charmante oplossing. We hopen dat de heer Van der Velden snel weer uit quarantaine kan, zodat hij weer volop kan deelnemen. Dan wil ik de heer Simons graag het woord geven, want hij heeft aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Daarmee is het woord aan de heer Simons. Mijnheer Meeuwissen, ik kom zo meteen bij u na het indienen van dit initiatiefvoorstel.

De heer **SIMONS** (lr). Dank u voorzitter. Straatoverlast. Een onderschat probleem in Rotterdam. Niet door de Rotterdammers, maar wel in deze zaal en met name dan door dit college. Het is een veelheid van kleinere en grotere overlast gevende gedragingen, zoals 's avonds na 22.00 uur keiharde muziek in een auto bij een huizenblok, maar ook drugs dealen, tegen de voordeur aan plassen, vrouwen die wat later thuiskomen en die eigenlijk hun auto niet uit durven, bang zijn dat ze worden lastiggevallen, aangesproken op een vervelende manier. En helaas is dat niet denkbeeldig, want er is ook recent nog een onderzoek geweest dat 84% van de Rotterdamse vrouwen en meisjes met enige regelmaat worden lastiggevallen. Het is ook het idiote dat heel veel mensen naar een fastfoodrestaurant gaan, met de auto ergens naartoe rijden, het gaan opeten en vervolgens alles op straat gooien. Hoe makkelijk kan het zijn om gewoon je eigen rotzooi mee te nemen en gewoon thuis of in een afvalbak onderweg te dumpen. Blijkbaar is dat die jongens – het zijn meestal jongens – nooit verteld. Wij komen straks met allemaal oplossingen, maar ik wil dit toch nog even adresseren want we hebben vele honderden meldingen gekregen. We hebben het ook aan de politie gevraagd, en die zei: in 2018 hadden we 20.000 meldingen van overlast; in 2021 30.000. Het is dus niet alleen dat wij dit hier naar voren brengen en zeggen dat hier wat aan moet gebeuren, maar u kunt het ook zien uit de cijfers van de politie. Maar vorige week vrijdag hebben we ook een setje indexen gekregen, veiligheidsindex, sociale index, fysieke index, en de moraal van dat verhaal is eigenlijk precies hetzelfde. Straatoverlast, straatintimidatie, het ongenoegen dat daarover bestaat, de vervuilde buitenruimte, is bijzonder groot. Het is toevallig dat ik hier nu sta of misschien niet, want Leefbaar Rotterdam heeft hier de afgelopen jaren natuurlijk veel aandacht voor gevraagd. Was het in Zevenkamp bij de Harp, was het in Beverwaard, was het in Rozenburg? En eigenlijk de standaardreactie die ik van het college kreeg, van de burgemeester of van de heer Karremans, is: het is nog nooit zo veilig geweest en u overdrijft. Of zelfs letterlijk: overdrijven is ook een vak. En dat is eigenlijk heel erg, want daarmee misken je het ongenoegen maar ook de overlast die deze straatoverlast brengt. Moet u zich eens voorstellen, er zijn mensen die daarom uit Rotterdam verhuizen. Maar ook gewoon verpleegkundigen die we hebben gesproken, die we gewoon hard nodig hebben, die een vroege dienst hebben en niet kunnen slapen. Mensen die echt letterlijk hun straat onveilig vinden, hun buurt onveilig vinden en zelfs soms zich niet meer veilig voelen in hun huis. Een simpele oplossing is natuurlijk ook die jongeren aanspreken, maar daar krijgen we echt heel veel reacties van terug. Ja mijnheer Simons, u denkt toch niet dat we een gaatje in ons hoofd hebben? We worden in elkaar geslagen, we worden bedreigd, dat kan gewoon niet meer. Desondanks hebben we van die meldingen die wij hebben gekregen, twee bewoners gisteren bereid gevonden om hun verhaal te doen bij Rijnmond. U kunt het nog terugzien, dan kunt u ook van de Rotterdammers zelf horen wat ze ervaren. En eigenlijk is de oplossing ook heel simpel, maar daar kom ik zo op. Ik wil toch met u een aantal meldingen delen. Ze zijn vrij willekeurig. Het hele initiatiefvoorstel staat er vol mee, met foto's erbij, dus u kunt het op uw gemak nog een keer nalezen. Een bewoner aan het Cor Kieboomplein op Zuid meldt: het lijkt wel een dance parade van in optocht rijdende auto's met dreunende bassen en knetterende uitlaten. Een bewoner aan de Teldersweg in Schiebroek zegt: kinderen worden

's nachts wakker en kunnen niet meer slapen. Als er wat van wordt gezegd, worden de bewoners bedreigd.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Simons, mag ik u verzoeken het iets korter te houden? We doen op dit moment nog niet de commissiebehandeling van uw initiatiefvoorstel, dus misschien kunt u wat meer tot de conclusie komen, zodat we verder kunnen met een heel lange agenda.

De heer **SIMONS** (lr). Voorzitter, net zoals u ken ik ook de regels. Bij een initiatiefvoorstel is geen spreektijd. Ik zie de heer Vonk van de ChristenUnie-SGP al wegwerpgebaren maken. Dat is nu juist precies het probleem, dat in deze raad de Rotterdammers niet serieus worden genomen. Het is een zeer ernstig probleem, waar Rotterdammers elke dag last van hebben en bij de overheid tegen gesloten deuren aanlopen. Ik maak dus mijn verhaal af, ik heb niet zo heel lang nodig. Ik heb een vrije spreektijd, dus u kunt mij op dit punt het woord niet ontnemen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Voorzitter, een korte correctie. Ik maakte geen wegwerpgebaar, ik maan u tot tempo. Want we hebben tot nu toe volgens mij nog niets nieuws gehoord. Dat zal ook wel zo blijven, dus alstublieft een beetje tempo.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Gaat uw gang mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Niets nieuws gehoord. Wat heeft u hier de afgelopen vier jaar aan gedaan mijnheer Vonk? Inderdaad niets, en dat is het probleem. Als er wat wordt gezegd, worden de bewoners bedreigd. Ik heb niet veel vertrouwen meer in de gemeente, ze beloven veel maar doen niets. Ik heb het gevoel dat de gemeenteambtenaren na 21.00 uur nergens meer te bekennen zijn in Rotterdam. Dat vind ik jammer. Ik ga er nog drie voorlezen, met u delen. En mijnheer Vonk, als u het niet interessant vindt, gaat u toch lekker uit de zaal, dan gaat u een bakkie koffie drinken. Je voelt je als burger onmachtig, vertelt een bewoner van de Plantagelaan in Kralingen. Er is veel herrie van geschreeuw en harde muziek. Etenressten en verpakkingen, veelal fastfood, worden op straat gegooid. En het vele lachgasverbruik levert onveilige verkeerssituaties op door bedwelmde bestuurders. Dat straatoverlast bij de gemeente geen prioriteit heeft, heeft grote gevolgen voor Rotterdammers. Bellen ze naar de meldkamer of spreken ze een BOA aan, dan horen ze: stap er eerst zelf op af en ga praten, terwijl de bewoners juist zeggen: zelf ga ik de confrontatie liever niet aan, veel te bedreigend. Een vrouw bij de Slinge meldt dat ze zich onveilig voelt wanneer ze 's avonds over straat loopt. Ze wordt namelijk nageroepen door groepjes mannen. Ook zegt een bewoner: ik vind het raar dat Rotterdam vol zit met jonge gasten in te dure auto's. Dat is een vijftal Rotterdammers die dit gemeld hebben aan ons. U kunt het ook allemaal teruglezen. Ik word er heel erg verdrietig van. In ons Aanvalsplan Straatoverlast komen we met 29 oplossingen. En die 29 oplossingen zijn niet door ons bedacht. Die zijn aangegeven door de Rotterdammers. Toen ik het allemaal las en na de gesprekken die ik heb gevoerd, heb ik er zelf eigenlijk ook wat van geleerd. Wij zijn in Rotterdam vaak geneigd om generieke maatregelen over de stad uit te rollen. Maar wat de bewoners zeggen, is: lever nu eens maatwerk. Om een heel eenvoudig voorbeeld te noemen. Een mevrouw zei tegen mij: we hebben hier een parkeerplaats om de hoek, daar ligt het vol met zwerfvuil maar er zijn geen vuilnisbakken. Plaats nu eens extra vuilnisbakken. Die vrouw heeft drie jaar moeten wachten en uiteindelijk is er één vuilnisbak geplaatst. Chris Dietrich, en dat is niet afgesproken, stuurde twee dagen geleden alle leden van deze raad een column over de overlast op het Coolhaveneiland. Ik heb die man gebeld, en misschien

hebben jullie zelf ook wel met deze Chris gesproken, een betrokken bewoner die de wanhoop nabij is. Wanneer wordt er nu door de gemeenteraad, het college, naar ons geluisterd? Nog een paar suggesties. We hebben natuurlijk niet heel veel BOA's. Dat is duidelijk. Maar het gaat niet altijd om meer geld en meer mensen, maar ook om je geld en je mensen op een goede manier in te zetten. Het heeft natuurlijk geen zin als BOA's 's middags om 14.00 uur over een hangplek lopen waar jongeren alleen na 22.00 uur hangen. Dan zul je dus 's avonds moeten gaan kijken. Het is eigenlijk te simpel voor woorden, maar het gebeurt niet. Maar het allereerste, het allerbelangrijkste punt is, en dat is bij alle organisaties, als het management er niet in gelooft, gebeurt er niets. Het management van deze stad, het college, geeft het geen prioriteit, wuift het weg en daarom moeten ze dat wel prioriteit gaan geven. Het gaat helemaal niet heel veel extra geld kosten, maar gewoon beter luisteren naar de bewoners. Oplossingen zijn vaak heel eenvoudig, klein, en die brengen heel veel effect. Dat is de moraal van mijn verhaal van de 29 oplossingen. Ik zou zeggen: lees het in ieder geval. Denk erover na en ik zie uit naar de bespreking in de commissie.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ja, dit is nu echt een voorbeeld van populisme. Het initiatiefvoorstel komt nu pas, aan het eind van vier jaar. Hij had dit in het begin moeten doen, vier jaar geleden, want toen waren de problemen er ook. We hebben er regelmatig over gesproken. Maar dit is typisch een voorbeeld van populisme. En maar doorgaan, en maar doorgaan, en maar herhalen. O, wat zijn we geweldig. Al die andere raadsleden snappen het niet, alleen Leefbaar Rotterdam. Ja, tegen de verkiezingen snapt Leefbaar Rotterdam het. Het is een grof schandaal, wat de heer Simons nu doet.

De heer **SIMONS** (lr). Voorzitter, ik voel me toch even genoodzaakt hier een korte reactie op te geven.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Simons, u heeft het woord nog niet, dat heb ik. Bij de indiening van een initiatiefvoorstel gaan wij niet in debat over het initiatiefvoorstel. De voorzitter neemt het initiatiefvoorstel in ontvangst en geleidt het door naar de betreffende commissie en naar het college voor advies. Dat ga ik ook doen. Ik laat dus ook geen reactie toe van de heer Simons op het punt van de heer Van Zevenbergen. U was volgens mij tot een afronding gekomen mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Maar voorzitter, ik begrijp de regels, en die legt u ook goed uit, maar u geeft de heer Van Zevenbergen wel het woord en nu snoert u mij de mond om een korte reactie te geven op de onwaarheden die de heer Van Zevenbergen hier te berde brengt?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is dus precies de discussie die ik hier niet wil. Ik veronderstelde, blijkbaar ten onrechte, dat de heer Van Zevenbergen een punt van orde ging maken. Dat heeft hij niet gedaan. Of dat een terecht punt is of niet, dat bespreekt u fijn met elkaar in de commissie op het moment dat dat punt geagendeerd wordt. Mijnheer Simons, ik dank u wel voor de toelichting op uw initiatiefvoorstel en wij gaan het Aanvalsplan Straatoverlast doorgeleiden naar de commissie VB, dan wel de commissie die daar na de verkiezingen over gaat en wij gaan het college vragen om advies op dit aanvalsplan. Dank u wel.

2. Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering 3 februari 2022

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat gezegd hebbend, komen wij bij punt 2 op de agenda, de vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van vandaag. Ik vermoed

mijnheer Meeuwissen, dat u daarover iets wilt zeggen. Voordat u dat doet, laat mij een paar dingen zeggen. Dan kom ik als tweede punt bij u. Er staan heel veel punten op de agenda vandaag, dus dat vereist wat discipline van ons. Ik bied zo meteen de gelegenheid bij een aantal punten om er iets over te zeggen hoe ze op de agenda moeten komen. Bij de punten die ik noem kunt u dus uw opmerkingen maken. Het eerste waar ik op kom, zijn twee verzoeken die zijn ingediend voor regulier debat door de heer Meeuwissen, 'Hetze van wethouders GroenLinks, CDA en PvdA jegens Forum voor Democratie', en 'Staat de Rotterdamse raad boven de wet wat betreft censuur en intimidatie?' Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, daar heb ik geen opmerkingen over. Ik wil nog wel even opmerken dat het lijkt dat de heer Simons een cursus langzaam spreken heeft gevolgd. En verder, mijn punt dat ik aan het begin wilde maken, ten gevolge van de stroomstoring kon ik gisteren de hele dag niet in mijn fractiekamer werken. Goed dat de bruiloften uiteindelijk met enige hinder wel door konden gaan. Bij mijn weten waren de vertrekken van de wethouders gewoon toegankelijk, dus ik vind het echt heel schandalig dat ik gewoon niet deze belangrijke vergadering met mijn fractie kon voorbereiden gisteren. Het is weer het zoveelste voorbeeld van een ongelijk speelveld tussen de raad en het college. Ik ben benieuwd wat mijn collega's hiervan vinden, of zullen we dit toevoegen als debat? En ik werd ook al een keer buitengesloten omdat Máxima hier ineens was. Toen kon ik ook geen videoconferentie vanuit mijn fractiekamer volgen. Dat heb ik hier al eerder aangekaart. Ik vind het gewoon schandalig, want dit stadhuis is volgens mij van de raad, en een fractiekamer hoort toegankelijk te zijn en niet een hele dag ontoegankelijk. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het stadhuis is van het integrale gemeentebestuur, dus dat betreft ook de wethouders en de burgemeester. En inderdaad ook de gemeenteraad. Er was gisteren inderdaad een stroomstoring met lastige gevolgen voor alle fracties in de raad. Dat is het geval en er wordt onderzoek naar gedaan hoe dat in het vervolg kan worden voorkomen. Zijn er naar aanleiding van het punt van de heer Meeuwissen nog opmerkingen dan wel over de twee verzoeken die hij heeft gedaan om toe te voegen als regulier debat aan de agenda? Iemand die daarover het woord wenst? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor om deze punten te agenderen als 21.1 en 21.2. Er zijn vijf verzoeken ontvangen voor een tweeminutendebat, 'Voortgang actieplan Rotterdam loopt', van ChristenUnie-SGP en GroenLinks, 'RMA interventies', van de VVD en Leefbaar Rotterdam. Mijnheer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voor wat betreft het agendapunt RMA stellen wij voor dat van de agenda te schrappen, omdat wij andere inzichten hebben, ook hoe we dat behandeld zouden willen zien.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het tweeminutendebat RMA-interventies. Ik heb begrepen dat dat teruggedleid wordt naar de procedurevergadering van de commissie EDEM, om daar te bespreken op welke manier dat het best aan bod kan komen. Mooi, dan is dat punt van de agenda. 'Evalueer de mosquittoon', aangevraagd door D66. 'Waarom word ik aangehouden?', ook van D66, en 'Rozenburgers not amused over komst megawindturbines', van Leefbaar Rotterdam. Wenst iemand hierover het woord? Dat is niet het geval. Dan voegen we die toe als agendapunten 40.1, 40.3, 40.4 en 40.5. Agendapunt 40.2 is dus vervallen. Agendapunt 35, 'Denktank New Deal' is vervallen omdat dit per abuis op de agenda was geplaatst. De commissie achtte raadsbehandeling niet nodig. Volgens mij klopt dat, dus agendapunt 35 is daarmee vervallen. Dan heeft mij het bericht bereikt, ik weet even niet wat de agendapunten zijn, maar dat de bibliotheek en Hart010 geen aanleiding geven voor raadsbehandeling en dat die als hamerstuk behandeld zouden kunnen worden, maar ik

sondeer even bij de raad of dat inderdaad het geval is. Ik zie knikkende hoofden, ook vanuit Leefbaar Rotterdam? Ja. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, ik heb gisteren in de commissie-app geïnventariseerd of mensen hierover wilden spreken en dat was niet het geval.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan voegen wij Hart010 en de bibliotheek toe aan de lijst van hamerstukken waar we zo meteen komen, en dan hameren we ze netjes af. Dat schiet op. Er is een raadsvoorstel onder embargo ontvangen, dat in samenspraak met de commissie EDEM als hamerstuk aan de agenda toegevoegd zal worden. Ik stel u voor het voorstel tot vaststelling van het voorbereidingsbesluit actualiseren bestemming detailhandel, als hamerstuk aan de agenda toe te voegen onder agendapunt 8A. Mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, ik weet dat het in de commissie is besproken. Ik was iets later aangehaakt, maar ik vind het een ingewikkelde om het voorstel zoals het er nu ligt, af te doen als hamerstuk, dus ik ben geen voorstander om het als hamerstuk te agenderen. Exact. Ja, het gaat over flitsbezorgers.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Volgens mij zijn er heel veel mogelijkheden geweest om dit stuk te bespreken en volgens mij is er een reden waarom wij dat vandaag moeten besluiten. Ik kan mij dus zomaar voorstellen dat de heer Achbar zich nog even bedenkt, misschien laat bijpraten waarom dat vandaag besloten zou moeten worden. Want als wij pas ergens morgenvroeg besluiten, dan kan dat gevolgen hebben voor wat we juist willen tegenhouden. Ik denk niet dat we dat op die manier zouden willen doen. Ik kan helaas niet uit geheime stukken citeren, et cetera, maar dat kan wel gevolgen hebben voor Rotterdam.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Nou ja voorzitter, het is niet dat wij hier op deze manier en in deze vorm moeten besluiten, wij kiezen ervoor om er op deze manier over te besluiten. Ik begrijp wel wat er voorligt, en daar wil ik dan desnoods over in gesprek gaan, maar daarin worden politieke keuzes gemaakt, dus ik wil daar juist een gesprek over aangaan en niet als hamerstuk, ondanks dat het enig effect heeft. Op de vraag die ik heb gesteld wat nu exact het probleem is, krijg ik onvoldoende en onbevredigend antwoord, vandaar dat ik het graag in de raad wil bespreken voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Er is aangeboden bij de voorbereiding van deze procedure om daar ook in een sessie nog met elkaar over te spreken. Er is een technische sessie aangeboden. Er konden technische vragen worden gesteld. Daar is geen gebruik van gemaakt. Ik snap overigens wel het punt dat het ingewikkelde materie is, maar we komen daar natuurlijk ook nog over te spreken in de toekomst als het gaat over parapluherziening. Dus ik denk dat het punt dat de heer Achbar maakt, begrijpelijk is dat dat later kan, en dat het belang om hier tijdig over te beslissen dermate is dat ik het steun om het als hamerstuk te behandelen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, idem, steun voor het voorstel om het een hamerstuk te laten zijn, maar volgens mij hebben wij ook een procedureafspraken gemaakt dat we niet in debat gaan over dit soort kwesties, maar dat we gelijk gaan stemmen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, ik wilde eigenlijk exact hetzelfde zeggen voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Nou ja voorzitter, ik blijf erbij, dit is een te belangrijk onderwerp. Het signaal dat is afgegeven door 30% van pandeigenaren uit een bepaald gebied van Rotterdam en dat de aanleiding is om het op deze manier te behandelen, vind ik gewoon voor het overgrote deel van de Rotterdammers te simpel, ondanks dat er sprake is van een procedure. Als er sprake is geweest van een mogelijkheid voor een technische sessie, dit is ook een mogelijkheid en daarom agendeer ik dat hier.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Büyükcıfci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja voorzitter, ik moet eerlijk bekennen dat het niet mijn dossier is, en mijn collega is helaas vandaag afwezig, maar wat ik er zo een beetje van heb meegekregen, is dat ik ervan overtuigd ben dat we, over welk onderwerp dan ook, het liefst in alle transparantie gewoon de discussie moeten kunnen voeren. Ik vind het een beetje vreemd dat we onszelf kennelijk in een positie hebben gewrongen, dat we nu dan ineens toch nog een beslissing moeten nemen, dus ik vind het iets te voorbarig om te zeggen: we checken het even af als een hamerstuk. Dat zeg ik erbij ondanks dat ik er dus niet het fijne van weet. Maar het liefst zou ik in ieder geval met elkaar, over welk onderwerp dan ook dus ook over dit onderwerp, het debat willen voeren en op die manier tot beslissingen komen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ik wil toch het beeld rechtzetten dat we iets overhaast doen, want er is gewoon een commissievergadering geweest en er zijn ook allerlei technische sessies geweest en daar kon over worden gesproken. Dat is dus niet overhaast. Maar ik wil toch verzoeken om gewoon nu dit voorstel in stemming te brengen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Even procedureel. Als een hamerstuk niet door iedereen als hamerstuk wordt gezien, dan kan ik het niet als hamerstuk behandelen. Zo simpel zit de wereld in elkaar. Dus daarmee wordt het automatisch een besprekspunt. Dat is punt één. Wat ik daarbij kan voorstellen, gezien de noodzaak van spoedige besluitvorming, is het volgende. We behandelen het punt zo meteen als eerste. Dan is het debat meteen gevoerd. En dan kunnen we twee dingen doen. We kunnen daarna direct schorsen, een digitale vergadering openen, stemmen over dit punt en de digitale vergadering sluiten en weer verdergaan hier, of we doen de stemming vanavond als eerste punt van de digitale vergadering. Dat zijn de twee mogelijkheden die ik heb, maar ik moet hem onthamen nu een van de leden heeft aangegeven, twee van de leden inmiddels, het niet als hamerstuk te willen behandelen. Zo simpel is het. Nu staan er vijf mensen waarvan mevrouw Zeegers als eerste stond.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Nou, ik ga niet iets heel geks zeggen hoor. Om echt goed in te schatten wat de consequenties hiervan zijn, is het nog mogelijk om de wethouder hier even

op te bevragen wat hier een wijze beslissing in is? Gelijk bespreken en stemmen of vanavond?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Daar kunnen we de wethouder even over consulteren. Dat raakt dan met name het punt op welk moment wij de stemming moeten doen. Is vanavond om 20.00 uur of hoe laat we daar ook aanbeland zijn voldoende, of tijdens de lunch bijvoorbeeld? Het lijkt me wijs dat de wethouder even naar binnen wordt gehaald om dat toe te lichten. Mevrouw Verkoelen stond als tweede. Ik geef eerst mevrouw Verkoelen even het woord, want misschien kunt u daarna gelijk ook reageren op de punten die de anderen inbrengen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Nou voorzitter, dat zou dan wel een randvoorwaarde zijn wat u als laatste heeft gemeld, want zoals de heer Lansink al zei, het moet vandaag afgetikt worden. Gezien een agenda met 42 punten waar ik sowieso mijn twijfels al over heb of we dat überhaupt halen voor morgenvroeg 08.00 uur, zit daar gewoon een groot punt. Dat was een van de redenen en ik wil me daar wel heel graag aan blijven committeren, want daar hebben we het namelijk over gehad en ik wens dan toch gewoon graag dan een constructie bedacht te hebben dat we het vandaag doen en niet als eerste punt bij de stemmingen, want ik denk dat die na twaalf gaan plaatsvinden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik heb eigenlijk behoefte aan een heel korte schorsing, nadat we dit rondje hebben gedaan, dat ik ook even ruggespraak kan houden met de wethouder voor we hier in het openbaar verder over spreken. Ja, die komt wel...

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We hebben de wethouder naar binnen gevraagd.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, maar ik wil niet dat we dan meteen...

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat snap ik. Ik wil u, voordat u de schorsing ingaat nog een kort punt meegeven. Er is nog een derde mogelijkheid. Dat is namelijk wel degelijk besluiten bij hamerslag, maar met een duidelijke stemverklaring van degenen die daar nog iets over wensen te zeggen. Dat is nog een laatste optie die ik heb. Daarmee kan zoveel mogelijk van de procedure overeind blijven en kunnen die sprekers die zorgen hebben over dit agendapunt, toch hun zorg uiten. Ik schors de vergadering voor vijf minuten. Sorry, mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). U haalde de woorden uit mijn mond, dus een prima voorstel om het gewoon af te hameren en de partijen de gelegenheid te geven om een stemverklaring te geven. Dat doet recht aan het onderwerp en ook gewoon aan een grote meerderheid in deze raad, die het zo wil. Het is the best of both worlds, en wat mij betreft kunnen we dat gewoon nu besluiten. Daar heb ik in ieder geval geen wethouder voor nodig.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Meeuwissen nog.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, volgens mij moeten we het gewoon als hamerstuk doen. Kijk, de PVV is ook nog tegen vijf hamerstukken, en dat zouden dan nog vijf debatten worden als we dit beleid nu gaan hanteren. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Achbar als laatste.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, kijk, het grootste probleem is dat er geroepen wordt dat het vandaag afgetikt moet worden. Dat zijn politieke keuzes. En in plaats van dat wij de kaders bepalen van wat er hier in Rotterdam gebeurt, wordt de wethouder gevraagd wat zij er nu precies van vindt hoe wij straks moeten gaan handelen. Dat stoort mij enorm, juist om dit soort discussies die onder embargo aangeboden worden om uiteindelijk politieke keuzes te maken. Ik vind het echt ingewikkeld.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het lijkt me niet verstandig dat we hier nu weer een debat over gaan voeren. Volgens mij is er een schorsing gevraagd. Het lijkt me verstandig om even in de schorsing te bespreken op welke manier we dit gaan doen. Ik schors de vergadering voor vijf minuten en ik zie u graag over vijf minuten weer terug.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Collega's, raadsleden, mag ik u verzoeken uw plekken weer in te nemen? Mag ik wethouders die geen zaken hebben voor dit agendapunt verzoeken de zaal te verlaten? Dan geef ik als eerste het woord aan de heer Engberts, want hij verzocht om een schorsing. En daarna denk ik de heer Achbar.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Dank u wel voorzitter. Volgens mij hebben we met elkaar een goed voorstel voor de procedure en u kunt dat gewoon voorstellen volgens mij.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het voorstel is om dit punt als hamerstuk te behandelen met ruimte voor een duidelijke stemverklaring van degenen die daar iets over willen zeggen. Ik kijk even of dit inderdaad akkoord is. Mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, zeker. Wij zijn tegen dit voorstel. Als DENK pleiten wij voor een vrijemarkteconomie, waarin ondernemers de ruimte moeten krijgen om te kunnen ondernemen, welke vorm van ondernemen dan ook. Ik vind dit wel een vorm van betuttelen en eigenlijk uitsluiten van partijen op deze manier, zeker omdat dit een vertrouwelijk stuk is en er onvoldoende ruimte is geweest om hier openlijk met elkaar over in gesprek te gaan.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Daarmee heeft u uw stemverklaring al gegeven. Ik was nog bezig met het vaststellen van de agenda, om hem toe te voegen als hamerstuk aan de lijst van hamerstukken onder agendapunt 8A, dus ik kom zo meteen nog een keer bij u terug. Mijnheer Büyükcifci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja voorzitter, ik heb volgens mij ook net mijn punt duidelijk gemaakt, dat NIDA er geen voorstander van is om gewoon zaken even snel af te handelen, af te tikken. Wat ons betreft moet er in alle transparantie, in alle ruimte in ieder geval met elkaar het gesprek gevoerd kunnen worden, over welke onderwerpen dan ook, dus ook over dit onderwerp. Dus het verbaast me dat er nu partijen zijn die dit even heel snel willen afhandelen, want anders zou het negatieve consequenties kunnen hebben voor onze winkelstraten et cetera, et cetera. Het alternatief dat mij is aangeboden is in ieder geval, of we gaan het nu in de hamerstukken even snel aftikken, of we zeggen: we gaan het wel bespreken en dan wordt er over een uur over gestemd. Dan is het alsnog afgetikt. Als je daartussen moet kiezen, denk ik: laten we inderdaad niet een uur gaan verpesten, want we hebben al een lange agenda, en dan wordt het in de hamerstukken behandeld, maar wat NIDA betreft gaan we er niet mee akkoord hoe de gang van zaken is. Dus vanuit die reden

tegen, maar uiteraard moeten we heel erg opletten met wat we allemaal doen in die winkelstraten. Ik ben er ook geen voorstander van dat in kleine winkelstraten met allemaal kleine ondernemers allemaal grote supermarkten plaatsvinden. Maar dat gesprek kun je niet voeren natuurlijk. Dus dat wilde ik nog even kwijt voorzitter. Dus fijn dat ik dat nog even heb kunnen zeggen. Ik ben uiteraard gewoon helemaal niet blij met de gang van zaken.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is duidelijk. Maar daarmee beluister ik dat we dit punt toevoegen als hamerstuk aan de agenda onder agendapunt 8A. Dat is het geval. Dan kijk ik even of er nog leden zijn die nog iets over de agenda willen zeggen. Mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, het is een vriendelijk verzoek om punt 18 eventueel te verplaatsen naar na de lunch, als andere partijen daarmee akkoord kunnen gaan, zodat de woordvoerder op dit agendapunt kan aansluiten. Dat is het agendapunt over Rotterdam Ouder en Wijzer.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het verzoek is om de voortgangsrapportage van het Programma Rotterdam Ouder en Wijzer na de lunch te behandelen. Ik had zomaar een vermoeden dat dat toch al na de lunch ging gebeuren. Is er bezwaar tegen om het Programma Rotterdam Ouder en Wijzer na de lunch te behandelen?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Wat is het tijdstip van na de lunch dan?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan om 12.45 uur lunchen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Nee nee, ik bedoel veel meer: wanneer gaat u dan het agendapunt van na de lunch behandelen? Dat kan ook vanavond om 23.00 uur zijn.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het wordt gewoon in volgorde behandeld, tenzij het al voor de lunch aan bod zou komen. Dan verschuiven we het naar het eerste punt na de lunch.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dat wilde ik graag weten. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Maar het zou zomaar kunnen dat het pas vanmiddag om 16.00 uur aan de orde is. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank voorzitter. Het agendapunt, ik weet het nummer even niet uit mijn hoofd, maar ik denk ergens 40.2, RMA-interventies. O, dat is er al van af? Dank u, dat had ik dan niet gevolgd. Excuus.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Geen verdere opmerking over de agenda? Dan kom ik bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel vanuit het presidium is om vier uur op de klok te zetten. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja voorzitter, het is natuurlijk veel te weinig voor zo ongelooflijk veel agendapunten. Laten we daar duidelijk in zijn. Ik denk dat dat niet eens meer geldt voor een eenpitter. Ik weet niet hoe we dat moeten oplossen, maar 42 agendapunten is natuurlijk nooit in vier uur tijd te behandelen, dus daar zit ik voor mezelf wel een beetje mee. Als ik zelf al zie, als ik drie of vier agendapunten doe, dan zit ik eigenlijk al met te veel en heb ik geen tijd meer, op veertig agendapunten. Het is een beetje te bizar voor woorden. We hadden eigenlijk twee vergaderingen moeten hebben.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Maar we hebben de vergadering met de agenda zoals die net is vastgesteld. Ik hoor geen voorstel voor een andere spreektijd.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Dat wil ik dan wel doen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Voordat u verdergaat, wat mij betreft gaan we gewoon van start en kijken we in de loop van de dag. Ik zal daarin met u meedenken op het moment dat we zien dat het echt fout gaat, maar ik doe ook een dringend beroep op u, gezien deze agenda, om echt heel to the point te zijn met uw betogen en kort te zijn. Korte verklaringen kunnen ook korte verklaringen zijn. En we hebben nogal wat agendapunten met korte verklaringen. Zullen we het zo doen mevrouw Verkoelen?

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Daar helpt u me enorm mee, dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan zetten we vier uur op de klok. De lunch zal rond 12.45 uur zijn op de gebruikelijke plaats en een warme maaltijd wordt rond 18.30 uur ook op de gebruikelijke locatie beschikbaar gesteld, maar dat is een andere gebruikelijke locatie dan die van de lunch. Voor beide geldt: zolang de voorraad strekt. Ik verzoek u bij de maaltijden de maatregelen die van toepassing zijn in acht te nemen. Daarmee hebben we de agenda en de spreektijd vastgesteld en de huishoudelijke mededelingen.

3. *Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van:
16 december 2021
13 januari 2022*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan gaan we naar de vaststelling van de notulen van de raadsvergaderingen van 16 december 2021 en die van 13 januari 2022. Er staat hier nog 2021. Zijn er opmerkingen over die notulen? Dan zijn ze bij dezen vastgesteld.

4. *Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2022 weken 2 t/m 4*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan komen we bij de doorlopende lijst van ingekomen stukken, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst week 2 t/m 4. Zijn daar opmerkingen over? Kunnen we alles behandelen zoals op die lijst wordt voorgesteld? Dat is het geval. Dan gaan we dat doen.

5. *Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet*
5.1 *De bijlage behorende bij de brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot voortgang ontwikkelingen Warmtebedrijf Rotterdam, januari 2022*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan komen we bij agendapunt 5, de bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet. Daar staat één stuk. Dat is de bijlage behorende bij de brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot de voortgang ontwikkelingen Warmtebedrijf Rotterdam van januari 2022. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja, ik wil daar aangeven tegengestemd te hebben als 50PLUS Rotterdam.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is duidelijk. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). PVV is ook tegen de geheimhouding ervan voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Duidelijk, dan noteren we die twee. De SP geeft hetzelfde aan. Daarmee is de geheimhouding bekrachtigd met de stemmen van de SP, 50PLUS en PVV tegen.

HAMERSTUKKEN

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan komen we inderdaad bij de hamerstukken. Ik ga ze stuk voor stuk langs. Als u een opmerking heeft, afwijkend wilt stemmen van het voorstel, dan verzoek ik u dat te laten weten.

6. *Het voorstel tot vaststelling van de Gedragscode gemeenteraad Rotterdam 2022 en het Onderzoeksprotocol integriteit raadsleden Rotterdam 2022*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Zijn hier opmerkingen over? Nee, dan is dat met algemene stemmen vastgesteld.

7. *Het voorstel tot vaststelling van de Rotterdamse gedragscode bestuurders 2022*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, volgens mij is dat trouwens punt 8. Nee, inderdaad, herstel. Punt 7, gedragscode Rotterdamse bestuurders en gelijk punt 8, onderzoeksprotocol Rotterdamse bestuurders. De PVV heeft er geen enkel vertrouwen in. Er staat niets over in dat wethouders zoals Kasmi mij nog steeds op Twitter geblokkeerd hebben. De dubbelrol van wethouders, die komt vanmiddag ter sprake, en het demoniseren van politieke partijen vanuit het college. Daar is allemaal niets over te vinden in deze stukken, dus ik vind het een flutprotocol en een flutgedragscode op deze wijze. Wij zijn dus heel erg tegen als PVV. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan constateer ik dat punt 7, als daar verder geen opmerkingen over zijn, met de stem van de PVV tegen, is vastgesteld.

8. *Het voorstel tot vaststelling van het Onderzoeksprotocol Integriteit Rotterdamse bestuurders 2022*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Zijn over punt 8 nog andere opmerkingen dan dat de heer Meeuwissen zojuist heeft gemaakt? Nee. Dan is ook dat vastgesteld met de stem van de PVV tegen.

- 8A. *Het voorstel tot vaststelling van het Voorbereidingsbesluit 'Actualiseren bestemming detailhandel'*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Achbar, u heeft bij het vaststellen van de agenda uw stemverklaring al gegeven. Die noteren we als behorend bij dit punt. Mijnheer Büyükcıfci, voor u geldt hetzelfde denk ik. Ja. Nog anderen over dit punt? Als u voor bent, dan hoeft u niets te zeggen, want het is een hamerstuk. Dan stel ik vast dat met de stemmen van NIDA en DENK tegen, dit voorstel is vastgesteld.

9. *Het voorstel tot vaststelling van de Verordening bekostiging leerlingenvervoer Rotterdam*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, daar is de PVV tegen. We zijn tegen beperking van vrijheid in schoolkeuze. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Andere opmerkingen bij agendapunt 9? Dat is niet het geval. Dan is agendapunt 9, het voorstel tot vaststelling van de Verordening bekostiging leerlingenvervoer Rotterdam vastgesteld, met de stem van de PVV tegen.

10. *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'De Archipel'*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Met algemene stemmen vastgesteld.

11. *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Het Lage Land – Oosterflank, 1e herziening'*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Met algemene stemmen vastgesteld.

12. *Het voorstel met betrekking tot de afgifte van een ontwerpverklaring van geen bedenkingen ten behoeve van het project 'Pop-uptheater '40-45' aan de Keileweg*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Geen opmerkingen erover? Met algemene stemmen vastgesteld.

13. *Het voorstel met betrekking tot de afgifte van een ontwerpverklaring van geen bedenkingen ten behoeve van de renovatie en vervanging van de Van Brienenoordbrug*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ook die kan met algemene stemmen op uw goedkeuring rekenen.

14. *Het voorstel tot wijziging van de Verordening AOW- en Jeugdtegoed 2021*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Met algemene stemmen vastgesteld.

15. *Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze naar aanleiding van de Tweede tussenevaluatie van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ook die is met algemene stemmen vastgesteld.

16. *Het voorstel met betrekking tot de inzet van bestemmingsreserves voor coronanoodsteun Sport en Cultuur*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Met algemene stemmen vastgesteld. Dan moet ik even kijken, want er komen nog twee hamerstukken bij.

23. *Het voorstel tot vaststelling van de nota van uitgangspunten voor de ontwikkeling van Hart010*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Met algemene stemmen vastgesteld. De wethouder was er speciaal voor gekomen.

26. *Het voorstel met betrekking tot de dekking van de kosten ten behoeve van de verbouwing van de Centrale Bibliotheek*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Zijn hier opmerkingen over? Dat is niet het geval. Met algemene stemmen vastgesteld. Dan hebben we die gehad.

ONDERWERPEN MET EEN REGULIER DEBAT

17. *Het voorstel tot vaststelling van het Masterplan Brainpark I*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan gaan wij in de agenda naar de onderwerpen met een regulier debat, agendapunt 17 als eerste, het voorstel tot vaststelling van het Masterplan Brainpark I. Ik heb op mijn lijstje als eerste spreker de heer Van Putten staan, maar die zie ik nog niet. Dan gaan we door. Ik schors enige ogenblikken om te wisselen van woordvoerders.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik heropen de vergadering. Aan de orde is agendapunt 17, het voorstel tot vaststelling van het Masterplan Brainpark I. Mag ik enige rust in de zaal? Onderlinge gesprekken graag in de koffiekamer. Dank u wel. De heer Van Putten als eerste spreker.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Dank u voorzitter. Ik kan zeggen dat het masterplan op zich een goed initiatief, een goed idee is. De kantorenstrook gaat daar weg en er komen nieuwe kantoren voor terug met een soort geluidswal daartussen. Mij lijkt het een goed idee om die geluidswal ook met groen te bekleden. En verder, de mix is 30% sociaal, 40% middenduur en 30% duur. Dat is wat mij betreft ook een goede mix. Daartussen kun je nog de accenten leggen op studentenwoningen en seniorenwoningen, met name voor senioren die door moeten stromen. Mijn punt is altijd dat in het middensegment van 40%, zeg maar de helft koop en de helft huur in zit. Dat zal misschien niet nu al in het masterplan zitten, maar daar wil ik wel de aandacht voor vragen. Dat zijn mijn opmerkingen hierover. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Van Putten. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, dank u wel. Voor ons ligt het masterplan Brainpark. Dat maakt de realisatie mogelijk van 2500 tot 3000 woningen, en daar zij wij als GroenLinks blij mee. Naast de Campus Woudestein, goed openbaar vervoer is daar aanwezig, dus een goede plek om meer te verdichten en de grond die we daar hebben beter te benutten. Wij hebben daarbij twee aandachtspunten die ik nog even wil benoemen. Als eerste, er hebben een aantal studenten ingesproken tijdens de commissievergadering, waarvoor grote dank. Zij hebben aangegeven: mensen, dit is Brainpark, naast de campus. Er is tekort aan studentenwoningen. Zij zeggen: er zijn 9000 kamers tekort. Vijftien maanden wachttijd voor studenten. Zijn wij hier nog wel welkom? De stad heeft ook voor ons extra huisvesting nodig. Dat signaal hebben wij goed gehoord, samen met andere partijen gelukkig, dus daar is achter de schermen hard aan gewerkt om dat ook beter te verankeren in dit masterplan door het college te vragen om te sturen op een groter aandeel studentenwoningen. Daarvoor dient GroenLinks dan ook graag samen met andere partijen een motie in, waarvan de heer De Roon de eerste indiener is. Dus dat om die studentenwoningen hier beter te verankeren op deze plek, die zo logisch en evident naast

een onderwijsinstelling daarvoor geschikt is. Het tweede punt dat ik zou willen aanstippen, is het volgende. Het Brainpark is nu niet leeg. Het staat helemaal vol met kantoren uit de jaren tachtig, eind jaren tachtig en begin jaren negentig. Als wij op een duurzame manier dit gebied willen herontwikkelen, moeten wij ook op een duurzame manier kijken naar wat er al is. Niet alleen de bestaande gebouwen, maar ook het hergebruik van gebouwdelen, het hergebruik van materialen. We weten dat het slopen van gebouwen een enorm grote milieubelasting heeft. Uit onderzoek blijkt dat van alle CO₂ die bij de bouw en bij het gebruik van een gebouw wordt uitgestoten, meer dan twee derde vrijkomt tijdens de bouw. Dus als wij dat echt zien als een serieuze opgave, en dat zien wij als gemeente, dat staat ook overigens wel benoemd in het masterplan, dan moeten wij daar duidelijker op sturen. Dus daarvoor wil ik nog een motie indienen om met ontwikkelaars per kavel een circulair plan van aanpak op te stellen om te kijken hoe wij daar ook echt op sturen en daarover een terugkoppeling te geven aan de raad, zodat wij daar ook voeling bij blijven houden in de komende jaren, want dit zal niet van vandaag op morgen klaar zijn. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Brainpark circulair

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van het Masterplan Brainpark I;

constaterende dat:

- dit college de ambitie heeft dat Rotterdam in 2050 volledig circulair is;
- bouwafval 40% van de totale Nederlandse afvalstroom vormt;
- Brainpark I in de huidige situatie een multifunctioneel kantoren gebied is met gebouwen uit eind jaren tachtig begin jaren negentig dat getransformeerd wordt;
- een circulaire aanpak wordt geambieerd waarbij afval niet meer bestaat, kringlopen gesloten worden en steeds minder nieuwe grondstoffen benut worden;
- de gemeente probeert de eigenaren/ontwikkelaars te verleiden om hun vastgoed te transformeren en daarbij het gebied te verdichten (p.110);

overwegende dat:

- het slopen van gebouwen een enorm grote milieubelasting geeft;
- uit onderzoek blijkt dat van alle CO₂ die bij de bouw en het gebruik van een gebouw wordt uitgestoten, meer dan twee derde vrijkomt tijdens de bouw;
- de bouwsector de grootste afnemer is van grondstoffen en de voorraad grondstoffen echter in rap tempo uitgeput raakt;
- hergebruik van gebouwen of onderdelen van gebouwen en materialen op de plek zelf in de nieuwbouw de meest duurzame en circulaire manier van slopen is;
- er een waard-scan wordt gedaan van bestaande bebouwing;
- om te voldoen aan de klimaatafspraken in Parijs op dit moment een Milieu Prestatie Gebouw (MPG) nodig is van 0,4 voor woningbouw en 0,65 voor utiliteitsbouw;
- zonder concrete afspraken de gemeenteraad onvoldoende kan sturen op het realiseren van circulaire prestaties voor de transformatie van Brainpark I;

verzoekt het college:

- per ontwikkelaar of kavel een Plan van Aanpak circulair bouwen op te stellen met daarin:
 1. een onderbouwing op welke wijze wordt gestuurd op waardebehoud van bestaande gebouw(delen), materialen, het reduceren van sloop- en bouwafval en de manier waarop invulling wordt gegeven aan de doelen voor circulair bouwen;

2. Een uitwerking hoeveel van de uitkomende materialen door sloop en bouw minimaal wordt hergebruikt en gerecycled in het gebied of elders toegepast;
- over deze aanpak circulair bouwen te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, T.J. Vonk, G.J. Engberts en R.C.J. de Roon

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Kockelkoren. Het woord is aan de heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja dank voorzitter. Het is heel mooi om te zien dat de beschikbare ruimte op Brainpark I gebruikt wordt voor het bouwen van woningen. Rotterdammers, en we horen het hier nogmaals, starters staan op ellenlange wachtlijsten, wat ervoor zorgt dat ze niet aan een betaalbare woning kunnen komen in Rotterdam. Het is dan ook een goed initiatief om meer woningen te bouwen in de omgeving, zoals nu wordt gedaan op Brainpark. Maar daarbij voorzitter, vinden wij het goed dat er rekening gehouden wordt met de verdeling van de woningen. Er komt 30% aan sociale woningen, 40% middensegment en 30% binnen het hogere segment. Alleen is wat ons betreft 30% voor het hoge segment nog steeds te veel. Want voorzitter, er is sprake van veel leegstand in het hoge segment, dus waarom zouden we nog meer hogersegmentwoningen moeten bijbouwen? Over deze leegstand gaan we het volgende week tijdens de actualiteitenraad hebben. Maar ik vind het wel belangrijk om aan te kaarten dat wij niet tevreden zijn met de bouw van nog meer hogersegmentwoningen en daarom dienen wij graag een motie in, 'Betaalbaar wonen op Brainpark'. En zeker als het gaat om studentenwoningen, waaraan een enorme behoefte is, die motie straks ingediend wordt, om het aandeel hogersegmentwoningen te verminderen en dat toe te voegen aan sociale woningen. Dus daarover dienen wij graag een motie in.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Achbar heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Betaalbaar wonen op Brainpark I

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van agendapunt 'Masterplan Brainpark I';

constaterende dat:

- uit onderzoek van Watson+Holmes blijkt dat over de eerste drie kwartalen van 2021 maar liefst 8,5% van de hogersegmentwoningen in Rotterdam leeg stonden;
- uit ditzelfde onderzoek blijkt dat het percentage van leegstand in hogersegmentwoningen groeit;
- uit verschillende onderzoeken blijkt dat de Rotterdamse woningmarkt al erg gespannen is;

van mening dat:

- elke Rotterdammer recht heeft op een betaalbare woning;
- de scheve verhouding van het aanbod en de vraag naar woningen op de woningmarkt niet vergroot dient te worden;
- de leegstand een aanleiding is om niet nog meer woningen in het hoger segment te bouwen, die uiteindelijk toch niet bewoond worden;

verzoekt het college:

- om het aandeel hogersegmentwoningen op Brainpark I van 30% te verlagen naar 20% en de ruimte van 10% die hierdoor ontstaat toe te voegen aan het aandeel van het totaal aantal sociale woningen die gerealiseerd gaan worden met het Masterplan Brainpark';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan gaan we naar de volgende spreker op mijn lijstje en dat is mevrouw Faber.

Mevrouw **FABER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Brainpark I is mooi aangelegd met water en groen en ligt ideaal ten opzichte van de uitvalswegen, de universiteit en het openbaar vervoer. In de jaren dat ik er zelf werkte, heb ik het Brainpark toch als troosteloos ervaren. Met dit masterplan voor Brainpark I komt daar verandering in. Dit gaat een prachtige nieuwe woonwijk worden. Het is uiteraard een perfecte plek om studenten en personeel van de universiteit en de hogeschool te huisvesten, maar ook een welkome aanvulling op de huidige woningen in het gewilde Kralingen, ook voor starters, gezinnen en ouderen. De gebiedscommissie heeft advies uitgebracht over het masterplan en schrijft daarin het volgende: 'Bij de invulling van het deelprogramma Wonen, wordt weinig gezegd over de specifieke doelgroep ouderen. Wij merken op dat er in Kralingen een groep bewoners van grote woningen in het hogere, midden- en topsegment is, die nadat de kinderen het huis hebben verlaten, op zoek gaan naar een kleinere flatwoning. Verwacht mag worden dat een deel van hen interesse heeft voor een woning in Brainpark. Hier zou in het masterplan aandacht aan moeten worden besteed.' Dit sluit aan bij de signalen die wij als Rotterdamse VVD ook hebben gekregen uit Kralingen. Oudere Kralingers willen best verhuizen en daarmee ruimte maken voor gezinnen, maar na een groot deel van hun leven in Kralingen te hebben gewoond, willen ze hier ook graag blijven wonen. Dicht bij de bekende voorzieningen en bij vrienden en bekenden. Om ervoor te zorgen dat er voldoende mogelijkheden komen voor ouderen om in het Brainpark te kunnen wonen, waarmee we ook zorgen voor doorstroming op de woningmarkt, kom ik met de motie 'Brainpark voor jong en oud'. Met deze motie slaan we dus twee vliegen in één klap. We stimuleren de doorstroming en we zorgen dat ouderen in hun geliefde buurt kunnen blijven. De motie wordt medeondertekend door het CDA.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Faber heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Brainpark voor jong en oud

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 3 februari 2022 ter bespreking van agendapunt 17 het voorstel tot vaststelling van het Masterplan Brainpark I;

constaterende dat:

- er in Brainpark 2500 tot 3000 woningen zullen worden gerealiseerd;
- er op Brainpark extra aandacht is voor studentenwoningen;

overwegende dat:

- Brainpark een plek moet zijn voor jong en oud;
- senioren nu niet goed kunnen doorstromen;
- doorstroming ervoor zorgt dat er meer woningen in andere segmenten vrijkomen;

verzoekt het college:

- voldoende woningen op Brainpark te realiseren voor senioren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.A. Faber en B.C. Zandberg en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. We hebben bij dit onderwerp veel gesproken over studenten en studentenwoningen. Het is natuurlijk ook een ongelofelijk probleem in de stad. Niet alleen ouderen, maar ook studenten en jongeren; eigenlijk zit iedereen zo'n beetje vast in de huidige woonmarkt. Maar laten we het nu eens even alleen over de studenten hebben, en dan wil ik er graag één groep uitlichten en dat zijn de internationale studenten en iets wat ons al een aantal jaren bezighoudt. Uit de laatste monitor studenten blijkt dat we ruim 8000 internationale studenten in Rotterdam hebben. En dat gaat groeien de komende jaren. Uit de monitor halen we het getal van ongeveer ruim 14.000 internationale studenten. En daar is eigenlijk weinig tot niets voor geregeld specifiek, en dat leidt tot een groot probleem voor beide groepen, de internationale studenten en de Nederlandse studenten. De internationale studenten komen hier in de stad, hebben geen netwerk, hebben geen enkel idee, dus die zijn een enorm kwetsbare groep en makkelijke slachtoffers van een veel te hoge huur. En voor de Nederlandse studenten en de EU-studenten, maar vooral de studenten die hier al wonen, is dat ook verschrikkelijk ingewikkeld als er dus even 14.000 studenten die markt op komen. We weten dat de wachtlijst nu 4000 studenten is. Dus als je dat in perspectief plaatst, zie je dat ook de Nederlandse studenten daar enorm veel last van hebben, omdat ze niet aan de bak komen. 43% van de thuiswonende studenten zegt dat de belangrijkste reden om niet op kamers te gaan en het huis uit te gaan, zit in het gebrek aan woonruimte en de betaalbaarheid ervan. En wat mij daarbij dwarszit is dat de instellingen voor hoger onderwijs er eigenlijk geen verantwoordelijkheid in nemen. Ze verdienen goed aan die internationale programma's, maar dan hoort er ook bij dat je zorgt dat je niet de huisvestingsvraagstukken over de heg kiepert naar de gemeente, en zegt: dat mogen jullie dan oplossen. We weten hoeveel druk we zelf ook al ervaren. Met andere woorden, wij dienen hierbij een motie in. Ik kijk even naar het schaalteje, alstublieft. Wij dienen een motie in waarin we vragen aan het college om samen met de instellingen voor hoger onderwijs, en dat is vooral de Erasmus Universiteit, om hun verantwoordelijkheid te nemen hierin en met een plan te komen hoe we op een goede manier internationale studenten die hier komen, voorzien van woonruimte in deze stad.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Vaart maken met studentenwoningen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van agendapunt Masterplan Brainpark I;

constaterende dat:

- de aantallen internationale studenten de afgelopen jaren zijn gegroeid tot ruim 8000 en de verwachting is dat deze zullen blijven groeien;
- er 4000 studenten op de wachtlijst staan bij Stadswonen;

- de kamernood onder studenten naar verwachting alleen maar zal groeien;

overwegende dat:

- internationale studenten altijd per direct huisvesting nodig hebben;
- de groei van internationale studenten zonder extra maatregelen een nog grotere druk zal leggen op de beschikbaarheid van studentenwoningen voor studenten uit Nederland;
- de betaalbaarheid van een woonruimte voor 43% van de thuiswonende studenten de belangrijkste reden is om niet uit huis te gaan;
- dit bijdraagt aan de kansenongelijkheid van jongeren in Nederland;
- Rotterdamse hogeronderwijsinstellingen actief buitenlandse studenten aan willen spreken;

verzoekt het college:

- om samen met de instellingen voor hoger onderwijs te komen met een specifiek plan voor de huisvesting van internationale studenten zodat de druk op de reguliere markt afneemt;
- om tot een goede verdeling te komen van de nieuwbouw die voor studenten is bedoeld tussen internationale- en Nederlandse studenten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, J.A. Faber, A. Kockelkoren en B.C. Zandberg

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Masterplan Brainpark, we hebben het er natuurlijk al uitgebreid over gehad in de commissie, en dat is terecht, want het is inderdaad wel een uniek stukje Rotterdam, waar je eigenlijk heel veel kunt combineren. Mevrouw Faber van de VVD zei het net terecht, waarbij je nu toch het idee hebt van: er is een bedrijventerrein, maar het is toch een klein beetje een troosteloos stukje Rotterdam, terwijl het eigenlijk op een unieke plek ligt, vlak bij het openbaar vervoer, vlak bij de uitgaanswegen en inderdaad, het is al een paar keer gezegd, vooral vlak bij de Erasmus Universiteit. Het is al een paar keer gezegd, de focus is even op studenten, en die focus heb ik nu ook, want dit is natuurlijk een uitgelezen plek om ook studentenwoningen te realiseren. In de commissie hebben wij ook al gezegd dat we eigenlijk de ambitie iets te laag vonden hier. We willen heel veel combineren, verschillende woonmilieus, levendigheid, gezelligheid, maar het is ook echt een plek waar je studentenhuishuisvesting moet realiseren. We hebben het er intern uitgebreid over gehad en ook met andere partijen. Daarom wil ik een motie indienen om met de onderwijsinstellingen, studentencorporaties afspraken te maken om het aantal (gedeelde) studentenwoningen op Brainpark I zoveel mogelijk te maximaliseren, zonder afbreuk te doen aan alle uitgangspunten waar we het over gehad hebben qua segmenten, qua woningen, qua duurzaamheid, die motie steun ik ook graag, mobiliteit en andere financiële randvoorwaarden. Dus hierbij de motie 'Maak van Brainpark Studybrainpark'. En laten we inderdaad wat doen aan het tekort van studentenhuishuisvesting. En deze plek draagt daar een belangrijke rol aan bij. En dan heb ik geen tijd meer.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer De Roon heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Maak van Brainpark, Studybrainpark!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking Masterplan Brainpark;

constaterende dat:

- Rotterdam steeds populairder wordt onder studenten en deze trend zich in de komende jaren zal doorzetten;
- de huisvestingsverordening een groei van studentenhuizen in bestaande woningen aan banden legt;
- het college het voorzien in voldoende geschikte studentenhuisvesting daarom als een van de belangrijke opgaven is opgenomen in de Omgevingsvisie "De Veranderstad";
- het Masterplan Brainpark I plannen bevat om zo'n 600 studentenwoningen te realiseren;
- recent onderzoek van ABF Research laat zien dat de voorgenomen bouwplannen voor studentenwoningen niet voldoende zijn om de druk op studenthuizenmarkt te doen verminderen in de komende jaren;

overwegende dat:

- er in Rotterdam een groot tekort is aan studentenhuisvesting en dat verschillende Rotterdamse studentenverenigingen en onderwijsinstellingen hier al verschillende keren de noodklok over luidden;
- het omwisselen van segmenten in programma naar studentenhuisvesting het project onder druk zet en er grenzen zitten aan de geplande infrastructuur;
- het niet zo kan zijn dat studenten vanwege het niet kunnen vinden van geschikte huisvesting hun studie moeten stoppen;
- Brainpark I gezien zijn unieke ligging nabij de Hogeschool Rotterdam, de Erasmus Universiteit én de metro Kralingse Zoom ons de uitgelezen kans biedt om een grote slag te slaan en meer studenthuisvesting te realiseren;

verzoekt het college:

- met betrokken partijen, zoals onderwijsinstellingen en (studenten)corporaties, afspraken te maken om het aantal (gedeelde) studentenwoningen op Brainpark I te maximaliseren, zonder afbreuk te doen aan de andere segmenten en stedenbouwkundige, mobiliteits- en financiële randvoorwaarden;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.C.J. de Roon, C.M. Zeegers, T.J. Vonk, A. Kockelkoren, G.J. Engberts, J.A. Faber, B.C. Zandberg, E. Büyükcıfci en F. Achbar

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik kijk of er andere sprekers zijn op dit agendapunt. De heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Dank u wel voorzitter. Een prachtige locatie, laten we eerlijk zijn. Ik ben ook blij dat we daar mooie woningen gaan bouwen. Maar laten we alsjeblieft gaan bouwen naar de vraag die er is. Een heleboel Rotterdammers hebben niet de portemonnee van de wethouder en de bubbel waar dit college mee communiceert. Ik pleit er dus voor om toch, en ik steun de motie van DENK daarin, wat minder voor het hoge segment te bouwen en wat meer voor het lagere segment te bouwen. Dat is echt beantwoorden aan de vraag, dus alstublieft niet nog meer leegstand. En het tweede, ja, het is een prachtige plek voor de studenten, het ligt dichtbij de universiteit. Ook wij steunen de moties die de bouw van studentenwoningen stimuleren. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Het is mooi om te zien hoe eensgezind de raad is in het feit dat het zo'n goed plan is dat hier ligt en daar sluiten wij graag bij aan. Het is goed dat het kantorencomplex wordt omgeturnd naar een goede woon-, verblijfs- en werklocatie. Twee kanttekeningen en die zijn al gemaakt maar ik wil ze nog even onderstrepen. Het eerste is het belang van studentenwoningen. We hebben flink ingezet op verkamering. Daar zijn wij ook mede schuldig aan zal ik maar zeggen, maar voor de goede zaak, voor de leefbaarheid in de stad. Maar dat heeft een keerzijde, en daarom vinden wij het extra belangrijk dat wij nu ook echt vol gaan inzetten op de studentenwoningen, dus daarom ook ons pleidooi voor de motie die door D66 is ingediend. Het tweede betreft de transformatie. Het gaat er niet alleen om dat we transformeren, maar ook hoe we transformeren. GroenLinks heeft daar een goede motie over ingediend die wij van harte steunen, juist ook in deze week waarin bleek dat de overheid nogal eens losjes omgaat met het behalen van doelstellingen rondom circulariteit. Doelstellingen die we dus waarschijnlijk ook niet gaan halen en daarom is het extra nodig dat we daar in Rotterdam veel aandacht voor hebben. En als laatste opmerking, ik had begrepen dat er een motie was over jong en oud, die van VVD en PvdA was. Als dat de motie is waar we het over hebben, ik hoorde namelijk net CDA. Hebben we het over dezelfde motie? Dan wil ik alleen maar even zeggen dat ik die van harte steun, want ook dat is een belangrijke zaak. Maar dan was die dus van de VVD, en van de PvdA in ieder geval. Toch? Ook nog.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Vonk. Mijnheer Büyükcıfci.

De heer **BÜYÜKCİFCİ** (nida). Ja voorzitter, het is natuurlijk goed dat we woningen toevoegen in deze stad, want daar is flink behoefte aan en Brainpark leent zich daar denk ik heel erg goed voor. Ook nabij de campus en nabij knooppunten inderdaad, het is goed om daar ook extra aandacht te hebben voor onze studenten en ook internationale studenten. Desalniettemin is NIDA wel van mening dat de huidige verdeling die hiervoor is gekozen de verkeerde is. Wat ons betreft mogen er echt wel wat meer sociale woningen toegevoegd worden en wat minder gebouwd worden in het hogere segment. In die zin zullen wij ook de motie van DENK van harte ondersteunen. Die discussie gaan we overigens nog voeren volgens mij, de leegstand in het hogere segment, hoe het daar nu aan toegaat. Een ander punt dat we nog willen inbrengen is het volgende. Ik zie allerlei kosten die gepaard gaan met die woningen. De vraag aan de wethouder is of er in die kosten ook rekening is gehouden met verplichte servicekosten. Daar hebben we het wel vaker over gehad. Bij heel veel studentenhuysvesting gaat het helaas ook gepaard met verplichte servicekosten. Die kunnen soms ook echt wel flink oplopen. Dan bouw je als het ware in het sociale domein, maar met de verplichte servicekosten erbij ontstijgt je eigenlijk de begrenzing van het sociale domein. Dat is natuurlijk niet heel erg eerlijk. Dan zeg je dat je sociaal bouwt, dus die vraag heb ik. En een ander punt is een motie, een belangrijke motie van mijn collega Benalla die in de commissie BWB zit, en die ongetwijfeld ook van harte ondersteund zal worden door de ChristenUnie-SGP. Het gaat over de meergeneratiewoningen, waarbij je dus voor huisvesting zorgt waar ouderen maar ook jongeren, studenten, langdurig met elkaar kunnen wonen. Want het blijkt in ieder geval uit voorbeelden in Duitsland dat dat wel echt gewenste gevolgen heeft voor sociale cohesie, tegen eenzaamheid en ook naar ouderenzorg en kinderopvang, noem maar op. Dat kan allemaal samengebracht worden in die meergeneratiewoningen. Dus graag ook steun vanuit de wethouder om dat te onderzoeken, want dat is de motie.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Büyükcıfci heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Meergeneratiewoningen op Brainpark

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van Masterplan Brainpark I;

overwegende dat:

- in de komende jaren naar verwachting 15% van de Rotterdammers 65 jaar of ouder is;
- dit college met initiatieven zoals het actieplan Eenzaamheid en dat Rotterdam een seniorvriendelijke stad moet zijn, signalen afgeeft dat het bestrijden van eenzaamheid prioriteit geniet;

constaterende, dat:

- combinaties van kinderopvang, ouderenopvang en studentenhuisvesting in Duitsland (zogenaamde 'mehrgenerationhauser'), gesteund door de overheid, positieve uitkomsten biedt wat betreft het bestrijden van eenzaamheid, kostenbesparing in de zorg en het verbeteren van de sociale cohesie;

van mening, dat:

- naar verwachting ouderen langer thuis zullen blijven wonen en eenzaamheid een veel voorkomender probleem wordt bij ouderen;
- kostenbesparing in de zorg met zich meebrengt dat een groter beroep wordt gedaan op mantelzorgers;
- de groeiende kloof tussen ouderen en jongeren de sociale cohesie verstoort;
- een soortgelijk initiatief als 'mehrgenerationhauser' in Rotterdam deze uitdagingen op het gebied van bestrijden van eenzaamheid, kostenbesparing in de zorg en het verbeteren van de sociale cohesie reeds positief kan beïnvloeden binnen de huidige bouwplannen;
- het Masterplan Brainpark I met haar organische, dynamische en evolutionaire karakter, ruimte biedt om waardevolle initiatieven als meergeneratiewoningen een kans te geven;

verzoekt het college:

- de mogelijkheden voor meergeneratiewoningen (combinaties van kinderopvang, ouderopvang en studentenhuisvesting) te onderzoeken voor gebieden waar ruimte is, zoals het Masterplan Brainpark I;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Büyükcifçi

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan kijk ik of ik alle sprekers op dit punt heb gehad. Dat is het geval, want niemand anders meldt zich. Dan is het woord aan de wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. De heer De Roon noemde het een uniek stukje stad, volgens mij. Het kan ook een stukje beter wat mij betreft. Het is inderdaad een kantorenterrein dat daar nu ligt, dat ongeveer in de jaren tachtig is gebouwd en sleets begint te raken. Wat ik heel mooi vind is dat er heel veel energie in het gebied zit. Het is voor ons ook niet zomaar een plekje in Rotterdam. Het ligt voor ons ook echt in die van A tot Z-zone, een verdichtingslocatie voor de toekomst. We bekijken dat ook op die manier en willen we dus ook echt een integrale wijk gaan bouwen, een nieuwe wijk. En niet zomaar, we zeggen niet: haal de werkgelegenheid maar weg. We zeggen: behoud die werkgelegenheid, want Rotterdammers moeten ook kunnen werken en ook een boterham kunnen verdienen. Maar maak er dan ook echt een stadswijk van en ga er ook lekker

bouwen. Dat maakt dit plan wat mij betreft ook hartstikke mooi en uniek en op een heel mooie locatie, vlak bij de Erasmus Universiteit en de hogeschool, vlak bij het openbaar vervoer, dus we kunnen daar ook massa maken, van 2500 tot 3000 woningen erbij, plus het behoud van die vierkante meters voor werkgelegenheid. Een mooi gemengd programma dus wat mij betreft en daar gaan we ook mee aan de slag. Een enkele vraag. Ja, we gaan ook rekening houden met koop in het middensegment. Dat gaat er ook zeker komen. Wat de vraag naar de betaalbaarheid betreft die de heer Büyükcifci stelde, we maken hier heel specifiek in de sociale voorraad onderscheid tussen wat de corporatie gaat doen. Dat gaat gewoon naar een corporatie toe, en wat er naar studenten komt voor onder de 23, en studenten voor boven de 27 met bijbehorende prijs. Dus daar zetten we ze ook echt vast. Op die manier sturen we ook echt op betaalbaarheid. Dan geldt natuurlijk wel weer conform het woningwaarderingssysteem, het liefst bij een corporatie die dat in de arm neemt, de studentenhuysvester. Maar we staan ook open voor meer experimentele vormen. We hebben in het verleden wat discussie gehad over Greystar. Zij hebben u toen ook een brief gestuurd over die servicekosten. Dan blijkt uit hun sommetje dat je niet alleen moet kijken naar de vierkante meters in ruimte, maar zij nemen ook allerlei andere services mee. Er zit zelfs een videozaal bij, de kabel wordt betaald, internet wordt betaald. Dus op die manier is het plaatje dan ook gewoon rechtvaardig en goed opgebouwd. Dan ga ik naar de moties toe die er liggen vanuit uw raad. De eerste die is ingediend is de motie 'Brainpark circulair'. Daar ben ik het zeer mee eens. We hebben natuurlijk te maken met kantoorpanden die hoofdzakelijk gesloopt gaan worden. Daar moeten we het ook over eens zijn. Het biedt gelijk ook kansen, want parkeren kan onder de grond. De buitenruimte kan beter, het kan groener. Maar de manier waarop je dat doet is natuurlijk ook relevant. Ik wil er wel bij opmerken dat als je kijkt naar deze panden, het hergebruik van materialen ook bijvoorbeeld beperkt wordt door de aanwezigheid van asbest. Er zitten soms ook vervuilde gebruikte materialen in, verfsorten die we nu niet meer zouden gebruiken, dus daar moeten we ook gewoon rekening mee houden. Dat is meer milieukundig bijna dan de circulaire ambitie. Ik kan deze motie van harte omarmen. Ik wil er wel een afspraak met u bij maken. Deze motie, en u zei het zelf al, is niet van vandaag op morgen. We gaan ook een ontwikkeltijd in, waarin alle partners in het gebied zeggen: dit is wat wij willen. Wij doen het publiekrechtelijk kader, maar we nemen daar de tijd voor, tien tot vijftien jaar wellicht. En per plot programma zal er dan een projectbestemmingsplan komen. Ik kan me niet voorstellen dat uw bedoeling is om deze motie vijftien jaar open te laten staan, maar ik kan me wel voorstellen dat wij de afspraak maken om, als wij enige ervaring hebben, laten we zeggen twee of drie, dat we daarover rapporteren zodat u ook gevoel krijgt bij de methode die wij hanteren. Dat zou dan ook het moment zijn om die motie af te doen, want anders staat die nog tot in lengte van tijd open, maar deze motie kan ik met die afspraak omarmen.

Dan de motie 'Betaalbaar wonen op Brainpark'. Daarbij wilt u eigenlijk nog een keer schaven aan dat programma. Ik wil het toch een keer toelichten. Er zit hier 70% betaalbaar in. 70%, dat is echt superveel. Het zijn allemaal partijen die zelf al bezit hebben, die zelf zeggen: we willen hieraan meewerken en dit is waar wij voor tekenen. En wij willen ook een stadswijk maken, een gemengde stadswijk, waar bijvoorbeeld ook personeel van de Erasmus kan wonen en niet alleen studenten. Dus wij houden vast aan deze segmentering, niet alleen voor draagvlak en het feit dat we het samen hebben opgewerkt, maar ook voor het feit dat we gewoon een inclusieve stadswijk willen. En inclusief betekent dat er plek is voor iedereen, ook voor mensen met een wat grotere beurs.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja kijk voorzitter, er is een roep vanuit de raad, redelijk breed. Er is een aanvraag gedaan voor volgende week door de partijen ChristenUnie, PvdA, GroenLinks, met een duidelijk signaal: beste wethouder, pas op wat je aan het doen bent

qua bouwen in het hogere segment. We hebben te kampen met een enorme leegte die er is in het hogere segment terwijl er enorme wachtlijsten zijn. Kijk, dus die roep vanuit deze raad, deze motie is daar een begin van. Ga nu niet hetzelfde doen wat je de afgelopen periode hebt gedaan, want anders ontstaat er straks ook op Brainpark een probleem. Dus het signaal van GroenLinks, de PvdA, ChristenUnie-SGP en deze motie van ons is natuurlijk wel enorm breed vanuit de raad. Dus ik begrijp niet waarom u nog steeds overtuigd bent dat u het probleem dat u nu creëert in de stad in het hogere segment niet in Brainpark zult krijgen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat roept een reactie op bij mevrouw Faber.

Mevrouw **FABER** (vvd). Volgens mij gaan we deze discussie nog op een ander moment voeren, namelijk volgende week. En laten we eerst de cijfers daar eens even over afwachten voordat we daar op de muziek vooruitlopen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Kijk, ik heb ooit gezegd: sjoemelen met cijfers. Dat werd me toen niet in dank afgenomen. Ik denk dat het artikel van het AD, als dat dan een artikel is waarnaar gerefereerd wordt voor de discussie van volgende week, redelijk betrouwbaar is als het gaat om statistische gegevens die daarin zijn opgenomen. Als u andere cijfers hebt, doe me ze graag toekomen, dat verandert misschien de discussie maar vooralsnog zijn dit de gegevens waarop we de discussie voeren.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik stel voor dat we het actualiteitendebat van volgende week niet op dit moment gaan voeren. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda) Ja, we worden er vast ook op aangesproken volgende week, maar ik denk dat het wel goed dat de wethouder daar toch nog even iets over zegt, ook over de verwachting over het hogere segment en het topdeel. De leegstand zit volgens mij aan de top, en niet in het hogere, maar misschien dat de wethouder daar zo ook nog even zijn correctie dan in kan aanbrengen in het betoog van de heer Achbar. Want volgens mij gaat onze aanvraag over het topdeel. We willen inderdaad heel graag weten waar dat nu door komt. Wat is er dan precies aan de hand voordat we zeggen: de rem erop. Maar als we bouwen voor de leegstand, dat moeten we natuurlijk niet doen. Daar zijn we niet van.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, kijk, waarvoor we moeten waken is dat we de discussie inderdaad niet nu al gaan doen, maar wat ik wel gezegd wil hebben, als we het hebben over het topsegment, we hebben het over woningen waar een huurprijs van gemiddeld € 1.200,00 op staat. Als dat top is, ik denk niet dat daarmee top wordt bedoeld. De leegstand die er nu is, dat zijn vooral woningen van gemiddeld zo'n € 1.200,00. Dat is denk ik geen topsegment, want ik zie ook woningen van € 2.500,00. Dat is voor mij eerder topsegment dan dat ik heb over het hoge segment van gemiddeld € 1.200,00, die lange tijd niet verhuurd worden. Dat is nu de essentie van het probleem hier: gaan we nu weer bouwen voor mensen die het niet gaan bewonen of gaan we nu bouwen voor een grote groep? Zie die motie die er ligt voor starters, zie de motie van uzelf, mijnheer Engberts, als het gaat om internationale studenten. Ik denk dat we daar nu echt die keuze in moeten gaan maken. En wat dat betreft: beken gewoon kleur. Wil je gaan bouwen voor de Rotterdammers, voor mensen die zich hier graag willen vestigen, die hier wonen, werken en hun woning kunnen betalen met een modaal inkomen, of zegt u: we gaan bouwen en langer leegstand en dat kan die investeerder zich wel permitteren?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). We bouwen voor alle Rotterdammers en niet voor de leegstand. Als we dus moeten constateren volgende week op basis van die cijfers dat er in het topsegment een probleem is, dan hebben we daar het gesprek over. Maar we bouwen voor alle Rotterdammers, niet alleen maar voor studenten, niet alleen maar voor eenpersoonshuishoudens, ook voor gezinnen. Dus we moeten in alle segmenten bouwen. We bouwen naar de behoefte. Daar kijken we ook steeds naar. Als dus blijkt uit de cijfers dat er leegstand is, dan is er geen behoefte en dan moeten we iets doen. Maar ik wil graag dat de wethouder daar toch nog heel even op ingaat, want dit gaat hier helemaal doorheen lopen. Dank ook voor de complimenten van DENK voor de moties, want dat zijn inderdaad heel goede moties als het gaat om het bijplussen op de studentenwoningen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Achbar, en ik roep nogmaals op om het debat van volgende week niet nu al te voeren.

De heer **ACHBAR** (denk). Zo zijn wij hè voorzitter, constructief, kijken naar de inhoud en dan beleid bepalen. Voorzitter, even een vraag aan de heer Engberts. Welk bedrag qua huurprijs valt volgens de heer Engberts onder het hoge segment?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Volgens mij is dat dus precies het debat van volgende week.

De heer **ACHBAR** (denk). Maar voorzitter, toch zou ik daarop antwoord willen hebben.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik snap dat u antwoord wilt, maar ik wil ook terug naar de orde van de vergadering. Ik heb u aan het begin opgeroepen om echt tot de kern te komen van waar we het vandaag over hebben. We hebben heel veel agendapunten, dus ik doe toch een dringende oproep om u te beperken en het debat van volgende week nog niet te voeren.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, ik stel deze vraag, als ik mag, omdat er een motie ligt waarin een keuze wordt gemaakt voor Brainpark. Om te voorkomen dat we weer een domme fout maken zoals we dat bij een aantal andere projecten hebben gedaan. Op het moment dat niet duidelijk is wat nu onder topsegment valt of hoog segment, dan is het goed om dat even te benoemen. Daarom die vraag aan de heer Engberts wat volgens hem topsegment is en wat hoog segment is. Als daarin een onderscheid gemaakt kan worden, is de keus die straks gemaakt wordt in het ondersteunen van deze motie of niet, waarop is dat gebaseerd. Dus nogmaals de vraag wat er onder het topsegment valt volgens de heer Engberts en wat er onder hoog segment valt qua huurprijs.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Engberts, u wordt iets gevraagd.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik heb gevraagd om een toelichting van de wethouder. We hebben nog 42 agendapunten. Dit is een heel andere discussie die we nu gaan halen. Maar ik snap heel goed wat de heer Achbar vraagt en daarom wil ik daar ook meer informatie over, zodat we inderdaad niet voor de leegstand bouwen, want dat ben ik met hem eens.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Duidelijk. De heer Büyükcıfci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja, ik heb eigenlijk een vraag aan de heer Engberts, maar goed, ik merk al dat hij die niet graag wil beantwoorden. De vraag is: maken wij onderscheid

in onze indeling voor die bouwopgave, erkennen wij daarin topsegment. Volgens mij niet, toch? We hebben alleen maar sociaal, midden en hoger segment. Dat is even een vraag aan de heer Engberts.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is echt een punt dat buiten de orde is.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Dan heb ik een ordepunt voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De wethouder zal zo meteen op dit punt ingaan en ik stel voor dat, als dan nog aanvullende informatie nodig is, die gesteld kan worden en dat die betrokken kan worden bij de discussie van volgende week.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Nee, ik heb een ordepunt voorzitter. Ik merk nu in dit debat, dat u telkens het debat, waarover we het willen voeren, wilt doorschuiven naar volgende week. Maar er ligt nu wel degelijk natuurlijk een besluit voor ons, waarin we wel of niet moeten instemmen met een bepaalde indeling. Ik snap dat we daar volgende week uitgebreid op ingaan, maar we gaan nu wel een bepaalde keuze maken waarvan de kennis wel van belang is. Dus het lijkt me ook wel goed om daar de discussie nog over te kunnen voeren, dus het is in mijn optiek wel degelijk onderdeel van dit agendapunt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Topsegment bestaat gewoon in al onze dingen. Sociaal basis, sociaal midden, hoger, top, het gaat van ongeveer € 1.380,00 per maand. In het artikel in het AD gaat het over het topsegment, en daar laat ik het nu verder bij.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Helder. De heer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). De heer Engberts zei net heel stoer: wij bouwen voor iedereen, maar dat is gewoon compleet niet waar. Er is in de afgelopen vier jaar 3% middeldure koop gebouwd. Ik hoorde deze week weer over een nieuw bestemmingsplan aan de Hoofdweg, daar komt gewoon 100% huur in, 50% middeldure huur en de andere 50% is dure huur en tophuur. Er wordt gewoon compleet door ontwikkelaars en beleggers alleen maar aangestuurd op huurwoningen. Dus ik wil graag van de wethouder horen hoeveel procent middeldure koop er in het Brainpark masterplan komt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is een duidelijke vraag. De wethouder was bezig met zijn beantwoording en de advisering op de moties. Er is nu een vraag gesteld door de heer Van Putten en wat andere punten die aan de orde zijn geweest, dus ik vraag de wethouder om door te gaan met de beantwoording.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. 10%. Dat is het antwoord, heel scherp. Dus we gaan er ook aandacht besteden aan koop. Toch even om wat helderheid te scheppen in de definities. Ja, we maken onderscheid tussen vier categorieën. Dus ook aan de hoge kant maken we onderscheid tussen hoger en top. En je ziet wel dat in de volksmond natuurlijk die dingen door elkaar heen lopen. Onze definitie is op prijsniveaus geagendeerd, maar op een verjaardag kent men die niet uit zijn hoofd hè, dus dan loopt dat een beetje door elkaar heen, dat snap ik ook. Dat hogere segment, dat zit erin. Dat topsegment zit niet in dit plan, dus dat even voor de duidelijkheid. Dat stelt u misschien alweer een stuk gerust. Een deel van de discussie gaan we volgende week voeren. Ik zie een interruptie.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Nee voorzitter, dat stelt me niet gerust, omdat het hoge segment loopt tot € 1.400,00 en het topsegment loopt vanaf € 1.400,00. En als we het erover hebben dat we bouwen voor de Rotterdammers, als er een partij of gast als Sander Schimmelpenninck nodig is om de kloof aan te tonen tussen top en laag, en dat er in Rotterdam een item wordt gemaakt van een medewerkster die € 1.900,00 verdient en op de Mijnsherenlaan woont en € 1.200,00 betaalt, dan is dat niet waarvoor we bouwen. Dus ook zelfs dat hoge segment, met een salaris van € 1.900,00 voor een medewerkster in het Ikazia Ziekenhuis, daar zijn we niet voor aan het bouwen. Dat is exact het probleem dat ik probeer aan te geven. Klaarblijkelijk heeft de PvdA een Schimmelpenninck nodig om met de neus op de feiten gedrukt te worden.

Mevrouw **VERKOELN** (50plus). Even een interruptie op de heer Achbar. Ik ben het met u eens hoor, maar het is u misschien vandaag opgevallen dat we het in één keer niet meer hebben over de politieagent, de verpleegkundige en de onderwijzer; we hebben het nu over studenten en senioren. In één keer zijn we omgekeapt naar andere typen groeperingen. Dus u moet toch in één keer weer andere cijfers gaan nemen, want als ik dit college volg, merk ik aan alle kanten dat het elke kant uit draait die het maar wil, zolang ze hun woningen in dat midden- en hoge segment maar krijgen. Dat is het punt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). We kunnen het over alles hebben vandaag volgens mij, maar het programma Sander en de kloof, ik ben heel blij dat het er is, want daarmee kunnen we inderdaad onze boodschap bij een heel groot publiek brengen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Tot zover de tv-recensie. We gaan terug naar de wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel. Het is toch duidelijk verkiezingstijd, laat ik het daarbij houden. Als we kijken naar Brainpark, er zit dus geen topsegment in, wel hoger segment en dat is ook koop. Dan praat je over, wat was het, € 325.000,00 tot ongeveer € 500.000,00. Daar is ook een doelgroep voor. We willen ook dat daar mensen uit Kralingen kunnen gaan kopen, dat die senioren naar een appartement kunnen gaan, dat er personeel van de Erasmus Universiteit kan wonen. We willen bouwen voor alle Rotterdammers, inderdaad niet voor de leegstand. Ik kijk uit naar het debat van volgende week. We hebben een leuk voorproefje gehad. U heeft alleen niet gerefereerd aan het AD-artikel dat later kwam vanuit de pensioenfondsen. Die zeiden: we hebben frictieleegstand en voor ons is leegstand ook funest. Dat willen we ook niet. Maar goed, we gaan volgende week verder van gedachten wisselen. 70% betaalbaar dus, en niet sleutelen aan de segmentering, want dat doet ook afbreuk aan het draagvlak dat we hebben met alle partijen, en die tekenen zelfs voor 70% betaalbare woningen. We willen ook echt een stadswijk maken die onderdeel is van Rotterdam, dus ontraden. De motie 'Brainpark voor jong en oud'. Daar legt u eigenlijk ook wel de vinger op de zere plek. We gaan het later vandaag ook hebben over Ouder en Wijzer en we zien inderdaad dat senioren graag in hun buurt ouder willen worden. Ze willen gelijkvloers wonen, dat het goed begaanbaar is, maar wel in de buurt van vrienden en bekenden. Het was trouwens ook een advies van de gebiedscommissie om hier aandacht aan te besteden. Dus ik maak er graag werk van om dat te gaan doen. Ik denk ook dat dat een kans biedt voor Kralingen en hopelijk biedt dat ook de doorstroommogelijkheden, zodat wat grotere huizen weer vrijkomen voor gezinnen. Dan doen we iets voor jong en voor oud tegelijkertijd. Deze motie kan ik omarmen. Er loopt overigens al vanuit een partij een panelgesprek in Kralingen om te toetsen of daar echt behoefte aan is bij de senioren, dus dat is al in beweging. Dan motie 4, 'Vaart maken met studentenwoningen'. U geeft eigenlijk ook

aan dat u toe wilt naar een meer rechtvaardige verdeling, zo zie ik het eigenlijk maar. Wij zien dat inderdaad, ik zag vorige week ook een artikel van de EUR in de krant, waarin zij ook zeiden: we moeten eigenlijk mogelijkheden hebben om de buitenlandse student op een gegeven moment te kunnen zeggen: het is vol, de banken zitten vol. Dan zitten ze wel vast aan Europese afspraken. Ik ben het wel zeer met u eens, want als je kijkt naar wat wij doen, dan is het natuurlijk niet zo dat wij alleen op Brainpark voor studenten bouwen. Dat gaan we ook op de campus van de EUR zelf doen, ook bij Excelsior, ook bij de Rijnhaven, dus we hebben ook ontwikkellocaties. Maar het kan inderdaad niet zo zijn dat dat vervolgens vol zit met buitenlandse studenten en dat onze studenten vervolgens bij papa en mama thuis op zolder zitten. Dat is ook weer niet de bedoeling en overigens was dit een van de beweegredenen van een van de medeondertekenaars van het convenant voor studentenhuysvesting. Die vertegenwoordigde studentenorganisaties en die zei precies dit: ik wil dat ook in de gaten kunnen houden vanuit het belang van onze studenten. Dus ik maak hier graag werk van, wel met de kanttekening dat de EUR dus ook gebonden is aan bijvoorbeeld Europese afspraken. Maar ik maak hier graag werk van. Motie 5, 'Maak van Brainpark, Studybrainpark!'

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Voordat u daarop ingaat, de heer De Roon.

De heer **De ROON** (d66). Ja, ik ben wel even benieuwd naar wat u net zei, want onderwijsinstellingen zijn zich hier ook terdege van bewust, zal ik maar zeggen. Want ik heb ook weleens begrepen dat ze hebben gezegd: ja, dat is niet onze verantwoordelijkheid, dat is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Dat schoot bij mij eerlijk gezegd ook even in het verkeerde keelgat.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Ik ben ook de mening toegedaan dat het niet zo kan zijn dat iemand zegt: kom maar met alle buitenlandse studenten en het huisvestingsprobleem is van de stad. Dat zou het verkeerde zijn. Volgens mij staan wij daar gezamenlijk voor aan de lat. Ja, we willen een bruisende binnenstad, ja, we willen een goed academisch klimaat, ja, daar horen ook internationale studenten bij. Maar de mate waarin en hoe we dat met elkaar doen, daar moeten we het volgens mij goed met elkaar over hebben. En ik zag van de week een kentering omdat de Erasmus ook kopte in de krant: wij willen hier ook wat aan doen, en dat heb ik eerder niet zo expliciet in het publieke debat gehoord, dus maak ik ook graag werk van deze motie. Motie 5, 'Maak van Brainpark, Studybrainpark!' Zonder afbreuk te doen aan de andere segmenten en de ambities om er echt een integraal onderdeel van Rotterdam en Kralingen van te maken, roept u mij op om toch de kansen te zoeken of te benadrukken om iets meer te doen voor studenten. Dat ga ik graag doen. Deze motie kan ik omarmen. Ik zie vooral ook kansen om met zelfstandige eenheden, om misschien nog wat met experimentele woonvormen te doen. Ik ga graag het overleg aan met de ontwikkelaars en kom dan bij u terug, waarbij we natuurlijk wel de balans in de wijk goed gaan bewaken.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Kockelkoren heeft een vraag.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, één aanvullende vraag daarover. De studenten die inspraken in de commissie gaven ook aan dat zij een werkgroep studentenhuysvesting hebben en graag aan tafel zitten. U had het net al over ouderen waar u mee praat. Ik zou u dus willen verzoeken om ook met die studentenvertegenwoordigers over de invulling van het verbreden van het aanbod van studentenhuysvesting te praten, zodat zij meegenomen worden om dit zo goed mogelijk vorm te geven.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u. Ik heb niet precies alle medeondertekenaars van het Studentenakkoord in mijn hoofd. Daar zitten ook de studenten zelf bij aan. Als u nog namen, adressen en rugnummers heeft van mensen die graag willen meepraten, dan sta ik daar altijd voor open. Desnoods een kopje koffie op mijn kamer, maar dan maak ik daar graag werk van. Maar ze hebben dus al meegetekend in het Studentenakkoord, daar zitten zij ook aan tafel. En anders hoor ik van u wat er nog beter kan.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer De Roon.

De heer **De ROON** (d66). Heel kort, volledigheidshalve, mevrouw Kockelkoren zei dat terecht omdat de wethouder dat niet noemde, maar het staat ook nadrukkelijk in het dictum. Dit is even voor de notulen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Tot slot de meergeneratiewoningen. Eigenlijk is dit de discussie die we in de commissie ook al hebben gehad. Het is niet zo dat we niet openstaan voor meergeneratiewoningen, maar ik zou ze niet op dit projectplan willen plakken. U heeft net gezegd: we willen niet bouwen voor leegstand. Wij hebben bijvoorbeeld ook een adviseur voor experimentele woonvormen. We hebben ook echt een initiatief gehad voor meergeneratiewoningen waarin we op zoek zijn geweest naar een locatie in de stad. We hebben het overleg gevoerd met de corporaties. Die zien dit concept eigenlijk niet zo zitten, omdat het beheersmatig ook heel ingewikkeld is, want wat nu als de oudste overlijdt en de rest van de familie zit nog in huis? Hoe doe je dat dan met die huurcontracten? Dus er zitten een hoop haken en ogen aan. Dat betekent niet dat we er niet voor openstaan, maar dan meer als er een initiatief komt. Dan begeleid ik dat graag naar succes ergens in de stad, maar dat initiatief moet er wel komen. Ik zie het nu niet zo een-twee-drie in zo'n klein gebied geplakt, dus daarom zou ik deze motie echt willen ontraden, ook omdat we de zoektocht in het verleden al gedaan hebben. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder. Dan kijk ik naar de raad of dit aanleiding geeft voor een tweede termijn. Dat is niet het geval. Daarmee sluiten we de beraadslagingen op dit punt. Toch de heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Jazeker, want ik had eigenlijk nog een vraag liggen aan de heer Engberts en die zou de beantwoording van de wethouder afwachten.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Volgens mij is de wethouder op dit punt ingegaan, maar wellicht wil hij nog iets verduidelijken.

De heer **ACHBAR** (denk). Nee, niet de wethouder. Ik stelde een vraag aan de heer Engberts en die wilde de beantwoording van de wethouder afwachten alvorens hij daar een reactie op zou geven.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik kijk naar de heer Engberts. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) De heer Engberts ziet geen aanleiding om een vraag te beantwoorden op dit moment en elk lid gaat over zijn eigen keuzes en spreektijd. Dan komen we toch aan het einde van de beraadslagingen over agendapunt 17. Het voorstel zelf alsmede de ingediende moties komen in stemming in het stemvenster later vandaag.

Agendapunt 18 zouden wij overslaan en als eerste na de lunch behandelen. Dat gaan we dus doen.

19. *Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening Evenementen'*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar agendapunt 19, het herziene voorstel tot vaststelling van bestemmingsplan 'Parapluherziening Evenementen'. Daar is denk ik een 'changer' aan de orde en daar geef ik enige ogenblikken de gelegenheid voor. Mag ik ook wethouder Kasmi in de zaal hebben?

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik heropen de vergadering en wij gaan beginnen aan agendapunt 19, het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening Evenementen'. Mevrouw Kockelkoren. O, die staat inmiddels onderaan. Dan gaan we beginnen met mevrouw Walgenbach. Maar ik wil graag de wethouder evenementen. Dat is natuurlijk niet zijn officiële titel, maar we weten wel wie we bedoelen. Ik wil wethouder Kasmi hier achter de tafel. Wethouder Kasmi is kwijt, hoor ik. Wij wachten even op wethouder Kasmi.

Goed, welkom wethouder Kasmi. Het woord is aan mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (D66). Dank u wel voorzitter. De stilte door corona van de afgelopen jaren heeft een enorme impact gehad op onze stad. Honderdduizenden Rotterdammers en ik ben er een van, hopen dat onze stad dit jaar weer bruist en dat Rotterdam weer een festivalstad zal zijn. Er zijn wel opgaven in onze festivalstad. Rotterdam wordt volgebouwd en ruimte is schaars. Draagvlak voor evenementen in parken staat onder druk. Het is een lastige puzzel om al die mooie evenementen in onze stad ook een plek te geven. Het is dan ook absolute noodzaak dat er snel meer evenementenlocaties bij komen. Daarvoor heb ik al eerder een motie ingediend, in 2019, die potentiële locaties in kaart heeft gebracht, maar vervolgonderzoek is nodig om te kijken of deze locaties ook geschikt zijn. De conclusie die ik helaas moet trekken is dat we daar te weinig haast mee hebben gemaakt de afgelopen jaren en daarom liggen vandaag ook verschillende knelpunten voor aan ons, die daarvan het gevolg zijn. Vandaag stemmen wij over de bestemmingsplannen voor evenementen, waarmee we de aantallen evenementen op locaties muur- en muurvast leggen. Gezien de schaarste van evenementenlocaties op dit moment is elke locatie dan ook broodnodig. Wij staan als D66 voor een rechtvaardig evenementenbeleid, met een evenredige spreiding over de gehele stad. Wij noemen dat lust en last eerlijk verdelen. De balans tussen rust en reuring. Maar laten we eerlijk zijn, niemand wil een hardcore evenement in zijn achtertuin. Maar een hardcore evenement moet wel gewoon kunnen plaatsvinden in Rotterdam en dat geldt ook voor De Parade of het Holi Festival of CHIO, die ik persoonlijk zelf niet in mijn achtertuin zou willen hebben. Of het Vrije Volk Festival. Dat betekent concreet dat wij de zienswijze voor vermindering van het aantal evenementen op locaties ook niet steunen. Daarvoor dien ik een amendement in. Dan wil ik afsluiten door mijn waardering te uiten voor al die evenementenorganisatoren die onze stad al zo vaak zoveel jaar zoveel moois hebben gebracht. Ontmoeting, verwondering, expressie, ik hoop jullie snel weer te zien.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Walgenbach heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Behoud evenementen Vroesenpark

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 03 februari 2022 ter bespreking van de Vaststelling bestemmingsplan 'Parapluherziening Evenementen';

besluit

de herziene versie Vaststelling bestemmingsplan 'Parapluherziening Evenementen' als volgt te wijzigen:

2. de zienswijzen 1.1, 4.4, 6.1, 7.1, 8.2, 22.3, 26.1, 26.6, 26.8, 26.9, 26.10, 27.1, 28.4, 29.2, 30.2, 32.5, 32.9, 38.4, 43.1, 47.4, 49.1 gegrond te verklaren en naar aanleiding daarvan het ontwerpbestemmingsplan aan te passen conform de voorgestelde wijzigingen;
3. de zienswijzen 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 4.3, 5.2, 5.3, 6.2, 6.3, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.10, 7.9, 7.11, 7.12, 7.13, 8.1, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 9.1, 9.2, 10.1, 11.1, 11.2, 11.3, 12.1, 12.2, 12.3, 13.1, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 14.5, 14.6, 15.1, 16.1, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.5, 19.1, 19.2, 19.3, 19.4, 21.1, 22.2, 22.4, 23.1, 23.2, 24.1, 24.2, 25.1, 26.2, 26.3, 26.4, 26.5, 26.7, 26.11, 28.1, 28.2, 28.3, 28.5, 28.6, 29.1, 30.1, 31.1, 32.1, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 32.7, 32.8, 33.1, 33.2, 34.1, 35.1, 36.1, 36.2, 37.1, 38.1, 38.2, 38.3, 38.5, 38.6, 38.7, 38.8, 38.9, 38.10, 38.11, 38.12, 39.1, 39.2, 39.3, 40.1, 40.2, 41.1, 41.2, 41.3, 41.4, 41.5, 42.1, 44.1, 44.2, 44.3, 45.1, 46.1, 46.2, 46.3, 47.1, 47.3, 47.5, 47.6, 47.7, 48.1, 48.2, 49.2, 49.3, 49.4, 49.5, 49.6, 49.7, 49.8, 49.9, 49.10, 49.11, 49.12, 50.1, 50.2, 50.3, 50.4, 50.5, 50.6, 51.1, 51.2, 51.3, 51.4, 51.5, 51.6, 51.7 ongegrond te verklaren;

en conform dit amendement geen wijzigingen aan te brengen aan artikel 5.1.17 van het bestemmingsplan Parapluherziening Evenementen."

w.g. E.S. Walgenbach en C.M. Zeegers

Toelichting:

Evenementen en festivals zijn onmisbaar voor een levendig Rotterdam. Momenteel kent Rotterdam schaarste aan evenementenlocaties. Om alle evenementen en festivals ruimte te blijven geven en te zorgen voor een evenredige spreiding over de stad hebben we alle locaties nodig. Om die reden pleit dit amendement voor het terugkeren naar het oorspronkelijke voorstel van het college en twee grote evenementen per jaar in het Vroesenpark mogelijk te maken.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Walgenbach. De volgende spreker bij dit punt is de heer Achbar. De heer Achbar niet. Dan de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. De heer Achbar is er niet en ik moet zeggen dat dit punt nu zomaar even iets versneld begint. Ik kan wel heel duidelijk aangeven waar wij voor staan als het gaat over de festivals in de parken, maar er is ook nog een amendement in de maak en dat kan ik nu nog niet indienen, dus ik kom daar misschien later nog even op terug. Maar wat ik in ieder geval alvast wil zeggen, is dat onze inzet is dat we de parken zoveel mogelijk ontzien voor festivals. Neem bijvoorbeeld het Vroesenpark. Zo'n park is niet voor grote festivals. Dat is onze inzet. Dat willen we zoveel mogelijk beperken en we willen er ook voor zorgen dat de geluidsoverlast in dat soort parken ook bij andere festivals zo minimaal mogelijk is. Dat is onze inzet. Ik denk dat het amendement van D66 dat ik in de gauwigheid heb gezien, voor ons niet voldoende is om dat goed te regelen, dus wij komen waarschijnlijk met een alternatief amendement, maar dat is nog in de maak.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Duidelijk. De heer Achbar. Aan u is het woord. We zijn bij het agendapunt over de evenementen en u stond op mijn lijstje als spreker.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja, dat klopt voorzitter. Excuses, ik was even weg zoals u hebt gezien. Dan is het wel fijn als ik aangesproken word als ik terug ben. Heel kort over dit agendapunt. Wij als fractie DENK vinden het belangrijk dat evenementen in de stad kunnen plaatsvinden en Rotterdam is wat ons betreft een evenementenstad en dat willen wij ook zo houden. Wij hebben grote evenementen georganiseerd in de stad, zoals het Eurovisie Songfestival. Maar er vinden ook kleinere evenementen plaats op bijvoorbeeld wijkniveau. DENK staat voor inclusieve evenementen en wij proberen het evenwicht hierin te bewaken. Als stad is het belangrijk om flexibel te zijn en het maximale eruit te halen en zo ook met het organiseren van evenementen in onze stad. Door het bestemmingsplan vermindert deze flexibiliteit en de groei van evenementen. Dit vinden wij jammer, want grote evenementen zien wij als een trekpleister voor onze stad. Maar wij blijven optimistisch en pleiten voor het behoud van de reeds vastgestelde evenementen. Tijdens deze evenementen is het belangrijk om de veiligheid van de bezoekers ook te kunnen waarborgen en wij als DENK vinden het dan ook belangrijk dat de evenementen voldoen aan alle veiligheidseisen en eveneens aan de juist richtlijnen binnen het ruimtelijk kader.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Zo voorzitter, dat was een beetje met de deur in huis vallen vandaag. Ik liep net buiten en toen dacht ik: jeetje, het wordt toch echt wel tijd voor zomer en ook voor feestjes. Volgens mij is iedereen daar inmiddels wel aan toe, dus het komt goed uit dat we het vandaag over evenementen hebben met elkaar. Ja, wij hebben altijd gezegd: evenementen, hartstikke tof, als er nu één partij is die van feestjes houdt is het de VVD wel. Dan graag met een paar bitterballen, dat begrijpt u ook. Maar in de juiste balans. De balans tussen rust en reuring is daarvoor essentieel. Een van de dingen die we altijd met elkaar gezegd hebben, is: laten we dat dan ook spreiden over de stad. Volgens mij zijn we goed op weg maar kan het altijd beter, dat begrijpt u ook. We hebben in de commissie al heel veel met elkaar gewisseld. Wij geloven er heel erg in dat op het moment dat je bepaalde irritaties kunt wegnemen bij de Rotterdammers, dat het ook nog steeds leuker wordt om feestjes te organiseren en te geven, en dan gaat iedereen ze ook omarmen. Een van die dingen die wij in 2018 geregeld hebben is het op- en afbouwen, namelijk met onze motie 'Even doorwerken'. Toen hebben we gezegd: jongens, laten we dit nu gewoon in zeven dagen doen. Even een beetje vaart erin en dan is iedereen blij. De bewoners zijn blij, want ze hebben het park weer snel terug en volgens mij de festivalorganisaties ook, want zij kunnen daarom wat meer feestjes geven. Wat schetst nu mijn verbazing als ik het raadsvoorstel lees? Dat er voor die B- en C-evenementen vijftien dagen staat. Mijn vraag aan de wethouder is: waarom nu die vijftien dagen? Want wij merken dat het draagvlak onder bewoners begint af te nemen en we willen dit gewoon graag helder hebben.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (D66). Ja voorzitter, ik zal zo vrij zijn om de vraag van mevrouw Van Groningen te beantwoorden. We hebben namelijk ook een motie aangenomen in 2021, namelijk met een reden. Er is coulance nodig voor evenementenorganisatoren om in heel bijzondere situaties er iets langer over te doen, vaak ook om het park juist te beschermen. Als er storm is, is het niet handig om heen en weer te gaan rijden met zware vrachtwagens en dergelijke. Dus om die reden hebben we een stukje coulance nodig waar alleen de burgemeester een uitzondering op kan geven. Dat is precies de reden waarom dat ook zo in

het bestemmingsplan verankerd staat. Maar blijkbaar bent u het daar dan niet mee eens, maar ik ben dan benieuwd wat u dan zou willen. Wilt u dan dat wij gewoon met grof geweld toch even snel op en af gaan bouwen met alle consequenties voor parken die dat teweegbrengt?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (VVD). Dank voorzitter. Nou, laat ik teruggaan. We hebben als raad zeven dagen aangenomen. Daar hebben wij toen coulance bij betracht en we hebben ook gezegd: natuurlijk willen we dat de burgemeester kan ingrijpen dat als er iets fout gaat, bijvoorbeeld een storm, we dat kunnen verlengen. Daarom hebben we in de afdoening ook tien dagen gezegd. Ik begrijp de vijftien dagen niet. Ik begrijp heel goed dat we met elkaar de parken willen beschermen. Volgens mij is dat ook de reden dat we hier ook met elkaar vandaag staan, om die balans terug te brengen. Maar dan is vijftien dagen wel heel veel meer dan tien. Dus daarom is de vraag terug aan u: vindt u dan vijftien dagen niet een beetje te veel? Dat had misschien ook twaalf of minder kunnen zijn. En de vraag aan het college is: waarom die vijftien dagen?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (D66). Ja voorzitter, volgens mij zijn wij nog steeds het lekenbestuur. Als ambtenaren die er verstand van hebben, als evenementenorganisatoren die er verstand van hebben, als de burgemeester, die verstand heeft van hoe zo'n proces in zijn werk gaat, als zij allemaal zeggen dat dat nodig is, dan durf ik me er ook bij neer te leggen en te zeggen: dan is dat nodig. Als dat nodig is om onze parken te beschermen en dat op een goede manier te doen, dan heb ik daar vertrouwen in.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ik twijfel geen enkel moment aan de deskundigheid van onze ambtenaren en het apparaat dat hiermee bezig is. Maar ik vind wel dat we met elkaar af en toe kritisch en scherp mogen zijn of het niet af en toe een tandje sneller kan. We hebben dat als raad destijds besloten met 'Even doorwerken'. En nogmaals, de vraag ligt nu bij het college: waarom die vijftien dagen. Ik hoor dat graag. De tweede vraag die ik daarbij heb is of dit juridisch afdwingbaar is. Dus kunnen organisaties dadelijk naar ons toekomen en zeggen: ja, mevrouw Van Groningen, er staat vijftien dagen dus die willen we ook gewoon hebben. Want ik denk dat voor de balans en voor het draagvlak onder Rotterdammers het echt belangrijk is die op- en afbouwtijden gewoon strak te regelen met elkaar. Iets anders waar wij als fractie graag nog bij willen stilstaan is één heel specifiek park vandaag. Dat is het Vroesepark. Soms kan de balans zelfs een beetje te ver doorslaan. In een klein park waar de huizen zo dicht omheen staan, zijn in ieder geval dance events nu niet het beste evenement om daar te plaatsen. Natuurlijk vinden we het belangrijk dat die ondernemers daar alle ruimte krijgen om een feestje te organiseren, maar wel met het juiste geluidsniveau.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, ik hoor mevrouw Van Groningen over het Vroesepark beginnen. Iedereen weet dat daar alleen maar VVD'ers omheen wonen. Het is weer typisch de VVD-mentaliteit. Prima al die festivals, maar not in my backyard. Hetzelfde als met asielzoekers en vluchtelingen. Graag een reactie van mevrouw Van Groningen hierop. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ik denk dat u nu te kort door de bocht gaat, want een van de bewoners zit hier voor u, of achter mij en dat is mijnheer Van Drunen van Leefbaar Rotterdam. Ik ga verder, het Vroesepark mag volgens mij wat meer aandacht krijgen, dus ik wil heel graag een amendement indienen om ervoor te zorgen dat wij geen harde geluidsevenementen meer hebben. Een feestje moet kunnen, maar niet met zoveel decibel. Dat is mede ondertekend door Leefbaar Rotterdam, om ervoor te zorgen dat we dus één grootschalig evenement hebben, maar met een minder grote geluidsbelasting.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Groningen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement B. Geen harde geluidsevenementen in het Vroesepark

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van vaststelling bestemmingsplan Parapluherziening Evenementen;

besluit:

artikel 5.1.17 van het Bestemmingsplan parapluherziening evenementen als volgt te wijzigen:

5.1.17 evenemententerrein 17

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone- evenemententerreinen 17' (Vroesepark) zijn de gronden tevens bestemd voor evenementen.

De volgende evenementen zijn jaarlijks toegestaan:

Categorie	maximum aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	maximum aantal evenementen per jaar	maximum aantal evenementendagen per jaar	maximale geluidsbelasting ter plaatse van de gevel van het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot	2500 tm 8000	1	1	70 dB(A), 80 dB(C)
Middel	501 tm 2500	1	4	65 dB(A), 75 dB(C)
Klein	< 500	6	8	60 dB(A), 75 dB(C)

w.g. D.A. van Groningen en B. van Drunen

Toelichting:

Dit amendement voorziet in het terugbrengen van de geluidsbelasting van de categorie Groot, hierdoor wordt er weer balans gebracht in de functie van het stadspark en daarnaast ook meer rust in het gebied. De lage bastonen van festivalmuziek leiden tot de meeste overlast bij omwonenden. Deze dringen door tot in de oude vooroorlogse woning en worden dus niet weerkaatst door de gevel. De overlast in en rondom het Vroesepark is bij evenementen van de categorie Groot dusdanig dat het gewenst is deze hier niet langer toe te staan.

Voor de komende evenementenkalender van het jaar 2022 zal er niets in de planning wijzigen, dus vindt er één Groot Evenement voor één dag plaats met 75 dB(A), 95 dB(C). Indien nodig kan er uitloop plaatsvinden in 2023 voor één enkel evenement. Op deze manier krijgen de ondernemers in de evenementenbranche, die hard geraakt zijn door de corona pandemie, toch de mogelijkheid krijgen om de geplande evenementen gewoon door te kunnen laten gaan.

Voor regulering van de maximale geluidsbelasting voor dit type geluid is de categorie dB(C) in het leven geroepen. Hierbij geldt dat niet alleen de maximale geluidsbelasting een rol speelt in de geluidsbeleving van toehoorders, maar ook het verschil tussen dB(A) (de gewogen geluidswaarde) en dB(C). Dat maakt de noodzaak het maximale geluidsniveau voor middelgrote evenementen bij te stellen naar de maximale geluidsbelasting 65 dB(A), 75dB (C).

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mag ik de handtekening van de heer Van Drunen daar nog onder hebben, want hij staat wel gedrukt maar nog niet getekend. Het amendement is al wel voldoende ondersteund met de handtekening van mevrouw Van Groningen eronder. Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (D66). Ja voorzitter, eigenlijk een vraag die ik wil doorgeleiden naar de wethouder, namelijk of dit evenement er daadwerkelijk ook voor zorgt dat die teruggaat naar dat ene evenement met minder geluidsbelasting. Het is nogal een technisch verhaal hè, zo'n bestemmingsplan, maar volgens mij heeft dit evenement meer impact dan dat op de evenementenkalender. Dus even een vraag aan de wethouder daarover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Die wordt zo meteen door de wethouder beantwoord. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Dank. Omdat wij natuurlijk niet willen dat wij de evenementenkalender voor komend jaar in de war schoppen en ook het evenement dat gepland staat een goede plek geven in Rotterdam, hebben we ook een motie die zegt het Vroesepark evenementen rustig uitfaseren, zodat we dat met elkaar doen. Die heb ik samen met GroenLinks ingediend, zodat we dus én zoeken naar een andere locatie en dit één tot twee jaar de ruimte geven. Dat was het. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Vroesepark evenementen rustig uitfaseren

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 3 februari 2022, ter bespreking van vaststelling bestemmingsplan Parapluherziening Evenementen;

overwegende dat:

- de parapluherziening bestemmingsplan evenementen met locatieprofielen voor de komende jaren wordt vastgesteld;
- de overlast in en rondom het Vroesepark bij evenementen van de categorie Groot dusdanig is, dat het gewenst is deze hier niet langer toe te staan;
- er niet direct een alternatieve plek beschikbaar is voor dat festival en geschikte alternatieven bekeken moeten worden;
- het afschalen van de maximale geluidsbelasting van een groot evenement direct effect heeft op de komende evenementenkalender van het jaar 2022;
- corona een zware wissel heeft getrokken op evenementenorganisatoren;
- ondernemers in de evenementenbranche toch de mogelijkheid moeten krijgen om de geplande evenementen gewoon door te kunnen laten gaan;
- het zou helpen als er in ieder geval komend jaar niets in de planning verder zou wijzigen, waardoor er rustig gezocht kan worden naar een alternatieve locatie;

verzoekt het college om:

- na het vaststellen van het geamendeerde bestemmingsplan voor het Vroesepark de evenementenplanning voor het Vroesepark in 2022 ongewijzigd door te laten gaan voor de categorie Groot [1 groot evenement en 1 dag met de geluidsbelasting 75 dB(A), 90 dB(C)];
- dit te doen middels het verstrekken van een omgevingsvergunning,
- indien mogelijk deze omgevingsvergunning kosteloos ter beschikking te stellen om de getroffen ondernemer tegemoet te komen;
- komend jaar te gebruiken voor het zoeken naar een geschikte alternatieve locatie voor het evenement en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen en J. Smet

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik zie de handtekening van de heer Leewis daaronder staan en dat kan, krijg ik toegelicht, want hij is vanavond tijdens de stemming aanwezig en dan kan dat inderdaad. Dan heb ik mevrouw Kockelkoren op mijn lijst.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, voor de GroenLinksfractie is dit een ingewikkeld onderwerp, en zeker na de twee jaar pandemie zijn velen van ons heel erg toe aan evenementen. Festivals, feestjes, voorstellingen, ze geven het leven voor veel Rotterdammers kleur. We zien ook dat er veel behoefte aan is. Evenementen horen dan ook bij het leven in de levendige stad die Rotterdam is en die sterke behoefte heeft er ook voor gezorgd dat er de laatste tien jaar steeds meer evenementen worden georganiseerd. Tegelijkertijd schuurt dat ook, zeker in onze parken. Want de natuur in onze parken is kwetsbaar en veel mensen zoeken er hun ontspanning buiten evenementen om. Dat staat op gespannen voet met evenementen die de parken langere tijd onbruikbaar maken door hekken en die veel overlast veroorzaken voor mens en dier. Daarom vragen we al langer om nieuwe evenementenlocaties om zo de evenementen beter over de stad te verspreiden. Daar is nu een eerste aanzet voor gedaan, maar dat kan wat ons betreft beter. Wat we echt missen, zijn locaties op verharde ondergrond. Grote verkeerswegen, dat is ideaal, want dat zijn mooie locaties die normaal gesproken ook al overlast geven vanwege de verkeersgeluidsoverlast. We hebben daar ook een lange historie in in Rotterdam. Denk aan Rotterdam Unlimited op het Hofplein, of het Zomercarnaval, de marathon, de City Racing en ga zo maar door. Wij willen dus dat dat nog wat vaker mogelijk gemaakt wordt. Daarom hebben we een motie, 'Feestje op de weg'. Zo kunnen we wel mooie evenementen organiseren, maar kunnen we de druk weg gaan trekken van de parken. Over dat laatste steunen wij graag de motie van de VVD. Wij hebben in de commissie de hoorzitting gezien, dat er dertig zienswijzen waren ingediend over het Vroesepark, dat bewoners aangeven dat daar de balans tussen rust en reuring in hun ogen nog niet voldoende is gevonden en wij vinden het belangrijk dat die wel goed wordt gevonden. En als laatste punt, wij vinden het eigenlijk niet kunnen dat er nu omwonenden van het park De Twee Heuvels tot aan de Raad van State moeten gaan om inspraak te bevechten op dit paraplubestemmingsplan. Ik ben blij met de toezegging van de wethouder om in gesprek te gaan met deze groep en ik ga er dan ook van uit dat dit een vruchtbaar gesprek zal zijn. Tot zover, dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Feestje op de weg

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 maart 2022 bij de bespreking van de vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening Evenementen';

constaterende dat:

- er een brede behoefte is om evenementen beter te spreiden over de stad;
- spreiding zorgt voor een betere acceptatie van evenementen;
- evenementen nu een grote druk geven op onze stadnatuur;

overwegende dat:

- Rotterdam een historie heeft met grote evenementen op straat zoals de Marathon, de City Racing Rotterdam en de Grand Depart, en het Zomercarnaval;
- een aantal locaties in onze stad bijzonder geschikt zouden zijn voor evenementen zoals de Boompjes, het 3e Katendrechtse Hoofd of zelfs de Maastunnel;
- het eenmaal per jaar beschikbaar stellen van deze locaties voor evenementen erg zou helpen in het spreiden van evenementen;

verzoekt het college:

- te inventariseren bij organisatoren welke locaties op de weg gewenst zijn voor het houden van een evenement en de consequenties in kaart te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, T.J. Vonk en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Kockelkoren. Mijnheer Balwantsingh, aan u het woord.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Ja, Rotterdam is een bruisende stad. De afgelopen twee jaar heeft het voornamelijk stilgelegen als het gaat om evenementen. Een bruisende stad waarin niet alleen mensen elkaar ontmoeten, maar waar mensen zichzelf ook laten zien natuurlijk aan elkaar, contact leggen met elkaar, in gesprek gaan, samen een drankje doen, samen wat lekkers te eten halen, wat deze evenementen dan ook bieden, of het nu een foodtruckfestival of een dancefestival is. Er ontstaat natuurlijk wel druk op de parken, in de parken, vandaar dat een goede verdeling voor ons ook het uitgangspunt is. Wij hebben net ook van mevrouw Kockelkoren gehoord dat de eerste aanzet zeker daarin ook is gezet. Wij ondersteunen dus ook de motie die zij net heeft ingediend, om te kijken of er niet op meerdere verharde plekken evenementen mogelijk zijn, juist om te voorkomen dat in de toekomst de druk op het groen veel te groot wordt. De balans moet gevonden worden voorzitter, maar wat ons betreft ligt er een goede parapluvoorziening hier voor ons, dus ga zo voort voorzitter. Dat was wat wij te zeggen hadden. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Balwantsingh en ik ga zeker voort, namelijk naar mevrouw Zandberg.

Mevrouw **ZANDBERG** (cda). Ja voorzitter, dank u wel. De evenementen zijn in Rotterdam de afgelopen jaren gegroeid en dit komt ook de aantrekkelijkheid van de economie van onze stad ten goede. Om deze groei in goede banen te leiden, is het echt wel essentieel dat we overlast met elkaar vermijden, zodat de stad naast een prettige plek om te leven, ook een

prettige plek is om te wonen. Maar we zijn een stad en evenementen horen hier ook gewoon een plek te krijgen. We willen met elkaar dat evenementen goed gespreid in die stad plaatsvinden, zodat de overlast zich niet centreert op één plek. Maar we willen ook ondernemers die hard geraakt zijn in de coronaperiode niet te veel dwarszitten. Dit heeft tot gevolg dat we nu elke plek met elkaar nodig hebben. Voor mij is het dan ook te verstrekkend om nu op dit moment te besluiten om op bepaalde plekken evenementen niet meer plaats te laten vinden of ernstig te beperken. Maar het zoeken naar nieuwe kansrijke locaties is wel iets waar ik de wethouder echt toe wil oproepen. Ik begrijp dat corona hierin beperkend heeft gewerkt, maar dit is wel iets waar wat mij betreft in de toekomst echt tempo op moet. Een ander punt blijft voor mij wel die op- en afbouw tijden. Voor the worst case zijn hiervoor ruimere tijden opgenomen. Ik sluit me heel graag aan bij de vraag van mevrouw Van Groningen hoe afdwingbaar deze termijn is en ik zou ook echt heel graag willen dat er wordt ingezet op het beperken van die op- en afbouw tijden, want juist omdat bewoners naast het genieten van evenementen ook gewoon prettig moeten kunnen wonen in die stad en van het groen moeten kunnen blijven genieten. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Zandberg. Ik kijk naar de heer Van Drunen. Nee, gaat over. Andere sprekers? De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja voorzitter, ik had al in mijn bijdrage aangekondigd dat wij bezig waren met een amendement, maar er moest nog even heel hard gerend worden om de inkt droog te krijgen. Dat is gelukt, dus in lijn met wat ik heb aangegeven en wat onze wens is, heb ik ook een amendement dat daarbij past en dat wilde ik graag indienen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het zilveren schaalje komt eraan. De heer Vonk heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement C. Geen dance meer in het Vroesepark

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de Parapluherziening Evenementen

Artikel 5. 1. 17 van het Bestemmingsplan parapluherziening evenementen als volgt te wijzigen:

5.1.17 evenemententerrein 17

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone- evenemententerreinen 17' (Vroesepark) zijn de gronden tevens bestemd voor evenementen.

De volgende evenementen zijn jaarlijks toegestaan:

	Maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	Maximaal aantal evenementen per jaar	Maximaal aantal evenementendagen per jaar	Maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel van het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot	2500 tm 8000	1	4	70 dB(A), 80 dB(C)
Middel	501 tm 2500	1	4	65 dB(A), 75 dB(C)
Klein	< 500	3	5	65 dB(A), 75 dB(C)

w.g. T.J. Vonk

Toelichting:

Dit amendement zorgt dat de geluidsbelasting van de categorie Groot omlaag gebracht wordt. De lage bastonen van festivalmuziek leiden tot veel overlast bij omwonenden. Tevens wordt het aantal kleine evenementen teruggebracht zodat er minder gefragmenteerde belasting van het park plaatsvindt.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Andere sprekers? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja voorzitter, even twee, voor de Partij voor de Dieren neem ik dus, dus daar moeten we met de tijd even rekening mee houden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mag de klok even stil?

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Laat mij voor 50PLUS het eerst maar even zeggen, want dat is kort.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan gaat de klok weer aan.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja daarom wilde ik mijn zin even afmaken. Voor 50PLUS is het geen moeilijk punt, zoals het voor die zogenaamde duurzame coalitiepartijen GroenLinks en D66 blijkbaar wel is. Dan is het in één keer anders. 50PLUS is niet tegen evenementen, maar niet in onze parken waar onze ouderen en onze ouders met kinderen willen wandelen, willen recreëren, willen genieten. Zet die evenementen op onze industrie- en parkeerterreinen en verzoek gewoonweg niet die kleine prachtige schaamlapjes groen die we nog hebben in onze stad. Wij zullen gewoon ongeacht wat tegen zijn. Zover 50PLUS. Dan wil ik graag voor de Partij voor de Dieren, en dan mag de tijd stilstaan.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan mag de tijd inderdaad stil. Dan kunt u de moties van de Partij voor de Dieren even indienen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). De heer Rozema van de Partij voor de Dieren heeft er in de commissie geen gras over laten groeien en heeft één amendement en een viertal moties. Ik wil ze even aan u melden. Het amendement 'Reële boemboemboemwaarde festivals Kralingse Bos', waarin gevraagd wordt om een wijziging door te voeren. De motie 'Grote evenementen niet op locaties met hoge natuurwaarde', dat wijst zichzelf uit. Geen B- en C-evenementen mogelijk te maken voor locaties met de gebiedsaanduiding overige zone en natuur in relatie tot evenementen, te weten locaties met hoge natuurwaarde. Een motie 'Grote evenementen in parken in de herfst een mislukt experiment': geen vergunningen meer te verlenen voor het organiseren van B- en C-evenementen in parken in de herfst op data die niet staan vermeld in het B- en C-evenementenoverzicht, maar op een later moment zijn toegevoegd. Een motie 'Festivalterrein aan de rand van de stad': te inventariseren welke locaties aan de rand van de stad in potentie in aanmerking kunnen komen te worden bestemd als festivalterrein, de raad in de gelegenheid te stellen een oordeel te vellen over het bestemmen van een dergelijke locatie als festivalterrein middels een raadsbesluit. En ten slotte een motie 'B- en C-evenementen in parken buiten het broedseizoen', wat op zich wijst geen evenementenvergunning te verlenen voor het organiseren van B- en C-evenementen in parken met de genoemde locatieprofielen tijdens het broedseizoen, te weten de periode van medio maart tot medio augustus en het jaarlijkse B/C-evenementenoverzicht hierop aan te passen. Dat waren de punten van de Partij voor de Dieren.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Verkoelen heeft namens de Partij voor de Dieren de volgende moties en het volgende amendement ingediend.

Motie 3. B/C-evenementen in parken buiten het broedseizoen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van Bestemmingsplan parapluherziening evenementen;

constaterende dat:

- het college jaarlijks een overzicht van de te verwachten B/C-evenementen in de stad vaststelt;
- er veel dergelijke evenementen worden georganiseerd in onze stadsparken, te weten parken met locatieprofielen voor Afrikaanderpark, Het Park, Kralingse Bos Oostzijde, Kralingse Bos Westzijde, Museumpark, Oeverpark Nesseland, Park de Twee Heuvels, Roel Langerakpark, Sidelingepark, Vroesepark, Wijkpark het Oude Westen en Zuiderpark Vaanweidezijde;
- vogels in parken broeden;
- vogels het hele jaar door broeden, maar dat er zich een concentratie voordoet in de periode van medio maart tot medio augustus;

overwegende dat:

- vogels last hebben van het lawaai en de drukte die het gevolg zijn van B-evenementen;
- broedende vogels volgens de Wet natuurbescherming niet gestoord mogen worden en dat de gemeente Rotterdam garant moet staan voor handhaving van de wet;
- de gemeente niet kan vergewissen dat broedende vogels niet gestoord worden door festivals in parken;

verzoekt het college:

- geen evenementenvergunning te verlenen voor het organiseren van B- en C-evenementen in parken met de genoemde locatieprofielen tijdens het broedseizoen, te weten de periode van medio maart tot medio augustus;
- het jaarlijkse B/C-evenementenoverzicht hierop aan te passen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 4. Festivalterrein aan de rand van de stad

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van Bestemmingsplan parapluherziening evenementen;

constaterende dat:

- grootschalige evenementen vaak in stadsparken worden georganiseerd;

overwegende dat:

- festivals voor veel frictie zorgen bij omwonenden, die wel de lasten maar niet de lusten van deze grootschalige evenementen ervaren;
- flora en fauna eveneens de dupe zijn van de keuze het organiseren van grootschalige evenementen in parken toe te staan;

voorts overwegende dat:

- festivalorganisatoren uit bedrijfseconomische redenen hun evenementen in parken organiseren, niet omwille van het algemeen belang de stad te verlevendigen;
- een festivalterrein voor grootschalige evenementen aan de rand van de stad de natuurschade en overlast grotendeels kan ondervangen, en óók bijdraagt aan verlevendiging;

verzoekt het college:

- te inventariseren welke locaties aan de rand van stad in potentie in aanmerking kunnen komen te worden bestemd als festivalterrein;
- de raad in de gelegenheid te stellen een oordeel te vellen over het bestemmen van een dergelijke locatie als festivalterrein, middels een raadsbesluit;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 5. Grote evenementen in parken in de herfst een mislukt experiment

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van Bestemmingsplan parapluherziening evenementen;

constaterende dat:

- het college in 2021 vergunningen heeft verleend voor de organisatie van grote evenementen in parken, buiten het B/C-evenementenoverzicht om ter compensatie van gederfde inkomsten voor organisatoren als gevolg van de coronamaatregelen;

overwegende dat:

- een mensenmassa op een drassige bodem en met wisselvallige weersomstandigheden een garantie is op schade aan het openbaar groen;
- de flora zich in de herfst en daarna de winter nauwelijks kan herstellen van de opgelopen schade, wat een negatief ecologisch effect heeft en bovendien een ergernis vormt voor de gebruikers;

verzoekt het college:

- geen vergunningen meer te verlenen voor het organiseren van B- en C-evenementen in parken in de herfst, op data die niet staan vermeld in het B/C-evenementenoverzicht maar op een later moment zijn toegevoegd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 6. Grote evenementen niet op locaties met hoge natuurwaarde

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van Bestemmingsplan parapluherziening evenementen;

constaterende dat:

- het college in het Bestemmingsplan Parapluherziening Evenementen de gebiedsaanduiding 'Overige zone - natuur in relatie tot evenementen' hanteert om te benadrukken dat er op locaties met een dergelijke aanduiding een hoge natuurwaarde is;

- voor locaties met de gebiedsaanduiding 'Overige zone - natuur in relatie tot evenementen' de Groene Gordel en de Landtong in Rozenburg, het Ommoordse Veld, Bonairepark, Oudelandsepark, Oedevlietsepark, Schiebroekse Park, Polder Schieveen en Vlinderstrik in aanmerking komen;
- de organisatie van evenementen op deze locaties onder voorwaarden kunnen worden vergund;

overwegende dat:

- locaties met hoge natuurwaarde zoals hierboven opgesomd niet van minder belang zijn voor flora en fauna dan locaties onderdeel van Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland;

verzoekt het college:

- geen B- en C-evenementen mogelijk te maken voor locaties met de gebiedsaanduiding 'Overige zone - natuur in relatie tot evenementen', te weten locaties met hoge natuurwaarde;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Amendement D. Reële boemboemwaarde festivals Kralingse Bos

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van Bestemmingsplan parapluherziening evenementen;

besluit

I

Artikel 5.1.6 van het Bestemmingsplan parapluherziening evenementen als volgt te wijzigen:

5.1.6 evenemententerreinen 6

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige evenemententerreinen 6' (Kralingse Bos Westzijde) zijn de gronden tevens bestemd voor evenementen.

De volgende evenementen zijn jaarlijks toegestaan:

Categorie	maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	maximaal aantal evenementen per jaar	maximaal aantal evenementendagen per jaar	maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel van het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot	2500 tm 20000	4	4	70 dB(A), 85 dB(C)
Middel	501 tm 2500	2	2	65 dB(A), 80 dB(C)
Klein	≤ 500	10	12	60 dB(A), 75 dB(C)

w.g. R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:

Lage bastonen van festivalmuziek leiden tot de meeste overlast bij omwonenden. Deze dringen door tot in de woning en worden dus niet weerkaatst door de gevel. Voor regulering van de maximale geluidsbelasting voor dit type geluid is de categorie dB(C) in het leven geroepen. Hierbij geldt dat niet alleen de maximale geluidsbelasting een rol speelt in de geluidsbeleving van toehoorders, maar ook het verschil tussen dB(A) (de gewogen geluidswaarde) en dB(C).

Voor veel bevoegde gezagen die eigenstandig geluidsnormen voor festivals opstellen, is een verschil van 15 dB reëel. In algemene zin lijkt de gemeente Rotterdam dit reële onderscheid tussen dB(A) en dB(C) te volgen. Maar gek genoeg is er een uitzondering gemaakt voor grote festivals aan de westzijde van het Kralingse Bos.

Met dit amendement brengen we het verschil in dB tussen de gewogen geluidswaarde en de geluidswaarde van lage bastonen voor deze locatie in lijn met alle andere festivallocaties en gebieden waar festivals eventueel kunnen worden gehouden."

w.g. R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Het amendement en de moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Meeuwissen gaf aan nog een interruptie te hebben, maar die gaat intussen over. Andere sprekers op dit onderwerp? Dat is niet het geval. Dan gaan wij als eerste denk ik naar wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter, goedemorgen aan ieder via de voorzitter. We hebben eigenlijk al uitgebreid met elkaar van gedachten gewisseld over dit onderwerp in de commissievergadering afgelopen week, of vorige week moet ik zeggen. Dus ik zal me nu in mijn bijdrage proberen te beperken, ook met het oog op de tijd. Desalniettemin wil ik toch nog een aantal dingen kwijt. Iedereen in deze raad is het er denk ik heel snel mee eens als we zeggen dat evenementen belangrijk zijn voor de stad en die willen we ook in de stad. Evenementen zorgen voor verbinding, ze zorgen voor ontmoeting, alle Rotterdammers gaan ernaartoe. Arm, rijk, oud, jong, van allerlei komaf en ze genieten van allerlei feestjes die we hebben. Van de Parade, van het Holi Festival, het Vrije Volk Festival, maar ook Bevrijdingsdag, waar we met zijn allen bij stilstaan, die belangrijke dag. En ik kan nog heel veel andere prachtige mooie feesten noemen, vaak ook uit initiatief vanuit de bewoners zelf. De waarde van evenementen heeft zich door de jaren heen ook al lang bewezen, omdat mensen, niet alleen Rotterdammers maar ook mensen uit de regio naar Rotterdam komen voor deze evenementen, om te genieten met elkaar. Laten we eerlijk zijn, na twee jaar vol van kommer en kwel waar heel veel beperkingen golden, is het ook wel weer fijn als we straks evenementen in onze stad kunnen verwelkomen. En dat doen we dames en heren, via de voorzitter, door de lusten en lasten te spreiden. Ik vind het gewoon niet uit te leggen en niet rechtvaardig – het druist heel erg in tegen mijn rechtvaardigheidsgevoel als ik zeg: één park gaan we helemaal opnieuw zetten en de rest van de parken doen we lekker wel. Dat kan ik niet uitleggen aan de Rotterdammers. Dat is het eerste. Twee, deze raad hecht altijd aan een zorgvuldig en goed participatietraject. Daar worden wij als college vaak aan herinnerd en vaak ook op aangesproken. Laat het nu precies dat zijn wat we de afgelopen tijd met elkaar hebben gedaan hier. We hebben alle gebiedscommissies, alle wijkraaden gesproken en geïnformeerd. En even specifiek ten aanzien van het Vroesepark, de wijkraad Blijdorp zelf, waarvan wij zeggen: die hebben we in het leven geroepen omdat het de ogen en de oren van de wijk zijn, die zijn heel tevreden met hoe we het nu hebben geregeld met elkaar. Die heb ik gesproken en zij zeggen: prima. Want we hebben al een halvering toegepast wat betreft het Vroesepark, en daarmee, ik kan het niet voldoende herhalen, is het Vroesepark het minst belaste park van heel Rotterdam, samen met het Sidelingepark. Ik herhaal, het minst belaste park van heel Rotterdam. Ik vind het daarom ook nog eens onrechtvaardig dat juist dit park eruit wordt gehaald en daarvan gezegd wordt: we gaan het helemaal op nul zetten, en laten we maar naar andere parken. Waarom maakt niemand zich druk om het Zuiderpark? Ik hoor niemand daarover spreken. Of allerlei andere parken die we hebben. Voor mij is het onrechtvaardig. Ik kan het niet uitleggen en ik zal ook echt negatief adviseren ten aanzien van dit amendement. Daarbij

komt ook nog dat heel veel raadsleden van jullie zelf altijd bij mij pleiten: ja, we vinden het Holi Feest heel belangrijk, dat moet doorgaan. Ja, wij vinden De Parade heel belangrijk. U gaat daar maar een plek voor zoeken op de evenementenkalender. De heer Van Drunen gaf aan de Oogstmarkt heel belangrijk te vinden. Dat moet vooral. Een aantal raadsleden blazen koud en warm tegelijkertijd en daar kan ik als wethouder heel slecht mee uit de voeten. Ik ben hier om het algemeen belang te dienen. Dat doe ik naar eer en geweten. We hebben een heel zorgvuldig traject doorlopen met elkaar. We gaan hopelijk een goede en gebalanceerde evenementenkalender met elkaar vaststellen. Ik ga daar niet om 5 voor 12 ineens voor één park een uitzondering maken. Nogmaals, ik vind dat niet rechtvaardig. Daarbij komt nog het punt van de ondernemers. Heel veel mensen uit deze raad hebben altijd gezegd: we moeten de ondernemers tegemoetkomen in coronatijd. Leefbaar Rotterdam is daarin onder andere een heel belangrijke partij die zegt: ondernemers moeten we in deze moeilijke tijden ondersteunen. Zij hebben de hardste klappen gehad, dat is de eventensector onder andere, en de nachthoreca. Die hebben schulden gemaakt de afgelopen jaren om te kunnen overleven. Er is rijkssteun, er is steun vanuit de gemeente. Ik kan dan nu niet uitleggen waarom we nu juist na twee jaar corona deze mensen, de ondernemers, ineens gaan beperken. Ik snap dat niet. Ik kan daar met mijn hoofd niet bij voorzitter. Het gaat ook om die zzp'ers en eenpitters waar GroenLinks in de commissie heel vaak voor heeft gepleit, vanuit de cultuursector. Uw collega, Jimmy Smet, en terecht, zegt altijd: we moeten daar aandacht voor hebben, want die zijn het hardst geraakt. Het gaat om deze mensen, want het gaat om podiumopbouwers, het gaat om technici, lichtinstallateurs. Daarvan zeggen we nu: die gaan we beperken na twee jaar corona. Ook dat kan ik niet uitleggen voorzitter. Met andere woorden, een lang verhaal kort, ik zal op het amendement over het Vroesepark negatief adviseren en ik heb volgens mij voldoende redenen genoemd. Ik kan er nog een aantal noemen waarom we dat niet moeten doen. Ook ten aanzien van mevrouw... Ik zie een interruptie voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, u heeft het over het amendement over het Vroesepark. Volgens mij zijn er nu twee amendementen. Kunt u iets specifieker zijn welke u bedoelt?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Terecht dat u daarnaar vraagt. Ik heb het over het amendement dat zegt dat het Vroesepark naar nul evenementen moet. Ik kan dat niet uitleggen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat amendement is niet ingediend wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dat het grote evenement dat daar nu plaatsvindt, dat dat niet meer plaats kan vinden, daar hebben we het over. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, maar dat betekent in de toekomst dus nul evenementen in het Vroesepark. Weliswaar uitschakelen, maar dat is wel waar u – anders moet u uw amendement misschien toelichten en ben ik abuis. Ik hoor het graag.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Een korte technische toelichting buiten de spreektijd van mevrouw Van Groningen, maar dan geen inhoudelijke toevoegingen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Dank voorzitter. Het amendement dat wij hebben ingediend, stelt dat we naar één groot evenement gaan, voor één dag en dat het een lagere geluidsbelasting heeft, waardoor een dance event niet kan plaatsvinden, maar wel een ander

soort evenement zoals Duizel in het park. Dus geen nul, daar hebben we het nooit over gehad.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja voorzitter, met alle respect, dat komt voor mij op hetzelfde neer. Jazeker, want wat wij hier zeggen, dat we het goed vinden, dat verandert mijn verhaal niet, met alle respect. Dat we het goed vinden dat er in andere parken wel een evenement plaatsvindt met geluidsoverlast en hier niet. Die uitzondering kan ik niet uitleggen, vooral ook vanuit de optiek dat ik heb gezegd dat we de lusten en de lasten goed met elkaar moeten kunnen verdelen. Het is in die zin ook het minst belaste park. Er vindt op dit moment één groot evenement met geluidsoverlast plaats in het jaar, in de 365 dagen. Daarmee is het Vroesepark zoals ik al zei het minste belaste park, samen met het Sidelingepark. En op dat amendement kan ik dus niet positief adviseren voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Dank, ja ik vind echt dat u te gemakkelijk gaat over al die bewoners die hebben ingesproken, hebben aangegeven dat een dance event gewoon echt letterlijk de sponningen uit hun huis doet trillen. Dan kunt u het hebben over lusten en lasten. Wij weten heel goed dat we willen spreiden. Maar ik vind het voor het Vroesepark gewoon niet nodig. Met één evenement, met een iets lagere geluidsbelasting kan Duizel in het park gewoon terugkomen, kan TREK gewoon bestaan. Evenementen die de mensen daar ook heel graag willen, maar niet dit.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, daar ben ik het gewoon niet mee eens. Dan gaan we kiezen, het ene park wel en het andere park niet. Ik blijf bij mijn verhaal over de lusten en de lasten. U begon uw bijdrage mevrouw Van Groningen, via de voorzitter, met dat we het moeten spreiden over de stad. Hoe verhoudt zich dan tot wat u in uw bijdrage zegt over de lusten en de lasten spreiden over de stad? Die is voor mij in dezen niet aanwezig. Laten we gewoon met elkaar stellen voorzitter, dat we het op dit punt niet met elkaar eens zijn en dat ook niet gaan worden. Ik vind het niet rechtvaardig, ik kan het niet met mijn eigen rechtvaardigheidsgevoel rijmen en we hebben juist een zorgvuldig participatietraject doorlopen, waarbij de wijkraad ook gewoon heeft gezegd: met dit voorstel kunnen we heel goed uit de voeten.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, ik neem hier waar voor mijn collega, dus ik vind het ietwat lastig om in een lopende discussie in te grijpen, maar ik heb wel bij een hoorzitting gezeten met dertig zienswijzen, specifiek over het Vroesepark, en ik vind dat u ook hier mijn partij nu iets te stevig aanpakt. Want we hebben het ook al eerder gehad in de hele aanloop naar deze parapluherziening om te kijken naar alternatieve locaties op verharde terreinen. Daar is nu niets van terechtgekomen. Ik weet dat corona daar debet aan is, maar ik vind dat u nu iets te stevig en een te grote broek aantrekt in de manier waarop u ons nu hier wegzet. Wij verkondigen hier het geluid ook van een heleboel bewoners die de moeite hebben genomen om een zienswijze in te dienen op een parapluherziening evenementen, die aangeven dat bij het Vroesepark de woningen zo dicht op het park staan, dat dat de overlast enorm maakt, plus dat het hele park dan wordt benut voor dat evenement en de bewoners dus ook nergens anders naartoe kunnen. Als u weet, langs het Vroesepark

is het op het momenten dat er geen evenement is, één grote barbecuewolk van alle mensen die daar willen recreëren en die daar hun ding willen doen, dus dat is ook gewoon een ontzettend belangrijke plek voor die hele wijk. Dus dat soort factoren nemen wij mee. Wij verkondigen daarmee wel degelijk het geluid van bewoners. We vinden ook het belang van het groen daar enorm groot. En ik vind dat u nu aan al die punten wel erg gemakkelijk voorbijgaat.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (D66). Ja voorzitter, richting mevrouw Kockelkoren twee punten. Wij hebben in 2019 met elkaar de locatieprofielen vastgesteld. Daarna hebben er eigenlijk geen evenementen meer plaatsgevonden. Op die locatieprofielen heeft een heel participatietraject plaatsgevonden en dit is niets meer of niets minder dan een doorvertaling van die locatieprofielen in het bestemmingsplan. Wij gaan nu op basis van geen ervaring opeens alles weer aanpassen. Dat vind ik niet consequent en ook niet eerlijk tegenover het beleid dat wij met elkaar om een reden hebben vastgesteld. Daarnaast die hoorzitting, heel belangrijk dat dat er is. We moeten ook al die geluiden goed afwegen met elkaar. Maar laten we eerlijk zijn, het is wel gewoon een eenzijdig beeld. Daar komen bewoners op af, goed georganiseerd, dat hebben ze hartstikke knap gedaan, allemaal met verhalen over overlast. De mensen die het hiermee eens zijn, de honderdduizenden Rotterdammers die genieten van de evenementen, het stedelijk belang dat we met zijn allen dienen, die horen we niet. Daar moeten we ook een afweging in maken.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Nou, misschien even in reactie, ik ben het er helemaal mee eens dat die afweging gemaakt moet worden en dat het gaat om de balans tussen rust en reuring. Alleen wij constateren dat voor deze ene plek die balans op dit moment nog niet voldoende is gevonden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik zag de heer Van Zevenbergen nog signaleren dat hij iets wilde zeggen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Dank u voorzitter. Waar dan wel hè, moet het dan naar het Zuiderpark komen omdat daar minder mondige mensen wonen en daar zich dan druk maken? Dat was eigenlijk de vraag die ik had aan mevrouw Van Groningen. De bevoegdheid van de wethouder spreekt me op dit moment wel aan, dus ik houd mijn mond eigenlijk nu verder.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan gaan we terug naar de wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, dank u voorzitter, dat is precies mijn punt. Ik vind het heel moeilijk om het de hele tijd te hebben over spreiden en lusten en lasten, maar we gaan één park daarin ontzien. Voorzitter, ik ga niet in herhaling vallen. Ik heb denk ik gezegd wat ik wilde zeggen. Tegen mevrouw Kockelkoren zeg ik nog dat we met die kansrijke locaties bezig zijn. Daarin ben ik het helemaal met u eens, dat weet u. We hebben er 21, dat hebben we ook in de commissie met elkaar besproken, we hebben er keihard aan gewerkt. Alleen, en dat weet u ook, en dat gaf u ook aan in uw bijdrage, we hebben daar helemaal niet mee kunnen experimenteren vanwege corona. Daar kan ik niets aan doen. Ik had daar heel graag, en dat zeg ik ook tegen anderen die dat punt hebben genoemd, tempo op willen maken, echt heel erg graag. Maar ja, er waren allemaal beperkingen. Evenementen waren uit den boze. En we hebben met elkaar afgesproken, willen we het goed doen, willen we het

zorgvuldig doen, dan moet je op zijn minst één of twee jaar experimenteren op de locaties om te weten of het kan. Want we willen ook niet, en daar is uw partij ook groot voorstander van, net als ik overigens, dat mensen daar met aggregaten gaan werken omdat er niet voldoende voorzieningen zijn, om maar één voorbeeld te noemen. Je moet echt heel veel dingen regelen voordat je überhaupt daar een evenement kunt gaan houden. Dus daarmee gaan we aan de slag. Ik heb u ook in de commissie gevraagd, en dat vraag ik hier wederom, gun ons nu de tijd om dat goed en zorgvuldig te doen en in de tussentijd de evenementenkalender niet overhoop te halen. Want die is echt met heel veel zorgvuldigheid samengesteld. Het legt echt enorm veel druk op allerlei andere evenementen. Het zou kunnen betekenen dat een aantal evenementen hierdoor moeten afvallen. Zegt u maar welk evenement dan. Moet het Holi Feest weg, moet het Vrije Volk Festival weg, moet De Parade weg, moet de Oogstmarkt weg? Ik weet het niet. Dus dit is echt een goed afgewogen evenementenkalender. Laten we alstublieft zorgvuldig dit traject doorlopen. We hebben 21 locaties. Ik ga daar tempo op maken zodra het kan. En dan, als echt de ruimte er is om verder een bepaalde locatie te ontzien, omdat daar disproportioneel veel meer gebeurt, dan zal ik daar zeker naar kijken. Maar nogmaals, vanuit de wetenschap dat het Vroesepark nu niet het meest belaste park is, zouden eerder andere parken daarvoor in aanmerking komen. Voorzitter, ik ga door met het beantwoorden van de vragen. Ik was nog bij mevrouw Van Groningen die het had over de op- en afbouwdagen, die vijftien dagen waarnaar u refereert. We hebben toen bij het vaststellen van de locatieprofielen en de kaders voor alle evenementen die op- en afbouwdagen al teruggebracht naar zeven, zoals u weet, ook op verzoek van uw raad zelf. Wij hebben in het bestemmingsplan een uitzondering van vijftien dagen. Die uitzondering is een bevoegdheid van de burgemeester om bij – het woord zegt het al – hoge uitzondering daar gebruik van te maken. Bijvoorbeeld in coronatijd omdat je met allerlei maatregelen rekening moet houden en dat is afgelopen jaar toevallig gebeurd, omdat zeven dagen dan met al die beperkingen gewoon niet afdoende is. Is dat een luxe keuze van ons? Nee, het is overmacht. En dan ben ik blij dat de burgemeester die bevoegdheid heeft om daar af te wijken. Een andere reden is: we wonen in een nat land, gelukkig maar, zou ik bijna willen zeggen. Dat betekent dat we ook vaak dagen hebben dat het achter elkaar regent. We hebben Corrie op bezoek gehad afgelopen week. U ziet wat dat voor gevolgen heeft. Dan wil je niet tijdens die dagen gaan op- en bouwen. Ook om de parken, het groen, natuurlijk zoveel mogelijk te ontzien. Dus het is bij hoge uitzondering, nogmaals, ik kan het niet genoeg benadrukken, bij hoge uitzondering dat er überhaupt gebruik wordt gemaakt van zo'n regel. In de praktijk komt dat bijna niet voor, maar je wilt hem wel hebben als het echt nodig is. Dat is het antwoord en voor de rest, nogmaals, het is een bevoegdheid van de burgemeester. Ik geef daar nu wel antwoord op. Ik denk dat dit hetzelfde antwoord is dat u zou krijgen van de burgemeester en daarom staat het er op die manier in. Is het juridisch afdwingbaar door organisatoren? Het is een bevoegdheid van de burgemeester. Dus de burgemeester is de enige die kan bepalen of daar gebruik van wordt gemaakt of niet. Wat voor de organisatoren leidend is, is het locatieprofiel en dus die zeven dagen. Dat is wat we met elkaar hebben afgesproken. Dan mevrouw Walgenbach van D66, de impact weghalen, evenement Vroesepark heeft u gevraagd. Volgens mij heb ik daar net al iets over gezegd. Dat legt enorm veel druk op de rest van de evenementen. Dan kan het ertoe leiden dat andere evenementen moeten verdwijnen. Dat is wel de consequentie die kan volgen. Dan GroenLinks, mevrouw Kockelkoren, evenementen op harde ondergrond. Daar ben ik op zich groot voorstander van u, samen met u. Ik bedoel, als het kan en waar het kan doen we dat. U gaf al heel mooie voorbeelden zelf, van allerlei evenementen van de marathon, de Wereldhavendagen, we kunnen nog een aantal van dat soort evenementen noemen. Dus dat doen we al echt in grote mate. Maar er zit natuurlijk ook wel een maximum aan. Waarom is dat zo? Als je op verharde ondergrond dit soort evenementen gaat organiseren, betekent dat natuurlijk ook wegafsluitingen, het betekent iets voor je verkeer. Het betekent dat OV niet kan doorrijden of omgeleid moet worden. Het brengt dus ook heel

veel andere overlast met zich mee. Dus we proberen dat altijd op zo'n manier te doen, daar waar het kan doen we dat. We hebben ook een aantal locaties, de Lloydpier, om maar een voorbeeld te geven, waar de kermis elk jaar twee keer landt. Dus we maken daar echt goed gebruik van. En daar waar er nog meer locaties zijn, want in die 21 kansrijke locaties zitten ook een aantal andere locaties met verharde ondergrond, gaan we daar zeker ook gebruik van maken, maar ik geef wel aan dat daar natuurlijk ook een beperking aan zit, omdat het op een andere manier voor heel veel andere overlast zorgt. Dan heeft mevrouw Zandberg van het CDA gezegd: maak alstublieft tempo op die kansrijke locaties. Die toezegging heb ik u gedaan en doe ik u bij dezen nog een keer. Zodra het kan gaan we daar direct mee aan de slag. Het voordeel is wel dat we ze nu in het vizier hebben. We hebben er 21 en zodra het van het kabinet mag, gaan we daarmee aan de slag. En over de op- en afbouwdagen heb ik al het een en ander gezegd. Voorzitter, dit was mijn bijdrage. Er zijn nog allerlei moties en amendementen ingediend. Ik krijg er nu een aantal onder mijn neus, dus ik ga proberen daar al een soort eerste reactie op te geven daar waar mogelijk. Ik heb voldoende verteld over het amendement 'Geen harde geluidsevenementen in het Vroesepark'. U kent mijn standpunt daarin. Die ontraad ik. 'Vroeseparkevenementen rustig uitfasen'. Die ontraad ik ook, tenzij het andere amendement door een meerderheid van uw raad wordt aangenomen. Dan kan ik daar positief op adviseren en anders in principe niet. GroenLinks, te inventariseren bij organisaties voor locaties op de weg. Daar zijn we mee bezig, dus dat is er eentje waar ik dan bij u op terug moet komen. In beginsel zeg ik daarvan positief, maar nogmaals, ook met allerlei beperkingen die ik net heb genoemd. Dan de Partij voor de Dieren en 50PLUS, geen evenementenvergunning te verlenen voor het organiseren van B/C-evenementen in parken met de genoemde locatie tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen is bij mijn weten ongeveer vanaf april tot en met augustus. Dat is precies de tijd dat alle evenementen ongeveer plaatsvinden, dus die ontraad ik. Dat is eigenlijk praktisch onuitvoerbaar, tenzij we geen evenementen meer willen in Rotterdam. Dat lijkt me niet. Te inventariseren welke locaties aan de rand van de stad in potentie in aanmerking kunnen komen. Dat doen we al. Alleen heb ik ook in de commissie al gezegd: het is heel makkelijk om te zeggen: aan de rand van de stad, maar het probleem is: Rotterdam kenmerkt zich als een logistieke stad, ook vanwege onze haven. Dat betekent dat bij heel veel terreinen aan de stad, daar altijd een waterweg, een spoor, een snelweg of iets van dien aard loopt, en daar dus chemische giftige stoffen ook, en dan moet je voldoen aan allerlei extra strenge eisen en daar kunnen we gewoon niet aan voldoen. Even los van het feit dat ik ook niet vind dat je maar mensen lekker naar de Maasvlakte of wat dan ook moet sturen. Dat vind ik een beetje kort door de bocht, maar met die 21 kansrijke locaties kijken we al naar zoveel mogelijk spreiding. Maar deze ontraad ik vanwege die reden voorzitter. 'Grote evenementen in parken in de herfst mislukt experiment'. Gevraagd wordt geen vergunning meer te verlenen voor het organiseren van evenementen in parken in de herfst. In principe doen we dat ook niet. Bij hoge uitzondering vanwege corona hebben we dat afgelopen jaar eenmalig gedaan. Ik hoop en ik ga ervan uit dat we dat niet meer doen, maar mocht zich zo'n geval natuurlijk weer voordoen, wil je wel altijd die optie houden. Daarom ontraad ik deze en nogmaals, in de regel doen we dat gewoon helemaal niet, om de parken ook zoveel mogelijk te beschermen. Voorzitter, de rest van de moties van 50PLUS en de Partij voor de Dieren, ik kijk er even snel naar, ontraad ik ook allemaal. Dat was het voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan kijk ik of er behoefte is aan een tweede termijn, in ieder geval bij de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Nou, eigenlijk meer van de orde. Heb ik het gemist of heeft u ons amendement nog niet van advies voorzien?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u voorzitter. U heeft daar een terecht punt. Daar ga ik nog even naar kijken, maar dit amendement houdt een beetje hetzelfde in als het amendement van mevrouw Van Groningen. Want het gaat hierom, dit amendement zorgt dat de geluidsbelasting van de categorie groot omlaag gebracht wordt, de lage bastonen – ja, in de praktijk zeg ik tegen de heer Vonk, komt het een beetje op hetzelfde neer. Daarmee zorg je ervoor dat het ene dance festival, eentje die nu plaatsvindt in het Vroesepark, niet meer plaats kan vinden met dit amendement. Maar ik ga hier nog een keer even goed naar kijken, want ik krijg hem nu heel snel. Het geeft niet, zo gaat het nu eenmaal in onze raad, maar ik wil daar even zorgvuldig naar kijken. Dan kom ik daar op terug. Mijn collega Kurvers had mij inderdaad nog op één amendement gewezen van mevrouw Walgenbach, om per jaar twee grote evenementen in het Vroesepark mogelijk te maken. Ik ga ervan uit dat dit een amendement is, ingediend als tegengeluid van het amendement van mevrouw Van Groningen. Ik hoop dat deze niet nodig is, wat mij betreft. Ik raad u vooral aan het voorstel zoals voorgelegd door het college, dat evenwichtig en zorgvuldig is, over te nemen. Ik dank u zeer voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder. Even procedureel, u geeft aan dat u nog terugkomt op het amendement van de heer Vonk, maar ik sluit zo dadelijk wel de beraadslagingen over dit agendapunt en de raad wil dan toch graag weten wat het advies vanuit het college is op dat amendement. Ik zou u dus willen verzoeken na de interruptie van mevrouw Van Groningen wel degelijk een advies te geven op het amendement van de heer Vonk. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank voorzitter, ik heb net de wethouder beluisterd over de op- en afbouwdagen en om eerlijk te zijn vind ik het nog steeds een moeilijk verhaal. Ik heb ook een amendement in voorbereiding, dus ik zou eigenlijk willen verzoeken dat wellicht op een later moment nog te kunnen indienen. Dat is dus ook een vraag aan de voorzitter, en dat ik echt nog even goed naar de techniek hiervan kijk, want ik vind het toch een zorgelijk iets. U kunt wel zeggen dat het niet juridisch afdwingbaar is, maar ik vind daar nog wel wat lucht tussen en die vijftien dagen vind ik gewoon rijkelijk veel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is duidelijk. Anderen nog vanuit de raad in de tweede termijn? Mevrouw Kockelkoren. Een punt van orde.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Sorry, ik begrijp hem niet helemaal meer. Is het dan dat we nu schorsen en het dan nog een keer aan de orde laten komen, want zo versta ik nu mevrouw Van Groningen of zie ik het dan verkeerd?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat behoort tot de mogelijkheden. Uiteraard gaat u als raad zelf over de agenda. Het lijkt mij verstandig gezien waar we nu staan in het debat dat de wethouder na de lunch direct terugkomt op de vraag van mevrouw Van Groningen en op een definitief advies van het college ten aanzien van het amendement van de ChristenUnie-SGP. Dan geeft mevrouw Van Groningen voor de lunch nog even wat huiswerk mee aan de wethouder, zodat we het na de lunch meteen in één keer allemaal af kunnen doen. Gaat uw gang.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dan even kort als het mag in ordetijd, want dan zou ik het wel fijn vinden dat ik echt even helder heb hoe dit nu precies juridisch zit, waarom is er voor vijftien gekozen en niet bijvoorbeeld voor een lager geheel en waar zit er nog ruimte in? Na de lunch hoop ik dat ik dat haal. Ik doe mijn best, ik heb een zieke dochter thuis, dus ik ben een beetje aan het pendelen tussen twee. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Helder. Dan stel ik voor, het is 12.51 uur, ik had u aangekondigd dat we rond 12.45 uur zouden schorsen voor de lunch. Nou, ik vind het op zes minuten best wel strak. Wij gaan lunchen tot 13.30 uur, dus we doen een korte lunch en wij beginnen dan als eerste met de afronding van het debat waar we nu mee bezig zijn over de evenementenparapluherziening. Daarna gaan wij naar de voortgangsrapportage Programma Rotterdam Ouder en Wijzer en daarna doen wij Feyenoord City, zoals we vanochtend bij het vaststellen van de agenda hebben afgesproken. Ik schors de vergadering tot 13.30 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 3 februari 2022

Notulen van de raadsvergadering van 3 februari 2022 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 2

Voorzitter: de heer J.W. Verheij, met dien verstande dat het voorzitterschap van 14.25 tot 15.13 uur is waargenomen door mevrouw L.L.P.R. Roest en van 18.05 tot 18.55 uur door mevrouw C.M. Zeegers

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove, de heer A. Bonte, mevrouw E.C. Eskes, de heer A.H.P van Gils, de heer V.P.G. Karremans, de heer S. Kasmi en de heer S.A. Kurvers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders met dien verstande dat zij van 16.13 tot 17.48 uur is waargenomen door de heer A.C. de Bondt

Heropening

19. Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening Evenementen' - vervolg

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik heropen de vergadering. Wij waren gebleven bij agendapunt 19, het herziene voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening Evenementen'. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, we maken eerst nog even het laatste stukje van de evenementen af en daarna doen we het programma Rotterdam Ouder en Wijzer. Volgens mij ga ik eerst de heer Vonk het woord geven voor iets op het gebied van een amendement. Gaat uw gang.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dank u wel voorzitter. Ik wil een gewijzigd amendement indienen. Dat is in de eerste plaats omdat er een klein typfoutje in stond, maar ook omdat de VVD heeft aangegeven mee te willen op dit amendement en zij zullen dus de tweede indiener zijn van het amendement, en ook Leefbaar Rotterdam heeft zich eraan verbonden en staat ook op het amendement. Het gewijzigde amendement wil ik bij dezen indienen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Vonk heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement C1. Geen dance meer in het Vroesepark

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de Parapluherziening Evenementen;

Artikel 5. 1. 17 van het Bestemmingsplan parapluherziening evenementen als volgt te wijzigen:

5.1.17 evenemententerrein 17

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone- evenemententerreinen 17' (Vroesepark) zijn de gronden tevens bestemd voor evenementen.

De volgende evenementen zijn jaarlijks toegestaan:

	Maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	Maximaal aantal evenementen per jaar	Maximaal aantal evenementendagen per jaar	Maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel van het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot	2500 tm 8000	1	4	70 dB(A), 80 dB(C)
Middel	501 tm 2500	1	4	65 dB(A), 75 dB(C)
klein	< 500	3	5	60 dB(A), 75 dB(C)

w.g. T.J. Vonk, D.A. van Groningen en B. van Drunen

Toelichting:

Dit amendement zorgt dat de geluidsbelasting van de categorie Groot omlaag gebracht wordt. De lage bastonen van festivalmuziek leiden tot veel overlast bij omwonenden. Tevens wordt het aantal kleine evenementen teruggebracht zodat er minder gefragmenteerde belasting van het park plaatsvindt.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel, en dan vermoed ik dat mevrouw Van Groningen ook iets over haar amendement wil zeggen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). U hebt een vooruitziende blik voorzitter. Inderdaad hebben wij besloten om ons amendement terug te trekken. Ik denk dat gezamenlijkheid in dit geval veel beter gaat werken en uiteindelijk doen we dat natuurlijk ook om een betere balans in die parken te krijgen. Daarbij hebben we ook nog een kleine aanpassing gemaakt in onze motie 'Vroesepark evenementen rustig uitfaseren', omdat ik zag dat daar een omissie in stond. Want het is natuurlijk Rotterdam Festivals die het onderzoek moet doen naar een goede locatieplek, dus die wijziging heb ik doorgevoerd zodat deze ook klopt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Groningen heeft de volgende gewijzigde motie ingediend.

Motie 1A. Vroesepark evenementen rustig uitfaseren

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 3 februari 2022, ter bespreking van vaststelling bestemmingsplan Parapluherziening Evenementen;

overwegende dat:

- de parapluherziening bestemmingsplan evenementen met locatieprofielen voor de komende jaren wordt vastgesteld;
- de overlast in en rondom het Vroesepark bij evenementen van de categorie Groot dusdanig is, dat het gewenst is deze hier niet langer toe te staan;
- er niet direct een alternatieve plek beschikbaar is voor dat festival en geschikte alternatieven bekeken moeten worden;
- het afschalen van de maximale geluidsbelasting van een groot evenement direct effect heeft op de komende evenementenkalender van het jaar 2022;

- corona een zware wissel heeft getrokken op evenementenorganisatoren;
- ondernemers in de evenementenbranche toch de mogelijkheid moeten krijgen om de geplande evenementen gewoon door te kunnen laten gaan;
- het zou helpen als er in ieder geval komend jaar niets in de planning verder zou wijzigen, waardoor de ondernemer in staat wordt gesteld rustig te onderzoeken naar een alternatieve locatie;

verzoekt het college om:

- na het vaststellen van het geamendeerde bestemmingsplan voor het Vroesepark de evenementenplanning voor het Vroesepark in 2022 ongewijzigd door te laten gaan voor de categorie Groot [1 groot evenement en 1 dag met de geluidsbelasting 75 dB(A), 90 dB(C)];
- dit te doen door mee te werken aan het verkrijgen van een omgevingsvergunning;
- Rotterdam Festivals te verzoeken de ondernemer te ondersteunen bij het zoeken naar een geschikte alternatieve locatie voor het evenement;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen en J. Smet

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan stonden er nog wat vragen open richting de wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Als ik mij niet vergis stond er in ieder geval nog één vraag van mevrouw Van Groningen open over de al dan niet juridische afdwingbaarheid. Ik had u beloofd om dat nog eens te checken in de tussentijd. Het klopt zoals ik in mijn eerste bijdrage heb gezegd. Het is niet juridisch afdwingbaar voor de organisatoren. Wat echt leidend is voor de organisatoren is die zeven dagen van op- en afbouw die we in de locatieprofielen hebben opgenomen. Het locatieprofiel is ook het kader voor alle evenementen. Op die vijftien dagen die in het bestemmingsplan staat, kunnen ze zich niet op beroepen. Dat is echt een bevoegdheid van de burgemeester, die bij heel hoge uitzondering die ruimte indien nodig kan gebruiken. Zo zit het in elkaar. Dat heb ik net even laten toetsen. Ik snap de discussie over die op- en afbouwdagen. Wat ik mevrouw Van Groningen eventueel wel kan toezeggen is dat als we één volledig normaal evenementenseizoen hebben gedraaid, en ik hoop dat dat eindelijk dit jaar zal kunnen, volgens mij hopen we dat allemaal, dan kijk ik in de evaluatie ook naar die op- en afbouwdagen, om ook te zien hoe vaak er nu echt gebruik wordt gemaakt van die bevoegdheid van de burgemeester in het bestemmingsplan. Dan zal ik daar dus ook terugkoppeling over geven richting u. Dat kunt u dus als toevoeging van mijn kant vanuit het college beschouwen richting u, zodat daar ook eventuele onduidelijkheid in de toekomst over wordt weggenomen. Want dat is vooral wat u denk ik wilt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Op dit punt mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, ik wil allereerst zeggen dat ik hartstikke blij ben met deze handreiking. Dat betekent ook dat wij nu niet een amendement hoeven in te dienen. Ik mag aannemen dat het dan komt bij de evaluatie van de locatieprofielen en als we echt merken dat het uit de hand loopt, dat we nog kunnen ingrijpen. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u, dan wordt amendement – ik ben even de nummering kwijt – dat betrekking heeft op de op- en afbouwtijden, dat u nog niet had ingediend, ook niet ingetrokken. U had het aangekondigd. Wethouder, gaat u verder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u zeer voorzitter. Dan had ik ook nog beloofd om in ieder geval nog op één amendement van ChristenUnie-SGP terug te komen. Dat amendement waarvan u aangeeft, de heer Vonk via de voorzitter, nog te wijzigen. Ik neem aan dat de inhoud van het amendement wel een beetje hetzelfde blijft. Ik had nog beloofd om daar een advies bij te geven. Dat amendement, ook in lijn met mijn pleidooi eerder, blijft hetzelfde. Ook deze moet ik wel ontraden. Het zal best kunnen dat u een meerderheid daarvoor heeft, maar ik blijf bij het standpunt dat ik had in het kader van de lusten en lasten goed verdelen, dat ik deze helaas voor u moet ontraden. Volgens mij voorzitter, als ik mij niet vergis, was dit het denk ik. Als ik nog iets ben vergeten hoor ik het graag.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik heb het gevoel dat dat klopt. Ik kijk even naar de raad of dat nog aanleiding geeft voor nadere bespiegelingen in tweede termijn. Dat is niet het geval. Dan komen we nu toch echt tot een afronding van dit agendapunt. Het voorstel alsmede de bijbehorende amendementen en moties komen vanavond in het stemvenster aan de orde.

18. De voortgangsrapportage Programma Rotterdam Ouder en Wijzer

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan gaan we terug in de agenda naar agendapunt 18, de voortgangsrapportage Programma Rotterdam Ouder en Wijzer. Daar hoort weer een 'changer' bij van woordvoerders in de zaal. Ik schors voor enige ogenblikken totdat de woordvoerders binnen zijn. Ik hoop dat ze voor de deur staan te trappelen.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Agendapunt 18, de voortgangsrapportage van het programma Rotterdam Ouder en Wijzer. Als eerste spreker heb ik mevrouw Van Aalst op mijn lijst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Dank u voorzitter. Ik heb inderdaad de commissievergadering van het rapport Ouder en Wijzer behandeld, maar ik geef alle eer als afscheid aan mijn waarde collega Van Elck.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Jawel, dan is het woord aan de heer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Voorzitter, we bespreken hier vandaag de eindrapportage van het programma Rotterdam Ouder en Wijzer. En ja, Rotterdammers zijn inderdaad ouder geworden. Vele jaren ouder zelfs, met de tropenjaren van dit college. En ja, ouderen zijn ook wijzer geworden. Want dit college heeft hen in de steek gelaten en broddelwerk geleverd. Dat willen ze niet nog eens vier jaar. En ouderen hebben, zoals een lieve oudere mevrouw laatst in tranen tegen me zei, gegeten en gedronken met dit college. Zij bedoelde dat, voor alle zekerheid, uiteraard figuurlijk en niet letterlijk. Aangezien dit college zorgrestaurants heeft gesloten en ook het borreltje in seniorencomplexen in de ban heeft gedaan. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam heeft bij de presentatie van dit programma nog geprobeerd het programma bij te sturen met 29 moties. Het was echter tegen dovemansoren gericht. En nadat wij eerder gehakt maakten van het ouderenbeleid in deze stad, ging de Rekenkamer

daar met hun rapport Broze Bedoelingen nog eens dunnetjes overheen. Zij constateerden dat slechts een van de in totaal 81 acties vanuit dit college bijdraagt aan het welzijn van ouderen. Een rapport om je werkelijk kapot voor te schamen. Voorzitter, dan verwacht je nederigheid van het college bij zo'n eindrapportage. Maar niets van dit alles. Als een kip zonder kop kakelt het door zonder zelfs ook maar één keer het woord Rekenkamer in de mond te nemen. In plaats van oog te hebben voor de werkelijkheid en de belevingswereld van ouderen, blijft dit college geloven in zijn eigen papieren werkelijkheid en is deze eindrapportage vanwege gebrek aan inhoud en resultaat nu voornamelijk een fotoalbum geworden van de wethouders. Ik zou zeggen: berg hem goed en diep op. Voorzitter, laat ik hier vandaag ook voor de allerlaatste keer naar voren brengen dat dit college de tegemoetkoming meerkosten zorg voor chronisch zieken en gehandicapten heeft afgeschaft. Een afschuwelijke bezuiniging van € 12 miljoen. Dat het de zorgrestaurants in de ouderencomplexen de nek heeft omgedraaid, huismeesters heeft weggesaneerd en de thuiszorgvouchers heeft wegbezuinigd, dat ouderen bij de Vraagwijzer nog langer moesten wachten dan op een taxi van Trevvel en daardoor soms maandenlang geen hulp ontvingen, dat er getornd is aan de keuzevrijheid in de zorg en de veiligheid in het geding is in diverse ouderencomplexen in onze stad. Het college heeft het zo bont gemaakt dat zorgorganisaties nu in opstand zijn gekomen tegen de asociaal lage tarieven bij de komende aanbesteding, waardoor deze aanbesteding zelfs is uitgesteld. Tarieven waarmee zij hun zorgmedewerkers moeten betalen. Voorzitter, ik wil hier vandaag alle ouderen in de stad en de mensen in de zorg die zich ondanks alle tegenwind vanuit het college iedere dag bikkelhard inzetten voor ouderen, bedanken en een hart onder de riem steken. Hou s.v.p. nog even vol tot 16 maart 2022. Dan komt er een einde aan dit gepruts en aan het broddelwerk van dit college. Want dan gaan we terug naar de tijd waarin ouderen worden gewaardeerd in plaats van geschoffeerd. Terug naar de tijd waarin we ouderen koesteren in plaats van korten. Terug naar de menselijke maat in plaats van uit de pas. Terug naar een stadsbestuur met Leefbaar Rotterdam en eerherstel voor ouderen. Jullie verdienen het.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Van Elck. De volgende spreker op dit agendapunt is mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Een stad waar ouderen gezond en vitaal oud kunnen worden, kunnen wonen in een woning die voldoet aan hun wensen en behoeftes, een woonomgeving hebben waar ze veilig en vertrouwd zijn en zich ook vooral zo voelen en passende zorg en ondersteuning krijgen. Kortom, het gevoel hebben dat ze er daadwerkelijk toe doen en niet meer eenzaam zijn, want dat is ook ertoe blijven doen. Voorzitter, om deze ambities te kunnen realiseren moeten we zorgvuldig omgaan. Dit zijn mijn ambities. We moeten ze zo zorgzaam mogelijk en zo zorgvuldig mogelijk formuleren, maar ook vooral uitvoeren. Die zorgzaamheid staat en valt met het beschikbaar en toegankelijk maken van de voorzieningen in de stad. En dit bedoel ik ook letterlijk. Want voorzitter, een val van een oudere heeft ernstige gevolgen, gevolgen voor de gezondheid, maar ook voor de vitaliteit. De gemeente moet ervoor zorgen dat locaties veilig zijn, toegankelijk zijn voor ouderen, en er dus ook voor zorgen dat die val van de oudere niet meer voorkomt. Daar past bijvoorbeeld aandacht bij voor scheve stoeptegels, oneven trottoirs bij pinautomaten, heel simpele dingen. En ja, soms is het strikt genomen niet alleen de taak van de gemeente, maar de zorg voor de ouderen en de toegankelijkheid en het beschikbaar houden van voorzieningen is wel de taak van de gemeente. Het is wel onze verantwoordelijkheid. Voorzitter, met pijn in ons hart hebben we de afgelopen periode een toename gezien van ernstige eenzaamheid onder ouderen. We moeten ons blijven inzetten om effectieve interventies in te zetten. Een sociaal isolement is totaal niet wenselijk. Voorzitter, op het gebied van eenzaamheid hebben wij een motie aangenomen gekregen waardoor een schilderprogramma is opgezet. Het heeft de naam 'Schilder je mee?' meegekregen. Ouderen hebben middels dit programma de kans

gekregen om hun schildertalenten te ontdekken, te benutten, te versterken, maar vooral om het contact met anderen te onderhouden. Om een gesprek te kunnen voeren over wat ze hebben geschilderd, om een gesprek te kunnen voeren over welke verf je nu hebt gebruikt en hoe jouw beeld is van datgene wat je hebt geschilderd. Voorzitter, ook vandaag dienen wij een motie in om het succesvolle programma voor ouderen te continueren, in samenwerking met de SKVR en Pluspunt. Want het is geland in de stad Rotterdam. Voorzitter, 'Schilder je mee?' smaakt naar meer. Ik hoop dan ook dat het college deze motie omarmt en nog meer ouderen in staat stelt om daaraan deel te nemen. Laten we met zijn allen de handen ineenslaan voor een seniorvriendelijke stad. Want de kritische kanttekeningen van de Rekenkamer moeten het college scherp houden en de raad ook. Daar zal ik de komende periode ook op toezien. Want wij staan voor een Rotterdam dat van iedereen is, ook van onze ouderen, nee, zeker van onze ouderen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Schilder je mee, smaakt naar meer

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van agendapunt 18. Voortgangsrapportage Programma Rotterdam Ouder en Wijzer;

constaterende dat:

- de komende jaren het aantal 65-plussers in Rotterdam zal toenemen die vaker alleenstaand zijn;
- uit het Voortgangsrapportage Rotterdam Ouder en Wijzer blijkt dat doorontwikkeling van de aanpak van eenzaamheid het belangrijkste onderdeel is van de pijler Ertoe doen;
- onze ouderen de nodige last hebben van de coronapandemie en vooral in de pijler Ertoe doen de impact van corona het grootst is omdat veel activiteiten gebaseerd zijn op persoonlijk contact tussen ouderen, vrijwilligers en professionals;
- met het schilderprogramma 'Schilder je mee' voor ouderen gebleken is dat hiermee tientallen ouderenorganisaties zijn bereikt en ouderen uit isolement zijn gehaald;
- met het schilderprogramma 'Schilder je mee' voor ouderen ook gebleken is dat de gemeente hiermee een goed instrument heeft om in te zetten in de pijler Ertoe doen;

van mening dat:

- het ontdekken, versterken en benutten van de talenten van ouderen belangrijk is;
- vooral tijdens de coronapandemie er alles aan gedaan moet worden om te voorkomen dat Rotterdamse ouderen verder vereenzamen;
- veel ouderen zich Bob Ross van de jaren tachtig en negentig herinneren;
- gezien het succes van het schilderprogramma 'Schilder je mee' voor ouderen, gecontinueerd moet worden;

verzoekt het college:

- het succesvolle schilderprogramma 'Schilder je mee' voor ouderen in samenwerking met SKVR en Pluspunt te continueren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Mohamed-Hoesein. Mevrouw Verkoelen, u bent de volgende spreker.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik wijzig mijn betoog omdat ik echt te weinig tijd heb, maar wat ik wel kwijt wil, is het volgende. U begrijpt dat 50PLUS niets meer heeft toe te voegen aan wat de heer Van Elck heeft gezegd. We hebben 81 moties ingediend waarvan er maar eentje aangenomen werd. 50PLUS sluit zich dus ook volledig aan bij het betoog van de heer Van Elck van Leefbaar Rotterdam, die zojuist een prachtig afscheidsbetoog in deze raad heeft gehouden. Ik zou de heer Van Elck enorm willen bedanken voor zijn niet-aflatende inzet voor ouderen en ik hoop dat ik uw werk in de volgende periode zeker zo goed mag doorzetten. Daar wil ik graag mee afsluiten voorzitter, want dat mag ook wel eens gezegd worden. De heer Van Elck heeft het wat 50PLUS betreft echt meer dan uitstekend gedaan. Ik heb twee moties, want daar gaat het natuurlijk wel om, met betrekking tot de 16.000 woningen die genoemd worden. Dat was de vorige keer nog niet aan de orde en daar heb ik er twee voor die ik graag wil indienen. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Een tweetal moties van 50PLUS. De eerste heet 'Een woning voor doorstroming', met de strekking om woningen met een koopprijs tot € 310.000,00 of een sociale huurwoning eerst alleen aan 55+'ers aan te bieden. De tweede heet 'Een woning voor doorstroming' en dat is volgens mij dezelfde motie met dezelfde prijssegmenten. Mevrouw Verkoelen, ik heb het gevoel dat ik twee keer dezelfde motie van u heb gekregen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, die heb ik nog niet. Ik heb hier twee keer de motie 'Een woning voor doorstroming'. U krijgt er eentje van mij terug en wij voegen de motie 'Ouderenwoningen voor ouderen' toe, waarin u zegt de 16.000 woningen voor ouderen exclusief beschikbaar te laten zijn voor 55+'ers, ongeacht de prijs. Mevrouw Verkoelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Ouderenwoningen voor ouderen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de voortgangsrapportage programma Ouder en Wijzer;

constaterende dat:

- Rotterdam net als de rest van Nederland een tekort aan woningen heeft en voor ouderen geschikte woningen in het bijzonder;
- het aantal ouderen de komende jaren nog flink zal toenemen tot 129.000 in 2035;
- de groei van het aantal 75-plussers, de dubbele vergrijzing, binnen de groep ouderen het sterkst is;
- er geluiden uit de maatschappij zijn die het blijven zitten van ouderen in te grote huizen als onwenselijk waarden;
- de wethouder in haar voortgangsrapportage heeft aangegeven dat er momenteel 16.000 voor ouderen geschikte woningen in het planaanbod staan;

overwegende dat:

- ouderen best onder voorwaarden willen verhuizen;
- er momenteel onvoldoende en/of ongeschikte woningen voor ouderen beschikbaar zijn;
- veel woningen bovendien na verhuizen netto duurder uitpakken voor de ouderen;
- veel ouderen in de overspannen woningmarkt al snel achter het net vissen;
- als ouderen verhuizen de woningcarrousel op gang komt wat voor alle generaties tot voordeel is;

draagt het college op:

- de 16.000 voor ouderen geschikte woningen ook exclusief beschikbaar te laten zijn voor 55-plussers ongeacht huur of koopprijs;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 3. Een woning voor doorstroming

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de voortgangsrapportage programma Ouder en Wijzer;

constaterende dat:

- Rotterdam net als de rest van Nederland een tekort aan woningen heeft en voor ouderen geschikte woningen in het bijzonder;
- dat het aantal ouderen de komende jaren nog flink zal toenemen tot 129.000 in 2035;
- de groei van het aantal 75-plussers, de dubbele vergrijzing, binnen de groep ouderen het sterkst is;
- er geluiden uit de maatschappij zijn die het blijven zitten van ouderen in te grote huizen als onwenselijk waarden;
- de wethouder in haar voortgangsrapportage heeft aangegeven dat er momenteel 16.000 voor ouderen geschikte woningen in het plan aanbod staan;

overwegende dat:

- ouderen best onder voorwaarden willen verhuizen;
- er momenteel onvoldoende of ongeschikte woningen voor ouderen beschikbaar zijn;
- veel woningen bovendien na verhuizen netto duurder uitpakken;
- veel ouderen in de overspannen woningmarkt al snel achter het net vissen;
- als ouderen verhuizen de woningcarrousel op gang komt wat voor alle generaties tot voordeel is;

draagt het college op:

- van de 16.000 woningen in het planaanbod de woningen met een koopprijs tot € 310.000 of een huur van minder dan € 763,47 eerst en alleen aan 55-plussers aan te bieden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De volgende spreker is mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ja, dank voorzitter. We hebben hier in de commissie ook al uitgebreid bij stilgestaan. Het was een goed debat, dus ik ga het nu denk ik wat korter houden dan de vorige sprekers, alhoewel mevrouw Verkoelen dat net heel netjes heeft gedaan, dus ik ga dat als lichtend voorbeeld nemen. Voorzitter, er zijn eigenlijk twee punten die ik nog even wil uitlichten op dit moment nu we het hier toch in de raad over hebben. Het eerste is dat we natuurlijk een ongelofelijk moeilijke periode achter de rug hebben met een coronapandemie die ervoor zorgt dat wij heel veel van onze ambities moesten herzien op het vlak van eenzaamheidsbestrijding, zingeving, al die dingen die we willen doen voor ouderen, en die er ook voor heeft gezorgd dat ouderen zowel op gezondheidsgebied als op het gebied van

participeren in de samenleving echt voor enorme uitdagingen staan op dit moment. En die zijn nog niet weg. Dus dat vraagt ook wat van ons als gemeente. Ik ben blij dat wij ons flexibel hebben opgesteld en ook mee hebben bewogen met wat de samenleving van ons vraagt. Ik denk dat daar ook in de toekomst nog heel veel behoefte aan is. Eén punt waarop ik denk dat we echt meer moeten meebewegen in het ouderenbeleid is de focus op sociaaleconomische ongelijkheid, want we focussen nu heel erg op eenzaamheid onder ouderen. Dat is een groot probleem, en dat kan een sociaal-maatschappelijk probleem zijn, maar heel vaak wordt dat ook ingegeven door sociaaleconomische omstandigheden, dat mensen gewoon niet de mogelijkheden hebben om mee te doen of van huis te gaan. Geen geld hebben voor een auto, maar ook niet voor OV, misschien niet meer op de fiets kunnen, dan wordt je wereld wel heel klein. Dat is dus wat ons betreft een punt dat in het komende beleid nadrukkelijk naar voren moet komen. Daar hebben we het ook in de commissie al over gehad en ik heb daar ook van de wethouder mooie woorden over gehoord, dus ik heb daar ook wel vertrouwen in. Natuurlijk zal de verkiezingsuitslag daar hopelijk ook toe leiden, maar dat gaan we nog zien. Daar wilde ik het voor nu eigenlijk bij laten. Dank.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Roest. Andere sprekers? De heer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Voorzitter, ik wil allereerst de heer Van Elck complimenteren met zijn voortreffelijke verhaal, zoals we er vele van hem hebben gehoord deze raadsperiode, dus hij neemt inderdaad bijna afscheid in stijl. Dat verhaal is natuurlijk heel herkenbaar, niet alleen van de heer Van Elck, maar ook van mevrouw Verkoelen en inderdaad ook van mevrouw Mohamed-Hoesein. De werkelijkheid die zij schetsen van een beleid dat nog niet iedereen die we ermee willen bereiken ook echt bereikt heeft, en dat al die levens nog niet echt verbetert, dat is natuurlijk ook zo. Ze zuigen dat niet uit hun duim. Die mensen zijn er inderdaad, die teleurgesteld zijn in wat we nu nog weten te bereiken. Maar er is ook wel een andere werkelijkheid. En dat is ook die werkelijkheid van mensen die het al wel ervaren, vele duizenden die ook zijn beschreven in de tussenevaluatie. Van al die honderden partners en de duizenden mensen die daar werken, die er gelukkig nog wel vertrouwen in hebben, ondanks alle terechte kritiek die er natuurlijk is. Want het is ook niet niks wat we met dit beleid proberen te bereiken. Eigenlijk een samenleving die in de woorden van Pim Fortuyn verregaand geatomiseerd is, waarin mensen steeds minder naar elkaar omkijken, waarin de familie vaak steeds minder voorstelt. Voor al die mensen moet de gemeente er opeens zijn, om te voorkomen dat ze eenzaam worden, om te voorkomen dat ze niet de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om mee te kunnen doen in het dagelijks leven. Dat is niet niks en ik denk dat er een ongeëvenaarde hoeveelheid acties in gang is gezet, dat hebben we kunnen zien. Ik zou zeggen: dit beleid is pas halverwege, gelukkig maar.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Versnel. Andere sprekers? De heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ja, dank u voorzitter. Ik zal het kort houden want mevrouw Roest heeft best veel gezegd wat ik ook wilde zeggen. Op dit moment is de bijnaam die wij voor Ouder en Wijzer hebben vaak ouder en armer, omdat gezien de recente ontwikkelingen ouderen toch wel armer aan het worden zijn, dus bij de volgende ontwikkeling van het beleid zal daarmee echt rekening gehouden moeten worden. Maar als je echt met ouderen praat, dan hebben ze het meestal niet zo vaak over die eenzaamheid of andere zaken waar wij het vaak over hebben. Dan hebben ze het eigenlijk maar over twee dingen. Dat is inderdaad dat ze armer worden, maar ook over veiligheid. Je zou zeggen, hoe moet je nu veiligheid in zo'n sociaal ding zetten, maar ouderen voelen zich steeds minder veilig binnen Rotterdam, ook omdat ze de samenleving vaak niet meer herkennen. Ik denk dat

voor komend beleid daar rekening mee gehouden moet worden, dat je kijkt dat je weer een match kan krijgen tussen de samenleving, hoe snel en hoe het loopt en dergelijke, en de ouderen. Ik ga zeker de motie van DENK steunen, ik hoop alleen dat ouderen over wat anders gaan praten, over iets meer gaan praten dan over de kleuren. Het is leuk om daarover te praten, maar ouderen hebben heel veel meegemaakt in het leven, die doen er dus echt toe. En als laatste wil ik ook een compliment geven aan de heer Van Elck. Ik heb van je genoten Michel en het was echt geweldig om jou af en toe te interrumperen, maar dat hoefde nu niet, want ik was het grotendeels met je eens. Bedankt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Van Zevenbergen. Andere sprekers op dit agendapunt? Mevrouw Zandberg.

Mevrouw **ZANDBERG** (cda). Excuus voorzitter, er ging even iets mis. Ja, het lijkt bijna alsof we hier bij het agendapunt van het afscheid van mijnheer Van Elck zijn maar dat zijn we niet, en dat willen we ook nog helemaal niet zijn. Ik hoop nog een paar weken van hem te mogen genieten hier in deze zaal. Voorzitter, samen met partners is er gewoon tweeënhal jaar lang superhard gewerkt om de stad seniorvriendelijker te maken. En we moeten altijd kritisch blijven, maar we mogen ook best wel tevreden zijn, want er is echt enorm veel werk verricht en er is ook onwijs veel in gang gezet. Ik benoem heel graag de aandacht voor eenzaamheid onder ouderen. Niet voor niets is Rotterdam de eerste gemeente met een eenzaamheidsaanpak en binnen dit programma blijft dat ook een belangrijke prioriteit. En ondanks dat niet alle onderdelen zo zijn uitgevoerd als we zouden willen, onder andere door de pandemie, is er wel degelijk vooruitgang geboekt. En zijn we er dan? Nee, we zijn er zeker niet, maar er zijn echt wel degelijk stappen gezet om de problematiek die er is, aan te pakken. En dat is geen eenvoudige problematiek. Met dit programma is echt vooruitgang geboekt voor ouderen in onze stad. Het programma Ouder en Wijzer is er dan ook eentje waar ik reuze blij mee ben, omdat zaken als vitaliteit, ertoe doen, wonen en zorg hier samen komen. Ik hoop dat we daar de komende jaren mee verdergaan. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Er is al heel veel gezegd voorzitter. Het is heel erg belangrijk, en dat vind ik zelf, dat de mensen sowieso om zich heen kijken, daar waar ze zelf ook een hand kunnen uitsteken naar ouderen, ze dat ook doen. Dan is het ook heel erg mooi om te zien dat als dat niet gebeurt, dat er dan vanuit de gemeente in elk geval een groot plan is opgezet dat als het niet gebeurt, dat als de mensen in de stad niet naar elkaar omkijken, dat wij dan wel zeggen: oké, goed, wij denken daar wel in mee, dus ik kan me heel erg vinden in wat mijn VVD-collega net zei. Het zijn grote plannen, natuurlijk moet je kritisch zijn, maar we zijn er nog niet, we zijn halverwege. Misschien niet eens halverwege, maar we zijn op pad. We zijn op weg in een ontwikkelende stad, een stad die steeds ouder aan het worden is. Als ik zie hoeveel wij de afgelopen vier jaar daarover hebben nagedacht, tijdens commissies, hebben kunnen meedenken, hebben kunnen sturen, hoe we met elkaar in debat zijn geweest. Dan kan ik alleen maar zeggen dat ik er trots op ben dat wij hier in Rotterdam echt een groot en dik plan hebben en dat we wethouders hebben gehad die zeggen: we kijken om naar de ouderen. Natuurlijk is het goed dat er partijen zijn die extra goed opletten, die zeggen: daar moet je misschien een klein beetje naar rechts, misschien liever naar links natuurlijk, dat is een kleine opmerking richting collega Van Elck met wie we de afgelopen vier jaar de degen gekruist hebben, maar zo is het en zo zie ik het ook. Als de mensen het zelf niet doen, dan zijn wij er om te kijken of wij een steuntje in de rug kunnen geven. Zo kijken wij ernaar voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan kijk ik even of mijnheer Vonk op dit punt nog wil spreken. Nee? Mevrouw Van Wifferen op dit punt? Dat is ook niet het geval. Dan heb ik alle sprekers gehad. Dan gaan we naar wethouder Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda) (wethouder). Ja, dank u wel. Ik denk dat het vooral veel concluderende statements waren van veel van de woordvoerders. Ik denk dat de commissiebehandeling daar ook wel aanleiding toe gaf. We hebben daar goed met elkaar doorgesproken over wat we niet genoemd hebben de eindrapportage, maar de verantwoordingsrapportage, want ik denk dat een aantal van de sprekers vandaag groot gelijk hebben. Er zijn grote stappen gezet. Er is heel veel in gang gezet. En tegelijkertijd moet er nog heel veel uiteindelijk uitgebreid worden en zijn we eigenlijk halverwege. Dat is ook wel de oproep die heel veel partijen de afgelopen weken aan mij gedaan hebben: gaat dit wel door? Blijven we die stip op de horizon wel houden van waar we naartoe willen bewegen, namelijk een samenhangend beleid voor ouderen, wijkgericht. Laten we die beweging, die soms met horten en stoten tot stand kwam, wat echt moeite gekost heeft, maar we tegelijkertijd mooie resultaten hebben gehaald, blijven we dat wel volhouden? Ik denk dat dat ook wel doorklinkt in een aantal bijdragen van u allen. We hebben recent ook met zo'n honderd partijen die bijgedragen hebben aan het ouderenbeleid van de afgelopen tijd, de heer Van Scheijndel van 50PLUS was daar ook bij aanwezig, in een congresfestival gekeken van wat dit nu heeft betekend en waar we nu staan en daar zie je ook hoe ongelofelijk er veel is ingezet. Er zat ook een heel mooi filmpje in, mevrouw Mohamed-Hoesein, van iemand die betrokken was bij de schilderles, iemand die daar ongelofelijk veel plezier aan beleefde, om daar samen met anderen te filosoferen en het gesprek te voeren in een bezigheid die bij hen past, en dat ging overigens niet alleen over de kleuren. En ik denk dat dat niet voor iedereen zal gelden, maar het is zaak dat we een zinvol aanbod hebben voor al die mensen. Ik heb er alle hoop op dat we ook voor de komende periode middels de opdracht die ook verstrekt is met de welzijnspartners, met de zorgpartners, daar ook volop op voortborduren. Dan zijn er natuurlijk een aantal dingen die opvallen. De heer Van Elck, we kunnen natuurlijk alle punten die u genoemd hebt, langsgaan. U weet dat we op veel van die punten van visie verschillen. De tegemoetkoming meerkosten zorg, waarvan de uitvoeringslasten heel hoog waren, die we ingezet hebben voor de VGZ-polis, waar meer dan 60.000, namelijk 61.500 mensen met een kleine beurs gebruik van maakten, waardoor hun zorgkosten overzichtelijk zijn. Zo zijn er natuurlijk een aantal zaken, keuzevrijheid in de zorg. Ja, mensen moet een alternatief hebben, maar als dat versnippering betekent en een niet-samenhangend aanbod in de wijk, is dan keuzevrijheid dat wat bovenaan staat? Of vinden we dan toch met elkaar dat als het aantal handen voor de toekomst beperkt is, dat we ook met elkaar moeten nadenken hoe we het efficiënt doen, om te zorgen dat mensen zorg krijgen in plaats dat iedereen de keuze heeft uit tien aanbieders, is dit dan de toekomst? Dat zijn denk ik de vraagstukken die de komende jaren meer gaan spelen. Als je de keus hebt, ik moet tien maanden wachten bij mijn voorkeursaanbieder of ik kan bij een aanbieder in mijn wijk terecht die daar ook het hele netwerk heeft, met de welzijnspartner, met de woningbouwcorporaties, dat zijn denk ik de vraagstukken waar we de komende jaren echt forse stappen in moeten zetten om zorg voor ouderen ook beschikbaar te houden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Ja voorzitter, ik kon het toch niet laten om even te gaan staan. Ik voelde me net al heel ongemakkelijk. Ik dacht nog even: Mieke Telkamp wordt zo opgezet, maar gelukkig is dat achterwege gebleven. Maar de wethouder heeft het over wachtlijsten. Laat ik u voorspellen dat als u doorzet met die aanbesteding waarmee u nu aan de gang gaat, en je gaat het richten op één, twee, drie grote organisaties, dan ontstaan er wachtlijsten. En het slechtste wat je kunt doen in een tijd van schaarste, is organisaties

buitensluiten, want die mensen gaan iets anders doen. Die gaan niet meer in de zorg werken, want bij hun oude, kleine, vertrouwde organisatie zaten ze heel kort op mensen. Dat was hun doel, om mensen te helpen. Maar die ben je straks kwijt, want die gaan niet naar zo'n mammoetorganisatie toe. Laat ik daarmee afsluiten, ik zou toch vurig wensen om heel goed naar te kijken naar die aanbesteding. Er is niet voor niets een kort geding tegen aangespannen, want als dat op deze manier wordt ingezet, dan ontstaan er wachtlijsten in de zorg, gaan heel veel mensen die nu in de zorg werken eruit, en dat zou erg zonde zijn.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

Mevrouw **ESKES** (cda) (wethouder). Op een deel heeft de heer Van Elck gelijk, dus we hebben de komende jaren alle handjes nodig en daarin is de luxe er niet om partijen uit te sluiten. Tegelijkertijd gaat de heer Van Elck ook wel echt te kort door de bocht op het moment dat hij zegt, en hij noemde die aanbesteding ook, ik dacht: ik zal daar niet op reageren om ook niet verder uit te lokken, maar daar zit natuurlijk een van de elementen waar de aanbieders een kort geding voor hebben aangespannen. Dat is bijvoorbeeld de overhead, waar onder andere ook een motie van Leefbaar Rotterdam aan ten grondslag ligt, waarvan we zeggen: de handjes moeten naar de zorg en niet naar de managers achter het bureau. Dat is een van de componenten waartegen bezwaar aangetekend is. Daar heeft de rechter anders geoordeeld dan dat wij dat met elkaar, ook op basis van een raadsuitspraak, hebben ingezet. Dus ik denk dat de waarheid wat breder is dan enkel zeggen: de gemeente gaat haar eigen gang zonder oog of oor te hebben voor wat er in de stad leeft. Daarin spelen bredere belangen mee. Uiteindelijk hebben wij met elkaar wel de verantwoordelijkheid om voor de komende jaren zorg beschikbaar te houden, zorg nabij te houden, maar ook te zorgen voor een samenhangend aanbod in de wijk. Als de heer Van Zevenbergen het er dan over heeft dat mensen zich veilig moeten voelen in hun omgeving, dan denk ik dat hij daar helemaal gelijk in heeft. Ik denk dat het wijkmodel, hoe we gaan werken met de wijkpreventieketen, met de wijkplusflats waarbij je zorg, welzijn en wonen dichterbij elkaar wilt brengen, maar ook wilt kijken hoe zij in de wijk daarin een rol kunnen vervullen met een herkenbaar gezicht, belangrijke stappen zijn. De wijken als de nieuwe dorpen, op het moment dat je dat goed kunt neerzetten, doet dat iets voor de veiligheid, maar ook op het moment dat je zorgt, daar gaat collega Kurvers met ons Langer Thuis Akkoord over, dat seniorenwoningen ook beschikbaar zijn in de buurt waar je bent opgegroeid, dat je bij dezelfde bakker je brood kunt halen. Dat is een stuk fijner dan wanneer je aan de andere kant van de stad terecht moet komen. Ik denk dat daar heel veel acties op zijn ingezet, maar alles om die samenhang en herkenbaarheid voor mensen ook overeind te houden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Voorzitter, inderdaad op dat vertrouwde gezicht sla ik aan. Want dat vertrouwde gezicht raken we met deze aanbesteding gewoon kwijt. Dus dat betekent dat heel veel mensen die nu hun oude zorgverlener hebben, die kwijtraken doordat ze inderdaad over moeten naar zo'n mammoetorganisatie die alles moet kunnen. Dat gaat gebeuren. Dus we gaan een circus optuigen waarin de acrobaat naar beneden valt, laat ik het zo zeggen. En dat is niet handig.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

Mevrouw **ESKES** (cda) (wethouder). Ik hoorde daar geen vraag in. Het is een stellingname van de heer Van Elck en ik denk dat we daarover van mening verschillen en ik denk dat dat ook mag. Die geluiden zijn denk ik ook goed om te laten horen. Dan nog iets over de eenzaamheid. Eerlijk gezegd vind ik het zelf ook een van de naaste punten waarop wij het

target niet hebben bereikt. We hadden beoogd de eenzaamheid terug te dringen. Dat is de eerste jaren ook gelukt. Je ziet eigenlijk dat met de coronapandemie de eenzaamheid is toegenomen. Dat zien we over alle leeftijdsgroepen. Dat zien we bij jongeren, dat zien we eigenlijk bij iedereen. Wat ook volstrekt voorstelbaar is dat die eenzaamheid toeneemt, op het moment dat ouderen zorg hebben, zeker waar zij extra kwetsbaar waren voor deze coronapandemie en de ziekte die daarmee gepaard ging, dat dat extra eenzaamheid heeft opgeworpen. Tegelijkertijd is ook waar wat heel veel van u gezegd hebben en wat ik ook in de krant las en wat ik mevrouw Verkoelen daarover ook hoorde zeggen. Uiteindelijk gaat het er ook om hoe wij met elkaar omzien naar elkaar. Op het moment dat organisaties betrokken zijn dan wordt er echt goed werk geleverd. Maar het gaat er ook om dat wij in onze eigen straat oog blijven houden voor de mensen om ons heen. Dat hebben hier een aantal woordvoerders ook zojuist gezegd. Ik denk dat het belangrijk is dat we met elkaar de stad maken, met elkaar oog hebben voor eenzaamheid, oog hebben voor mensen die zorg nodig hebben en daar misschien zelf niet de stappen in zetten, dat we dat ook echt met elkaar moeten doen, en dat je daar niet alleen naar de overheid kunt kijken. Ja, die heeft de zorg voor het aanbod, maar uiteindelijk moeten we ook zelf met elkaar zorgen dat signalen goed terechtkomen. Ik denk dat ik daarmee over de grootste delen van uw bijdragen iets gezegd heb. Dan kom ik bij de motie van mevrouw Mohamed-Hoesein. Ik heb denk ik in mijn bijdrage zojuist al gezegd dat we echt zien dat die schilderles een positief effect heeft, zeker voor de mensen die daar gebruik van maken en die daar ook interesse in hebben. Wat wij willen doen is uw motie omarmen, met de kanttekening daarbij dat wij daar voor 2022 de middelen ook voor beschikbaar hebben. Voor daarna is het ook aan een nieuw college om te kijken hoe dat voor de langere termijn geborgd wordt. Maar voor 2022 willen wij conform uw motie de schilderactiviteit continueren. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan is het woord aan wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Twee moties aan mijn adres van mevrouw Verkoelen. Eigenlijk doen ze allebei hetzelfde, alleen zegt de een iets over prijssegmenten en de ander gaat over alle woningen. Ik heb dezelfde appreciatie bij beide moties, maar ik moet er eerst iets op toelichten. Ik zeg altijd, ook bij dat congresfestival, als wij iets doen voor onze ouderen doen we ook iets voor onze jongeren. Onze aanpak voor ouderen doet iets in de solidariteit tussen generaties. Als het je lukt om een ouder echtpaar of een alleenstaande uit een rijtjeshuis met een tuintje te krijgen en naar een fijn appartement in de buurt, dan kan er een gezin met kinderen gebruikmaken van dat huis en al die loze ruimte die daar op zolder is en die kamers die over zijn. Die laten een appartement achter dat groter is en dat schuift ook weer door. Zo krijg je de grootste verhuisketen in Rotterdam op gang als je iets doet en als je ook de laatste plek voor mensen kunt vinden, een fijn plekje thuis. Tegelijkertijd dragen deze moties niet bij aan die solidariteit tussen generaties, want u zegt eigenlijk dat alles naar de ouderen toe moet. En dat gaat niet. Dat gaat praktisch niet. Ouderen willen dat trouwens zelf ook niet. Die zeggen niet: stop mij maar achter de geraniums. Die willen juist in de samenleving staan. Die willen ook tussen andere mensen wonen, waar soms ook gezinnen zijn of kinderen in de buurt zijn. En we hebben natuurlijk ook heel veel andere doelgroepen te bedienen in de stad, bijvoorbeeld in onze sociale voorraad. Geef ook prioriteit aan jongeren, want we willen dat die in die goedkope voorraad terechtkomen, zodat zij dat dat goede stapje in het leven kunnen maken en later kunnen doorgroeien. Ook praktisch gezien, meer voor de koopwoningen, gaat het niet. Er komt wel een beleidswijziging aan vanuit het rijk, dat je 30% van de middensegmentwoningen kunt gaan toewijzen aan mensen die een gebondenheid hebben, of met de omgeving of een preferente doelgroep. Daarvoor zijn we aan het onderzoeken of dat kansen biedt, maar dat zal dan op projectniveau zijn. Dan kan ik me voorstellen dat als je op een plek zit waar veel ouderen wonen en er worden appartementen gebouwd, dat je van

die 30% gebruik gaat maken, maar deze moties gaan veel te ver en die moet ik echt ontraden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Eén constatering, dus de 16.000 woningen, geschikt voor ouderen, is dus gewoon flauwekul om op te schrijven. Dat constateer ik daarmee.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Nee, want het is geschikt voor ouderen, maar er staat niet dat alleen ouderen er gebruik van mogen maken. Dus hij klopt helemaal.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Goed, ik kijk of er behoefte is aan een tweede termijn naar aanleiding van de beantwoording van de wethouders. Mijnheer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ja, dank u wel. Ik hoor de wethouder wat zeggen en ik moest het even tot me laten doordringen. Ik hoorde hem zeggen: als de ouderen in een rijtjeshuis met een tuin wonen, dan moeten die eigenlijk weg en op een flat. Dat hebt u niet gezegd maar dat heb ik gehoord.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Het is zeker geen verplichting mijnheer Van Zevenbergen. We hebben seniorenmakelaars die kijken of ze mensen kunnen verleiden. Soms zijn mensen zelf toe aan een stap, willen ze levensloopbestendig gaan wonen. Daar hebben we het over. Er is absoluut geen sprake van een verplichting, laat dat duidelijk zijn.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Helder, dank. Behoeft een tweede termijn? Nee? Dat is niet het geval. Dan sluiten we de beraadslaging op dit punt. Dan komen de moties die zijn ingediend vanavond in het stemvenster aan bod.

20. *Feyenoord City*

20.1 *De brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot de voortgang Feyenoord City*

20.2 *Het voorstel met betrekking tot de grondexploitatie Feyenoord City*

20.3 *Het voorstel met betrekking tot de onteigening van percelen gelegen in het plangebied Feyenoord City*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan gaan wij over naar agendapunt 20 en ik zou aan de raad willen voorstellen om de punten 20.1, 20.2 en 20.3 als één agendapunt te behandelen. Dat is de brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot de voortgang Feyenoord City, het voorstel met betrekking tot de grondexploitatie Feyenoord City en het voorstel met betrekking tot onteigening van percelen gelegen in plangebied Feyenoord City. Dat vatten wij dan samen onder punt 20, Feyenoord City. Dat kan op uw instemming rekenen, zie ik. Ik zou het ook op prijs stellen als er zo meteen even een andere vicevoorzitter in kan springen, zodat ik zelf ook nog wat kan zeggen over dit punt. Mevrouw Roest kan even voorzitten bij dit punt. Dat is heel fijn. Dan kunnen namelijk alle drie de plaatsvervangend voorzitters deelnemen aan het debat.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dames en heren, nog niet alle woordvoerders zijn binnen zo te zien, maar ik stel voor dat we toch vast beginnen, want we hebben nog een heleboel agendapunten te behandelen vandaag. Zoals zojuist door de heer Verheij gezegd, we zijn bij het onderwerp Feyenoord City, zoals we het noemen, waarbij we alle onderwerpen met betrekking tot Feyenoord City in één keer behandelen. De eerste spreker op mijn lijstje is de heer Simons van Leefbaar Rotterdam.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank u voorzitter. Als je zo naar de agenda kijkt dan denk je eigenlijk: nou, een-tweetje, de gemeente gaat wat grond kopen van de Gamma en daar moeten een paar besluiten over worden genomen. Ware het niet dat dit onderdeel is van Feyenoord City en Feyenoord City is natuurlijk een heel grote gebiedsontwikkeling waar alles met elkaar samenhangt. Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken, ook om nog even wat helderheid bij mijzelf te krijgen. Dan kijk ik met name naar mijn collega's van GroenLinks en van de PvdA, waarmee wij afgelopen zomer een gezamenlijk amendement hebben ingediend, de spannende finale. Daar stond een deadline van 31 december. Dat hield eigenlijk in, als het daarna niet op orde is, dan vervalt de position paper. Dan kan Feyenoord natuurlijk wel weer een nieuw plan indienen, maar dat zien we dan wel weer. Nou, in die situatie zijn we ook gekomen. Zowel GroenLinks als de PvdA hebben toen uitgesproken: dat is een raadsbesluit, dus dat staat als een huis, maar het is nog geen 31 december. Dat is het nu wel, dus ik hoop dat GroenLinks en de PvdA gewoon helderheid in deze zaak brengen, waar ze nu staan, want dat is heel belangrijk voor de voortgang van dit dossier. Want het betekent in feite dat de afspraken die we over het nieuwe stadion hebben gemaakt in de position paper, zijn komen te vervallen, dus als Feyenoord straks langskomt, dan zal bijvoorbeeld over de € 40 miljoen, om maar een voorbeeld te noemen, opnieuw onderhandeld moeten worden met de nieuwe raad, want dat is nu eenmaal het gevolg van het raadsbesluit dat we hebben genomen. Dus ik ben erg nieuwsgierig naar de reactie van de PvdA en GroenLinks en natuurlijk ook naar de wethouder. Ik weet het al een beetje, wethouder Kurvers doet in ieder geval alsof er niets aan de hand is, dat er niets gebeurd is. Maar goed, ik wil graag van hem ook daar nog een uitspraak over, want volgens dit raadsbesluit is de position paper gewoon van de baan en kunnen we opnieuw beginnen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Ik heb een vraag aan de heer Simons. Als Feyenoord met een nieuw plan langskomt en steun vraagt, € 40 miljoen, € 100 miljoen, wat zegt Leefbaar Rotterdam dan?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Wij gaan dat nieuwe plan op zijn merites bekijken. Wij hebben een warm hart voor Feyenoord, we hebben ook een heel warm hart voor de gebiedsontwikkeling, dus daar zal de nieuwe raad opnieuw een afweging over moeten maken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Nou ja voorzitter, het verbaast me in zekere zin niet hè, want Leefbaar Rotterdam was een van de drijvende krachten achter de position paper en de gemeentelijke bijdrage van € 40 miljoen voor het plan dat nu van tafel is. Maar het is toch wel even goed om vast te stellen dat Leefbaar Rotterdam hier feitelijk zegt: als Feyenoord langskomt en om steun vraagt, dan zullen we ze met open armen ontvangen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Nou, Leefbaar Rotterdam zal Feyenoord altijd met open armen ontvangen. Het is tenslotte onze trots hier in Rotterdam qua voetbalclub, wat mij betreft. Maar er zit ook gewoon een zakelijke kant aan. Dus als ze nieuwe plannen hebben, moeten we dan ook weer gewoon op zijn merites bekijken wat er dan voorligt. Dus aangezien Feyenoord het zelf nog niet weet, kan ik daar moeilijk uitspraken over doen, maar wel met open armen. Maar nu stelt u een vraag aan mij. Ik heb net een vraag aan u gesteld, hoe dat met het amendement zit en uw uitspraken daarover die nogal heel erg duidelijk waren in de media, of volgens u ook gewoon dat deel van de position paper na 31 december is komen te vervallen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Daar kom ik zeker op terug mijnheer Simons, een terecht punt. Maar even hierop doorgaand, stel dat Feyenoord komt met een nieuw voorstel, en dat lijkt heel erg op het voorstel zoals dat in de position paper is vastgelegd, dan begrijp ik het toch goed dat Leefbaar Rotterdam zegt: dan zijn wij best bereid om daar weer aandelenkapitaal in te steken en om Feyenoord op die manier financieel te steunen bij de bouw van een nieuw stadion?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Het is een beetje een als-dan-vraag. Ik zal het ook kort houden. Als Feyenoord bijvoorbeeld komt met de renovatie van de huidige Kuip, dan zullen we dat ook gewoon bekijken en kijken of we daar ook een financiële bijdrage aan kunnen leveren. Maar nogmaals, dat is niet meer aan ons maar aan de nieuwe raad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Achbar. Het gaat over? De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, kijk, dank u voorzitter. Kijk, de heer Simons wekt de suggestie alsof er een verschil in interpretatie is tussen de indieners van het amendement, maar ik stel eigenlijk vast dat dat er niet is, want al deze drie partijen hebben altijd gezegd dat we ieder plan op zijn merites zullen beoordelen. Ik zou dus de vraag aan u willen stellen: kijkt u dan ook vandaag naar de merites van wat voorligt? Want het gaat inderdaad eigenlijk niet over het hele stadionproject, maar het gaat onder meer over het verwerven van de grondpositie, zodat de woningbouw door kan gaan. Ik hoor uw partij, mijnheer Simons, het er altijd over hebben dat er meer woningen moeten worden gebouwd in Rotterdam, dit is uw kans om dat ook mogelijk te maken. Dus kijkt u vandaag naar dit plan op zijn merites, of bent u vandaag voornemens iets anders te doen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Op dat punt kom ik zo, maar ik zou ook van u graag de uitspraak willen hebben of in uw visie nu ook het amendement ertoe leidt dat per 31 december de position paper is komen te vervallen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Volgens mij stelde ik net vast dat er voor mij geen centimeter licht zit tussen wat wij met elkaar vinden. Ik stelde u een vraag. U zegt: daar kom ik zo meteen op. Ja, ik daag u uit om nu gewoon gelijk antwoord te geven op deze vraag en dan zijn we daar gewoon vanaf.

De heer **SIMONS** (lr). Nee, mijn eerste deel ging over de position paper, het amendement. Dat heb ik nu afgerond. Ik ben blij om te horen en te zien dat de PvdA Rotterdam en GroenLinks Rotterdam nog aan boord zijn, dus dat is mooi. Ik ben ook benieuwd hoe de wethouders daarnaar kijken, want dat betekent nogal wat, ook in de communicatie naar de Raad van State. Kijk, over het andere punt kan ik heel kort zijn. We hebben een raadsenquête gehad naar aanleiding van het Warmtebedrijf. We hebben een Deloitte-rapport gehad over de position paper. We hebben een rapport gekregen van de vorige Rekenkamer, mr. Paul Hofstra, over Feyenoord City. De rode draad, en dat is volgens mij ook letterlijk een van de aanbevelingen, bezint eer ge begint en weet wat je doet en weeg ook het algemeen belang af en handel niet naar de waan van de dag. Dan hebben we ook nog een raamovereenkomst gesloten met de Stigam. Ik heb de afgelopen vier jaar consequent van wethouder Van Gils gehoord toen ik zei dat Feyenoord naar mijn mening een publiek-private samenwerking is, nee, mijnheer Simons, dat ziet u verkeerd. De Stigam is puur een private organisatie voor de grondverwerving. Daarom krijgt u ook geen inzicht in de financiën, wel in de partijen die erachter zitten maar niet wat ze meebrengen. Ik zal ook nog even iets voordragen uit die raamovereenkomst. De raamovereenkomst regelt onder meer de gezamenlijke bijdrage in de vorm van het inbrengen van gemeentelijke grond in de gebiedsontwikkeling, het beheer van de openbare ruimte en de wijze waarop partijen zullen samenwerken. En nu komt het: ook is vastgelegd dat de stichting volledig voor eigen rekening en risico werkt en zich houdt aan de randvoorwaarden in de position paper. We hebben net twee dingen vastgesteld. Ten eerste dat de position paper voor het grootste deel eigenlijk niet meer relevant is, en ten tweede, dat we afspraken hebben gemaakt met de Stigam en wat de rol van de Stigam is. Ik vind het heel belangrijk dat wij als gemeente rolvast blijven. Want al die enquêtes, al die rapporten die ik net noemde, zijn er niet voor niets. We hebben de afgelopen periode alle grote projecten die dit college heeft opgepakt, Schiekadeblok, Warmtebedrijf, Feyenoord City enzovoorts, allemaal mislukt. En de Rekenkamer en ook onze eigen raadsenquête wijzen er constant op: wees rolvast, kom je afspraken na, handel niet naar de waan van de dag. Wat we nu doen, is handelen naar de waan van de dag. Het komt zo uit, we moeten maar even handelen. Terwijl we duidelijke afspraken hebben over de rol van de Stigam. En die schuiven we terzijde. Dus wat dat betreft is het voor ons om principiële redenen dat wij als raad maar ook zeker als bestuur, gewoon de eigen regels moeten nakomen, rolvast moeten zijn, ook duidelijk moeten zijn, natuurlijk een no-go dat wij hiermee kunnen gaan instemmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja dank u wel, over rolvastheid gesproken. Ik denk dat wat we vandaag zien maar weer onderstreept hoe belangrijk het is dat dus de gemeente zelf het voortouw neemt in gebiedsontwikkeling. Het college waar u zelf nota bene onderdeel van uitmaakte heeft destijds met veel bombarie plannen gepresenteerd. Ja, de markt gaat het wel even doen. Eigenlijk leren we hier vandaag een belangrijke les. De overheid is altijd van essentieel belang als het aankomt op gebiedsontwikkeling. Dat is rolvastheid mijnheer Simons. Het enige wat we vandaag doen is denk ik onze eigen natuurlijke rol pakken en ik denk dat u ook zelf wel kunt reflecteren op de rol die u er zelf in heeft gehad toen deze plannen werden gepresenteerd.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Toen deze plannen werden gepresenteerd was het de bedoeling dat er nu al gevoetbald zou worden in een nieuw stadion. Helaas moet ik constateren dat dat niet zo is en dat er ook geen enkel zicht op is. U bent onderdeel van het bestuur geweest de afgelopen vier jaar. U heeft elke keer gezegd namens uw wethouders: dit is het contract dat

we nu hebben. Ik ben het met u eens, je kunt ook kijken naar een andere rol van de overheid, maar dan moet je dat wel goed van tevoren regelen en niet ad hoc naar waan van de dag handelen en zeggen: het komt nu zo uit. En die Stigam met al die grote financiële jongens, die vinden het toch wel moeilijk om die € 8 miljoen ook nog op te brengen. Gemeente, kunt u even betalen? Dat hoort gewoon niet zo. Dat is tegen de eigen afspraak en nogmaals, de enquêtes en andere onderzoeken wijzen er elke keer op: doe dat nu niet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, kijk mijnheer Simons, ik denk dat we het met elkaar eens zijn dat de volgende keer dat we zitten te watertanden op het moment dat er een heel lekker voorstel uit de markt komt, we dan misschien wat kritischer moeten nadenken of dit misschien niet een meer natuurlijke rol is die past bij een lokale overheid.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ik denk dat ik het op dat punt met u eens ben voor de toekomst. Wat mij betreft heb ik wel genoeg gezegd over dit onderwerp. Ik ben erg benieuwd naar de reacties en de bijdragen van de andere collega's.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dan is de volgende spreker op mijn lijstje de heer Postma van GroenLinks. Het woord is aan de heer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Dank u wel voorzitter. Wat GroenLinks betreft is het nu alle ballen op de gebiedsontwikkeling Feyenoord City. Om het tempo daarin te houden, zullen wij voor het onteigeningsvoorstel stemmen en begrijpen we de aankoop van het Gamma-terrein. Wat ons betreft past het de gemeente om actieve grondpolitiek te voeren en daarmee woningbouw op die locatie mogelijk te maken. Op basis van de informatie die nu voorligt, die het college de raad heeft verstrekt, concluderen we dat de risico's beperkt zijn. Voorzitter, als we nu even vooruitkijken, wordt de kwestie voor het komende jaar: krijgen we een gebiedsontwikkeling met of zonder een nieuw stadion? Mocht Feyenoord in een laatste poging met een nieuw plan komen, dan zullen we daar met een open blik, maar ook zeer kritisch naar kijken. En laat daarbij duidelijk zijn voorzitter, waar Leefbaar Rotterdam wat draait en wat in het midden laat wat er gebeurt op het moment dat Feyenoord langskomt om om steun te vragen, wil ik hier maar duidelijk aangeven: Feyenoord, de commerciële voetbalclub Feyenoord, hoeft niet bij GroenLinks aan te kloppen voor gemeentelijke steun. Ons standpunt van 2017 is hetzelfde als ons standpunt in 2022. Mocht Feyenoord een nieuw stadion willen, zal het dat zelf moeten bekostigen. Voorzitter, de gebiedsontwikkeling gaat door. De spannendste vraag voor het komende jaar is, en daarmee sluit ik af, heeft Feyenoord de wil en het geld om daar onderdeel van uit te maken?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dank mijnheer Postma. Dan is het woord aan de heer Achbar van DENK.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja, dank voorzitter. Voor DENK is het van groot belang dat de gebiedsontwikkeling zoveel mogelijk wordt doorgezet, ook eventueel zonder een nieuw stadion. Ook wij zien dat de situatie met betrekking tot de bouw van een nieuw stadion op dit moment nog ingewikkeld is. Deze situatie betreuren wij, omdat onze overtuiging wel is geweest dat een nieuw stadion eventueel een katalysator zou kunnen zijn voor dat gebied. Zo kan het nieuwe stadion bijvoorbeeld fungeren als stimulans voor toerisme en werkgelegenheid. Als het gaat om het wel of niet bouwen van een nieuw stadion, zullen stadion Feyenoord en BVO Feyenoord daar samen een beslissing over moeten nemen. Wat

ons betreft ligt de prioriteit bij de gebiedsontwikkeling op dit moment en inwoners van Rotterdam-Zuid moeten er wat ons betreft op vooruit kunnen gaan. Werkloosheid is bijvoorbeeld een probleem in Rotterdam-Zuid. Om te garanderen dat inwoners van Rotterdam-Zuid profiteren van de toename van de werkgelegenheid die de gebiedsontwikkeling met zich meebrengt, pleiten wij er nog steeds voor om een baangarantie in te voeren voor inwoners van Rotterdam-Zuid. Denk hierbij aan banen die vrijkomen bij het potentiële nieuwe stadion als dat er dus wel komt. Ik wilde het niet zo noemen maar eigenlijk is Feyenoord City toch wel een hoofdpijndossier, met veel potentie aan onzekerheden. Wat DENK betreft ligt nogmaals de prioriteit bij de gebiedsontwikkeling en de belangen van de inwoners van Rotterdam-Zuid en daarmee verandert ons standpunt niet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dank mijnheer Achbar van DENK. Dan is het woord nu aan de heer Verheij van de VVD.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Dank u wel voorzitter. Er ligt vandaag een voortgangsbrief op tafel over Feyenoord City die mede input is voor de behandeling bij de Raad van State van het bestemmingsplan aldaar. Wat ons betreft ligt er een brief die gewoon feitelijk uiteenzet wat de situatie op dit moment is en wij zijn zeer benieuwd naar de afweging die de Raad van State daar inderdaad over gaat maken. Van belang is ook dat Feyenoord natuurlijk helderheid geeft over wat ze willen. Daarom is het goed om aan de Raad van State te vragen om die behandeling te doen na het moment waarop Feyenoord City dat uitsluitel kan geven. Dat is een goede ontwikkeling en wij zullen afwachten wat daar uitkomt. Als het gaat om de grondexploitatie en de onteigeningen is de VVD natuurlijk niet een groot voorstander van actieve grondpolitiek waarbij de gemeente zelf actief grond verwerft en daarmee risicodragend wordt. Tegelijkertijd weten we dat in ingewikkelde gebiedsontwikkelingen in deze stad dat altijd nodig is gebleken, bijvoorbeeld op de Wilhelminapier, bijvoorbeeld op de Müllerpier en op diverse andere plekken waar dat ook nog wel zal gebeuren of al gebeurd is in de loop der geschiedenis. Dat is een stukje onderdeel van het vak. Juist daarom heb ik in 2013 ervoor gezorgd dat het openen van die grex'en een bevoegdheid van de raad wordt en niet langer een bevoegdheid van het college is. Dat vindt het college heel lastig, weet ik, maar dat is nu eenmaal zo. De grondexploitatie die hier nu voorligt is een grondexploitatie die een gebiedsontwikkeling mogelijk maakt met stadion maar ook in ieder geval de eerste stappen, mocht dat stadion er niet komen, zodat je in ieder geval van de kant kan. Daarom is het ook goed om die Gamma-locatie te kopen. Die komt op enig moment leeg te staan omdat de Gamma naar een nieuwe locatie gaat. Dat gebouw is zo goed als klaar. Dan wordt het een klein beetje doe-het-zelven voor de gemeente op die locatie, maar dat dragen we zo snel mogelijk weer over. Als het gaat om de locaties die in aanmerking komen voor onteigening, hopen en verwachten we natuurlijk ook van het college dat er zoveel mogelijk wordt ingezet op minnelijke verwerving en dat onteigeningen uiteindelijk niet nodig zullen zijn. Maar het is goed om dat wel in gang te zetten omdat ook die twee locaties nodig zijn voor de gebiedsontwikkeling, ook als er geen stadion komt. Dan heb je die nodig om daar een goede gebiedsontwikkeling te maken. Daarom is de VVD voorstander van de besluiten die hier vandaag voorliggen en zullen wij dus instemmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dank mijnheer Verheij van de VVD. Dan gaan we naar de heer Segers-Hoogendoorn van het CDA.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, dank u wel. Soms zou ik weleens willen dat we die gebiedsontwikkeling Feyenoord City niet met een Griekse Y schreven maar met IJ, dan wisten we tenminste dat het over het deel van de stad ging. Weten we overigens waarom het met een Y en niet met IJ is? Voor degenen die het niet weten: toen Feyenoord

groot werd als voetbalclub in de jaren zestig, de grootste van de wereld, hadden ze een internationale naam nodig en hebben ze de IJ ingeruild voor Y. Dat gaat dus over de club en de IJ gaat over het deel van de stad. En eigenlijk denk ik steeds vaker: we moesten het maar omdopen in IJ, want dan wisten we tenminste dat we het over een deel van de stad hadden, want we hebben het vandaag helemaal niet over het stadion. Dus eigenlijk alles wat we net hebben besproken was een beetje voor de Bühne. We hebben alleen een stand van zaken gekregen die we eigenlijk ook mondeling al wisten. Die staat nu op papier. We hebben het over een voortgang in de gebiedsontwikkeling en daarvoor zijn deze stappen nodig. Ik ben het erg eens met de heer Tak als hij zegt dat de overheid daarin soms gewoon een dwingende rol moet nemen en daar zijn wij dan ook prima voor. Dit is een noodzakelijke stap in de gebiedsontwikkeling en die juichen wij zeer toe. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dank mijnheer Segers-Hoogendoorn van het CDA. Mijnheer Tak van de PvdA.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Inderdaad, als het gaat over die gebiedsontwikkeling, ik heb er net al wat over gezegd, dat is voor de PvdA ooit de reden geweest waarom we hebben ingestemd met dit plan, maar we zijn ook wel kritisch vandaag als het gaat over de beloftes die ons ooit zijn geschetst door de markt. Daarom vond ik het goed dat de heer Simons het daar net over had, want onder het gesternte van het vorige college is ons wel voorgehouden dat de markt het wel even ging doen. Er hoefde geen gemeenschapsgeld bij. En in alle eerlijkheid, de PvdA vindt altijd al dat dit een natuurlijke rol is van de gemeente Rotterdam. Ik vond het zelfs mooi om te horen dat de heer Verheij van de VVD dat eigenlijk ook beaamde, dat het heel logisch is dat een gemeente hier een rol in speelt om juist zo'n ingewikkelde gebiedsontwikkeling zoals de heer Verheij denk ik terecht aangaf, mogelijk te maken. Maar ik wil vandaag wel gemarkeerd hebben, ondanks dat de PvdA dit besluit vandaag zal steunen, vinden we wel dat we als raad wel eens wat meer kritisch mogen kijken naar beloftes die ons gedaan worden. Want ik snap inderdaad, het lonkende perspectief van gratis geld uit de markt blijkt in de praktijk toch een stuk weerbarstiger te zijn. Dat blijkt ook vandaag maar weer zo. Daar wil ik het graag bij laten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dank mijnheer Tak van de PvdA. De volgende op mijn lijst is mevrouw Verkoelen van 50PLUS.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Voorzitter, het nieuwe stadion. Het is een voortslepend drama van een college en burgemeester die maar niet willen toegeven dat ze een strijd aan het verliezen zijn. Een college en burgemeester die maar niet willen begrijpen dat ze niet als bestuur zijn ingesteld om een particulier project op te tuigen. Een college dat de hoogmoedswaanzin heeft het duurste stadion van Europa te willen bouwen. Een college dat maar niet de voelhoorns weet te ontwikkelen om te zien dat genoeg genoeg is. Een college dat maar drammerig in zijn eigen bubbel blijft leven. Zo vreselijk om te zien allemaal voorzitter. Het ergste is dat de gewone Rotterdammer ervoor moet bloeden, financieel moet bloeden voor het wangedrag van een college, dat losgezongen is van de Rotterdammer en de stad en dat allerlei regels met voeten treedt, dat niet wil begrijpen dat er ook nog een Raad van State is, een zeer respectabel, onafhankelijk orgaan, die ze op de vingers tikt. Een college dat de schijnconstructie via een Stigam heeft ontworpen en nu voor de aanwinning van land weer een nieuw gedrocht heeft opgetuigd. Dat allemaal om zand in de ogen van de raad, Feyenoord, de Rotterdammer en de supporter te strooien. Vreselijk. 50PLUS Rotterdam wenst daar niet meer aan mee te doen voorzitter. Stop deze poppenkast, college. Stop met dit megalomane project. Stop met onze tijd te verspillen, stop met in te zetten op een nieuw stadion. Stop met steeds weer kosten te maken zoals nu weer met de grond onder de Gamma te kopen. Ga uw werk doen college en ga een gebiedsontwikkeling

Feyenoord City zonder nieuw stadion ontwikkelen. 50PLUS Rotterdam heeft in deze beleidsperiode daarom nog één motie voor dit college. 50PLUS roept het college op per direct te stoppen met het nieuwe stadion.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mijnheer Segers-Hoogendoorn heeft een interruptie.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Op basis van de voorlaatste zin van mevrouw Verkoelen even de check. Dan neem ik aan dat u voor de voorstellen gaat stemmen die hier vandaag voorliggen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Tegen

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). U moet nog niet weglopen. Voorzitter, ik heb nog iets voor mevrouw Verkoelen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, want we hebben het over een toneelstukje, althans dat zegt mevrouw Verkoelen. Ik zei net overigens ook dat wat we allemaal vandaag gezegd hebben over het stadion allemaal niet zo ter zake deed. Vandaag ligt voor om voortgang in die gebiedsontwikkeling met elkaar te bereiken en u zegt: wij zijn voor die gebiedsontwikkeling. Dus dan vraag ik u ook hom of kuit, dan gaat u dus vandaag ook voor stemmen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Eerst stoppen met dit stadion. Dan de rest.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Even aan mevrouw Verkoelen de vraag wie volgens haar, mocht er al een nieuw stadion komen, dat nieuwe stadion bouwt en daartoe besluit?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Zoals het er nu naar uit ziet de gemeente.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Verkoelen, via de voorzitter alstublieft. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, ik zou mevrouw Verkoelen dan toch willen oproepen om ook naar haar kiezers toe gewoon eerlijk te zijn en dan ook het eerlijke verhaal te vertellen. Wij hebben het hier vandaag niet over ja of nee geen nieuw stadion. Sowieso al niet omdat we er niet over gaan, maar ook omdat het simpelweg niet geagendeerd is. Wat geagendeerd is, is wel een voorgestelde stap van het college om voortgang in de gebiedsontwikkeling te hebben. Als u daar vandaag nee tegen zegt, dan draait u uw kiezers en uw achterban ook een rad voor ogen. Daar moet u dan ook gewoon eerlijk in zijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). De grond is niet voor nieuwbouw en daar houd ik het bij.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, mevrouw Verkoelen verspreidt vandaag allerlei fake news, ook op Twitter, ook omdat ze niet zo goed kan luisteren, maar mevrouw Verkoelen, als u net had geluisterd, en ook naar de meerderheid van de raad, het stadion waar u het nog over heeft, dat bestaat allang niet meer. Dat bestaat niet meer op papier en Feyenoord heeft gezegd: we kunnen het niet betalen. We hebben net vastgesteld dat de position paper is vervallen per 31 december, dus u speelt een wedstrijd die al gespeeld is. U bent hier alleen maar bezig voor de Bühne. Maar eigenlijk, als ik u begrijp, dan zegt u: Feyenoord, bekijk het maar. Met wat voor plan ook, of het nu renovatie of een ander plan is in de toekomst, Feyenoord kan sowieso niet op steun rekenen van 50PLUS.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). U sorteert voor op een nieuw stadion en het pluche, mijnheer Simons. Dat mag u. Ik niet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons. Nee? Ja?

De heer **SIMONS** (lr). Kijk, dat is wat mevrouw Verkoelen graag doet. Weglopen. Want u verkoopt kletspraatjes. Het nieuwe stadion is er niet meer. Dat weet u ook, dus u bent bezig met iets in het verleden wat allang besloten is. Maar mijn vraag is wel, als Feyenoord met een nieuw plan komt, bijvoorbeeld renovatie, en ze komen bij de fractie van 50PLUS de volgende periode, als u tenminste nog vertegenwoordigd bent, in de Tweede Kamer ook nul zetels.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Leuk hoor.

De heer **SIMONS** (lr). Misschien is de wens de vader van de gedachte, maar goed, ik laat me even gaan, laat ik ter zake komen. Wat zegt u dan tegen Feyenoord? Jullie hebben jullie kans gehad, jullie bekijken het maar als grote club van Rotterdam? Bij 50PLUS hoeft u niet aan te kloppen? U krijgt geen geld meer van ons, u zoekt het maar uit, u blijft maar lekker in de oude Kuip? Wat is dat nou, wat wilt u nu zelf? Want daar bent u nooit duidelijk over.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Geen nieuw stadion mijnheer Simons. Over een renovatie van De Kuip valt te praten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons. Mevrouw Verkoelen, u krijgt nog een vraag of een interruptie, dus blijft u nog even staan.

De heer **SIMONS** (lr). Oké, laten we even in uw scenario meegaan. In april komt er een verzoek van Feyenoord, we gaan renoveren en dat kost de gemeente € 60 miljoen. Bent u dan als 50PLUS bereid om dat bedrag te betalen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Gezien mijn tijd, laten we dit allemaal voor later bewaren mijnheer Simons. Ik ga geen tijd meer aan dit onderwerp besteden. Ik ben er heel duidelijk in, vier jaar lang, wij zijn tegen een nieuw stadion, we blijven tegen een nieuw stadion en wij zeggen: ga beginnen met die Kuip te renoveren. U kunt vertellen wat u wilt, ik ga er niet van afwijken. Zeer consistent, anders dan Leefbaar Rotterdam.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ik moet alleen maar constateren dat mevrouw Verkoelen ook nu weer wegloopt voor de feiten. Het nieuwe stadion waarover u het heeft is al niet meer aan de orde. Mijn vraag is nogmaals: bent u ook bereid om Feyenoord te helpen in de toekomst, ook eventueel financieel, of zegt: ik ben gewoon overal tegen als 50PLUS, u bekijkt het maar.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Daarop heb ik al geantwoord, voor De Kuip kunnen ze aankloppen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Goed, daarmee zijn we gekomen aan het eind van de termijn van mevrouw Verkoelen. Ja, u komt aan de beurt mijnheer Van Zevenbergen. Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Het beste voor Feyenoord en gemeente; stop Feyenoord City stadionontwikkeling!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van Feyenoord City;

constaterende dat:

- vanuit BVO Feyenoord aangekoerst wordt om te stoppen met het bouwen van een nieuw stadion;
- vanuit BVO Feyenoord er geen financiering voor een nieuw stadion gaat komen;
- de gemeente slechts een nieuw stadion wilde inzetten als katalysator voor de gebiedsontwikkeling Feyenoord City;
- door het mislukken van het ontwikkelen van een nieuw stadion, de gebiedsontwikkeling Feyenoord City ook ernstig stagneert;

overwegende dat:

- elke dag langer investeren in het proberen een nieuw stadion te ontwikkelen veel geld en energie kost van de voetbalclub Feyenoord die praktisch failliet is en daarom ook aangegeven heeft geen heil te zien in verdere ontwikkeling van een nieuw stadion;
- het geld en de energie die BVO Feyenoord nog over heeft beter geïnvesteerd kan worden in de voetbalclub Feyenoord en dus inzetten in het update maken en houden van de Kuip;
- de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas (Stigam) mede in het leven geroepen om de gronden onder het nieuwe stadion te kopen, financieel aan de grond zit en zelf de grond onder de Gamma niet meer kan kopen;
- de gemeente, ondanks het mislukken van de bouw van een nieuw stadion, door het kopen van de grond onder de Gamma als gemeente een totaal ongewenst risico gaat lopen;
- elke dag langer wachten op een definitief akkoord om een nieuw stadion te ontwikkelen in deze wooncrisis de gemeente op achterstand zet in het ontwikkelen van het gebied Feyenoord City met het realiseren van de vele woningen die nu zo hard nodig zijn in deze woningnood;

roept het college op:

- het project 'Bouwen van een nieuw stadion' vanuit de gemeente per direct definitief te stoppen en als gemeente alleen nog maar te gaan investeren in de gebiedsontwikkeling Feyenoord City zonder een nieuw stadion;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en A. van Zevenbergen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dan is nu mevrouw Zeegers van D66 aan de beurt en daarna bent u aan de beurt.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Het is natuurlijk geen geheim hoe D66 in dit onderwerp staat. Wij vinden het heel verstandige brieven die wij van het college hebben gekregen, want hoe mooi zou het zijn als wij het toch voor elkaar krijgen om die fantastische gebiedsontwikkeling snel van start te doen gaan. 3700 woningen, een prachtige gebiedsontwikkeling met veel groen, verbindingen met andere wijken. Ik zal het maar herhalen, want dat is ook de reden waarom wij hier altijd zo'n ontzettende voorstander van zijn. Tegelijkertijd spreekt er ook realisme uit de brieven van het college, en dat steunen wij ook. Op het moment dat voor de zomer blijkt dat Feyenoord toch niet gaat voor een nieuw stadion, dan zullen wij daarin andere keuzes moeten gaan maken dan wanneer zij daar wel voor aan de lat staan. Ik weerspreek dus ook de woorden van de heer Simons die zegt dat dat nieuwe stadion van de baan is. Dat is natuurlijk helemaal niet waar, daar moeten de BVO en Stadion Feyenoord NV nog een beslissing over nemen en dat horen wij te zijner tijd. Dus laten we nu even allemaal stoppen met ruis op de lijn te gooien. We krijgen daar nog nieuws over hoe zij daarin staan, voor de zomer hebben we gezegd. Tot die tijd wachten wij gewoon waar zij mee komen. Wat D66 betreft is de keuze dus of zij komen inderdaad met dat nieuwe stadion en de manier waarop ze dat willen financieren en dan beoordelen we dat op hun merites, of niet, en dan is er een nieuwe beslissing die voor komt te liggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Misschien moet u eens beter luisteren; wat de heer Postma net heeft gezegd is heel duidelijk. Dus ook politiek gezien is er geen meerderheid meer voor het oude plan. Sterker nog, er is gewoon een raadsbesluit dat net ook nog eens bevestigd is door een aantal partijen, dat gewoon zegt: op 31 december vervalt de position paper, dus dat nieuwe stadion waar u het over heeft, is allang van de baan. Dus ik vind het heel erg interessant, maar het klopt gewoon niet meer. Ja, de wethouder kan het wel zeggen en wensen, maar er is gewoon een raadsbesluit genomen, de datum is voorbij, dus de wedstrijd is over.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Nou, u zit weer selectief te shoppen uit allerlei documentjes. Laten we het daarbij houden. Volgens mij, en dat hebben we ook al een aantal keer hier bevestigd, zitten we in het traject dat de Stadion NV voor de zomer laat weten hoe ze erin zitten en dat wij tot die tijd die gebiedsontwikkeling gewoon op deze manier mogelijk willen maken. Mocht uiteindelijk het stadion ervoor kiezen om te renoveren of iets anders te doen, dan horen wij dat wel en gaan wij iets anders doen met die plot. Volgens mij hebben we dit al heel vaak hier besproken, dus het is nog zeker niet van de baan, hoe graag u dat misschien ook zou willen. Maar dat is niet zo. Het zou nog steeds kunnen gebeuren. Bovendien is het

ook heel mooi, als wij gewoon voortvarend aan de slag kunnen gaan met Feyenoord City. En ik denk, zoals de heer Segers-Hoogendoorn al zei, zouden we het naar het gebied moeten noemen. Dat zou heel mooi zijn, maar dan zou het natuurlijk wel IJsselmonde City moeten gaan heten, maar ook dat vindt D66 prima. Wat ons betreft dus prima, wij kunnen helemaal instemmen met de stukken die het college ons heeft doen toekomen en daar laat ik het bij.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dan is het woord nu aan de heer Van Zevenbergen van de SP.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ja, dank u wel voorzitter. Toen ik pas begon als gemeenteraadslid werd ik gebeld door een journalist en die zei: hoe staan jullie in Feyenoord City? O jee, ik zei: nou ja, een prachtig gebied, want ik woon daar vlakbij, om daar mooie woningen te gaan bouwen. Ik zie daar echt heel veel in voor Rotterdam, maar waar ik bang voor ben, is dat als we de discussie om een nieuw stadion erbij gaan vermengen, dat het dan wel eens heel lang kan gaan duren. Ik vergeleek het toen volgens mij nog met een extra grote brand, want zo zie ik die woningnood, en dan komt de brandweer aanrijden en die gaat discussiëren: gaan we hier nu die nieuwe wagen inzetten of gaan we die oude wagen inzetten, in plaats van te gaan blussen. Want die woningproblemen die we in Rotterdam hebben, zijn gigantisch groot. Nou, ik heb gelijk gekregen. Op dit moment is er nog geen steentje gebouwd in dat prachtige gebied daar. We zeuren erover en we hebben het overal over, behalve over aan de slag gaan. Nou, mouwen opstropen kunnen we niet meer in Rotterdam. Ik heb één vraag aan de wethouder, want ik wist het nog niet zeker maar ik moet het echt 100% zeker weten van onze VVD-wethouder. Gaat hij nu nationaliseren? Gaat hij nu grond nationaliseren? Heb ik dat nu goed begrepen wethouder? Koopt u nu als gemeente Rotterdam alleen maar om uw plannen te krijgen, gaat u gewoon van heel uw principes af en nationaliseert u gewoon de bodem onder de Gamma? Dan ga ik eens even lekker socialistisch zijn, of vergis ik me nu? Daar wil ik graag een toelichting op.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dank mijnheer Van Zevenbergen van de SP. Dan de heer Vonk van de ChristenUnie-SGP.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dank u wel voorzitter. Ook wij zijn voor de stappen die het college wil zetten, ook als het gaat om het verkrijgen van de grond. Ik had zelf ook die grap over doe-het-zelf en de Gamma willen maken, maar de heer Verheij was mij voor. Maar ik kan overigens voor een groot deel ook aansluiten bij zijn betoog. Dus dat is een goede stap. Maar na de commissievergadering ontstond er wel ruis, met name op Twitter, over hoe het nu precies zit met de bestemming en hoe het nu precies zit met de woningen die op die grond kunnen worden gebouwd. Er werd ruis gecreëerd en als er ruis gecreëerd wordt, dan moet er ook duidelijkheid worden geschapen. Dat is dan eigenlijk nog mijn vraag aan de wethouder. Zou hij nog eens even klip-en-klaar kunnen uitleggen hoe het nu precies zit met die bestemmingen en die woningen, zodat we dat voor eens en voor altijd, en ook op Twitter, duidelijk hebben. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dank mijnheer Vonk van de ChristenUnie-SGP. Zijn er nog andere leden van de raad die een termijn wensen op dit onderwerp? Nee. Dan gaan we naar het college. Wie mag ik als eerste het woord geven? Wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. We hebben er uitgebreid in de commissie bij stilgestaan en er ligt in die zin niet heel veel voor. Sommigen van u hebben dat ook gezegd. We hebben geconstateerd, en daar hebben we in het najaar veel over gesproken, dat de BVO Feyenoord gezegd heeft, gegeven de extreme ontwikkeling op de bouwmarkt, lukt het ons niet om op deze termijn dit gefinancierd en dit rond te krijgen. Daar

hebben we meer tijd voor nodig en we willen die tijd ook gebruiken om niet alleen naar het plan dat er nu ligt te kijken, maar ook naar andere plannen. Dat is deels omdat in de achterban van de club daar nog steeds discussie over was. Daarom is gezegd, dan willen we dat nu ook doen, nu we dan toch meer tijd hebben. Daar wordt hard aan gewerkt. Er zijn drie opties, dat hebben we ook besproken, waarvan nog steeds het beeld is: wij willen heel graag dat nieuwe stadion op die nieuwe plek. Of het dan dit stadion precies is zoals het nu is, of dat daar toch ook op de een of andere manier ook naar gekeken wordt, dat gaan we zien. Het ligt nog steeds, dat hebben we ook geconstateerd, op schema om daar in april duidelijkheid over te verstrekken. Dat betekent dat we hebben geconstateerd, en dat is iets anders denk ik dan waan van de dag, en dat heeft u als raad ook gedaan, dat wij nog steeds die gebiedsontwikkeling zo waardevol vinden dat we willen dat er doorgedaan wordt. En daar gaan we mee door. Dat is het bouwen van de nieuwe Gamma. Collega Kurvers zal daar straks misschien meer over zeggen. Dat is, dat heeft u in het voorjaar besloten, de Rozeknoop en de hele ontsluiting in dat gebied aanzienlijk te verbeteren. Mogelijk maken dat daar drie grote woningbouwplots ontwikkeld kunnen worden, het getijdenpark dat in de stadsprojecten opgenomen is en het eiland op Brienenoord dat opgeleverd is. Dus kortom, wij werken voluit door om die gebiedsontwikkeling hetzij als zou blijken dat het alsnog gaat lukken om het stadion op die plek en gefinancierd en gerealiseerd te krijgen, om dat daar te zetten, dan wel, dat is ook de ontwikkeling met de Stigam, als Feyenoord daarvan af zou zien, als keus dan wel als het niet in staat zou blijken om onder condities dat gefinancierd te krijgen, te zeggen: dan wordt dat een hoogwaardig stuk stad met woningbouw als accent. Dat zal blijken in april en wat betreft de Raad van State vragen wij u om dan te zeggen: wilt u de behandeling daarna doen, want dan liggen de ingrediënten op tafel om die behandeling ook goed te doen. Dus dat is wat het is. Het is denk ik geen waan van de dag. Ik vind dat de raad, en daar had ik part noch deel aan, maar in de vorige raadsperiode in een position paper, buitengewoon scherp kaderstellend bezig is geweest, over hoe wij de rollen zien, wat zijn de belangen die in het geding zijn, wie zijn de partijen, wat gaan we zelf doen, wat laten we aan anderen over, wat is de rol? Wij bouwen geen stadion. Dat is aan de BVO en het stadion. Onder welke condities willen wij een bijdrage leveren die ook in die zin revoluerend is dat aandelen en grond, erfpachttulginge, ook naar je toekomt. Dus in die zin is er volgens mij een buitengewoon helder kader naar de toestand van dat moment geschetst. Vervolgens was ook al van meet af aan duidelijk dat dit een ingewikkeld en een langlopend project zou gaan worden. Daarom is het ook een risicovol project; dat is de zwaarste categorie. Veel spelers, lange doorlooptijden, grote onvoorspelbaarheden en grote belangen. Dat blijkt op alle terreinen. Of dat nu met het rijk is over de vraag of er een brug of een tunnel komt en hoe die ontsluiting er in gaat zitten waar we mee aan de gang zijn met partijen die daar moeten ontwikkelen, de juridische, de financiële en de sportieve kant die erin zit. En natuurlijk hebben we met corona en die extreme bouwprijzen ook de nodige tegenvallers gehad. En we hebben daar, best for project, steeds gekeken vanuit de position paper wat de rolverdeling was. Daar hebben we de complimenten van de Rekenkamer voor gekregen, dat we daar buitengewoon intensief samenwerken maar met een buitengewoon heldere rolverdeling. Dus van deze kant toch even, het is een groot en risicovol project. U zat er als raad bovenop met rapporteurs. De toetsing met uw raad is buitengewoon strak gedaan en dat we niet verder zijn gekomen dan waar we nu staan, betreuren we denk ik met zijn allen en ik ook. Ik had het graag afgerond in deze periode, maar ik vrees dat ook de nieuwe raad met dit project Feyenoord City, wat dus die hele gebiedsontwikkeling raakt, ook verdergaat. Wat hier gevraagd is dus alleen, geef even duidelijkheid aan de Raad van State, gun Feyenoord ook de tijd die ze zelf hebben aangegeven nodig te hebben en in april ligt er iets nieuws. Wat betreft de position paper kun je constateren dat er nooit meer aan voldaan kan worden naar de letter zoals het toen was. Dat hebben we ook geconstateerd met alle toetsing. Of dat betekent dat alle afspraken en intenties en rolverhoudingen die er waren, nu van tafel zijn, daarvan hebben we gezegd: nee, want dan zou je ze opnieuw moeten

definiëren en hoe zou je dat moeten doen op dit moment? Dus dat is niet het geval. Dat betekent dat we dus zeggen: we gaan voluit door met de gebiedsontwikkeling, ook rekening houden als er geen stadion zou komen, dus no regret op dat terrein, wat we doen is ook altijd goed. Daar zal collega Kurvers meer over zeggen. Feyenoord krijgt de tijd om het huiswerk en de keuzes te maken die daarvoor nodig zijn en dan is het denk ik aan het college maar ook aan de nieuwe raad om daar wat van te vinden. Dan tot slot van mijn kant de motie van 50PLUS. Het zal u niet verbazen dat we die ontraden, want alle constatering zijn feitelijk onjuist, alle overwegingen zijn onjuist en het dictum is het project bouwen van een nieuw stadion te eindigen. Er bestaat niet zo'n project bij de gemeente, dus om die reden kunnen we die alleen maar ontraden. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Aan zo'n helder statement van collega Van Gils heb ik bijna niets toe te voegen, behalve dan dat die gebiedsontwikkeling in een nog breder kader past, namelijk Feyenoord XL dat erachteraan komt. Het wegbrengen van het spoor, dromen over een intercitystation op Zuid, een oeververbinding die er nog komt met nog meer kansen voor verstedelijking in het hart van een van de nationale prioriteringsgebieden voor verstedelijking. Ik wil dat toch nog maar eens een keer benadrukken. Dit gaat over veel meer voor de stad en het belang voor de stad is ontzettend groot, dus juist oog op de toekomst, zou ik zeggen en juist geen waan van de dag. De heer Verheij, ik weet dat u geen voorstander bent van actieve grondpolitiek. De heer Van Zevenbergen bracht de tegenstelling nog eens even fijntjes erin. Ga ik nationaliseren? Nee, dat kan ik niet, hoogstens een beetje Rotterdamiseren, laten we het dan zo benoemen. Maar we hebben altijd gezegd dat als het nodig is, liever niet, liever een minnelijk traject. En ja, dat minnelijk traject loopt ook de komende tijd nog gewoon door. Maar als het nodig is zijn wij bereid om aankopen te doen en over te gaan tot onteigening. We hebben ook een WVG gevestigd en we zien ook dat we nu de stap moeten nemen. Een minnelijk traject loopt door, hopelijk komen we eruit en dat zal ook altijd onze inzet zijn. Maar om geen tempo te verliezen, want anders ben je te laat met je aanvraag en de doorlooptijden naar de Kroon, dus vandaar. Dat in antwoord daarop. Mijnheer Van Zevenbergen, u hield eigenlijk ook een pleidooi om straks voor de voorstellen te stemmen, voor deze grondexploitatie en voor de aanschaf van de Gamma-locatie, want dat maakt juist de doorgang van die gebiedsontwikkeling mogelijk. Dat maakt het mogelijk dat we doorgaan de komende tijd en geen tempo verliezen, op geen enkele manier. Ik wil dat toch nog een keer benadrukken. Dus misschien trekt u dat nog over de streep. In de voortgangsrapportage zullen we op verzoek van uw raad ook altijd rapporteren over die gebiedsontwikkeling, over de voortgang op de woningbouw. Want er zit ook die woningbouwimpuls achter met die betaalbare woningen. En verliezen we tempo, dan lopen we ook het risico dat we die bijdrage van het rijk kwijtraken en die betaalbare woningen kwijtraken. Ik wil het toch nog een keertje tegen u zeggen. Wat betreft het bestemmingsplan, daarin staat een gemengd waterfront. De heer Vonk vroeg daarnaar. Dat biedt de ruimte natuurlijk voor wonen, maar het is bewust wat ruimer opgezet, zodat je er ook kantoren, andere functies kunt toevoegen. De bedoeling op deze plot is echt woningbouw, zo staat het ook geprogrammeerd, meer dan 600 woningen. Er zit ook een reststrookje bij. Dat zal gaan naar parkeren en toegevoegd worden aan het stadion. Dat heb ik in de commissie ook toegelicht, maar zo zit die. Dus mochten daar misverstanden over bestaan, dan is dat bij dezen opgehelderd. Ik had geen vragen voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dank, wethouder Kurvers. Dan kijk ik naar de raadsleden of er behoefte is aan een tweede termijn. Volgens mij niet. Dan zijn we hiermee

gekomen aan het eind van de behandeling van het agendapunt Feyenoord City en de raadsvoorstellen onder 20.1 tot en met 20.3 die daarbij horen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Roest). Dan gaan we naar agendapunt 21.1, het debat over de 'Hetze van wethouders van GroenLinks, CDA en PvdA jegens FvD', aangevraagd door het lid Meeuwissen. Ik vraag de heer Verheij om de voorzittershamer weer over te nemen. Dan ga ik weer op mijn plek zitten. Ik schors voor één minuutje.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik heropen de vergadering.

VERZOEKEN VOOR EEN REGULIER DEBAT VAN EEN OF MEER RAADSLEDEN

21.1 Debat over 'Hetze van wethouders van GroenLinks, CDA en PvdA jegens FvD', aangevraagd door het lid Meeuwissen

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wij gaan verder met agendapunt 21.1, het debat aangevraagd door de heer Meeuwissen, 'Hetze van wethouders van GroenLinks, CDA en PvdA jegens Forum voor Democratie'. Het woord is aan de heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, ik kijk even naar de perstribune. Ik hoop dat de camera's draaien, want je weet nooit wat er dit keer weer uitgeknipt wordt. Maar goed, dat is het onderwerp van het volgende debat. Hetze tegen Forum voor Democratie. Voorzitter, dit debat is aangevraagd naar aanleiding van de hetze jegens Forum voor Democratie van drie wethouders die tevens lijsttrekker zijn.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mag ik enige rust in de zaal zodat de heer Meeuwissen zijn verhaal kan afmaken?

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Over precies die dubbelrol van wethouders die tevens lijsttrekker zijn, wil ik het graag met u nu in dit debat hebben. Voorzitter, deze dubbelrol raakt de kern van het door ons zo gekoesterde dualisme. Wethouders zijn in de eerste plaats wethouder. Dat ambt hebben zij aanvaard en daar horen dan ook verantwoordelijkheden bij. Een belangrijke verantwoordelijkheid en tevens privilege is het maken van beleid en niet het bedrijven van politiek. Dat is aan politici. Voorzitter, wanneer wethouders een dubbelrol aannemen door ook lijsttrekker te worden, dan nog zijn zij in de eerste plaats wethouder. Politiek voeren moet dan ook vermeden worden. Dat is de consequentie van een keuze om wethouder te blijven. Willen ze dat niet, dan staat het hen vrij om het wethouderschap neer te leggen en politicus te worden. Voorzitter, ik heb ernstige moeite met de achteloosheid van enkele wethouders met zo'n dubbelrol ten aanzien van de mate waarin zij politiek denken te kunnen bedrijven. Het is in mijn ogen minachting naar de kiezer en in zekere zin ook bewuste misleiding van diezelfde kiezer. Voorzitter, de PVV heeft een vijftal moties naar aanleiding hiervan.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Meeuwissen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Dubbelrol wethouder lijsttrekker, dan geen politieke uitspraken!

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van "Hetze van wethouders van GroenLinks, CDA en PvdA jegens FVD";

constaterende dat:

- het voor kiezers zeer verwarrend is als wethouders die tevens lijsttrekker zijn politieke uitspraken doen, of die uitspraken als wethouder of als lijsttrekker zijn gedaan;

overwegende dat:

- het politieke debat helder en open moet zijn;
- het dualisme een groot goed is;
- zowel wethouders als lijsttrekkers helder in hun communicatie naar de kiezer moeten zijn;

spreekt uit dat:

- wethouders die tevens lijsttrekker zijn tot een maand voor de verkiezingen geen politieke uitspraken doen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.J.P. Meeuwissen

Motie 2. Stop hetze van wethouders jegens Forum voor Democratie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari ter bespreking van "Hetze van wethouders van GroenLinks, CDA en PvdA jegens FVD";

constaterende dat:

- verschillende wethouders zich uiterst negatief hebben uitgelaten over de deelname van FVD aan de gemeenteraadsverkiezingen in Rotterdam;

overwegende dat:

- wethouders zich niet met andere politieke partijen dienen bezig te houden en zeker geen publieke politieke uitlatingen over andere politieke partijen dienen te doen;

spreekt uit dat:

- de raad afstand neemt van de uitspraken en het gedrag van betreffende wethouders Bokhove (GroenLinks), Eskes (CDA) en Moti (PvdA);

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.J.P. Meeuwissen

Motie 3. Rectificatie van verwarrende berichten in de media

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van "Hetze van wethouders van GroenLinks, CDA en PvdA jegens FVD";

constaterende dat:

- het voor kiezers zeer verwarrend is als wethouders die tevens lijsttrekker zijn politieke uitspraken doen, of die uitspraken als wethouder of als lijsttrekker zijn gedaan;
- het ook voor de media verwarrend is vanuit welke hoedanigheid uitspraken zijn gedaan;

overwegende dat:

- het politieke debat helder en open moet zijn;
- zowel wethouders als lijsttrekkers helder in hun communicatie naar de kiezer moeten zijn;

verzoekt het college:

- rectificatie te vragen voor uitlatingen die in de media door wethouders als zijnde lijsttrekker werden gedaan waarin de schijn werd gewekt dat deze gedaan werden als wethouder;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.J.P. Meeuwissen

Motie 4. Helder en duidelijk met terugwerkende kracht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van "Hetze van wethouders van GroenLinks, CDA en PvdA jegens FVD";

constaterende dat:

- het voor kiezers zeer verwarrend is als wethouders die tevens lijsttrekker zijn politieke uitspraken doen, of die uitspraken als wethouder of als lijsttrekker zijn gedaan;

overwegende dat:

- het politieke debat helder en open moet zijn;
- zowel wethouders als lijsttrekkers helder in hun communicatie naar de kiezer moeten zijn;

spreekt uit dat:

- wethouders die tevens lijsttrekker zijn bij elke uiting buiten de raad met terugwerkende kracht aangeven in welke hoedanigheid zij betreffende uiting deden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.J.P. Meeuwissen

Motie 5. Helder en duidelijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van "Hetze van wethouders van GroenLinks, CDA en PvdA jegens FVD";

constaterende dat:

- het voor kiezers zeer verwarrend kan zijn wanneer wethouders die tevens lijsttrekker zijn politieke uitspraken doen, of die uitspraken als wethouder of als lijsttrekker zijn gedaan;

overwegende dat:

- het politieke debat helder en open moet zijn;
- zowel wethouders als lijsttrekkers helder in hun communicatie naar de kiezer moeten zijn;

spreekt uit dat:

- wethouders die tevens lijsttrekker zijn bij elke uiting buiten de raad aangeven in welke hoedanigheid zij betreffende uiting doen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.J.P. Meeuwissen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Het is heel teleurstellend dat de wethouders over wie het gaat, Bokhove van GroenLinks, Eskes van het CDA en Moti van de PvdA, alweer verstek laten gaan, net zoals toen het in de actualiteitenraad aan de orde kwam. Tot zover, dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wie vanuit de raad mag ik op dit onderwerp het woord geven? Dan wachten wij heel even tot de wethouder de moties heeft gezien zodat hij ze van een reactie kan voorzien. We schuiven ze meteen even door zodat het debat bespoedigd wordt. Als u zover bent locoburgemeester, dan is aan u het woord.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Volgens mij is er hier al eerder een debat over precies hetzelfde onderwerp gevoerd en ik heb dan ook verder niets toe te voegen aan wat de burgemeester in dat debat heeft gezegd. Dat ga ik dus ook niet herhalen. Het enige wat ik even ga doen is de vijf moties van de PVV behandelen. Motie 1 vraagt om een raadsuitspraak. Dat is uiteraard natuurlijk altijd aan de raad zelf om iets uit te spreken. Daar wordt gevraagd wethouders die tevens lijsttrekker zijn tot een maand voor de verkiezingen geen politieke uitspraken te doen. Ja goed, dat is natuurlijk aan de raad zelf, maar ik zou de raad willen meegeven dat er geen regels zijn die dit verbieden en dat er natuurlijk ook veel debatten worden georganiseerd juist ook in die laatste weken. Het zou toch wel een gek figuur zijn als er dan geen politieke uitspraken gedaan mogen worden. Maar uiteraard is dat aan de raad zelf. Dan de motie 'Helder en duidelijk'. Dat is ook weer een motie die de raad vraagt zich uit te spreken, dus dat is ook aan de raad. Voor de goede orde, het roept het college niet op iets te doen. Wethouders die tevens lijsttrekker zijn bij elke uiting bij de raad aangeven in welke hoedanigheid zij betreffende uiting doen. Nou, het is aan de raad, maar als u vraagt aan het college om het te handhaven, dat lijkt ons vrij lastig om daar vervolgens iets op af te dwingen. Bijvoorbeeld, stel een wethouder/lijsttrekker doet een tweet als: wat een slecht weer. Nou, is dat dan gedaan als wethouder of als lijsttrekker, dat is altijd lastig te bepalen en het lijkt ons ook lastig afdwingbaar. Maar goed, het is uiteraard aan de raad.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, ik denk dat de heer Karremans wel degelijk weet of begrijpt dat het hier niet gaat over praatjes over het weer, maar dat er gewoon heel boude uitspraken zijn gedaan op Twitter door betreffende wethouders, dus dit gaat echt niet over het weer. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Waarvan akte. Ik hoorde geen vraag. Gaat u verder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Dan de volgende motie. Die vraagt de raad zich uit te spreken met terugwerkende kracht, dat in die hoedanigheid te doen. Dat is uiteraard aan de raad zelf, maar daar volgt dezelfde motivatie. Dan de motie 'Rectificatie van verwarrende berichten in de media'. Dat is wel een motie die het college iets verzoekt te doen, namelijk rectificatie te vragen voor uitlatingen die in de media door wethouders als zijnde lijsttrekker werden gedaan, waarin de schijn werd gewekt dat deze gedaan werden als wethouder. Dat heeft de burgemeester de vorige keer in de raad uitgebreid behandeld, dat wethouders inderdaad wel degelijk lijsttrekker kunnen zijn en ook uitspraken kunnen doen, ook als lijsttrekker. En tot slot, 'Stop hetze van wethouders jegens Forum voor Democratie'.

Dat is ook weer een motie die de raad vraagt zich uit te spreken, afstand te nemen van de uitspraken en het gedrag van de betreffende wethouders. Dat is wederom aan de raad, voorzitter, dus dat waren ze.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dan had ik nog een vraag wat het college ervan vindt dat er heel nadrukkelijk in de media heeft gestaan: wethouder 'die en die' heeft die uitspraak gedaan, terwijl die uitspraak niet als wethouder blijkt te zijn gedaan. Daar wordt gewoon helemaal niet bij stilgestaan.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De locoburgemeester.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nou, waar ik als locoburgemeester en waar de burgemeester dus ook over gaat, is de eenheid van collegebeleid. Dat is waar het college dus ook bij stilstaat. Kijk, hoe de media wel of niet iets in de krant zet, dat is dan niet onderdeel van de bevoegdheden van het college. Daar is het college ook niet mee bezig en daar is de burgemeester ook niet mee bezig, want die is bezig met de bevordering van de eenheid van het collegebeleid.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Dus als ik het goed begrijp is de demonisering van Forum voor Democratie momenteel collegebeleid?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De locoburgemeester.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, dat begrijpt u niet goed, want de uitspraken waar u aan refereert zijn gedaan in de hoedanigheid van lijsttrekker, dat ben ik nog heel even nagegaan. Dat is dus ook geen collegebeleid. Dat valt dan te scheiden en dat is het geval. Dus dan vergt het ook niet van de burgemeester of in dit geval van de locoburgemeester, om dat verder te bespreken. Dat is niet nodig, want het gaat niet over collegebeleid.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, dat is nu precies het probleem, dat het niet duidelijk is of bijvoorbeeld die demonisering van Forum voor Democratie collegebeleid is, omdat niet duidelijk is of de uitspraken als lijsttrekker of als wethouder worden gedaan. Dus u kunt van al die moties wel een beetje zeggen: dit is allemaal niet belangrijk. Maar dit is juist belangrijk, dat de Rotterdammer weet of college010 hier spreekt of dat individuele lijsttrekkers hun mening geven en partijen demoniseren.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De locoburgemeester.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, daarom zeg ik het tegen u. Die uitspraken zijn gedaan als lijsttrekker. U heeft een aantal moties ingediend en die zijn aan de raad. Het is vanzelfsprekend aan de raad om daarover te oordelen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Ik kijk naar de raad of er behoefte is aan een tweede termijn op dit punt. Ik bespeur dat dat niet het geval is. Daarmee sluiten we de beraadslagingen op dit onderwerp.

*21.2 Debat over 'Staat Rotterdamse raad boven wet wat betreft censuur en intimidatie?',
aangevraagd door het lid Meeuwissen*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar agendapunt 21.2. Dat is wederom een debat dat is aangevraagd door de heer Meeuwissen, met de titel 'Staat de Rotterdamse raad boven de wet wat betreft censuur en intimidatie?' Het woord is aan de heer Meeuwissen. Mag ik onderlinge gesprekken graag niet in deze zaal hebben of anders elders? Het woord is aan de heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja dank u wel voorzitter. Staat de raad boven de wet? Voorzitter, waar eindigt de democratie en begint de dictatuur? Op 13 januari 2022 heeft deze raad de democratie grof onrecht aangedaan door wederom censuur toe te passen door te knippen in de woorden van een gekozen volksvertegenwoordiger. Simpelweg omdat die woorden u niet aanstaan, begeeft u zich op een zeer troebel pad. Door ook nog op zo'n manier te knippen dat de situatie uit zijn verband getrokken wordt, is absoluut ontoelaatbaar en een democratie onwaardig. Voorzitter, de glijdende schaal waarop deze raad zich begeeft is ernstig en baart mij zorgen. Waar eindigt de democratie en begint de dictatuur? Censuur is geen licht middel en ik neem dit dan ook zwaar op. DDR-praktijken in de Rotterdamse raad anno 2022. Wie had dat ooit gedacht? Wat wellicht nog veel zorgelijker is, is dat het merendeel van de raadsleden er geen moeite mee heeft en het zelfs toejuicht. Dat noemt zich dan democraten. Wie van de rest van de 44 raadsleden spreekt zich tegen deze censuur uit? Gelukkig voorzitter, zijn ongecensureerde beelden via TV Rijnmond en het Algemeen Dagblad alsnog naar buiten gekomen. Hulde daarvoor. Voorzitter, om met de wijze woorden van onze Rotterdamse held Pim Fortuyn af te sluiten, laten we waken over de vrijheid van het spreken, een volwassen democratie kan tegen kritiek en heeft haar weerwoord. Het staat ook op de prachtige vlag, daar staat ook op: laten we waken over de vrijheid van het spreken. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Meeuwissen. Ik kijk naar de raad. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Het is goed dat de heer Meeuwissen ook in de aanvraag de Gemeentewet erbij haalt, want dat heb ik dan ook maar gedaan en tegelijkertijd ook ons Reglement van Orde. Natuurlijk hebben wij vrijheid van meningsuiting en natuurlijk behoren wij hier te debatteren over allerlei denkbeelden. Maar op het moment, en daar hebben wij afspraken over gemaakt en dat staat in de Gemeentewet en dat staat in ons Reglement van Orde, die democratisch zijn vastgesteld zeg ik er ook nog bij, op het moment dat we over ambtenaren spreken, over mensen die zich niet kunnen verweren of elkaar bedreigen, dan mag daartegen worden opgetreden door de voorzitter. En in dit geval heeft de voorzitter dat gedaan. Die heeft een waarschuwing gegeven, we hebben erover gesproken, u heeft uw woorden niet teruggenomen. Er zijn allerlei mogelijkheden geboden om u te voegen naar de afspraken die wij met elkaar hebben gemaakt. Dat heeft u niet gedaan. Op dat moment mogen die woorden ook geschrapt worden uit de notulen. Omdat er geen notulen waren gemaakt, is deze oplossing gekozen, omdat het een actualiteitenraad was, en is gekozen om het uit de visuele, digitale notulen te halen. Ik vond dat een heel goede oplossing en ik denk dat het ook belangrijk is dat we dit steunen. Daar wilde ik het bij laten.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dan wil ik toch nog even van mevrouw Zeegers horen wat ze ervan vindt dat alle ellende begon met de enorme demonisering van de partij Forum voor

Democratie door PvdA-wethouder Moti. Daar begon alle ellende mee. En als je dan zegt dat je hem daarvoor ter verantwoording wilt roepen of de hele PvdA daarvoor ter verantwoording wilt roepen, dan ben ik ineens de gebeten hond. Dat is een grote schande en dan wordt de video zo geknipt als zou ik hier allerlei bedreigingen de wereld in hebben geslingerd. Het is een grote schande en nogmaals hulde aan RTV Rijnmond en het AD, dat die wel de hele beelden laten zien. Ik ben benieuwd wat mevrouw Zeegers daarvan vindt. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). De opmerking van de heer Meeuwissen sluit niet helemaal aan op wat ik vertelde in mijn betoog. Hij komt met een ander verhaal, een tweet van de heer Moti, die ook anderen hebben verspreid, dat echt iets compleet anders is dan wat hij hier in deze raadzaal richting de heer Engberts slingerde. Ik ga dat allemaal niet herhalen. Ik laat het hierbij.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, als we het over Twittergedrag hebben, er is nu een wijkraadslid dat veroordeeld is voor verzekeringsfraude, die mij fascist noemt op Twitter. Daar hoor je de PvdA ook helemaal niet over. Mevrouw Kathmann van de Tweede Kamer gaat het nog even extra retweeten en liken. Ik vind het echt heel erg schandalig, want u weet allen dat in het presidium soms weleens drie kwartier wordt gesproken over wat ik op Twitter mag zeggen. En dan word ik gewoon, en dat is volgens mij strafbaar want ik heb er ook aangifte van gedaan, voor fascist uitgemaakt door een prominent PvdA'er en daar hoor ik dan geen enkele collega hier over. Voorzitter, het is een grote schande, dit zogenaamde democratische apparaat hier. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Waarvan akte. Zijn er andere sprekers vanuit de gemeenteraad? Dat is niet het geval. Dan zijn we volgens mij aan het einde gekomen van de beraadslaging over dit punt. Dan sluiten we agendapunt 21.2 af.

ONDERWERPEN MET EEN KORTE VERKLARING

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wij gaan over naar de onderwerpen met een korte verklaring. Ik zeg het er nog maar even bij zoals ik vanochtend ook al zei, korte verklaringen kunnen dat ook zijn, kort. Kort bestaat uit één lettergreep, slechts vier letters en u kent allemaal het filmpje van Man bijt hond over het mandje uit Makkum. Ik roep u op om het kort te houden, want we hebben er namelijk een heleboel.

22. *Het voorstel met betrekking tot de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar agendapunt 22, het voorstel met betrekking tot de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland. Volgens mij hoort daar een kleine 'changer' bij in de raadzaal. Mag ik de woordvoerders op dit punt naar binnen hebben alstublieft? Ik schors enige ogenblikken tot iedereen binnen is.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Goed, ik heropen de vergadering. Ik verzoek iedereen zijn plek weer in te nemen en enige rust in de zaal te betrachten. Mevrouw Van Groningen,

wilt u ook uw plaats innemen? Mag ik wethouders verzoeken om op een dag dat zij debatten in de raad hebben echt in de buurt van de raadzaal te blijven, zodat wij geen tijdverlies hebben? Dank u wel. Aan de orde is agendapunt 22, het voorstel met betrekking tot de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland. Het woord is als eerste aan de heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Voorzitter, we zijn heel ver gekomen. Van een zwarte maandag op 3 november 2020 voor 1100 gezinnen tot een blijde maandag in november 2021 dat ze gered waren. We zijn blij met het voorliggend voorstel. We zien het als de fundering, de heipalen om nu door te gaan bouwen. Het is Leefbaar Rotterdam dat dan ook gelijk op 3 november 2020 aan de bel heeft getrokken, want anders was het recreatiepark waarschijnlijk allang verkocht aan die vastgoedgrabo's, die alle shovels van het Westland al hadden gehuurd om het plat te walsen. Dat zal Leefbaar Rotterdam nooit laten gebeuren. Veel mensen wisten überhaupt niet eens dat we een recreatieoord hadden, laat staan het bestaan. Ik denk dat nu heel Rotterdam wel weet dat we een prachtig recreatieoord hebben. En dat we gewoon vast gaan leggen voor de toekomst. We zijn dan ook blij dat mede dankzij Leefbaar Rotterdam, de sheriff, die zelfs de heer Engberts op een gegeven moment vastgezet heeft, de snelle verkoop is voorkomen om het park voorgoed kwijt te zijn. Ik wil nogmaals iedereen bedanken dat we toch tot beter inzicht zijn gekomen. Alle partijen, de wethouders, de ambtenaren, en het inzicht hebben gezien van de gebiedscommissie, de RAR, voor hun tomeloze inzet. Honderden vergaderingen hebben ze gehad, zeker honderd vergaderingen om dit voor elkaar te boksen. En vooral de recreanten waar we nu het huis mee gaan afbouwen. Er staat nu een goed plan om verder mee te gaan en aan de slag te gaan. Wij willen wel graag een aantal zaken nog weten en scherp hebben in de toegezegde voortgangsrapportage van de wethouder. Daarom hebben wij een motie, die wij samen indienen met 50PLUS, PvdA en de vrienden van de SP, 'Een zekerder besluit'. Alstublieft.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Van Schaik heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Een zekerder besluit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van 'Het voorstel met betrekking tot de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland;

constaterende dat:

- het voorstel de eerste uitgangspunten en kernwaarden vastlegt om het Recreatieoord Hoek van Holland te behouden;
- er nog tal van noodzakelijke activiteiten en te behalen deelresultaten in de tijd nodig zijn om de gestelde einddoelen uit het voorstel te kunnen realiseren;
- hier nog flink wat financiële en juridische risico's aan verbonden zijn, zoals genoemd in het voorstel en de bespreking in de commissie BWB van 19 januari jl.;
- het daarnaast niet duidelijk wordt in het voorstel hoe lang dit gehele proces gaat duren om de einddoelen te kunnen behalen;

overwegende dat:

- er de komende tijd nog tal van zaken onderzocht dienen te worden, zoals;
 - welke gronden van het recreatieoord precies en wanneer in erfpacht worden uitgegeven en onder welke condities;
 - welke consequenties er voor welke partij en op welk moment verbonden moeten worden aan het nog uit te voeren brandveiligheidsonderzoek op het Recreatieoord;
 - het borgen van kleinschaligheid, nutsvoorzieningen en financiële raming in het Omgevingsplan;

- de gevolgen van het Didam-arrest voor de langdurige verblijfsgarantie en uitgifte in erfpacht;

verzoekt het college:

- in de toegezegde eerste voortgangsrapportage per april 2022 in samenspraak met de RAR en de wijkraad te rapporteren over de volgende zaken;
 - de financiële en juridische risico's;
 - een kritische, samenhangende planning te presenteren, waar mogelijk nog in kalenderjaar 2022, lopend tot en met het in erfpacht uitgeven van de gronden behorende bij het Recreatieoord;
 - verslag te doen van de werkzaamheden die tot dan toe zijn verricht en de initiatieven die tot dan toe zijn genomen in voorbereiding op de nog te verrichten werkzaamheden;
 - verslag te doen van de wijze waarop en waarover met de recreanten en de Hoekenezen contact is en zal worden gecommuniceerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. van Schaik, P.J.H.D. Verkoelen, G.J. Engberts en A. van Zevenbergen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Er komt er nog een aan voorzitter, u bent niet zomaar van mij af.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Gaat u verder.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dank u wel voorzitter. Ten tweede hebben wij ook een volgende motie en dat is een onderzoeksmotie over de uitgifte van de erfpacht van het parkeerterrein. Van alle openbare ruimten wordt onderzocht of deze in erfpacht konden uitgegeven worden, behalve van de parkeerplaats. Wij willen dan ook graag alle opties en onderzoeken openhouden en vragen daarom aan de wethouder waarom er nu zo stellig voor wordt gekozen om de situatie van het verhuren van het parkeerterrein te handhaven en het niet verder te onderzoeken. Daarvoor heb ik de volgende motie, 'Onderzoek parkeerterreinen Recreatieoord Hoek van Holland'. Tot zover mijn bijdrage.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Van Schaik heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Onderzoek parkeerterreinen Recreatieoord Hoek van Holland

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van 'Het voorstel met betrekking tot de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland;

constaterende dat:

- het voorstel de eerste uitgangspunten en kernwaarden vastlegt om het Recreatieoord Hoek van Holland te behouden;
- in het voorstel nu is opgenomen dat het parkeerterrein van het Recreatieoord in het bezit blijft van de gemeente en wordt verhuurd aan de recreanten, en dat dit voorlopig wordt gehandhaafd;
- er echter nog tal van onderdelen van het Recreatieoord onderwerp van onderzoek en overleg zijn, en nader worden uitgewerkt in de komende maanden, zoals de uitgifte van wegen/paden, openbare ruimte en overige delen van het terrein;

overwegende dat:

- het opmerkelijk is dat er op voorhand wel al wordt besloten de situatie omtrent het parkeerterrein te handhaven, terwijl de andere grond in de openbare ruimte naar alle waarschijnlijkheid in erfpacht zal worden uitgegeven;
- het parkeerterrein net zo goed bij het Recreatieoord hoort als alle andere delen van de openbare ruimte;
- het hierdoor logisch is om te onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn voor alle partijen voor het uitgeven in erfpacht van het parkeerterrein;
- door dit te onderzoeken dit kan worden meegenomen in het opstellen van de erfpachtcanon en de businesscase;
- dit onderzoek goed past bij het openhouden van alle opties en het openstaan voor alle mogelijkheden voor de verdere uitwerking van de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of de parkeerterreinen behorende bij het Recreatieoord Hoek van Holland betrokken kunnen worden bij de uitgifte in erfpacht, waarbij de uitgifte in erfpacht aan de Recreanten Rechtspersoon als eerste optie dient;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. van Schaik en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteun en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het woord is aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Voorzitter, ik ben blij dat ik hier sta en ik ben toch ook een beetje stil, want ik krijg zojuist door dat er op de Hertenbos zich iemand van het leven heeft ontnomen, omdat daar het recreatieoord plat is gegaan en deze mijnheer is oud en had toch nog gehoopt zijn laatste dagen daar te kunnen slijten. Gezien wat er gebeurde kon hij het niet meer aan. Dit is het derde geval dat ik hoor op een recreatiepark vanwege het recreatiepark. Dus ik ben blij dat we hier nu een mooi bericht hebben. Recreatieoord Hoek van Holland. Wat een vreselijke nachtmerrie dreigde te worden werd geen Droomparken, maar wel een droomscenario. Een geweldig resultaat. Na een lange weg van actievoeren, inspreken, onderhandelen, afstemmen, samenwerken, blijft het recreatieoord voor de recreanten behouden. 50PLUS Rotterdam is supertevreden. Natuurlijk staan we nog aan het begin van een lange weg en zijn het vooralsnog allemaal voornemens, maar met de positieve instelling van alle partijen kan het niet anders of gaat het allemaal goed komen. 50PLUS is er dan ook superblij mee en bedankt alle partijen die zich daar hard voor hebben gemaakt. De gebiedscommissie Hoek van Holland, de Hoekenezen, het college vooral ook, alle collega's van de fracties die meegedaan hebben, de griffie, de ambtenaren, maar vooral ook voorzitter, wil ik alle recreanten bedanken. De RAR, de sheriff, de onderzoekers, de notulisten, de schrijvers, de kantine mensen van het oord, de podcastdames, de kinderen, de sympathisanten, de vele sprekers, wat heb ik van u genoten. Door al die niet-aflatende inzet van al deze inwoners die niet met zich lieten sullen en die hun zaak met vele acties hebben neergezet. De vele sprekers, de RAR die steeds weer hun zaak in de gemeenteraad hebben bepleit, die ons raadsleden hebben gedwongen om te luisteren, ons hebben geïnformeerd, hebben laten zien wat een prachtig recreatieoord het is, hoe de saamhorigheid van onschatbare waarde is, wat het betekent om recreant te zijn op het recreatieoord. Voorzitter, omdat het besluit nog vele onzekerheden kent, wordt ook door 50PLUS de twee moties van Leefbaar Rotterdam over het parkeerterrein en over de erfpacht mede ingediend, gewoon om wat meer vat op het vervolgproces te krijgen. Voorzitter, ik rond

af. Zo hard knokken voor een prachtig stukje Rotterdam, is zo de moeite waard als het lukt. Wat ben ik trots op al die recreanten. Ik zei het al ooit eens eerder, ik ben zelfs een klein beetje van al die mensen op het kamp gaan houden. Ik ben er zo trots op dat de democratie van de inwoners van het recreatieoord in onze raad samen met onze wethouders heeft gezegevierd. Mag ik u allen daarvoor danken.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Verkoelen. De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, allereerst spreek ik mijn waardering en respect uit naar de beide wethouders op dit dossier, de heren Kasmi en Kurvers. Zij zijn over hun eigen schaduw heen gestapt en hebben hun trots opzijgezet om dit dossier tot een goed einde te brengen. Dat is niet zomaar iets. Ook spreek ik mijn waardering en respect uit naar alle raadsleden, de gebiedscommissie Hoek van Holland en in het bijzonder diegenen die zitting hebben in de raadscommissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte. U heeft de kolossale fout die het college voornemens was te maken, herkend en ging pal achter de recreanten staan. Hulde daarvoor. Bovenal spreek ik mijn waardering uit naar de helden van het recreatieoord zelf. De recreanten, de RAR en de RAR-plus, en iedereen die zich heeft ingezet het afgelopen jaar. De RAR, de RAR-plus en de recreanten, zij stonden als één man op tegen het dreigend onrecht en wisten met geduld en volharding het tij te keren. Voorzitter, toen begin november 2020 de beruchte brief bij mij en mijn mederecreanten op de deurmat viel, braken donkere, onzekere tijden aan. Het recreatieoord moest worden verkocht. De rechten van de recreanten waren flinterdun. Verkoop zou desastreus zijn. De weerstand onder de recreanten was groot en gelukkig werd de weerstand vanuit de raad dat gaandeweg eveneens. Met het huidige raadsvoorstel van het college komt een eind aan de lange onzekere periode voor de recreanten. Eigen beheer en erfpacht betekent een prachtige toekomst voor het Recreatieoord Hoek van Holland. De perceelhuur stijgt waarschijnlijk wel. Om onze Rotterdamse minima op het recreatieoord tegemoet te komen wil de PVV samen met collega Verkoelen van 50PLUS het AOW-tegoed op de Rotterdampas beschikbaar stellen om de perceelhuur van het recreatieoord deels mee te betalen. Zo kan zonder extra kosten de verhoging van de perceelhuur voor Rotterdammers met een kleine beurs worden gecompenseerd. Dan dien ik nu mijn motie in, getiteld 'Tegoeed Rotterdampas voor perceelhuur Recreatieoord Hoek van Holland'. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Meeuwissen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Tegoeed Rotterdampas voor perceelhuur Recreatieoord Hoek van Holland

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland;

constaterende dat:

- de perceelhuur mogelijk omhooggaat;

overwegende dat:

- dit recreatieoord is ontstaan vanuit sociale behoefte en overtuiging;
- niet alle recreanten deze huurstijging kunnen bekostigen;

verzoekt het college:

- het Rotterdampas AOW- en jeugdtegoed beschikbaar te stellen voor het betalen van een deel van de perceelhuur op het Recreatieoord Hoek van Holland;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.J.P. Meeuwissen en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u voorzitter. In de commissie BWB hebben we natuurlijk uitgebreid stilgestaan bij dit voorstel en heeft de Rotterdamse VVD ook haar complimenten gegeven voor de inzet van velen zoals de RAR, de gebiedscommissie, maar ook deze twee wethouders hier vandaag aan tafel. We hebben ook onze complimenten uitgesproken voor het mooie voorstel dat vandaag voor ons ligt. Om eerlijk te zijn, eigenlijk het beste in de historie van het Recreatieoord Hoek van Holland. Want met dit voorstel kunnen wij die recreanten een langdurige verblijfsgarantie garanderen, het beheer van het recreatieoord goed en onafhankelijk regelen en belangrijk, we behouden de natuur en dat kleinschalige houten karakter. Allemaal punten die van belang zijn. En eigenlijk ligt de bal nu bij de RAR, want zij moeten een businessplan gaan opstellen en ook die coöperatieve vereniging optuigen en dat is best een spannend proces. En hoe mooi is het dan ook als wij, als gemeente, daar ons steentje aan bijdragen. Dat is ook wat de Rotterdamse VVD graag wil. Want wij willen dat dit gaat slagen. Ik heb ook eerder gezegd, en daar was nog veel commotie over, succes is een keuze, want we moeten dat met zijn allen doen. Ik zal eerlijk zijn, deze slogan is gewoon van mijn CDA-man thuis, want die gebruikt hem altijd. Maar soms beter gejat dan slecht bedacht. Dus wat willen wij nu graag? Wij willen dat deze gemeente haar stapje extra zet om dit te laten slagen en dus ook medeverantwoordelijk te zijn om dit raadsbesluit uiteindelijk tot een goed einde te brengen. We willen dan ook dat met die motie 'Succes is een keuze' samen met het CDA en Leefbaar Rotterdam vandaag regelen. Dan is het ook fijn, want als het er eenmaal is, dan kunnen we ook op de hoogte gesteld worden van het proces. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Succes is een keuze

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van de Toekomst Recreatieoord Hoek van Holland;

constaterende dat:

- het raadsvoorstel Toekomst Recreatieoord Hoek van Holland uitgaat van de oprichting van een rechtspersoon door de recreanten;
- er overeenstemming is tussen de RAR, gebiedscommissie en de gemeente Rotterdam over de vormgeving van een langdurige verblijf garantie, het op termijn afstoten van het recreatieoord door de gemeente, uitgifte van erfpacht en het beheer en exploitatie van het recreatieoord Hoek van Holland;

overwegende dat:

- alle betrokken partijen zeer tevreden zijn met het raadsvoorstel over de toekomst van het recreatieoord Hoek van Holland en dit de optimale variant is om tot een goed eindresultaat te komen;
- vanuit de RAR allerlei stappen worden gezet om tot een coöperatieve vereniging te komen, dit echter ook juridische kennis en inzichten vraagt;

- de gemeente ervaring heeft op het vlak van het opstapen van juridische constructies;
- heel 2022 wordt gewerkt om de overdracht richting de coöperatieve vereniging mogelijk te maken;
- het proces over de toekomst zeer complex en intensief is geweest en het belangrijk is om ook over het (juridische) vervolg geïnformeerd te blijven;

draagt het college op:

- de gemeente mede verantwoordelijk te maken voor de goede uitwerking van het raadsbesluit, waaronder de noodzakelijke totstandkoming van de coöperatieve vereniging van het recreatieoord;
- de raad hiervan met regelmaat op de hoogte te houden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen, B.C. Zandberg en B. van Schaik

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Van Groningen. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Het kan heel kort voorzitter. Een van de campagneslogans van D66 is 'Lekker samen claimen'. Dat kunnen we hier dan ook doen in de raadzaal. Het is een gemeenschappelijke inzet geweest om dit resultaat te boeken. De voorzitter zei dat een kort debat, het woord kort één lettergreep heeft, dus ik heb gezocht naar een woord. Ik dacht: mooi, fijn, goed, punt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (d66). Ja voorzitter, we kunnen er heel kort over zijn met elkaar. Er ligt een voorstel en dat is wat D66 betreft echt een fantastisch voorstel met dank aan een heel mooi participatieproces vanuit de wethouders, de RAR en alle betrokkenen. We gaan nu hopelijk naar een coöperatieve vereniging toe. Er moet nog wel even wat gebeuren, dus we zijn er nog niet helemaal. We willen er graag van op de hoogte blijven, maar hebben er alle vertrouwen in als we het proces zien dat we nu met elkaar doorlopen hebben dat dat tot een goed einde gaat komen. Daar wil ik graag alle betrokkenen heel veel succes bij wensen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Andere sprekers? De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Ook wij hebben in de commissie al aangegeven dat we blij zijn met deze kanteling in het proces. Het is een wijs besluit en het verdient ook alle complimenten aan het college zoals de heer Meeuwissen dat ook heel mooi heeft verwoord. Er ligt wat ons betreft nu een goed voorstel, waarbij het uitgangspunt nog eens duidelijk is benoemd. Beheer en exploitatie van het recreatieoord zijn geen gemeentelijke kerntaken. Dat was het startpunt en daarom heeft het college deze handschoen opgepakt en niet, zoals helaas in het verleden te vaak is gebeurd, weggeschoven. Dank daarvoor. Goed dat er nu een goed voorstel ligt, waarbij ook de recreanten aan zet zijn. Ik feliciteer hen ook vanuit hier met hun positie en ik wens ze ook alle succes om dit samen echt goed te gaan uitvoeren. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Dank u wel voorzitter. Ook GroenLinks is blij dat er nu een voorstel ligt dat wordt ondersteund door de recreanten, de gebiedscommissie, wij hier allen in de raad, ik kan het eigenlijk bijna niet mooier zeggen dan mevrouw Verkoelen die hier ook al haar dank heeft betuigd aan al die partijen die zich zo hard hebben ingezet om tot een gezamenlijk plan te komen. En dat kan zeker ook op steun van de GroenLinksfractie rekenen. Er zitten nog best wel wat spannende stukjes in dit voorstel. Het regelen van de erfpacht, het opzetten van een coöperatie, het vinden van een beheerder, maar wij hebben er vertrouwen in dat alle belanghebbenden hier samen goed uit gaan komen. Dit is met afstand de beste oplossing voor het recreatieoord, dus zouden we nu vooral tegen de recreanten, het college, de ambtelijke werkgroep die hiermee aan de slag gaat zeggen: uitstekend werk, en nu door.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Anderen? Geen anderen vanuit de raad. Dan is het woord aan wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel, en ook voor alle woorden van steun en uw inzet en rol daarbij. Laat ik dat hier nog een keer herhalen, en niet in de laatste plaats ook juist de recreanten die zich zo ontzettend hebben ingespannen. De heer Engberts was het meest kort en bondig. Mooi, goed, fijn, en toen zei hij punt, maar ik zou een komma willen zetten. En dan komen de woorden van mevrouw Kockelkoren, er is nog een hoop werk te doen, we gaan nog aan de slag. Daar zijn ook een aantal moties vanuit uw raad op gericht en ik denk dat we dat ook goed moeten beseffen. We vieren vandaag dat we echt die stap naar voren zetten en dit op deze manier willen doen. Allemaal. Er is ook geen plan B, dit is het plan waar we de komende tijd aan gaan werken. We gaan ons niet laten afleiden door andere scenario's, laat dat nog een keer duidelijk zijn, maar er is wel een hoop werk te doen. Daarom heb ik u ook toegezegd in de commissie met een voortgangsrapportage te komen. Mevrouw Verkoelen had eerder een amendement in de lucht en dan kom ik eigenlijk ook gelijk bij de motie 'Een zekerder besluit'. Die is wat mij betreft dan ook overbodig, want als je een voortgangsrapportage toezegt, en ik heb hem bewust om de vier maanden gedaan, dan krijgt u hem ook voor het eind van het jaar nog een keer terug. We willen het ook zoveel mogelijk dit jaar volbrengen om volgend jaar de overstap te gaan maken. Daar hoort natuurlijk bij: welke producten komen eraan, wat hebben we gedaan, dat gaat erin komen, dat kan niet anders. Dus wat mij betreft is deze motie overbodig. Motie 2, de parkeerterreinen. Het klopt inderdaad dat we daarvan hebben gezegd, we hebben altijd gezegd dat we een aantal dingen gaan doen. De verblijfsgarantie is het belangrijkste, dus dat via de huur borgen, daarvoor hebben we wel de medewerking nodig van de mensen, en gecompartmenteerde uitgifte en erfpacht. Waarom? Omdat we eerst de huisjes en de tuintjes en daar ook echt die langdurige verblijfsgarantie willen zetten, en ook daarna met elkaar willen bekijken of de rest ook mogelijk is, waarbij mijn eerste voorkeur altijd is dat onverdeeld uitgeven aan de nieuw op te richten recreantenrechtspersoon. Te allen tijde. Wat mij betreft geldt dat ook voor de parkeerterreinen, alleen zijn die nu verhuurd en die worden dan via het huurcontract ook weer meegenomen. Daar betalen mensen voor. Ik wil dit wel onderzoeken, maar ik vind deze motie te ver gaan omdat u ook zegt: het is de eerste optie dan. En daar moeten we ook mee oppassen, omdat die ook te sturend kan zijn. We moeten namelijk ook nog iets aan de taxatie gaan doen. Er moet ook nog een erfpachtcanon gerekend worden en we willen een haalbare businesscase. Het is volgens mij ook niet uw bedoeling dat dit meegenomen wordt en verzwaard wordt, terwijl u misschien juist ook de ruimte wilt bieden om ook te kunnen zeggen dat het niet meegenomen hoeft te worden. Dit vraagt dus een hoop uitzoekwerk en ik heb uw motie zo gelezen dat u ook echt zegt: dit is de eerste optie. Dan zou het de boel onnodig compliceren, dus dan wat mij betreft niet.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Nou kijk, weet u wethouder, ik heb zelf zoiets, we moeten ook nog de erfpacht gaan vaststellen. Ik dacht: dan kunnen we misschien gelijk de grond erbij pakken, dan hebben we een totaalplaatje en is het voor de coöperatie ook veel beter. Dus dat is eigenlijk de strekking dat wij zeggen dat wij eigenlijk het hele pakket in een. En niet naderhand nog eens een keer eerst het een, want anders bekruipt mij weer iets. Dus dat is eigenlijk de vraag die ik voor u heb. Als u daaraan kunt voldoen dan zou dat mooi zijn, want dan maken we het plaatje totaal.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik begrijp u. Maar mag ik u dan de toezegging doen dat ik dit meeneem en hier op terugkom bij de voortgangsrapportage? Ik had deze motie te scherp gelezen als dat dit ook de oplossingsrichting was, en dat is volgens mij niet de bedoeling, want dan kunnen we onszelf volgens mij ook onnodig vastzetten. Dat is meer mijn kanttekening.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). U bent door uw tijd heen. Het is natuurlijk een korte verklaring in een debat. Ik laat hem even toe omdat er even wat technische duidelijkheid moet komen, maar houd het alstublieft heel kort. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dank u wel wethouder. Dat ik scherpe moties indien, is ook nodig geweest, want anders was het recreatiepark allang weggeweest, maar prima als u hem zo kunt uitvoeren. Dan ben ik het met u eens en dan hoor ik het graag. En voorzitter, bedankt voor deze extra tijd.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Dat geldt exact hetzelfde voor 50PLUS. Zo was het bedoeld, dus prima.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. Dan interpreteer ik dit als een open uitzoekvraag waarbij de keuze is aan beide kanten hoe hiermee om te gaan omdat we verstandige dingen willen doen de komende tijd. Het doel is helder. Plan A, daar willen we aan werken. Dit kan positief werken. Het kan ook de verkeerde kant op werken. Die openheid moeten we even houden met elkaar. Akkoord? De motie 'Succes is een keuze'. We hebben een hilarisch debatje in de commissie gehad, u refereerde daaraan. Het ging ook nog even over het huwelijk tussen het CDA en de VVD, maar wat u hier borgt, om een van uw favoriete woorden te gebruiken, is dat de gemeente ook echt een financiële bijdrage doet, de verantwoordelijkheid pakt in het uitwerken van al die stappen die we nog moeten doen en dat zijn er nogal wat. Ik heb er in de commissie een aantal genoemd. Statuten heeft u zelf genoemd, met de huurovereenkomsten gaan we natuurlijk aan de slag. Maar het gaat ook over conditiemeting, hoe ligt het oord erbij, wat is echt de staat van het onderhoud om ook heel goed te weten of die taxatie straks goed in elkaar zit. Dat is natuurlijk best bepalend. Dat zijn producten waarvan ik vind: heel goed dat de gemeente die ook pakt en daar de verantwoordelijkheid in neemt, dus die motie kan ik van harte omarmen, wel met de kanttekening dat er natuurlijk ergens in het proces ook de verantwoordelijkheid komt voor de coöperatieve vereniging, nu nog in oprichting, omdat zij het wel zelf moeten gaan doen. Maar goed, in eerste instantie omarmen, want ik kan hiermee goed uit de voeten. Collega Kasmi, pakt u de motie 'Tegood Rotterdam'?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Eén motie die eigenlijk niet op mijn terrein ligt maar van collega Grauss, maar die wil ik wel op me nemen. De motie roept op om de Rotterdampas AOW- en jeugdtegoed beschikbaar te stellen voor het betalen van een deel van de perceelhuur. Deze moeten we helaas ontraden omdat het instrument de Rotterdampas hier helemaal niet voor bedoeld was. Het AOW- en jeugdtegoed is bedoeld voor kinderen, jongeren en AOW-gerechtigden om mee te kunnen doen, te participeren in de samenleving en daar artikelen dan wel diensten van te kunnen kopen. Dit zou dan opgaan aan huur, dus dat is niet het juiste instrument daarvoor. Bovendien is het natuurlijk zo dat het recreatiehuisje voor velen natuurlijk een vakantiehuisje is zoals u wellicht weet en dan zou dat ook weer een subsidiestroom betekenen en dat is precies wat we met elkaar hebben afgesproken waar we nu dit traject voor hebben ingezet om die onafhankelijkheid van de recreanten te waarborgen. Dat doen we via allerlei manieren, erfpacht, noem maar op. Een lang verhaal kort, de Rotterdampas is nooit bedoeld geweest om huurcompensatie te regelen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Helder. Daarmee hebben we volgens mij alle punten voor dit agendapunt gehad, met als ik het zo beluister een mooi en breed gedragen resultaat.

24. De Tweede voortgangsrapportage Goed Huren en Verhuren

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar agendapunt 24, de tweede voortgangsrapportage Goed Huren en Verhuren. Volgens mij krijgen we dan weer een kleine 'changer' van woordvoerders. Ik zie ze allemaal trappelen. Ik schors enige ogenblikken tot iedereen op zijn plek zit.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan verder. Agendapunt 24, de tweede voortgangsrapportage Goed Huren en Verhuren. Het woord is aan de heer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Ja, wat mij is opgevallen aan de rapportage Goed Huren en Verhuren is dat er iets van zeventig verhuurders in Carnisse zijn aangeschreven of zijn beoordeeld die zich niet aan de regels houden. Daarvan hebben er vier een waarschuwing gekregen en ik weet verder niet of dat nog tot sancties heeft geleid met het intrekken van een vergunning. Mijn punt is dat we alle succesfactoren die we leren van de wijk Carnisse over andere wijken van de stad gaan uitsmeren. Wat goed werkt, kun je gewoon delen. Verder hoop ik op landelijke wetgeving dat de huurgrens waarbij het huurpuntsysteem van toepassing is, van € 752,00 omhoog wordt getrokken naar bijvoorbeeld € 1000,00, zodat mensen die in die huurcategorie vallen die ertussenin zit, een soort huurbeschermingsrecht krijgen vanuit de overheid, waarbij er echt veel harder gehandhaafd kan gaan worden. Dus mijn vraag aan de wethouder is hoe het erbij staat met het aanpakken van die slechte verhuurders.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan staat de heer Achbar op mijn lijstje. We gaan alvast door naar mevrouw Faber.

Mevrouw **FABER** (vvd). Dank u wel voorzitter. De voortgangsrapportage ziet op de verhuur en huur van woningen en het is goed dat we dit hebben. Maar de afgelopen maanden heb ik met diverse ondernemers gesproken die ook tegen misstanden aanlopen als het gaat om

huur. Dat is ook de reden waarom wij met een motie komen om bij de aanpak Goed Huren en Verhuren ook MKB-ondernemers te ondersteunen bij geconstateerde excessen met betrekking tot de huur van hun winkel- of bedrijfspand.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Faber heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Ook ondernemers willen goed huren

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op donderdag 3 februari 2022 ter bespreking van agendapunt 24 de Tweede voortgangsrapportage Goed Huren en Verhuren;

constaterende dat:

- het actieplan Goed Huren en Verhuren zich richt op huurwoningen;
- er naast huurwoningen ook winkels en bedrijfspanden worden verhuurd;

overwegende dat:

- ondernemers bij het huren van een winkel of bedrijfspand ook last kunnen hebben van malafide verhuurders;
- ondernemers het in coronatijd lastig hebben gehad en nu dus weinig vet op de botten hebben;
- een te hoge huur nu bij met name kleinere ondernemers extra hard aankomt;
- ondernemers met alle hobbels die zij in deze tijd hebben, ook goede voorlichting en hulp zouden moeten krijgen over huurzaken;

verzoekt het college:

- bij de aanpak Goed Huren en Verhuren ook MKB-ondernemers te ondersteunen bij geconstateerde excessen met de huur van hun winkel of bedrijfspand;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.A. Faber

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan zag ik volgens mij mevrouw Mohamed-Hoesein. Gaat uw gang.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik neem waar voor collega Achbar. Ik kan beginnen met zijn complimenten over te brengen aan de wethouder voor het in gang zetten van alle 25 acties voor goed huren en verhuren in het afgelopen jaar. We zijn blij om te lezen dat de huurders en verhuurders steeds beter de weg naar de gemeente weten te vinden. De afgelopen jaren zijn namelijk talloze signalen en uiteenlopende klachten gekregen van huurders over slecht verhuurderschap. Klachten van achterstallig onderhoud tot aan rechtszaken over oneerlijke huurprijzen. Voorzitter, de fractie van DENK staat pal voor goed verhuurderschap. We vinden dan ook dat er alles aan gedaan moet worden om huurders op de hoogte te brengen van hun rechten, te beschermen tegen verhuurders die hen willen uitknijpen en verhuurders die niet ingrijpen op het moment dat er woonomstandigheden zijn die het eigenlijk onmogelijk maken om in een woning te blijven. We willen dan ook graag dat het Actieplan Goed Huren en Verhuren wordt doorgezet. Voorzitter, de rol van marktmeester op de particuliere woningverhuurmarkt kunnen we enkel en alleen onderschrijven. Maar kan de wethouder me aangeven wanneer we de zichtbare

intensieve inzet in de prioritaire wijken gaan uitrollen over heel de stad? Is dit een budgettair probleem? Voorzitter, ook zet de gemeente actiever in op voorlichting en ondersteuning. Er worden meertalige flyers gedrukt om huurders te informeren over hun rechten en plichten. Daar zijn we blij om. De meertaligheid is belangrijk om zoveel mogelijk huurders te bereiken en daadwerkelijk verder te helpen. Dat zien we ook als het gaat om de problematiek rondom de EU-arbeidsmigranten die hier in de meest erbarmelijke omstandigheden wonen. Maar ik vraag me dan ook af, tenminste ik wil aan de wethouder vragen of hij de lijn van meertaligheid gaat doorzetten bij het informatiepunt dat in Carnisse is opgezet voor de huurders. Is de wethouder dan ook bereid om dergelijke meertalige informatiepunten in andere wijken op te zetten? Voorzitter, om huurders te beschermen tegen malafide verhuurders is handhaving toch heel belangrijk. Uit de voortgangsrapportage blijkt dat 71 adressen in beeld zijn gekomen waar vermoedens zijn van misstanden, maar dat de bewijslast te dun was om vervolgstappen te zetten. Ik ben dan ook benieuwd naar datgene wat de wethouder zal inzetten om de vervolgstappen wel mogelijk te maken en de drempels daarvoor weg te nemen. Voorzitter, tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dank de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). We zijn heel erg blij met de resultaten van Goed Huren en Verhuren. Je ziet hoe belangrijk het is. Je ziet ook meteen het falen van het systeem, waarin we zien dat van heel veel mensen die een te hoge huur betalen maar met een tijdelijk contract zitten, je dan toch moet zeggen: gaat u nou maar niet naar de Huurcommissie, want dan ben je je huurcontract kwijt. Dat is van een andere orde, dat ligt landelijk, en ik hoop dat we dat toch ook een keertje weten te veranderen zoals we het toch voor elkaar hebben gekregen om hier de huurteams weer terug te krijgen. Wat ons betreft zou dat ook op termijn in de hele stad moeten. Ik heb één vraag aan de wethouder naar aanleiding van het betoog van mevrouw Faber. De ondernemers zijn ons natuurlijk ook lief en ook hier zit natuurlijk eigenlijk een heel ander verrot systeem dat we ergens op een ander niveau moeten aanpakken. Maar goed, de ondernemers hier worden hiermee geconfronteerd, maar wat ons betreft mag de extra aandacht voor de ondernemers niet afgaan van de aandacht voor wonen en de huurders, waarvoor de huurteams waren opgericht. Ik wil daar een heel expliciete toezegging van de wethouder op.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, ook wij zijn ontzettend blij met dit Actieplan Goed Huren en Verhuren. Om nog even het probleem te schetsen, vanaf april, toen de huurdersondersteuning in de zes wijken actief werd, hebben zich in die zes wijken 363 huurders gemeld, waarbij in 91% van de gevallen sprake was van een misstand. Het is toch eigenlijk van de zotte dat dat op die manier speelt in deze stad. En voor deze groep is een gemiddeld geadviseerde huurverlaging van bijna € 200,00 per maand gerealiseerd. Dus het loont voor bewoners om die misstanden aan te kaarten. Het blijft wat GroenLinks betreft ingewikkeld dat de bewijslast altijd bij de huurder ligt. Maar we zijn wel blij dat de gemeente nu alles in het werk stelt om die huurders ook bij te staan in het aankaarten van dat soort misstanden op de huurmarkt. Dan had ik nog één vraag. Ik las in de voortgangsrapportage dat ook uit IJsselmonde steeds meer signalen komen en dat het college bezig is om in kaart te brengen of daar inzet vereist is. Ik zou graag daar een terugkoppeling van krijgen, zodat wij als raad daar ook in meegenomen worden, want ook ons bereiken die signalen en ook daar moet ingegrepen worden als dat nodig blijkt te zijn.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Büyükçifci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja voorzitter, veel is al gezegd, maar ik vond het toch wel nodig om ook hier even op te staan en een bijdrage te leveren. Vaak botsen we natuurlijk vanuit NIDA met deze VVD-wethouder, maar hiervoor echt wel gewoon complimenten, want het is echt wel goed dat we dit doen. Heel erg waardevol. Veel is al benoemd, maar één ding wil ik dan ook nog wel uitlichten. Dankzij zo'n grootschalige campagne dat tijdelijke huur van 80% ook naar 75% is gegaan, waarschijnlijk wordt dat gekoppeld aan de campagne die is ingezet en dat mensen erop gewezen zijn welke rechten ze hebben. Dus dat wilde ik ook nog even uitlichten en nogmaals goede inzet en vooral doorgaan en intensiveren bij voorkeur en ook kijken hoe we malafide praktijken zoveel mogelijk kunnen voorkomen in deze stad.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Voorzitter, dank u wel. We hebben er natuurlijk al uitgebreid over gesproken eerder in de commissie en bij de totstandkoming. Het gaat hier over de voortgang, maar goed, er is al veel gezegd en ik kan ook namens D66 zeggen dat wij heel erg blij zijn met dit programma en alle maatregelen die genomen zijn. Wat ik daaraan nog wil toevoegen is dat natuurlijk de rol van marktmeester hier goed werd opgepakt, want in principe gaat het over de privaatrechtelijke verhouding tussen verhuurder en huurder, maar ik denk voor beide kanten, zowel voor de huurders, maar het mag ook weleens gezegd worden, ook voor de verhuurders wil je gewoon een goede relatie. Daar heeft de gemeente, ook in het kader van de handhaving, gewoon een goede rol in gepakt, dus complimenten daarvoor.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan mevrouw Zandberg.

Mevrouw **ZANDBERG** (cda). Ja voorzitter, dank u wel. Ook ik kan het eigenlijk heel kort houden, want heel veel is gewoon al gezegd, maar het aanpakken van misstanden, juist op die particuliere woningverhuurmarkt, is gewoon iets wat ontzettend brood- en broodnodig is voor een heel grote groep mensen om beschermd te worden. Volgens mij zetten we daarmee heel goede eerste stappen. Wat ik nog wel graag wil toelichten, is dat de problemen en misstanden natuurlijk niet uniek zijn voor huurders van woningen, dus daarom steun ik ook heel graag de motie van de VVD op dit punt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Daarmee hebben we alle sprekers in de raad nog niet gehad, want de heer Vonk nog.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, ik dacht ook al even dat we oogcontact hadden, maar dat was kennelijk niet zo. Ook wij zijn blij met deze aanpak Goed Huren en Verhuren. Het is niet alleen goed, maar het is ook verschrikkelijk hard nodig. RTV Rijnmond wees er vandaag nog maar eens op met een artikel, hoe ingrijpend het eigenlijk in Carnisse is. 38% van de woningen daar is in handen van beleggers. Daar zitten goede mensen tussen, maar er zijn ook veel misstanden en mevrouw Kockelkoren noemde er ook al iets over. Het gemiddelde is in Rotterdam overigens 13%, dus zo afwijkend is Carnisse ook. Dan heb ik nog een vraag. We weten dat er huurteams aan de slag zijn en we vragen ons af hoe die nu kunnen zorgen dat er echt een einde komt aan deze misstanden. Werken zij ook proactief, dus niet alleen op basis van signalen, maar ook proactief om deze misstanden aan te pakken? Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan hebben we inderdaad alle sprekers uit de raad gehad en is het woord aan wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik zou eigenlijk met de vraag van de heer Vonk willen beginnen, want in Carnisse ligt eigenlijk ook de aanleiding voor dit

programma. We hebben ooit onderzoek gedaan naar hoe het gaat in Carnisse, wie koopt, wie verhuurt, wie zijn de nieuwe eigenaren? En we zagen daar eigenlijk een beeld waar we ontzettend van schrokken. Toen hebben we ook gezegd: dit accepteren we niet. We gaan er misschien niet over, zoals de heer De Roon ook zei, het is eigenlijk privaatrecht, maar we gaan ons er wel vrolijk tegenaan bemoeien. En daar komt die rol van marktmeester juist vandaan. Ik denk dat het belangrijk is om dat te zeggen. Gaan we er proactief op af? Ja, voor een deel, we hebben een loket in Carnisse, Bouw- en Woningtoezicht loopt fysiek over straat, ook in een aantal andere prioritaire wijken. Ja, we hebben een communicatiecampagne opgezet, zowel naar de verhuurderskant als naar de huurderskant. Ja, ook meertalig met flyers en QR-codes en Google Translate op de website. Maar het is uiteindelijk natuurlijk wel aan de huurder zelf om stappen te nemen en daar zit ook wel een ding. Je moet dat ook durven, je moet dat ook doen, en je hebt een halfjaar de tijd voor een gang naar de Huurcommissie is gesloten. Dat vind ik zelf eigenlijk nog iets wat we anders zouden moeten organiseren in dit land, omdat ik zie dat mensen, het zijn met name arbeidsmigranten ook in Carnisse, dat vaak niet durven, misschien daar wel te lang mee wachten, en dan verstrijkt de tijd. Dat vind ik eigenlijk niet oké als het ook gaat over die huurprijs, daar heb ik het dan met name over. De meeste woningopnames zijn trouwens in Carnisse gedaan. Misschien ook wel omdat we daar het meest begonnen zijn. Dus ja, er is aandacht voor. Overigens ook iets wat ik heel leuk vind om te vertellen. We hebben een huurprijscalculator gemaakt, dus je kunt gewoon op internet een adres intoetsen en dan rolt daar een redelijke huurprijs uit. Dat is altijd het startpunt voor je eigen gevoel. Je kunt er geen rechten aan ontleen. Dat zeg ik er ook maar gelijk bij. Maar het is wel handig om een beetje gevoel te krijgen: zit ik nu grosso modo goed of niet? Dat zijn dus allemaal dingen die we doen en het rijk is hier zeer in geïnteresseerd. Ambtelijk hebben ze aangegeven dat dit toch wel een heel mooi instrument is en zijn ze erover aan het nadenken of dat ook iets voor andere gemeenten is. Ik denk ook dat we hier echt aan het pionieren zijn. We zijn echt aan het pionieren, dus ook al bent u blij met het programma, ik zeg er wel bij, het is een kwestie van een lange adem en we zijn er nog niet. We zijn er nog niet en we moeten doorpakken. Wat betreft de handhaving waren er ook een aantal vragen gesteld. Alleen in Carnisse werken we via de APV met een verhuurdersvergunning. Alleen in Carnisse, en dat is uniek in Nederland. Een hele wijk ondergebracht via de APV. Daar rapporteren we over in die voortgangsrapportage. In deze rapportage stond dat het inderdaad moeilijk is, want je moet echt onomstotelijk bewijs hebben vanuit meerdere kanten en je moet echt van goeden huize komen om door te pakken. In de voortgangsrapportage stond dat we verwachten dat we de eerste casus op gaan werken. Ik kan u vertellen dat de eerste brief de deur uit is met een bestuurlijke aanwijzing, dus we zetten daar ook echt stappen in, juist ook in die handhaving. Kan ik de lessen doorvertalen naar andere wijken? Niet wat betreft die APV, want die is echt uniek voor Carnisse. Die lessen nemen we mee naar de wetgeving voor goed verhuurderschap die er aankomt bij het rijk. Ik vind eigenlijk op basis van de ervaringen in Rotterdam dat die nog een tandje scherper kan, met name als het erover gaat of je ook bij die huurprijs kunt komen en daar wat aan kunt doen. Daar laat die wet wat mij betreft nog wat te wensen over. Natuurlijk nemen we wel de lessen vanuit de zes prioritaire wijken onderling mee en kijken we hoe we kunnen leren van elkaar en die huurteams gaan we de komende tijd over de hele stad inzetten. Dus ook in andere wijken en ik doe graag de toezegging om daar in de volgende voortgangsrapportage wat meer over te vertellen en ook over IJsselmonde, want daar was uw vraag specifiek op gericht. Dan kunnen we gewoon eens aangeven hoe ons beeld daarbij is. Ik heb ook al iets gezegd over die meertalige flyers en hoe we de voorlichting hebben gedaan. Dan rest er eigenlijk nog maar één motie, 'Ook ondernemers willen goed huren'. Laat ik vooraf zeggen dat dit programma echt is ingegeven vanuit de woningbouw en de woningnood en de excessen die we daar zien. Dat zal altijd het hart van dit programma zijn en het is wat mij betreft zeker niet de bedoeling dat dat afleidt van de huurdersondersteuning bijvoorbeeld. Wat ik wel zie is dat de gekte op de

vastgoedmarkt ook gewoon doordrukt bij ondernemers en dat er signalen naar boven komen. Ik interpreteer deze motie zo dat we niet een heel nieuw programma gaan maken voor ondernemers. Dat is het niet, want dit is gewoon goed huren en verhuren vanuit de woningmarktkant. Maar als er echt een exces is, of er is echt iets aan de hand, en dat zal wat mij betreft altijd in overleg met de afdeling Economie moeten zijn, dat we kijken op welke manier we kunnen helpen of enige steun kunnen bieden, al dan niet met expertise of anderszins. Ik wil er ook bij zeggen: juridisch ligt dat ook echt anders. Het is een ander speelveld. We hebben met de Wet Markt en Overheid te maken en overheidssteun. Het zijn allemaal andere dingen die aan de huurkant van woningen niet spelen. Maar met deze toelichting, het is klein wat mij betreft, maar ik wil mijn ogen ook niet sluiten voor de problematiek die er is, kan ik deze motie wel omarmen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, ik wil hem toch graag nog even heel precies hebben, want ik hoor de wethouder zeggen: wonen was het hart van het programma. Nu weet ik dat deze wethouder een groot hart heeft, maar ik hoop dus ook dat we even heel expliciet hebben, dat was mijn vraag, dat deze extra inzet van elders komt en dat die niet afgaat van de inzet op wonen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik zie hem zo, huurteams kunnen we bijvoorbeeld alleen inzetten voor huurondersteuning, dus dit programma blijft erop gericht. Ik heb nu alleen ook onderbesteding op een aantal plekken en waarom zou ik dan niet een hulpvraag die komt vanuit een collega of anderszins, oppakken? Als ik die ruimte heb in het programma, dan doe ik dat graag. Zo zie ik hem, dus klein en gericht.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik hoor de wethouder zeggen onderbesteding, via de voorzitter. Dat betekent dus dat als er een grotere vraag vanuit wonen komt, dat het op een andere manier wordt opgelost?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Wat mij betreft prevaleert wonen dan, en dan hebben we op dat moment een gesprek met de ervaring in de hand of meer nodig is aan de kant van economie. Zo zie ik hem.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Waarmee we er dan op gericht zijn om alle problemen in de stad op te lossen. Dat lijkt me mooi.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Helder. De wethouder is klaar met zijn beantwoording. Het is een agendapunt met een korte verklaring, dus daar hoort geen tweede termijn bij. Die gaan we dan ook niet doen. We sluiten de beraadslaging op dit punt.

25. *Het voorstel tot herstel van het bestemmingsplan 'Lijnbaankwartier-Coolsingel'*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan over naar agendapunt 25, het voorstel tot herstel van het bestemmingsplan 'Lijnbaankwartier-Coolsingel'. Dat doen we met dezelfde voorstel, dus we kunnen meteen door. Het woord is aan de heer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Ja, inzake het reparatiebesluit Bestemmingsplan Lijnbaankwartier is er het afgelopen jaar achter de schermen flink onderhandeld. De wethouder heeft in de commissie verteld dat er een proefperiode komt van een halfjaar om nieuwe puien met een dubbel kozijn dat ook open kan, en ook heel geluidsisolerend werkt, uit te testen op het Luciagebouw. Dat is waar de studenten in zitten. De gemeente wil hieraan ook meebetalen als gevolg van een planschadeclaim over de niet definitief verleende omgevingsvergunning voor de studentenwoningen. Verder hebben we van de wethouder gehoord dat er nog met geen enkele partij definitieve overeenstemming is. Met name niet over de maatwerkvoorschriften die de horeca moet toepassen ten aanzien van haar geluid. Er bestaat met name nog discussie over de hoeveelheid geluid die afkomt van de terrassen en die op de gevels in de buurt terechtkomt. Zolang daar geen uitsluitel of overeenstemming over is, bestaat de kans dat de Raad van State opnieuw dit bestemmingsplan niet zal gaan goedkeuren. Omdat de gemeente nog steeds geen akkoord heeft over de maatwerkvoorschriften met de horeca, en omdat hier ook nog een bezwaar- en beroepsprocedure op van toepassing is, vinden wij het nu te vroeg om al het bestemmingsplan goed te gaan keuren en zullen daarom tegenstemmen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De volgende is mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, dit speelt al ontzettend lang. We proberen een goede balans te vinden tussen rust en reuring, wonen en levendigheid in het centrum van onze stad. Dat vindt GroenLinks ook belangrijk. Daarom zullen wij voor dit plan stemmen omdat hier echt geprobeerd is om die zaken op een zo goed mogelijke manier bij elkaar te brengen. Maar één ding wil ik daar wel helder bij aangeven. Er wordt melding van gemaakt dat er mogelijk ook financiële compensatie nodig zal zijn om partijen zover te krijgen. Wat GroenLinks betreft is het voorstemmen voor dit voorstel geen carte blanche voor welke financiële compensatie dan ook. Daarover zullen wij echt pas in de vervolgstap, zodra die vraag voorligt, van gedachten wisselen met het college en de raad.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mevrouw Faber.

Mevrouw **FABER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ik gaf het al aan in de commissie, dit is een complex dossier dat ook al heel lang loopt. Dan helpt het om het dossier even plat te slaan, waar hebben we het hier nu eigenlijk over. We hebben een uitspraak van de Raad van State dat het voormalig bestemmingsplan op een aantal punten, drie punten, niet voldeed. Daar zijn er nog twee van over. De eerste is de geluidsnorm op de gevel van de studentenwoningen aan het Stadhuisplein. Die moet voldoen aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Het tweede is dat als dat wordt aangepast, de bedrijfsvoering van de horeca niet onevenredig wordt belemmerd. Er is uitvoerig gesproken met alle stakeholders. In mijn ogen is de gemeente daar heel ver in gegaan om tot een goede oplossing te komen en die ligt er nu. Die geluidsnorm kan worden behaald met gevelisolatie aan de studentenwoningen, maar ook door serres voor de horecaondernemingen te plaatsen die dan een sluisfunctie krijgen. Dus dat is het eerste punt. Het tweede punt is in hoeverre de bedrijfsvoering dan niet onevenredig wordt belemmerd. Daar zit een financiële component in. Mevrouw Kockelkoren noemde het net al, waarvan de gemeente heeft gezegd: wij gaan daar een substantiële bijdrage in leveren. Dus dat is niet het argument om eventueel een bedrijfsvoering onevenredig te belemmeren. En de wijze waarop dat wordt ingericht, met zo'n serre, is ook niet dusdanig onevenredig dat dat belemmerend zou kunnen gaan werken. Voorzitter, met

dit herstellende bestemmingsplan voorzien wij in de eisen van de Raad van State, vinden wij als Rotterdamse VVD. Hiermee zorgen wij ervoor dat studenten hand in hand kunnen gaan met de horeca aan het Stadhuisplein.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ik gaf mevrouw Faber en anderen al een compliment omdat zij deze casus, zoals zij dat zelf zegt, die al heel lang speelt, juridisch mooi kon platslaan zodat we het allemaal kunnen volgen, want het is vooral een juridische strijd geweest. Maar wij staan hier niet in de rechtszaal en daarom, als ik namens D66 spreek, vind ik het van belang dat we hier vandaag toch een klap op geven. Want de keuze is gemaakt dat de horeca die daar van oudsher zit en waar heel veel mensen heel veel plezier aan beleven van oudsher, wordt gecombineerd met woningbouw. Dat is een uitdaging, dat gaan we vaker meemaken in het kader van verdichting, dat je reuring en rust wilt samenvoegen. Deze casus is daar inderdaad een voorbeeld van. Volgens mij heeft de gemeente er alles aan gedaan om met de partijen in gesprek te gaan, de stakeholders, om inderdaad het besluit te repareren. Mevrouw Kockelkoren zei het al, daar zelfs zo ver in te gaan om ook financiële compensatie te regelen voor de horecaondernemers, die isolatie aan beide kanten. Op een gegeven moment moet je het inderdaad gewoon platslaan en er een klap op geven. Wat ons betreft doen we dat nu. Ik had één vraag, want we zijn niet alleen een marktmeester maar we gaan zelfs partijen financieel bijstaan. Hoe verhoudt zich dat in relatie tot eventuele planschade? Kan de wethouder daar nog even op ingaan? Want richting mevrouw Kockelkoren, dat risico heb je ook en volgens mij kun je er dan beter gewoon op deze manier uitkomen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Andere sprekers? De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, heel kort voorzitter. De balans tussen rust en reuring, daar gaat het inderdaad over en wij staan dan ook helemaal achter dit voorstel. Eigenlijk wil ik van de gelegenheid gebruikmaken om nog één keer een oproep te doen aan de horecaondernemers. De goedkoopste oplossing, zo is ons gebleken, is draaien aan de volumeknop. En de volumeknop is nu precies de knop waar zij aan zitten. Dat is een goedkope oplossing. Dat is ook goed voor het welbevinden van alle omwonenden en ook de bezoekers. Onlangs was er nog een rapport van Berenschot dat wees op de schade van de hoeveelheid herrie waar wij aan worden blootgesteld, dus echt die oproep: denk daar nu eens aan en draai aan die volumeknop. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan is het woord aan wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Er is inderdaad al veel gesproken, lang gesproken met alle partijen, verschillende tafels, om tot een oplossing te komen waarbij we rust en reuring samen willen laten gaan. Het uitgangspunt is altijd de uitspraak van de Raad van State geweest, die zegt dat we de horeca niet onevenredig in hun exploitatie mogen aantasten, en een motie vanuit uw raad, die eigenlijk opdracht en richting geeft om dat ook te doen. Zo is het college van start gegaan. We hebben veel gesproken, veel gedaan en de oplossing die nu voorligt en waarvan wij op een gegeven moment ook hebben gezegd: het is tijd om dit nu voor te leggen in dit bestemmingsplan aan uw raad omdat er gewoon een keer een keus gemaakt moet worden. Verder praten heeft in dat opzicht wat ons betreft ook geen zin meer. Er moet duidelijkheid komen. Die is dat we kiezen voor een geluidswerende gevel aan de kant van de studentenwoningen. Dat die wel open kan, maar dat er ook sprake is van een goed binnenklimaat. Strengere regels over die

binnenwaarde van gecumuleerd geluid. En tegelijkertijd aan de kant van de horeca ook een sluis, geïsoleerd, wel een uitbreiding ook van het terras, buitenbar en de serres. Wat ons betreft kan dat en ik denk dat het goed is dat daar vandaag een ei over wordt gelegd en dan kunnen we door. En ja, wij zullen in de tussentijd hopelijk via een afsprakenbrief overeenstemming bereiken met de verschillende partijen. Die is er nog niet. We zijn aan het praten. En financiële compensatie is ook al een onderdeel van die gesprekken. En dan klopt het, iets meer inzicht daarin te geven. Ik heb in de commissie een bedrag genoemd van het totale maatregelenpakket. Ik heb het idee dat dat een beetje een eigen leven is gaan leiden. Dat gaat over de gevel, dat gaat over de serres, dat gaat over alles wat er moet gebeuren en dat telt op tot een totaal van circa € 15 miljoen. Het is niet gezegd dat de gemeente dat betaalt. Laat ik dat misverstand weghalen. Waar wij naar hebben gekeken is wat de planschade zal zijn die naar de gemeente toe komt op het moment dat de studentenwoningen worden wegbestemd. Dat is onze grens en die kan ik niet in de openbaarheid zeggen, want dan laat ik de gemeente te veel in de kaarten kijken. Maar ik wil wel het misverstand weghalen dat dat bedrag € 15 miljoen is. Dat is ooit een keer genoemd als circa-bedrag voor het totaal. Dus dat zit daar goed onder. Maar het is dus al onderwerp van gesprek, ook op die tafels. En u zult de uitkomsten zien, of van de afsprakenbrief en de bijdrage van de gemeente daarin. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder. Volgens mij hebben we daarmee alles gewisseld op dit punt.

27. Prestatieafspraken 2022-2023 gemeente, corporaties en huurdersorganisaties

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het volgende agendapunt is opnieuw met dezelfde woordvoerders, dus we gaan nog even door. Agendapunt 27, prestatieafspraken 2022-2023 tussen de gemeente, de corporaties en de huurdersorganisaties. Het woord is aan de heer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Ja, in de commissie is ook de afdoening van de motie Eskes besproken. Het ging erover dat de corporaties hun best moesten gaan doen om meer te gaan bouwen in het middensegment. Dat kan ook, omdat de minister de markttoets voor drie jaar heeft laten vervallen. Daarmee kunnen corporaties tot 20% van hun nieuwbouw ook gebruiken om dat aan het middensegment te gaan besteden. Uit de rapportage van de wethouder, die ik heb doorgelezen, bleek dat Woonstad en Havensteder best wel hun best doen met 10 tot 15%, daar ook in te gaan bouwen. Maar dat is nog steeds niet het maximum. Ik wil daarvoor ook een motie indienen, 'Laat corporaties hun investeringsruimte beter benutten en bouwen in het lage middensegment'.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Van Putten heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Laat corporaties hun investeringsruimte beter benutten en bouwen in het lage middensegment

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van 'Prestatieafspraken 2022-2023 gemeente, corporaties en huurdersorganisaties;

constaterende dat:

- er in Rotterdam een groot tekort is aan woningen in het middensegment;
- ook in het lage middensegment (dit zijn huurwoningen tot € 950,00) er vrijwel niet gebouwd wordt. Dit komt onder andere doordat beleggers en ontwikkelaars deze woningen financieel minder interessant vinden, omdat ze er minder rendement op halen;

- corporaties terughoudend zijn met afspraken maken over hun bijdrage in de realisatie van middenhuur/middensegment. Dit komt omdat de wetgever niet verplicht om prestatieafspraken over de niet-DAEB-voorraad (waar middensegment onder valt) te maken en omdat corporaties prioriteit geven aan het sociale segment en middenhuur als aanvulling zien op het sociale programma;

overwegende dat:

- corporaties geld kunnen lenen bij overheidsbanken om te investeren in nieuwbouwwoningen. Zij kunnen lenen op basis van hun gestegen vermogen, de huizenprijzen zijn immers ongeveer verdubbeld in de afgelopen tien jaar;
- nieuwbouwwoningen in het sociale- en middensegment zeer belangrijk zijn voor de Rotterdammers, zodat zij niet hoeven te verhuizen naar omliggende gemeenten;

verzoekt het college:

- corporaties aan te sporen om de investeringsruimte die ze hebben (door bijvoorbeeld geld te lenen bij overheidsbanken) beter te benutten, zodat zij ook meer kunnen investeren in nieuwbouwwoningen in het lage middensegment;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.W. van Putten

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik zie dat dit bij de heer Engberts een vraag oproept.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, ik weet dat de heer Van Putten moeilijk kan antwoorden in zeven seconden, maar mijn punt is, is nu het gebrek aan investeringsruimte de grootste hobbel die we te nemen hebben of zijn er andere problemen waardoor corporaties niet instappen in die lage middenhuur? Dat is eigenlijk een vraag aan de wethouder, om daar meer duidelijkheid over te verschaffen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Een vraag aan de heer Van Putten, maar ook aan de wethouder, als ik hem zo beluister.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Kijk, waar het mij om gaat, is dat corporaties niet alleen beslissen op basis van de cashflow die ze binnenkrijgen, maar ook op investeringsruimte die ze kunnen benutten op basis van leningen, bijvoorbeeld bij de Bank Nederlandse Gemeenten of zo iets. Mijn vraag is of de wethouder daar meer inzicht over kan geven en de corporaties daartoe kan aansporen dat ook te gaan doen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Uit mijn gesprekken met de corporaties blijkt dat dat helemaal niet over die investeringskracht gaat, maar dat het gaat over afspraken om ook in één keer, in één complex zowel sociaal als lage middenhuur te kunnen realiseren, zodat je daar één concept neer kan zetten, maar ik hoor daar graag van de wethouder meer informatie over.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Die zal daar ongetwijfeld in zijn beantwoording op terugkomen. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, samenhang met de prestatieafspraken en meer transparantie zijn van groot belang om te komen tot een goed woonbeleid. Een aantrekkelijk woonklimaat in Rotterdam. Maar het woonbeleid in Rotterdam is allang over de datum. Het deugt niet. De Rotterdammer rent zich de benen uit het lijf, maar vindt geen woning. En een geschikte woning is een utopie, een fata morgana geworden in Rotterdam. Ondertussen bezwijken de Rotterdammers aan de gevolgen van oververhitting wanneer ze naar een woning zoeken. En er is geen sprake van voldoende betaalbare huisvesting in Rotterdam. Nogal wiesde dat de huurdersorganisaties van vier grote corporaties niet meetekenen. De woonvisie moet namelijk door de shredder. Maar voorzitter, terug naar de prestatieafspraken. Ik had het over een utopie, een fata morgana. En vooral dit college heeft een droom, want op de vraag: wat als de afspraken niet na worden gekomen, zegt dit college met droge ogen: in de praktijk van de prestatieafspraken komt dit niet voor. En het zegt verder nog iets over, ja woningcorporaties en de gemeente hebben een wederzijds belang. Maar waaruit blijkt dan dat het belang van de Rotterdammer wordt beoordeeld en meegenomen? De basisbehoefte om een goede betaalbare woning te vinden in Rotterdam verdampt. Een fata morgana. Laat dit college nu eindelijk eens bouwen voor het lage segment en het lage middensegment. En voorzitter, de woningcorporaties en de gemeente hebben een wederzijds belang, maar tegelijkertijd zien we het onderhoud heel erg achterblijven. Dat wordt zelfs erkend door de corporaties. Dat zien we ook terug in de toezeggingen. Het rijmt niet met elkaar. Voorzitter, de woonvisie moet door de shredder en de prestatieafspraken mogen scherper en beter, om het belang van de Rotterdammer goed te kunnen dienen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mevrouw Faber.

Mevrouw **FABER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Het is eigenlijk helder dat we hier in deze zaal allemaal hetzelfde willen. We willen gewoon een goed werkende woningmarkt waar iedereen zijn of haar huisje kan vinden waarin je fijn kunt leven, alleen, samen of met een gezin. Maar hoe je daar komt, daar zitten wel verschillen in. We hebben het vandaag over de prestatieafspraken en die worden gemaakt tussen de gemeente, de corporaties en de huurdersorganisaties. De gemeenteraad stelt deze niet vast. De gemeenteraad stelt namelijk de woonvisie vast. Dat is zo wettelijk geregeld. En de prestatieafspraken zien op de uitvoering van de woonvisie. Voorzitter, de wachttijden bij de sociale huurwoningen zijn lang en daar willen we allemaal wat aan doen. De vraag is vervolgens wat dan de meest effectieve manier is om daadwerkelijk iets te doen. Blind alleen maar sociale woningen bij bouwen is dat niet. Daarmee zorg je ervoor dat er een woning bij komt voor iemand die op de wachtlijst staat, maar dat is het dan ook. Bouwen van middeldure woningen heeft meer effect, want daarmee creëer je doorstroming op de woningmarkt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). U heeft een interruptie van de heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Sorry, het duurde even, ik wist even niet of ik nu wel of niet mocht interrumpen in deze vorm van debat.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Volgens mij niet, maar ik laat hem nu toe want ik heb hem al toegelaten.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Toch niet, ja, zie je wel. Ik dacht: ik doe het maar gewoon. Dat heb je als je zo braaf bent als ik.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Gaat uw gang mijnheer Van Zevenbergen. Kort graag.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ik wilde aan u vragen, wij gaan natuurlijk niet over die afspraken samen. Maar u wilt toch niet beweren dat u tevreden bent met de afspraken zoals die er nu liggen? Als de klantenraad niet getekend heeft, als de mensen in Rotterdam absoluut niet meer weten waar ze een woninkje moeten vinden. En dan gaan we er niet over, maar als gemeenteraad moet je dan toch zeggen: afschuwelijk wethouder, ga eens een keer die woningmarkt aanpakken? Uw wethouder.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Faber.

Mevrouw **FABER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, mijnheer Van Zevenbergen was niet bij de commissievergadering, maar toen hebben we het er ook al over gehad dat de prestatieafspraken en het feit dat de huurdersorganisaties niet mee tekenen, niet iets is wat nodig is op basis van de wet. Ze hadden er ook voor kunnen kiezen om gedeeltelijk mee te tekenen. En het feit dat ze tegen de woonvisie zijn, is ook geen grond om bijvoorbeeld naar de geschillencommissie te gaan. Daar heeft de geschillencommissie zich ook al eerder over uitgelaten. Dan ga ik even terug naar mijn eigen verhaal. Wat wij willen is doorstroming op de woningmarkt. Mensen kunnen dan wooncarrière maken en een van de punten die wij ook in de woonvisie hebben gezet, is dat we dat zo ontzettend belangrijk vinden. Dat we bewoners de kans bieden om wooncarrière binnen de wijk te maken. Door woningcorporaties nu ook meer in het lage middensegment te laten bouwen, vang je eigenlijk twee vliegen in één klap. Doordat iemand doorstroomt van een woning in het sociale segment naar een woning in het middensegment, komt er een sociale huurwoning vrij voor iemand die op die wachtlijst staat en maak je dan twee huishoudens gelukkig. Dat is ook niet voor niets opgenomen in de woonvisie. Dat stijgers in het sociale segment kunnen doorverhuizen naar het middensegment. Voorzitter, in de voorliggende prestatieafspraken kiezen corporaties logischerwijs om prioriteit te geven aan hun kerntaak. Die is ook op een goede manier in de stukken geland. Maar nu de landelijke overheid door afschaffing van de verhuurderheffing vanaf volgend jaar extra middelen heeft vrijgespeeld bij de corporaties, ziet de Rotterdamse VVD kansen dat zij meer kunnen doen voor doorstroming van die groep vastzittende sociale huurders. Om zo op een zo effectief mogelijke manier mensen in Rotterdam een goede woning te bieden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja, ik zou voor de Partij voor de Dieren toch vandaag moties indienen?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Gaat uw gang.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ik vond het niet erg dat u er niet was hoor, mijnheer Van Zevenbergen, bij de commissievergadering. Daar gaat het niet altijd om. Ik heb een motie 'Vergroening buitenruimte in de prestatieafspraken'. In de eerstvolgende prestatieafspraken met woningcorporaties en huurderorganisaties vergroening van de buitenruimte in corporatiebezit op te nemen als categorie waarover afspraken worden gemaakt. En voor mijzelf, 50PLUS, gezien de tijd heb ik geen bijdrage. Het was mij duidelijk. Ik vind het heel slecht zoals het er uitziet met het hele verhaal rond de prestatieafspraken. Ik heb een motie om het totaalaantal sociale huurwoningen in Rotterdam niet verder te laten afnemen. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Verkoelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Vergroening buitenruimte in de prestatieafspraken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van de prestatieafspraken 2022-2023 tussen de gemeente Rotterdam, woningcorporaties en huurdersorganisaties;

constaterende dat:

- in de prestatieafspraken op tal van terreinen afspraken worden gemaakt, zoals stedelijke ontwikkeling, energie en klimaat, beschikbaarheid en betaalbaarheid, en leefbaarheid;
- over vergroening van de buitenruimte in corporatiebezit geen afspraken zijn gemaakt voor de periode 2022-2023;

overwegende dat

- veel buitenruimte in corporatiebezit stenig is en huurders niet de middelen voorhanden hebben om eigenstandig hun tuin te vergroenen;
- Aedes, de vereniging van woningcorporaties, haar leden stimuleert om tuinen in corporatiebezit in te zetten voor klimaatadaptatie door middel van vergroening en daarvoor verschillende hulpmiddelen ter beschikking stelt;
- vergroening ook een klimaatmitigatiecomponent kent, omdat het de energievraag in de zomer dempt door natuurlijke koeling;
- het gezamenlijk vergroenen van de buitenruimte kan leiden tot meer saamhorigheid onder huurders in de wijk, hetgeen bijdraagt aan leefbaarheid;

verzoekt het college:

- in de eerstvolgende prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties vergroening van de buitenruimte (in corporatiebezit) op te nemen als categorie waarover afspraken worden gemaakt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 3. Laat de voorraad sociale huurwoningen niet verder dalen!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de prestatieafspraken 2022-2023 gemeente, corporaties en huurdersorganisaties;

constaterende dat:

- het totaal aantal sociale huurwoningen landelijk sinds 2013 met meer dan 100.000 woningen is gedaald;
- als gevolg van het beleid van verkoop, liberalisering en sloop van de sociale woonvoorraad ook in Rotterdam het aantal sociale huurwoningen is gedaald;

overwegende dat:

- de Woonvisie 2030 en het collegebeleid aanstuurt op verdere verkoop van sociale huurwoningen;

draagt het college op:

- het totaal aantal sociale huurwoningen in Rotterdam niet verder te laten afnemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en A. van Zevenbergen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja voorzitter, heel kort hierover. Ik spreek nu even een beetje voor mijn beurt, want er ligt een heel goede motie die wij ook hebben ondersteund van de PvdA en anderen. Maar ik ben voor de PvdA aan de beurt. Het gaat erover om nu eindelijk, en daar zijn we het met zijn allen over eens, die verhuurderheffing is afgeschaft in Den Haag, om de middelen daarvoor te besteden waarvoor ze bedoeld zijn, en dat is het bouwen door woningbouwcorporaties van betaalbare woningen. Dat is volgens mij winst. We hebben het eerder als D66 al gezegd in het kader van een andere discussie, de discussie over de grondprijzen, dat lag wat gevoelig, maar gelukkig wordt de verhuurderheffing afgeschaft en kunnen daar woningen van worden gebouwd en daar zijn we heel blij mee.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Engberts. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Als u iets aan ruimte toelaat, want ik wilde hier wel graag uitleg over hebben. D66 heeft eerder gezegd dat er afgeroomd moest worden van de verhuurderheffing voor particuliere bouw en niet voor de woningbouwcorporaties. Dus dat is nu veranderd?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Sorry, dat ging destijds over de grondprijs, meen ik mij te herinneren. Maar misschien wil de heer De Roon nog antwoorden.

De heer **DE ROON** (d66). Nee, dat ging inderdaad over de grondprijs. Maar die discussie ga ik nu niet voeren, maar daar werd toentertijd al bij dat plan van uitgegaan, vooruitlopend op het afschaffen van de verhuurderheffing, dat geld geïnvesteerd zou worden in de bouw van betaalbare woningen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan toch de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Dank u wel. We zijn blij dat er in de prestatieafspraken een flinke hoeveelheid woningen wordt bijgebouwd en ook door de corporaties, dat de komende twee jaar maar liefst 2600 corporatiewoningen netto worden toegevoegd. Tegelijkertijd staat de sociale voorraad enorm onder druk en we vinden dat die behouden moet blijven. 80% van de teruggang, bleek uit de monitor bij de woonvisie, zit in het weglekken van de particuliere sociale voorraad. Wij denken dat het heel erg nuttig is om met de particuliere verhuurders en beleggers daar afspraken over te maken. We weten dat de wethouder dat toen bij de monitor ook als een probleem onderkende en we denken dat het heel goed is om daar betere afspraken over te maken. Ik heb daar een motie voor. Ik heb een tweede motie die gaat over de verhuurderheffing. Het is nog niet duidelijk hoe dat nu precies zal lopen op rijksniveau. Het is geld dat is opgebracht door de corporaties, door de huurders van de corporaties, en dat moet terug en moet worden geïnvesteerd in het verbeteren en het bijbouwen van woningen door de corporatiesector. Daar hebben wij een breed ondersteunde motie voor.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Werk met de middelen van de verhuurderheffing aan het bijbouwen en verbeteren van het aantal betaalbare woningen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van agendapunt 27 Prestatieafspraken 2022-2023 gemeente, corporaties en huurdersorganisaties;

constaterende dat:

- Rotterdam een flink tekort heeft aan betaalbare woningen;
- de ijkpunten ten aanzien van beschikbaarheid sociale huurwoningen niet worden bereikt;
- er tekort is aan woningen in de lage middenhuur;
- de huurdersorganisaties van de vier grote corporaties de prestatieafspraken niet ondertekenen;

overwegende dat:

- corporaties onderbouwd aangeven dat zij een grote rol (kunnen) spelen bij het realiseren van woningen in het sociaal segment en de (lage) middenhuur;
- corporaties met het afschaffen van de verhuurderheffing mogelijk meer middelen te besteden krijgen afhankelijk van de keuzes die landelijk worden gemaakt;
- deze middelen worden opgebracht door sociale huurders;
- huurdersorganisaties daarom een belangrijke partner zijn bij de besluitvorming;
- corporaties aangeven prioriteit te geven aan het sociale segment met in het bijzonder verduurzaming, achterstallig onderhoud en verlaging woonlasten;
- corporaties afspraken over hun bijdrage in realisatie van middenhuur/middensegment zien als aanvulling op het sociale programma dat hen wettelijk is opgedragen;
- de grondprijs ook voor corporaties een belemmering kan zijn voor het realiseren van lage middenhuur ondanks dat zij een minder hoge rendementseis dan marktpartijen hebben;

verzoekt het college:

- wanneer duidelijkheid is over de landelijke kaders nadere afspraken te maken met woningcorporaties en huurdersverenigingen om met de middelen van de verhuurderheffing te werken aan het bouwen en verbeteren van betaalbare woningen en het verbeteren van Rotterdams wijken;
- met deze organisaties oplossingen te vinden om de realisatie van woningen in het (lage) middensegment door corporaties financieel mogelijk te maken zonder de prioriteiten in de sociale sector in gevaar te brengen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, T.J. Vonk, J.A. Faber, R.C.J. de Roon en A. Kockelkoren

Motie 5. Behoud sociale huurwoningen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van 'Prestatieafspraken 2022-2023 gemeente, corporaties en huurdersorganisaties';

constaterende dat:

- er sprake is van woningnood en er woningen moeten worden bijgebouwd voor Rotterdammers;
- de ijkpunten t.a.v. onder meer de beschikbaarheid van sociale huurwoningen niet zijn gehaald;
- in de prestatieafspraken met corporaties afspraken zijn gemaakt over het toevoegen van ruim 2600 corporatiewoningen in 2022-2023;

overwegende dat:

- uit de voortgangsrapportage Woonvisie 2020 blijkt dat het aantal bestaande sociale huurwoningen in particulier bezit de afgelopen jaren sterk is verminderd en dat deze bij ongewijzigd beleid verder zal krimpen door de verwachte marktontwikkeling;
- bij verdere afname van de particuliere sociale voorraad de komende jaren mogelijk een tekort ontstaat in de beschikbaarheid van de sociale huurwoningen;

verzoekt het college:

- om met grote particuliere verhuurders/beleggers afspraken te maken over het behouden van woningen in de sociale categorie en daarmee een bijdrage te leveren aan het op peil houden van de sociale voorraad;
- hierover voor de zomer te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts en A. Kockelkoren

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Andere sprekers nog op dit agendapunt? De heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ja, ik wilde er kort nog iets op zeggen. Ik vind het natuurlijk in- en intriest zoals het wonen in Rotterdam er nu voorstaat. We draaien een beetje om de hete brij heen. De schuld daarvan ligt natuurlijk bij dit college. Ik denk dat die prestatieafspraken waar de klant inderdaad niet voor getekend heeft en waar ze groot gelijk in hebben dat ze het niet ondertekend hebben, van de grootste ondernemingen, de hindermacht om tot goede afspraken te komen zat niet altijd bij de corporaties en zat ook niet bij de klantenraden. Nee, die zat bij het college, dat er officieel nog niet eens over gaat, maar zat te sturen op de achtergrond. En dat stoort mij mateloos. En als we dan om de hete brij heen draaien, en net doen of het allemaal zo lekker gaat, nee, het gaat heel slecht in Rotterdam en daar betaalt de burger de prijs voor. Dat vind ik echt heel, heel triest. Ik heb geen vragen verder voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dat zijn volgens mij alle sprekers vanuit de raad. Dan is het woord aan wethouder Kurvers. De wethouder beantwoordt, er is even verwarring over wat nu motie 4 is en wat motie 5 bij dit onderwerp, maar hij zal ze bij de titel noemen zodat u in ieder geval weet welk advies bij welke motie geldt.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Voor ons liggen de prestatieafspraken, een bevoegdheid van het college om die te maken, en het gaat ergens over. Mevrouw Mohamed-Hoesein stipt dat terecht aan. Er zit heel veel in, ook heel veel wat niet genoemd is, bijvoorbeeld zoiets als afspraken over aardgasvrij en woonlastenneutraliteit en huren en hoe ga je daarmee om, en preventie van armoede, waarin we samen met collega Grauss optrekken. Er zit dus echt een breed palet aan dingen in. Deze prestatieafspraken laten ook zien wat onze corporaties kunnen binnen de financiële mogelijkheden die ze nu hebben. Maar terecht leggen een aantal van u ook de druk naar voren. Want dit jaar komt er € 500 miljoen extra vanuit het rijk vrij, landelijk, en de verhuurderheffing wordt ook afgeschaft en wat gaan we daarmee doen? Dat vind ik zeer terechte vragen, want het betekent dat we ook meer kunnen doen en het betekent ook dat we die vraag moeten oppakken met elkaar om de goede dingen te gaan doen voor Rotterdam en de Rotterdammers. Ik begin met de moties in volgorde van binnenkomst.

Motie 1, 'Laat de corporaties hun investeringsruimte beter benutten'. Dit zie ik ook als een motie die de druk naar voren toe legt. Want ja, die verhuurderheffing wordt afgeschaft, en ja, dan ontstaat er meer investeringsruimte. Daarom wordt ook onderscheid gemaakt tussen de sociale tak en de niet-sociale tak. Ja, die markttoets is eraf. Dus ik denk dat het hartstikke goed is om inzicht te gaan bieden in ook de financiële draagkracht, de investeringscapaciteit van onze corporaties. Dat verheldert ook de discussie. Dan kunnen we ook zien wat ze wel kunnen en wat ze niet kunnen en is het nu praktisch of is het anders? Het is beide denk ik. Ik denk dat sommige corporaties nog moeten wennen aan de nieuwe tijd waarin ze weer mogen. Dat ze heel lang met de handrem erop gewerkt hebben. We kennen natuurlijk nog, we hebben hier nog een prachtige boot liggen in Rotterdam, maar dat was niet de bedoeling. Dus de sector heeft ook wel een knauw gehad, en nu mag ze weer. Ze mag gaan vlammen en dat vragen we ook. Ik denk dat dat ook iets in de cultuur vraagt. Dus soms is het dat. Ik denk dat het soms ook – principieel klinkt wat zwaar – maar ja, wij gaan over die sociale voorraad en niet over dat middensegment. Dat staat ook in uw motie. En soms is het ook praktisch, zijn die locaties er. En ik merk dat corporaties toch ook graag één complex hebben waar het beheer eenduidig is, wat terughoudender zijn in het afnemen van turnkey, en wat grotere ontwikkelingen. Dus een ontwikkelaar ontwikkelt en je neemt gewoon af als afnemer. Dus ik denk dat het die combinatie is, maar deze motie zou ik eigenlijk willen omarmen, waarbij ik dan ook inzichtelijk wil gaan maken waar we het dan over hebben met elkaar. Want dat geeft een zuivere discussie naar de toekomst toe. Maar deze motie kan ik dan omarmen, om het inzicht te bieden. Dan motie 2 van de Partij voor de Dieren, die gaat over de vergroening. We hebben daar in de commissie ook wel wat discussie over gehad. Toen heb ik ook gezegd dat er andere dingen in de prioriteiten zijn die wat dat betreft ook gewoon belangrijker zijn. We maken ook afspraken over nieuwbouw, over tijdelijke woningbouw, over langer thuis, waar we het vandaag ook over hebben gehad. Allemaal ambities die we als stad heel erg belangrijk vinden. En ja, natuurlijk ook over energie en klimaat. En daar zie je dat corporaties dat steeds beter gaan oppakken. In de vorige prestatieafspraken zat het er al in. Nu zit het er weer steeds beter in. In de volgende, is mijn overtuiging, zit het er nog beter in. Deze motie zie ik dan ook als overbodig omdat we in die prestatieafspraken hierover ook al afspraken hebben gemaakt. Zo is Woonbron bijvoorbeeld voornemens om te kijken of er mogelijkheden zijn bij nieuwe huurcontracten om ook afspraken te maken over vergroening in de tuin. Havensteder maakt daar meters in. Het gaat over het plaatsen van regentonnen en het stimuleren van groen in tuinen. En ook vanuit de gemeentelijke kant, vanuit Weerwoord is er ook aandacht, bijvoorbeeld met een tuincoach, ook voor de huurders van corporaties. Dus daar wordt ook werk van gemaakt, dus deze motie is overbodig. Motie 3 van 50PLUS, 'Laat de voorraad sociale huurwoningen niet verder dalen'. U plakt een landelijke motie eigenlijk op het lokale. In deze prestatieafspraken zit per saldo ook een toename van sociaal voor wat betreft de corporatievoorraad. En ja, wij zien inderdaad dat we op die particuliere voorraad nu net weinig grip hebben. Daar hebben we net de voortgangsrapportage over besproken. Het is niet zo dat we met lede ogen toekijken, we doen een stap naar voren en we doen wat nodig is. Maar deze motie van 50PLUS zou ik ook willen ontraden, omdat we in Rotterdam ook gewoon goede, verstandige dingen moeten blijven doen om te vernieuwen, om huizen te vervangen, om aan sterke wijken te werken. Overigens zit de rem er al op als het gaat om verkoop en liberalisaties. Die trend is echt teruglopend de afgelopen tijd. Dus deze motie zou ik willen ontraden. Dan zie ik nu de nummers binnenkomen. Dan komen we er toch nog uit. Motie 4, 'Werk met de middelen van de verhuurderheffing aan het bijbouwen en het verbeteren van het aantal betaalbare woningen'. Daarin verzoekt u eigenlijk, wanneer duidelijk is wanneer die landelijke kaders er zijn, er nadere afspraken over te maken. Ik heb al gezegd dat die eerste € 500 miljoen eraan komt. Daar zitten al wel bepaalde richtingen vanuit het rijk bij. Tijdelijke woningbouw, nieuwbouw, verduurzaming. En wij gaan er ook over in gesprek met onze corporaties. En als zij meer kunnen doen, hartstikke graag, en dan zou ik zeggen dat ik deze motie ook kan

omarmen. Het lijkt mij hartstikke goed, ook het lage middensegment dat benoemd werd, om dat ook mee te pakken met elkaar, omdat daar ook een doorstromingsleutel zit. En natuurlijk willen wij ook blijven werken aan die sterke Rotterdamse wijken waar iedereen ook goede kansen krijgt. Dus deze motie kan ik omarmen. Tot slot de motie 'Behoud sociale huurwoningen'. Daar legt u de vinger op de zere plek wat betreft de particuliere voorraad. Wij zijn daar wel mee bezig. In het actieplan Goed Huren en Verhuren stond bijvoorbeeld ook dat we met een witte lijst of met een keurmerk zouden willen gaan werken. Ik voer daar zelf ook gesprekken over. Ik heb daar de grote pensioenfondsen op aangesproken. Maar ook kleinere partijen komen nu uit zichzelf naar het stadhuis toe. Soms via de burgemeester, soms via mijn portefeuille, omdat zij zich aangesproken voelen door de manier waarop er over hen gesproken wordt, terwijl zij voor hun gevoel het goede doen. Ik had gisteren nog een zeer indringend gesprek met iemand die een kleine portefeuille heeft in Kralingen en eigenlijk alleen maar panden heeft opgekocht waar echt iets mis mee is. Met funderingsherstel, en op dat een nette manier doet. Hij zegt eigenlijk: ik wil graag meepraten. Ik doe het goed, en laten we dat maar zichtbaar gaan maken. Zo zie ik ook deze motie. Ik ga er heel graag werk van maken. Laten we eens kijken of wij in Rotterdam die goede particuliere verhuurders kunnen organiseren, aan een tafel, zodat we ze ook kunnen bellen als er iets is. Ik heb ook een voorbeeld meegemaakt van een verhuurder die vanuit eigen motivatie ook statushouders heeft opgenomen, om maar wat te noemen. Dat gebeurt ook, alleen bereiken die verhalen de krant niet, bereiken deze raad niet. Laten we dat gesprek gaan voeren en laten we kijken of we tot goede afspraken kunnen komen. Daar maak ik hartstikke graag werk van. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Daarmee hebben we volgens mij ook de bespreking van dit punt afgerond. Dan sluiten we de beraadslagingen op dit punt.

28. Het initiatiefvoorstel-Büyükcifci '0,0% alcoholreclame', alsmede de reactie van burgemeester en wethouders op dit initiatiefvoorstel

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan gaan we naar punt 28, het initiatiefvoorstel van de heer Büyükcifci. Ik zou daar even een 'changer' in de zaal willen hebben van woordvoerders. Ik zou wethouder Karremans hier willen hebben en de heer Büyükcifci is uiteraard zeer welkom achter de collegetafel ter verdediging van zijn initiatiefvoorstel. Kies een mooie plek. Ik schors enige ogenblikken voor de voorbereiding op dit debat.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Leden van de raad, we gaan weer verder. Aan de orde is het initiatiefvoorstel van de heer Büyükcifci '0,0% alcoholreclame', alsmede de reactie van burgemeester en wethouders op dit initiatiefvoorstel. Volgens mij zijn alle woordvoerders in de zaal. De heer Büyükcifci heeft hier plaatsgenomen achter de tafel en zal zijn initiatief nog kort toelichten. Vervolgens is er de ruimte om vragen te stellen vanuit de raad en uw bijdrage te leveren in eerste termijn, waarna eventueel de initiatiefnemer en daarna wethouder Karremans zal reageren. Het woord is aan de heer Büyükcifci.

De heer **BÜYÜKÇIFCI** (nida). Ja voorzitter, dank. Toch wel bijzonder om hier te staan en vanuit dit perspectief naar de zaal te kijken. Ja, het initiatiefvoorstel dat wij vanuit NIDA hebben ingediend behelst eigenlijk om te komen tot een beleidskader. Een beleidskader waarbij we erop inzetten om onze jongeren, minderjarigen in de stad, te ontfangen van blootstelling aan alcoholreclame. Dat is belangrijk, want meerdere gezondheidsorganisaties,

wetenschappelijke bureaus, denk aan RIVM, Trimbos-instituut, Wereldgezondheidsorganisatie, hebben meerdere rapporten gepubliceerd waarin ze zeggen: we moeten eigenlijk wat doen aan dat grootse probleem. En een van de belangrijke stappen die je daarin kunt zetten is marketing, alcoholreclame. Het RIVM heeft bijvoorbeeld in 2021 een rapport uitgebracht, ook op verzoek van het kabinet, om wat meer te doen aan preventie en daarin eigenlijk in navolging van wat de Wereldgezondheidsorganisatie ook heeft gezegd, is die alcoholmarketing is een best buy. Daar zou je zowel op de zichtbaarheid van reclame, maar ook de content van de reclame, wat aan moeten doen. Wat wij eigenlijk zeggen is wat mij betreft, als je van een afstand kijkt, een heel klein simpel, ook wel een beetje lachwekkend verzoek dat we eigenlijk willen inzetten. Kijk nu hoe we die jongeren kunnen ontzien van alcoholreclame in de buitenruimte. Dat gebeurt al middels media. Denk aan tv-commercials of radiocommercials, dat is pas vanaf 21.00 uur. In de stad, in de buitenruimte, met de toenemende digitalisering van reclameborden, zijn daar ook gewoon mogelijkheden toe en kunnen wij als stad ook wel de volgende stappen zetten. Heel kort, dit behelst in ieder geval het verzoek, het besluit dat we vandaag erover gaan nemen om het beleidskader te ontwikkelen. Ik hoop in ieder geval op een goed debat hierover en als er vragen zijn kan ik daar nog uitvoerig op ingaan.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Büyükcıfci. Ik kijk naar de raad wie er vragen heeft aan de heer Büyükcıfci dan wel een eerste termijn wil leveren. De heer Segers-Hoogendoorn. Dat mag in één keer. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Dat mag in één keer, dan moet ik het ook maar in één keer doen. Ik wilde eigenlijk vooral een vraag stellen aan de heer Büyükcıfci en dezelfde vraag aan de wethouder. Het gaat over de uitvoerbaarheid van dit plan en dan niet in zijn algemeenheid maar vooral gespecificeerd in: kennen we dit bijvoorbeeld vanuit andere plekken waar het al dan niet succesvol is ingevoerd, want we hoeven het niet zelf te bedenken als het al ergens anders is bedacht. En dan maar gelijk maar even mijn eerste termijn voorzitter. Mijn partij ondersteunt het doel van dit initiatief van harte. We willen daarbij ook uitgaan van de feiten. Het feit is dat je wilt dat jongeren daar niet zoveel mee geconfronteerd worden, zodat ze niet te snel aan alcohol beginnen, zal ik maar zeggen. Maar het feit is vooral dat we natuurlijk vanuit de wetenschappelijke inzichten die ook aangehaald worden in het initiatiefvoorstel weten dat het weghalen of het verminderen van die reclames ook daadwerkelijk helpt, dus we weten dat als je dit doet, dat het helpt. Alleen op basis van die twee feiten moet je in principe dit initiatiefvoorstel, vinden wij, omarmen. Maar zoals altijd, bij alle voorstellen die hier voorkomen, wil ik ook wel heel goed weten of het op een goede manier uitvoerbaar is en hoe we dat dan doe met zijn allen, zodat we dat doel ook bereiken. Afhankelijk van de antwoorden op die vragen over de uitvoerbaarheid, zowel van de heer Büyükcıfci als van de wethouder en dan met name kijkend naar andere plekken mogelijkerwijs in het land of buiten de landsgrenzen, laten wij afhangen of wij het uiteindelijk steunen of niet. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dank u wel voorzitter. Ik snap de zorgen van NIDA omtrent de risico's van het blootstellen van kinderen aan alcoholreclame. Anderzijds moeten we ook niet doorslaan in betutteling. Straks mag je in je eigen huis tijdens een feestje geen alcohol meer drinken in aanwezigheid van minderjarigen. Voorzitter, waar de PVV zich op dit moment wel ernstig, heel ernstig zorgen over maakt, is het inspuiten van kinderen met mogelijk schadelijke coronavaccins. Ook onacceptabel is blootstelling van kinderen aan woke- en genderprietpraat in het basisonderwijs. Als het aan D66 ligt, mevrouw Zeegers, moeten kleuters al kennismaken met drag queens en leatherboys. En ik zou willen vragen

aan de heer Büyükcıfci van NIDA: waarom richt u zich zo enorm op alcohol, want volgens mij kan het coronavaccin gewoon heel erg schadelijk zijn voor kinderen, terwijl alom wereldwijd bewezen is dat het helemaal niets toevoegt, dat kinderen er niet ziek van worden. Dus waarom richt u zich daar niet op en op al die woke-ellende die D66 over ons uitstort, dus hoe komt het dat u zo enorm de prioriteit hierop legt? Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Anderen? De heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ik heb heel veel sympathie voor dit initiatiefvoorstel van NIDA. In de eerste plaats ook omdat wij als SP in het begin al hebben voorgesteld om zo min mogelijk prikkels in ons centrum en in onze city te doen, dus een prikkelarme omgeving, vooral voor jongeren maar ook voor alle mensen. Maar reclame heeft tot doel over te halen en om mensen te verleiden. We weten allemaal dat als je eenmaal op jonge leeftijd begonnen bent met drinken, dat het steeds moeilijker wordt om ervan af te komen. En hoe langer je het doet, hoe moeilijker het wordt. Ik spreek uit ervaring, dus ik weet er alles van. Dus ik ben blij, ik steun het voorstel ook, om in ieder geval er zoveel mogelijk aan te doen. Ook mijn vraag is of er andere steden zijn, of er een benchmark te organiseren is, dat we kunnen kijken hoe ze het daar hebben georganiseerd, voor de uitvoering?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, allereerst natuurlijk complimenten aan NIDA voor het maken van een initiatiefvoorstel, want dat verdient altijd alle waardering. Als het gaat over het onderwerp, hebben we daar in de commissie al breeduit over gesproken en toen was ook eigenlijk de lijn die ik toen heb ingebracht: we snappen dat natuurlijk alcohol voor jonge kinderen en zeker een overdaad aan alcohol niet goed is, maar, en dit is voor het eerst denk ik dat ik kan zeggen, sluit ik me aan bij het eerste deel van het betoog van de heer Meeuwissen, dat we moeten uitkijken voor te veel betutteling. Dat is ook wel wat vanuit D66 de hoofdlijn is van onze gedachte hierin. Overigens zijn er bij D66 ook mensen die daar anders tegenaan kijken, dus het is iets wat in onze partij verdeeld ligt. Tegelijkertijd kan ik wel zeggen dat de hoofdlijn ten aanzien van dit voorstel zal zijn dat wij hier geen voorstander van zullen zijn, juist vanwege die betuttelingskant, omdat wij ook denken: we moeten ook niet alcohol en allerlei andere zaken te veel problematiseren. Tegelijkertijd zit er wel een punt in dat een overdaad aan alcohol niet goed is. Maar is dit nu de weg om te gaan of zijn er niet andere wegen die ons verder helpen om dit probleem te tackelen? Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik begin met complimenten aan de indiener voor het initiatiefvoorstel. DENK Rotterdam steunt het doel. Een ban op alcoholreclame is broodnodig om een nieuwe norm in te zetten. Voorzitter, een signaal afgeven om Rotterdammers te behouden en te behoeden voor de gevaren van alcohol. Ja voorzitter, ook met de 0,0% alcoholreclames wordt op een bepaalde manier toch een signaal afgegeven dat je aan het bier, de wijn en alcohol moet kunnen. Voorzitter, laten we gaan naar een samenleving waarin alles wordt ingezet om onze jongeren een weloverwogen keuze te laten maken op het moment dat ze daaraan toe zijn en op het moment dat wij ze voldoende hebben kunnen sturen naar de goede en gezonde samenleving.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter dank u wel. Ik heb één vraag die ik eigenlijk zowel aan de indiener, de heer Büyükcıfci van NIDA wil stellen als ook aan de wethouder over de uitvoerbaarheid. De wethouder zegt dat een uitzondering op het reguliere beleid praktisch onuitvoerbaar is. Ik zou graag willen weten waar dat dan precies in zit. En ook van de indiener waarom hij denkt dat het wel uitvoerbaar zou zijn. En hartelijk dank voor het indienen, want ik weet hoeveel werk het is om een initiatiefvoorstel in te dienen en alle lof daarvoor.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Natuurlijk ook vanuit de VVD-fractie alle lof voor het initiatiefvoorstel, maar wij zullen niet met het initiatiefvoorstel in kunnen stemmen. Maar ik ga u er wel een aantal vragen over stellen. Bent u het mij eens dat het eigenlijk landelijk beleid zou moeten zijn om het echt effectief te laten zijn? Dat is de eerste vraag. De tweede, ook aan de wethouder, welke lopende contracten zijn er in de buitenruimte met betrekking tot reclame en kunnen we het in die zin ook uitvoerbaar maken dan wel hoe ziet de indiener en de wethouder het in de buitenruimte waar jongeren natuurlijk gewoon vrij door bewegen? Rond de school mag het niet. Dan stappen ze in de metro, en vervolgens zien ze het in het metrostation wel, want daar komen ook andere mensen. Ze lopen door hun eigen wijk en daar mag het dan weer niet. Hoe ziet de indiener dat nu praktisch voor zich en hoe gaan we dat dan ook handhaven en welke organisatie wil de heer Büyükcıfci daarvoor optuigen? Dus ik zou aan de indiener willen vragen hoe zijn initiatief zich ten opzichte van morele bezwaren bijvoorbeeld verhoudt ten opzichte van de Reclame Code Commissie, die daar toch voor is opgericht? Gaan wij nu niet meer en zuiverder zijn dan de organisatie die wij daar feitelijk gewoon landelijk voor hebben opgericht? Die vraag aan de indiener van dit initiatief.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Anderen nog? De heer Vonk, gaat uw gang.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Als ik het goed begrepen heb, heeft de heer Büyükcıfci net aangegeven dat dit voorstel gaat om te pleiten voor een handelingskader, gewoon om te proberen een handelingskader op te stellen. Daar gaat het over. Dus uitvoerbaarheid is denk wel prima te doen met zo'n voorstel. Komen tot een handelingskader, dat moet ons lukken. Ik vind het geweldig dat NIDA dit onderwerp agendeert. Het is een belangrijk onderwerp. Over drankmisbruik denk ik dat we het allemaal eens zijn, hoe ongelofelijk schadelijk dat is. Het kost de samenleving miljarden, maar erger nog, het verwoest mensenlevens en het is goed dat we daarover aan de slag gaan. Ik moest even denken aan mijn favoriete tv-programma van dit moment, en dat is Mindfuck. U kent het ongetwijfeld allemaal, dat zijn mensen die denken dat ze autonoom vrije keuzes kunnen maken en dan precies datgene kiezen wat de presentator allang wist. En als hij wat van die sluier oplicht over hoe hij dat doet, dan is het vaak dat hij signalen aangeeft in de buitenruimte waardoor de mensen precies datgene gaan kiezen wat hij wilde dat ze gingen kiezen. Hoezo autonoom, hoezo vrije keuzes? Daar zit ook een diepere boodschap achter die we denk ik allemaal kunnen meenemen, maar het leert ons ook waarom die industrie miljoenen spendeert aan reclame. Daar hebben ze dus een heel goed punt. Het leert ons ook dat, met alle respect, we met die armetierige bewustwordingscampagnes die wij daar tegenover zetten, altijd verliezen. Het is dus ontzettend goed dat we hier iets mee gaan doen, en gelukkig gebeurt dat overal in de wereld. In heel veel landen zijn we er nu mee aan de slag, in heel veel gemeenten zijn we er nu ook mee aan de slag. Dat is ook goed. En nu gaan we dan ook in Rotterdam iets doen. Nou, dat lijkt me wel op zijn plaats. Ik heb begrepen vanuit het voorstel dat zelfs in Papendrecht, ik herhaal Papendrecht, er al acties

worden ondernomen. Ik ben heel benieuwd of die acties ook kunnen worden overgenomen en anders moeten we misschien het advies van Papendrecht nog eens hiernaartoe halen, maar ik neem aan dat de wethouder daar prima mee aan de slag kan. Kortom, in ieder geval een pleidooi om tot een handelingskader te komen, een heel goede zaak. Ik hoop ook dat we de voorbeelden die we hebben uit verschillende gemeenten, over kunnen nemen in Rotterdam. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja, dank voorzitter. Allereerst ook dank aan de indiener van het voorstel, er gaat inderdaad heel veel tijd zitten in zo'n voorstel. Namens mijn fractie vinden we het ook een sympathiek voorstel. Als we het hebben over drugs, dan mag ik er vaak niets over zeggen, want drank is veel schadelijker. Als we het hebben over drank, dan is het toch dat we niet mogen betuttelen. Die redenering houdt ons eigenlijk waar we staan. Je ziet in de laatste jaren wel degelijk dat de schadelijkheid door verschillende onderzoeksinstituten wordt erkend, benadrukt en om die redenen vind ik het wel een sympathiek voorstel. Tegelijkertijd heb ik ook dezelfde vragen als mijn collega's, met name Papendrecht is net gevallen. Waarom kan het niet hier maar in Papendrecht wel, als het gaat over de uitvoerbaarheid? En de belangrijkste vraag is denk ik, even richting de initiatiefnemer en de wethouder. Ik zie gelijkenis met de motie fossiele reclame, waarin heel nadrukkelijk de opdracht is gegeven om het via de concessies te gaan doen. Dat betekent, dat zijn contracten, en in contracten kun je afspraken maken en daar zit ook meteen de handhaving in. Want dan heb je in ieder geval duidelijk wat je hebt afgesproken en je kunt partijen erop aanspreken. Dus begrijp ik het goed dat het via de concessies ook gaat, dus daar waar je als gemeente de borden beheert? En nogmaals, ik sluit me ook volledig aan bij het betoog van de heer Vonk. Het is een handelingskader, het is een vertrekpunt en bij de inzet die daarin wordt geformuleerd, sluit ik me aan. Wij zijn wel als fractie benieuwd naar de antwoorden van de wethouder en wij zullen ons na dit debat beraden op wat we gaan doen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Daarmee hebben we volgens mij alle sprekers op dit punt gehad. De heer Van Drunen geeft aan geen bijdrage te willen leveren. Dan is het woord aan de heer Büyükcıfci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Voorzitter, allereerst wil ik in ieder geval eenieder bedanken voor de complimenten, maar ook de vele vragen, maar ook de kritische noten. Dat moet ik in ieder geval erbij vermelden. Ik denk dat er heel goede dingen zijn gezegd, ook goede vragen zijn gesteld. Ik probeer ze allemaal een voor een te behandelen. Ik hoop in ieder geval niet dat ik iemand oversla. Daar doe ik mijn best voor want ik heb heel veel genoteerd. Maar mocht het zo zijn dat ik iemand heb overgeslagen, trek aan de bel, dan probeer ik dat nog te beantwoorden. Een aantal vragen zijn gesteld met betrekking tot de uitvoerbaarheid, zowel aan mij als aan de wethouder. Dat was ook inderdaad de reactie die we kregen van de wethouder. Dit is praktisch onuitvoerbaar, want die jongeren, of die minderjarigen, komen overal. Dat was ook een beetje de vraag vanuit de VVD. Wat ons betreft ontwikkel je dus een kader waarin je daar dus inderdaad op ingaat. Op welke terreinen is het wel uitvoerbaar, op welke terreinen misschien niet. Wat wij in ieder geval wel zien, dat zijn volgens mij ook de contracten, de concessies, waar we het al eerder over hebben gehad, dat er allerlei contracten lopen waarbij we zien dat er heel veel digitale borden beschikbaar zijn. Met digitale borden zijn heel veel dingen mogelijk. Je kan bij wijze van spreken op een afstand al instellen op welk tijdstip bepaalde reclames worden vertoond, dus de digitalisering van de reclameborden biedt heel veel mogelijkheden. Dus dat kan in zo'n beleidskader opgenomen worden. Maar er zijn ongetwijfeld nog heel veel andere ideeën om het wel mogelijk te maken, om in te zetten op het voorkomen van de blootstelling van minderjarigen aan

alcoholreclame. Dus dat kan op bepaalde plekken, op bepaalde tijdstippen. En gelukkig hebben we ook nog een heel jonge ondernemende wethouder, die daar ongetwijfeld echt waanzinnig mooie goede ideeën over heeft, in ieder geval hoe je het wel kunt bewerkstelligen, dus daar geloven we in ieder geval wel in. Voorbeelden van andere gemeenten. Ja, ik hoorde inderdaad Papendrecht al vallen, dat hebben we ook in ons initiatiefvoorstel opgenomen. Dus daar is het echt zwart-op-wit in de verordening vastgesteld, het is echt opgenomen in de verordening. Dat hebben we met een soort voetnoot in het voorstel opgenomen. Daar is echt geen alcoholreclame in de buitenruimte. Punt. Breda bijvoorbeeld heeft gezegd, nabij sportcomplexen of openbare speelvoorzieningen geen alcoholreclame. Dat zijn al manieren om na te denken hoe je in ieder geval die minderjarigen die bescherming kunt bieden. Natuurlijk, die minderjarigen komen overal, ook in de avonduren, maar ook in de avonduren kijken ze tv. Maar op tv hebben we gezegd, voor 21.00 uur geen alcoholreclame. Dat wil niet zeggen dat geen enkele minderjarige na 21.00 uur nog tv kijkt. Dus je zult nooit een 100% waterdicht systeem kunnen realiseren, dat beseffen wij ook. De SP gaf aan, prikkels, dat geldt natuurlijk voor heel reclames, die eigenlijk alleen maar groeiende zijn in onze stad. Ik denk dat dat ook een goede discussie is. Maar dit voorstel specificeert zich nu inderdaad even alleen maar op alcoholreclame, omdat we daar ook de gevolgen van inzien. En niet alleen wij zien dat in, maar rapporten vermelden dat ook. Volgens mij was ook de vraag, vanuit het CDA werd die volgens mij gesteld, wat voor effect heeft reclame dan? Het RIVM heeft heel veel studies in ieder geval geraadpleegd en daarin wordt gesteld, als je dat nu in ieder geval voorkomt, dus die blootstelling aan reclame, dan heeft dat al procentueel gezien effect op het gebruik van alcohol en met name ook op die jonge leeftijd. Maar uiteraard is dat een van de manieren om het te voorkomen. Het RIVM stelt bijvoorbeeld ook verkooppunten en prijs, daar zou je eigenlijk ook nog wat meer mee, als je dit probleem echt heel goed wil kunnen aanpakken, dan zal er veel meer moeten gebeuren, maar dit zou in ieder geval al een goede, best buy, zoals de Wereldgezondheidsorganisatie dat ook zegt. Dit is al een manier om in ieder geval middels reclame de normalisatie van alcohol op zijn minst tegen te gaan bij die jongeren. Ja kijk, betuttelend, vanuit D66 is dat de reactie. Ik sluit me eigenlijk een beetje aan bij wat de heer Vonk ook daarin aangaf, dat we uiteraard ook jongeren moeten beschermen in de keuzes die ze maken. Wat wij nu bijvoorbeeld hebben gezien hebben we in ons voorstel ook opgenomen, dat er in een metrostation bijvoorbeeld jenever van Ketel 1-merk wordt gepromoot als art lemonade for all. Ja, en dan ga je daar met hele ideeën over Reclame Code Commissie waaraan allerlei reclames moeten voldoen. Als je alleen naar die reclame zou kijken, dan voldoet het aan geen enkele richtlijn die vanuit de Reclame Code Commissie is ingesteld. Dan is er een mogelijkheid om daar een klacht in te dienen, maar wat die Reclame Code Commissie doet, is alleen maar gaan over de content van de reclame. En waar wij als gemeente over gaan, is het überhaupt beschikbaar stellen van de reclames. Wij gaan dus niet zozeer over de content, maar of we wel of niet reclame toestaan in de buitenruimte. Daar zit dus wel echt een cruciaal verschil in ten aanzien van wat er landelijk momenteel is ingeregeld. Even kijken, heb ik nog iets gemist? De PVV kwam met de vraag: waarom zet je nu heel erg in op alcoholreclame? Daar gaat dit voorstel over. Om in te gaan op uw vraag, zou je kinderen dan ook niet moeten beschermen voor coronavaccinatie? Ik vind het moeilijk om die nu in deze discussie te trekken. Volgens mij wordt coronavaccinatie niet in de buitenruimte alom gepromoot in de zin zoals dat nu met alcoholreclame gebeurt. Volgens mij is daar ook nog enige keuze voor mensen natuurlijk, om het wel of niet te doen. Ik vind hem eerlijk gezegd nu heel erg ingewikkeld om in deze discussie te trekken, dus dat moet ik wel eerlijk toegeven. Ondanks dat ik echt een poging doe om daar serieus op in te gaan. Even kijken, ja, dit waren echt mijn belangrijkste punten. Ik weet niet of ik nog iets heb gemist. Nee? Prima.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Büyükcı. Alsof u het al jaren doet. Spreektijd vrij en toch sneller dan menig wethouder, dus het kan. Het woord is aan wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Natuurlijk ook namens mij complimenten aan de heer Büyükcı dat hij dit initiatiefvoorstel hier tot voltooiing brengt. Er zit hartstikke veel werk in. Mag ik hem overigens ook complimenteren met de titel? Ik vond het bijzonder creatief gevonden, 0,0% alcoholreclame. Dus dat wilde ik niet onbenoemd laten. Maar dat neemt natuurlijk niet weg dat het ook wel een serieuze noot verdient om te vertellen dat er heel veel werk in zit en dat het hartstikke mooi is dat raadsleden dit doen. Toen ik in een ver verleden zelf nog raadslid was heb ik dat zelf ook nog weleens gedaan, en ik weet hoe lastig dat kan zijn met wethouders die allemaal nee zeggen de hele tijd en toch doorzetten en het hierheen brengen. Wat dat betreft grote complimenten. Het is natuurlijk ook een sympathiek voorstel. De heer Vonk zei dat ook terecht, volgens mij zijn we het met elkaar eens dat alcoholmisbruik iets is wat wij willen voorkomen en zeker bij jonge mensen, bij kinderen. Daarom is het volgens mij ook een heel goede zaak dat bijvoorbeeld op scholen partijen als Clear Channel ook van die reclamezuilen hebben. Dat kunnen scholen overigens zelf bepalen, daar wordt dan reclame gemaakt voor van alles en nog wat, maar niet voor alcohol. Dat is denk ik een goede zaak. Dat is natuurlijk voornamelijk, als het goed is, waar kinderen zich een groot deel van de dag ophouden. Ik heb inderdaad in mijn reactie schriftelijk geschreven 'praktisch onuitvoerbaar'. Kijk, de heer Vonk zei: het is een handelingskader, je kan dat instellen. Ja, dat is natuurlijk waar. Het is niet alsof hier een initiatiefvoorstel ligt dat mij vraagt uit stand 20 meter omhoog te springen. Dat zou praktisch onuitvoerbaar zijn. Je kan dit aannemen, maar dan neem je in feite een algeheel alcoholverbod aan. Dat betekent dus dat je daarmee zegt: geen alcohol meer in de buitenruimte. Want kinderen komen overal. Dat kun je ook niet voorkomen. Die zitten ook weleens om 22.00 uur in de auto, kijken naar buiten. Die zitten achter in de auto of achter op de fiets bij hun moeder of hun vader en die zien daar natuurlijk ook reclame-uitingen. Dat is dus overal in de stad en ik kan dat niet voorkomen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik heb net de fout gemaakt om een interruptie toe te staan in een debat met een korte verklaring. Ik krijg net van de griffier ingefluisterd dat bij dit debat het wel mag, bij een tweeminutendebat niet. Ik zou de opvolgers na de verkiezingen willen adviseren om dat verschil eruit te slopen, want het is niet te begrijpen, ook niet voor de voorzitter. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter, u zag mijn twijfel inderdaad of het bij de orde van het debat past om een interruptie te plaatsen. Ik plaats de interruptie nu omdat ik denk dat het goed is om nu de vraag te stellen nu de wethouder het daar ook over heeft. Kijk, de wethouder doet nu een invulling. Zo kun je ernaar kijken, maar je kunt er ook op een andere manier naar kijken, bijvoorbeeld de invulling die de heer Büyükcı gaf vanuit andere steden, waarbij hij ook heel concrete voorbeelden had van hoe ze dat dan bijvoorbeeld in Breda doen. Dus eigenlijk vraagt het initiatiefvoorstel volgens mij, en een deel van de raad, als ik zo de eerste termijn hoor, u eigenlijk, en daarom ook het handelingskader, van: hoe kunnen we dit wel doen? Dus u geeft nu een invulling van hoe het niet zou kunnen, namelijk een algeheel alcoholverbod, dat snapt denk ik iedereen. Maar eigenlijk dagen we u uit hoe het wel kan.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, ik kijk naar het besluit, dat is hetgeen dat voorligt. Hoe kan het wel? Het is heel lastig en dat zit in het feit dat kinderen

overal komen. Je hebt inderdaad digitale reclame, maar je hebt ook nog steeds heel veel analoge reclame. Ik heb nog een hele lijst van argumenten dus ik ben nog maar net begonnen, maar het is vrij onmogelijk om uit te sluiten dat kinderen in de buitenruimte niet in aanraking komen met reclame-uitingen die bijvoorbeeld van bierleveranciers zijn. Dat is heel lastig uit te sluiten.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, laat ik dan in elk geval vooropstellen dat dit argument, ik wacht nog de lijst af, geen hout snijdt. Kinderen kijken ook tv 's avonds. Dat is precies wat de heer Büyükcıci net heeft aangegeven. We kunnen het niet uitsluiten, maar dit geeft een handelingskader, vraagt om een handelingskader waarmee we aan de slag kunnen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Je hebt niet alleen maar digitale billboards. Het gros van de billboards en de reclame-uitingen, de A0-borden die rond lantarenpalen hangen, zijn allemaal analoge billboards. Daar kunnen we niet, ja dat zou kunnen als de raad het zou willen, dat ik 500 ambtenaren daar elke avond een vuilniszak overheen laat plakken. Maar dat schaar ik maar even onder de categorie praktisch onuitvoerbaar. Dus dat zou in theorie alleen kunnen, ik weet niet of dat technisch mogelijk is, of die technologie erin zit in die huidige reclamezuilen die analoog zijn, dat weet ik niet, dat je zou zeggen: dat kan pas na een bepaald tijdstip, maar dat zou dan alleen gelden voor die digitale billboards en dan weet ik nog niet of dat zou kunnen. Maar in ieder geval kan het zeker niet voor de analoge reclame die er is, wat de overgrote meerderheid is van reclame-uitingen in deze stad. Dus daarom is het naar onze mening, naar de mening van het college, praktisch onuitvoerbaar. Omdat kinderen dus overal komen. Doe je het op scholen, dan is het afgekaderd, duidelijk, helder en is dat veel makkelijker te realiseren. En dat hebben we dus ook gedaan. Daarna, dat geef ik de raad maar even mee, het gaat om vier concessies die lopen. Dat was een vraag van de heer Lansink, waarvan de belangrijkste loopt tot 2027. Kijk, nu kunnen we natuurlijk zeggen: regeren is vooruitzien. Maar dat is niet eens de volgende raadsperiode die daarbinnen valt. Dus dit is iets wat eigenlijk pas dan eventueel, als de raad daar al toe zou besluiten, in 2027 een effect zou hebben. Nou goed, regeren is vooruitzien kunt u natuurlijk zeggen, dat hoor ik dan altijd terug van mevrouw Zeegers, maar ik geef het u maar even mee. Dus het is nog echt een heel eind weg. Dat is dus ook niet helder wat de ontwikkelingen kunnen zijn, bijvoorbeeld binnen de Reclame Code Commissie. De heer Lansink had het al over een landelijke aanpak. Dat is ook de mening van het college. Als je het al zou willen doen, dan zou het een landelijke aanpak moeten zijn. Voor hetzelfde geld wordt nog heel veel meer verboden tegen die tijd. Dan is dit überhaupt niet meer nodig. Dus je zou altijd nog kunnen – maar goed, dat is aan de raad zelf. Ik zie de heer Vonk twijfelen, maar ik geef het u enkel maar mee als feit, dat het pas in 2027 een bepaald effect zou kunnen hebben.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja voorzitter, in Utrecht is een besluit genomen over de fossiele reclames. De concessies lopen tot na 2030. Maar de gemeente heeft gezegd: wij kunnen al wel wat gaan doen. Het is niet zo dat je niets kan doen, als de concessies nog lopen. En wat we kunnen doen, dat gaan we doen. Dat kan u ook.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Maar zolang concessies lopen, daar zijn afspraken over, dan kun je daar niet zoveel mee doen of je moet die contracten eenzijdig privaatrechtelijk gaan openbreken. Daar zitten een enorme kostenpost aan. Dat is, los van het feit dat het juridisch vrij onmogelijk is, ook nog eens een keer financieel nogal een grote uitdaging. Daarnaast denken wij ook, omdat we inderdaad op tv dat verbod al hebben, daar mag je pas na een bepaald tijdslot adverteren. Op scholen zorgen we er al voor dat we dat niet doen. Daarnaast weten we ook dat heel veel van de gunningen die er zijn, reclame-uitingen die er zijn, niet onderdeel zijn van een gemeentelijke concessie. Dat is bijvoorbeeld in een supermarkt, of bij private partijen, andere ondernemers. Dat is niet onderdeel van een gemeentelijke concessie. Dus het gaat maar om een klein deel van laten we zeggen billboards en reclame-uitingen waar we het nu over hebben in Rotterdam. Dat betekent dat als je zou zeggen, laten we dat deel dat binnen die gemeentelijke concessie valt, schrappen en daar geen alcoholreclame meer toestaan, dan nog steeds heb je ontzettend veel reclame-uitingen in het straatbeeld die mogelijk over alcohol kunnen gaan. Dus het zou maar gaan om een heel klein deel, dus wij denken ook dat als je het tegen elkaar afweegt, het effect toch zeer beperkt is.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja voorzitter, is er op dit moment een handelingskader bij het verstrekken van de concessies, vergunningen inzake partijen die aan alcoholreclame willen doen? Is er een handelingskader voor de gemeente bij het verstrekken van de gunningen?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Het handelingskader is de Reclame Code Commissie, zoals dat in heel het land gebeurt. Die Reclame Code Commissie is er niet voor niets. Om dat ook op landelijke schaal, we zijn toch een groot land, maar klein in omvang, om dat effectief op landelijke schaal te doen. Want je komt ook overal. Je komt in Barendrecht, in Papendrecht, in Utrecht, in Amsterdam. Mensen komen overal, dus als je een effect wilt bereiken, dan heeft dat voornamelijk effect als je het overal afsprekt. Dit zou alleen gaan om een heel klein deel van een aantal reclame-uitingen in de stad. Dus u kunt zich voorstellen, een scholier fietst naar school, van huis naar school, en op school komt een scholier het aantal uur dat hij of zij daar is, niet in aanraking met reclame-uitingen, die komt dat niet als hij thuiskomt op tv, maar als hij door de stad fietst is het onvermijdelijk dat het gebeurt, ook als je deze maatregel zou nemen. Goed.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, dank u wel. Kijk, ik begrijp deze redenatie, maar we hebben bijvoorbeeld ook voor wat betreft coffeeshopbeleid gezegd: niet binnen 250 meter rondom scholen. Dus het is gewoon een kwestie van willen. Ik vind het prima dat u het liever niet wilt, maar als je vindt dat we onze jongeren moeten beschermen, dan is het helemaal niet zo raar om te zeggen: rond scholen doen we die reclame buiten niet.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja goed voorzitter, dan zou je concessies moeten opbreken, opdelen, maar dat is ook vrij ingewikkeld. Daar zou je dan vervolgens op moeten handhaven en daar zou je dus ook ambtelijke capaciteit op moeten zetten. Want dan moet ik een team, al dan niet steekproefsgewijs, laten controleren of dat gebeurt. Dat gebeurt nu door de Reclame Code Commissie, daar is een systeem voor gemaakt. Daar kun je klachten

indienen. Als dat vervolgens alleen lokaal zou gelden, moet ik daar dus vervolgens ambtelijke capaciteit op zetten om te zorgen dat dat wordt gehandhaafd. Want als je afspraken maakt moet je ook zorgen dat het gebeurt. Dus dat brengt dat weer met zich mee. Daarom zeg ik ook: als je dit al zou willen en dan kom ik zo op een stap die ik richting de raad zou willen doen, moet je dit landelijk regelen. Dus dat ben ik volledig met de heer Lansink eens. Dus dat maakt het allemaal vrij ingewikkeld en dan nog geldt het argument dat het pas in 2027 mogelijk is en dan is het ook nog eens een keer zo dat als je het al enkel rondom scholen zou doen, het nog betrekkelijk ineffectief is. Want dan fiets je misschien langs dat ene billboard waar in plaats van Heineken of Bud er dan M&M's of iets anders staat, maar vervolgens, vijftig meter verder als je naar huis fietst, dan is het weer alcoholreclame, in theorie. Dus de vraag is welk effect je er vervolgens mee bereikt, en hoeveel kosten en administratieve lasten en gedoe, zeg ik maar even op zijn Rotterdams, haal je je ermee op de hals? Ik ben het wat dat betreft met de raad eens dat het doel natuurlijk zeer te prijzen is. We willen alcoholmisbruik en we willen natuurlijk zoveel mogelijk advertenties richting jongeren voorkomen, maar dit is natuurlijk een grotere afweging waarin ik ook realistisch moet zijn over de mogelijkheden die we hebben en de afweging die het college maakt in hoeverre je een bepaald effect wilt bereiken ten opzichte van de kosten, daar kom ik zo nog even op, en de moeite, wat ook geld kost, die je erin zou willen steken. Want voorzitter, het kost ook simpelweg geld. Wij verdienen geld met die concessies. Op het moment dat wij zeggen tegen partijen, want mevrouw Yildirim heeft daar absoluut gelijk in, we kunnen afspraken maken bij het aangaan van nieuwe concessies, dat is wat je doet. Daar kunnen we afspraken over maken. Dat zou inderdaad kunnen, dat klopt. Dus wat dat betreft heeft de heer Vonk ook gelijk dat dat praktisch uitvoerbaar is. We zouden gewoon om de tafel kunnen gaan en zeggen: dit zijn de voorwaarden die we hebben. Maar dan wordt het een stuk minder interessant voor partijen om daarop in te schrijven. U kunt zich voorstellen dat als je daar minder voor kan verkopen, als een JCDecaux of een Centercom daar minder voor kan verkopen, namelijk niet meer aan de baas van Heineken, Dolf van den Brink, dan betekent dat dus effectief minder geld verdienen. Dat betekent ook dat onze concessie minder geld waard wordt. Dat betekent dat de gemeente daar dus geld op inlevert. Dat is een keuze. Dat kan, maar dan moet de gemeenteraad daar natuurlijk ook over – ik wil daar realistisch over zijn, dat kost dan geld. Dus dat is wel een keuze die je maakt voorzitter. Dan, ik heb het er net al even over gehad, ik heb het over de Reclame Code Commissie gehad, dat is het orgaan in Nederland dat wij daarvoor in stand hebben geroepen om dit soort beslissingen te nemen. Het ministerie van VWS is daar ook mee bezig. Dus dat is het orgaan dat het doet. Ik weet dat de raad natuurlijk veel hoedanigheden en identiteiten aanneemt. Dat deed ik zelf ook nog als raadslid. We hebben nog weleens debatten gehad die misschien beter zouden thuishoren bij de Algemene Vergadering van de VN. Hierover zou ik ook willen zeggen: dit is echt iets voor de Reclame Code Commissie en echt iets voor de landelijke politiek en echt iets voor het ministerie van VWS. Wat dat betreft – en dan heb ik het even over de stap die ik richting de raad zou willen doen – zou ik heel graag, want ik heb gehoord wat er gezegd is, als u dat een goed idee vindt. Kijk, als u zegt bespaar u de moeite, ook prima. Ik zou een brief willen schrijven aan het ministerie, aan de minister van VWS om over te brengen wat hier in de raad is gewisseld en de zorgen die we hebben als het gaat om advertenties van bijvoorbeeld bierbrouwerijen. Dat wil ik met alle liefde doen. Ik denk dat het dan ook op het juiste bureau belandt. Daarmee kunnen we die discussie misschien een beetje kleur geven; we zijn toch een grote stad. Kijk, dat is, als je al een route zou willen bewandelen, denk ik een verstandige route. Goed voorzitter, dus dat is een stap die ik zou willen doen. Ik heb het al even gehad over het toezicht. Daar heb ik in de beantwoording op de vraag van mevrouw Kockelkoren iets over gezegd. Daar moeten we dan gewoon ambtelijke capaciteit op gaan vrijmaken. Dat kan niet anders en dat kost ook gewoon geld. Daar moet ik ook gewoon eerlijk over zijn. Dus dat is ook gewoon nodig. Tot slot voorzitter, natuurlijk is het zo dat wij kinderen willen ontfangen van alcoholreclame, maar tegelijkertijd is

alcohol toegestaan, verdienen daar ook veel Rotterdamse ondernemers hun brood mee. Denk aan een Brouwerij Noordt, een trotse Rotterdamse brouwer. Daar zijn banen van afhankelijk, Rotterdamse banen. Uiteindelijk is het ook zo dat we als college, als stad, die ondernemers een plek willen geven en door een algeheel advertentieverbod op bierreclames, alcoholreclames te doen, zou je mogelijk dat belang eventueel kunnen gaan schaden. Dus het is ook niet zo dat over het algemeen alcoholreclame niet toegestaan zou moeten zijn. Volgens mij hoor ik dat ook niemand zeggen, maar dat zou in feite natuurlijk wel de praktijk zijn als je dit voorstel zoals het nu voorligt zou aannemen. Dat was het voorzitter. Als er nog eventuele vragen zijn ben ik natuurlijk bereid die te beantwoorden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik ga kijken of die er zijn. Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft een vraag.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ik heb een aantal vragen voorzitter. Heeft de wethouder gesprekken gevoerd met de gemeenten waar dit wel is uitgevoerd? Want tot nu toe heb ik enkel en alleen bezwaren gehoord die zitten aan de uitvoeringskant. Bent u bereid in gesprek te gaan met de concessiehouders, want u geeft eigenlijk een antwoord voor de concessiehouders over de datum van 2027. Daarnaast, wat betreft de locatie van de alcoholreclames, daar geeft u ook een antwoord voor of in elk geval namens de concessiehouders. Bent u met hen in gesprek gegaan over de uitvoerbaarheid daarvan? Met name omdat we het nu echt hebben over een handelingskader, stel ik die vraag over de uitvoerbaarheid.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Nog anderen vanuit de raad? Nee? Dan is het woord aan de wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, ik heb niet beantwoord namens die concessiehouders, ik heb beantwoord namens de partij die die concessie uitgeeft en dat zijn wij. Dus wat dat betreft lopen die belangen misschien een beetje door elkaar heen, maar ik heb daar, laten we zeggen rolvast een antwoord op gegeven.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ik weet niet of ik hier een punt van orde van kan maken voorzitter, want ik heb de wethouder toch net echt horen antwoorden dat de gesprekken met de concessiehouders, of in elk geval het belang van de concessiehouders geschaad wordt op het moment dat deze afspraken zouden worden gemaakt. Dus om nu dit punt zo aan te vliegen als het belang van de gemeente vind ik toch wel iets anders dan wat er net gezegd is.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dat belang loopt natuurlijk gelijk. Op het moment dat je minder advertenties kan verkopen, wordt de concessie die wij aanbieden aan de markt minder waard. Dat is economics 101, zou ik willen zeggen. Dan sta ik hier niet als woordvoerder van die reclamepartijen. Maar wij zetten het in de markt, wij willen er geld mee verdienen. Dat is hoe het werkt. Op het moment dat iets wat je aanbiedt minder aantrekkelijk wordt, daalt de prijs. Dat is het hele simpele gevolg. Ik zie mevrouw Yildirim heel verbaasd kijken, maar zo'n gekke uitleg is dat niet. Het is heel simpel. Als je iets minder aantrekkelijk maakt, een tweedehandsauto kost minder dan een nieuwe auto. Zo simpel is het. Dus wat dat betreft is ons belang direct het belang van die concessiehouder als het gaat om aan hoeveel partijen je vervolgens die advertenties kunt verkopen. Ik hoop dat dat duidelijk is.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, nogmaals, de wethouder vult het in, want wie heeft gezegd dat de concessiehouders dat nu als minder bestempelen? Misschien willen die concessiehouders wel de stap vooruit maken, de stap vooruit naar de gemeenschap toe. We zien dat dat gebeurt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). En daarmee is ook uw tijd voor dit debat op. Wethouder, nog een reactie?

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, ik heb de vraag gesteld of de wethouder in gesprek is gegaan en of hij überhaupt weet dat het klopt wat hij nu zegt?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, nee, ik heb niet met die concessiehouders gesproken maar dat is ook niet relevant omdat dit een algemene economische realiteit is. Op het moment dat je beperkingen oplegt aan een concessie wordt die minder waard. Dat is in algemene zin zo. Dus dat is het gevolg ervan als je beperkingen gaat opleggen. Duidelijker kan ik het niet maken.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Volgens mij zijn daarmee de vragen beantwoord. Het is natuurlijk de vraag of u tevreden bent met de antwoorden, maar dat is dan weer net niet relevant. Ik heb toch een mooi beroep als voorzitter.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Volgens mij is één vraag nog niet beantwoord.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Van Zevenbergen, één vraag is niet beantwoord.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Ik heb hem zelf niet gesteld hoor, maar heeft de wethouder met die gemeenten gesproken die het wel doen? Dat was ook een belangrijke vraag.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Heeft de wethouder met de gemeente Papendrecht dan wel andere gemeenten gesproken?

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Of Breda.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Breda. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, ik heb niet met die gemeenten gesproken, nee.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Goed, volgens mij is alles gewisseld. Ik dank de heer Büyükcıfci voor zijn initiatief en voor de beantwoording die hij heeft gegeven. Wij zullen vanavond in het stembureau zien welke uitkomsten dat heeft.

29. *Het voorstel tot wijziging van de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik kijk even naar de tijd, het is 17.45 uur. De heer Bonte is al in de zaal, die zou ik willen uitnodigen achter de colleegetafel. Het voorstel tot wijziging

van de Afvalstoffenverordening 2009 zou ik in ieder geval nog willen doen. Inderdaad hoog tijd dat die na dertien jaar eens geactualiseerd wordt. Die gaan we bespreken en ik kijk even of er nog woordvoerderswissels zijn op dat punt. Ik denk het niet. Welkom wethouder Bonte. Ik heb als eerste spreker voor dit punt de heer Simons op mijn lijstje staan. Die mag ik doorstrepen. Dan heb ik als tweede op mijn lijstje de heer Achbar staan. En als derde heb ik mevrouw Van Groningen op mijn lijstje staan. Die is in ieder geval wel aanwezig. Dan geef ik het woord als eerste aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, dank u wel. Ik zal het kort houden. Het is natuurlijk ongelooflijk goed dat wij inzetten op minder papierverspilling in deze wereld en daarom zijn wij ook heel erg blij dat we die stappen gezet hebben. Als we het doen, dan moeten we zeker weten dat we alle muizengaatjes hebben dichtgelopen en we kwamen er achter dat er één klein muizengaatje was waarvan we dachten: als we dat nu niet goed regelen met elkaar dan gaat het misschien toch fout, want informeren, bijvoorbeeld over werkzaamheden in je buurt, is nu juist geen reclame maken. En dat zou je moeten willen, ongeacht welke sticker je op je deur hebt. Dus om dat mogelijk te maken en dus te zorgen dat als je buurman verderop in de wijk gaat heien, je dat ook tijdig weet, hebben wij het amendement 'Informeren is geen reclame maken', om deze mogelijke omissie recht te zetten. Dank u vriendelijk.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Overigens als je buurman gaat heien, merk je dat om 07.30 uur in je bed vanzelf, kan ik u uit eigen ervaring vertellen. Het zilveren schaalje voor een amendement.

Mevrouw Van Groningen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Informeren is geen reclame maken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Achtste wijziging van de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009;

besluit:

het ontwerpbesluit Achtste wijziging van de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009 wordt als volgt gewijzigd:

in artikel II wordt aan de toelichting op artikel 22a de volgende alinea toegevoegd:

Opgemerkt wordt dat reclamedrukwerk een aanprijzend karakter heeft. Brieven en drukwerk met een belangrijke secundaire informatieve functie, zoals een aankondiging van (publieke) werkzaamheden in pand, straat of buurt, wordt niet als reclamedrukwerk gezien."

w.g. D.A. van Groningen

Toelichting:

Met dit amendement wordt een verhelderende passage aan de toelichting van de verordening toegevoegd om duidelijk te maken dat het verbod op het verspreiden van reclamedrukwerk niet op bovengenoemde activiteiten betrekking heeft."

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wie mag ik verder het woord geven op dit agendapunt? Mevrouw Verkoelen namens de Partij voor de Dieren, dus dat gaat even in technische tijd. Mevrouw Verkoelen, gaat uw gang.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Oké, namens de Partij voor de Dieren heb ik een tweetal amendementen. Amendement 'Flyers politieke partijen zijn ongeadresseerd drukwerk', waarin gevraagd wordt een alinea toe te voegen. De tweede is het amendement 'Politieke reclame in de opt-inregeling'. Dat is het voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Verkoelen heeft de volgende twee amendementen ingediend.

Amendement B. Politieke reclame in de opt-inregeling

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Achtste wijziging van de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009;

besluit:

artikel II als volgt te wijzigen:

- de passage "politieke partijen en" te schrappen;
- de passage ", waaronder ook politieke partijen," te schrappen."

w.g. R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:

Met dit amendement heffen we de uitzondering op die binnen de opt-inregeling wordt gemaakt voor politieke reclame, in de vorm van flyers van politieke partijen die bij huishoudens worden bezorgd. Het college vindt bezorging van dit ongeadresseerd reclamedrukwerk onwenselijk en wijst politieke partijen op de strekking van de Code verspreiding ongeadresseerd reclamedrukwerk (Code VOR) van de Reclame Code Commissie, die drukwerk met een aanprijzend karakter als reclame beschouwt en politiek drukwerk als zodanig beoordeelt. Handhaving van correcte bezorging van politieke flyers gebeurt door middel van dit amendement met de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009."

Amendement C. Flyers politieke partijen zijn ongeadresseerd drukwerk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Achtste wijziging van de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009;

besluit:

het ontwerpbesluit Achtste wijziging van de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009 wordt als volgt gewijzigd:

in artikel II wordt in de toelichting op artikel 22a na de alinea die eindigt met de zin 'Daarbij hebben deze drukwerken veelal een lage frequentie.' een alinea ingevoegd, luidende: Drukwerk van politieke partijen met een aanprijzend karakter wordt door de Reclame Code Commissie gezien als reclame. In de 'Code verspreiding ongeadresseerd reclamedrukwerk' (CODE VOR) van de Reclame Code Commissie worden politieke partijen gewezen op de onwenselijkheid hun reclamemateriaal te bezorgen bij huishoudens die gebruikmaken van een NEE-NEE- of NEE-JA-sticker. In de gemeente Rotterdam wordt opvolging gegeven aan de Code VOR. Dit houdt in dat verspreiders van reclamemateriaal van politieke partijen op de CODE VOR worden gewezen. Voor Rotterdamse huishoudens blijft de NEE-JA-sticker van kracht om reclamemateriaal te weren die niet onder de opt-inregeling valt.

w.g. R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting:

Het liefst zouden wij politieke reclame onder de opt-inregeling scharen, maar dat blijkt wettelijk onmogelijk. De huidige Afvalstoffenverordening doet evenwel niets om verspreiding van politieke reclame terug te dringen. Integendeel, de huidige toelichting bij artikel 22a wekt de indruk dat politieke partijen hun reclame ook moeten kunnen bezorgen bij huishoudens die gebruikmaken van NEE-NEE- en NEE-JA-stickers. Wij willen dit met het amendement rechtzetten."

De amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Verkoelen, of eigenlijk natuurlijk dank aan de heer Van der Velden. Hij zal ongetwijfeld hebben meegekeken en tevreden zijn met hoe u dat voor hem gedaan heeft. Overige sprekers op dit agendapunt? Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het is natuurlijk goed dat wij naar dit systeem van opt-in overgaan, want het is heel belangrijk en het blijkt ook uit de rapportage dat het een enorme bak papier scheelt. Tegelijkertijd wil ik wel een pleidooi houden om politieke partijen en hun flyers daarvan niet te includeren, dus dat dat gewoon mogelijk blijft op de manier zoals we dat nu ook al kunnen doen. Dat komt omdat het ten eerste niet zo heel vaak voorkomt en ten tweede omdat politieke partijen een wezenlijk onderdeel vormen van de democratie en het ook ontzettend belangrijk is dat politieke partijen hun gedachtegoed aan de man kunnen brengen en daarbij niet afhankelijk zijn van mediakanalen, maar daar zelf ook gewoon hun steentje in kunnen bijdragen en flyers door brievenbussen kunnen gooien. Zoals ik al zei, het komt niet zo gek vaak voor. Het is vooral bij verkiezingen dat men dat doet en het is ook heel belangrijk dat burgers, bewoners zich op de hoogte kunnen stellen van het gedachtegoed van politieke partijen. Dus het zou de mogelijkheid daarvan zo ontzettend dwarsbomen als dit wezenlijke onderdeel van de democratie een strobreed in de weg wordt gelegd. Dus een groot pleidooi vanuit D66 om het amendement en de motie van de Partij voor de Dieren in dezen niet te steunen. Wij gaan het in ieder geval niet doen. Vandaar ook dit pleidooi. Mocht dat amendement het toch halen, dan zou ik ook willen oproepen, omdat politieke partijen nu inmiddels bezig zijn met de verkiezingen en een hoop flyers hebben besteld, daar dan wel een overgangsregeling voor te hanteren.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Zeegers. Nog andere sprekers op dit punt? Dat is niet het geval. Dan gaan we naar wethouder Bonte.

De heer **BONTE** (gl) (wethouder). Ja voorzitter, dank u wel. Ik kan gelijk ingaan op de ingediende amendementen, te beginnen bij het amendement van mevrouw Van Groningen. Zij zegt eigenlijk dat het heel goed is dat we ongevraagd reclamedrukwerk weren. Dat doen we nu tegenwoordig al sinds een jaar bij brievenbussen waar geen sticker op zit. Dat werkt heel goed. We hebben al meer dan 5 miljoen kilo ongevraagd reclamedrukwerk bespaard. Rotterdammers zijn er ook heel blij mee, maar u geeft een terecht punt aan. Als er bedrijven zijn, dat zijn commerciële ondernemingen, die bewoners bijvoorbeeld rond een bouwproject willen informeren in de omgeving dan moet dat natuurlijk gewoon kunnen. Dat is geen reclamemateriaal, maar dat is informatiemateriaal. Dat mag dan ook in brievenbussen waar geen sticker op zit. Dat staan we in de praktijk ook toe. Uw amendement zorgt dat dat in de toelichting ook extra verduidelijkt wordt. Ik denk dat die duidelijkheid heel goed van pas komt, dus ik zou het amendement ook willen omarmen. Dan mevrouw Verkoelen, die inmiddels ook weg is maar vol verve ook namens de Partij voor de Dieren sprak en twee amendementen heeft ingediend. Het eerste amendement pleit ervoor om ook in de

toelichting op te nemen dat voor politieke partijen wordt aangesloten bij de code VOR. Dat betekent, en dat is het beleid dat we vanuit de gemeente naar aanleiding van de evaluatie van de opt-inregeling ook hebben ingezet, dat wij politieke partijen adviseren om als er een NEE-NEE- of een NEE-JA-sticker op de brievenbus zit, dat te respecteren. Uit de evaluatie van de opt-inregeling is gebleken dat Rotterdammers die zo'n sticker er zelf hebben opgeplakt, ook verwachten om zogenoemde maatschappelijke post ook niet te ontvangen en politieke post maakt daar onderdeel van uit. Dus in de communicatie ook richting de campagneteams van politieke partijen hebben wij ook geadviseerd om te handelen volgens de opt-inregeling. De Partij voor de Dieren en 50PLUS vragen in dat amendement om in de toelichting op de Afvalstoffenverordening die verwijzing naar de code VOR ook op te nemen. Dat amendement zou ik willen omarmen. Het tweede amendement niet, want het tweede amendement vraagt eigenlijk om politiek drukwerk een-op-een gelijk te stellen met reclaimedrukwerk. Dus om ook bij brievenbussen waar geen sticker op zit eigenlijk een verbod van kracht te laten zijn. Dat amendement zou ik willen ontraden en daar sluit ik me ook bij de argumentatie van mevrouw Zeegers aan, dat in het democratische proces dat we hebben, daar ook de ruimte moet zijn aan politieke partijen om flyers in de bus te gooien. Met uitzondering dus van die brievenbussen waar mensen expliciet hebben aangegeven dat ze geen ongeadresseerde post willen ontvangen, omdat ook uit de evaluatie van het opt-insysteem blijkt dat mensen ook en juist post van politieke partijen als zij zo'n sticker geplakt hebben, niet op prijs stellen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder Bonte. Volgens mij zijn daarmee de amendementen van een advies voorzien en alle punten gewisseld. Dan sluiten we dit agendapunt af en gaan we zo meteen naar agendapunt 30. We komen aardig in de buurt. Ik schors de vergadering voor vijf minuten, want ik heb even behoefte om de benen te strekken. Daarna zal mevrouw Zeegers even de voorzittershamer vasthouden.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Nou, we gaan beginnen met het volgende onderwerp. Ik roep iedereen op om de raadzaal in te gaan zodat wij kunnen starten. Ik ga er even van uit dat iedereen die er wil zijn er dan ook is, want we zijn volgens mij al langer dan vijf minuten met de schorsing bezig. Het is pas vijf over één, ja, dat is een klok die niet helemaal goed staat.

30. De Eindevaluatie aanpak Maastunnelcorridor

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). We gaan naar agendapunt 30, de eindevaluatie aanpak Maastunnelcorridor. We zitten bij de onderwerpen met een korte verklaring. Dat wil zoveel zeggen als dat er twee minuten op de klok staat en dat interrupties wel zijn toegestaan. Ja, dat heb ik hier staan. Onderwerpen met een korte verklaring, twee minuten, met wel de mogelijkheid van interrupties. Iedereen kijkt verbaasd. Ja, in het volgende Reglement van Orde gaan we ook iets meer logica in onze debatstructuur aanbrengen. Maar nu maken we er gewoon een beetje een feestje van. De eindevaluatie, ik heb het net genoemd. Ik heb de heer Van Drunen als eerste spreker op mijn lijstje.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, over de uitvoering van het verkeersexperiment hoeven we het nu eigenlijk niet te hebben. Leefbaar Rotterdam is er altijd heel duidelijk in geweest, namelijk dat dat gewoon ruk is. We hebben het nu over de langverwachte eindevaluatie. Als er één ding duidelijk wordt uit deze evaluatie, dan is dat wel dat het hele

experiment één grote politieke poppenkast van dit college is geweest. Zo wordt er al tijdenlang gesuggereerd dat de luchtkwaliteit dermate slecht was dat het absoluut noodzakelijk was om volledige rijstroken te blokkeren. Als dat echt zo was voorzitter, dan zou er minimaal ook wel een meting op fijnstof geweest zijn. Die is niet gedaan. Blijkbaar was daar helemaal geen aanleiding toe. Het fijnstofniveau zat blijkbaar bij de aanvang van het experiment al op een acceptabel niveau. Dat is ook helemaal niet zo gek. Als gevolg van Europese en landelijke regelgeving wordt het wagenpark met de dag schoner. Zo zijn er afgelopen december in heel Nederland slechts 209 dieselauto's verkocht in vergelijking tot 21.000 elektrische auto's in diezelfde periode. Volgens de BOVAG gaat die ontwikkeling zich alleen nog maar sneller doorzetten. De enige reden dat dit college de Rotterdamse automobilist op deze wijze treitert, is omdat GroenLinks de ballen van de VVD in een bankschroef heeft en er een sadistisch genoegen in heeft om die strak aan te draaien. Dat blijkt wel uit het feit dat er al meerdere moties van college Achbar en mij de revue gepasseerd zijn waarbij de VVD iedere keer tegengestemd heeft. Ondanks grote krantenkoppen in het Rotterdams Dagblad waar vol trots gemeld wordt dat er in het verkiezingsprogramma staat dat er zo snel mogelijk afscheid genomen moet worden van deze maatregelen. Wat speelt zich af achter de gesloten deuren van de coalitie? Niemand die het weet. Rotterdam wordt er door dit soort politieke spelletjes in ieder geval geen betere stad van. VVD bedankt. Is de verkeerssituatie op de Maastunnelcorridor voor iedere verkeersdeelnemer dan perfect? Nee, absoluut niet. Bijvoorbeeld op de parallelwegen langs de 's-Gravendijkwal waan je je soms in een formule-1-pitstraat, waar je blijkbaar zo snel mogelijk in en uit moet rijden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Mag ik u erop attenderen dat u al een tijdje door uw twee minuten heen bent.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, laatste zin voorzitter. Vandaar dat ik ook heel blij ben met de motie van DENK die oproept om hier paal en perk aan te stellen. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dank u wel mijnheer Van Drunen. Dan gaan we over naar mevrouw Van Wifferen van D66.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, D66 is heel blij met dit experiment, want wij willen de Rotterdammers schonere lucht geven en daarvoor was dit experiment ook bedoeld. Om te kijken of als we minder auto's in de stad krijgen, de luchtkwaliteit zou verbeteren. De evaluatie van dit experiment laat zien dat dit gebeurt. Dat is natuurlijk een hartstikke mooie uitkomst en daarom wil D66 hier ook graag mee verder. We zagen in de evaluatie ook nog wel wat punten die niet goed gaan. De 's-Gravendijkwal, daar kan de luchtkwaliteit echt omhoog. Sluipverkeer kan beter worden tegengegaan. Dus wat dat betreft zien wij ook nog mogelijkheden tot verbetering. Wat we eigenlijk ook wel vinden, dat moet ook gezegd worden, is dat wanneer automobilisten die in de file staan en een lege baan naast zich zien, dat natuurlijk ook frustrerend is. Ook al willen wij minder auto's, dat begrijpen wij wel. Daarom wil D66 dat er zo snel mogelijk openbaar vervoer op komt, Trevvel of een opvolger van Trevvel, en dat we er dus voor zorgen dat die baan in gebruik wordt genomen. We willen ook dat de wethouder kijkt of de knelpunten op de 's-Gravendijkwal kunnen worden opgeheven en we willen ook graag dat het sluipverkeer wordt aangepakt, want we zijn niet blind voor die gevolgen. Maar we willen dat er ook wordt voorgesorteerd om echt te zorgen dat dit experiment verder kan gaan, en niet als experiment maar gewoon in het echt. Om te zorgen dat we die schone luchtkwaliteit behouden in Rotterdam. Daarom dien ik samen met GroenLinks, de PvdA en de Partij voor de Dieren deze motie in. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Meer Rotterdammers door de tunnel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van de eindevaluatie aanpak Maastunnelcorridor;

constaterende dat:

- er tussen mei 2020 en december 2021 een experiment heeft plaatsgevonden voor verbetering van de luchtkwaliteit, waarbij per rijrichting één baan van de Maastunnelcorridor is afgesloten voor autoverkeer;
- het college een eindevaluatie heeft opgesteld waaruit is gebleken dat de luchtkwaliteit is verbeterd, maar dat op de 's-Gravendijkwal het effect beperkt is door meer opstoppingen;

overwegende dat:

- het belang van schone lucht voor de gezondheid van Rotterdammers groot is en structureel geborgd moet blijven;
- het van belang is dat de vrijgekomen rijbanen in gebruik genomen worden voor schone mobiliteit;

verzoekt het college:

- om zo snel mogelijk fysieke aanpassingen te doen op de Maastunnelcorridor om te waarborgen dat we structureel voldoen aan de doelstellingen voor schone lucht;
- daarbij maatregelen te nemen om onnodige opstoppingen op de 's-Gravendijkwal tegen te gaan en zo de luchtkwaliteit verder te verbeteren;
- daarbij voortvarend te werk te gaan om sluipverkeer tegen te gaan;
- naast OV en hulpdiensten zo mogelijk ook doelgroepenvervoer (Trevvel) en schone taxi's toe te laten op de vrijgekomen rijbanen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen, J.P. Postma, D.P.A. Tak en R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dank u wel. Dan gaan we over naar de heer Achbar van DENK.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, dank u wel. Het verkeersexperiment rondom de Maastunnel moet wat ons betreft zo snel mogelijk worden beëindigd. Het verkeersexperiment is buitenproportioneel. De effecten op de luchtkwaliteit zijn minimaal, terwijl de verkeersveiligheid en mobiliteit ondermijnd worden. De ergernissen en irritaties bij Rotterdamse automobilisten zijn zeer groot te noemen. Het doel van het verkeersexperiment rondom de Maastunnel is het verbeteren van de luchtkwaliteit. Wij steunen het streven naar een verbetering van de luchtkwaliteit in Rotterdam en wij onderschrijven het belang van luchtkwaliteit en de duurzaamheid. Maar wij gaan niet mee met ineffectieve buitenproportionele maatregelen die Rotterdamse automobilisten teisteren. De auto is voor een grote groep Rotterdammers een essentieel vervoermiddel, vooral in buitenstedelijke gebieden waar het openbaar vervoer erg slecht tot niet bereikbaar is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). U heeft een interruptie van mevrouw Van Wifferen. Ja, dit is een onderwerp met korte verklaringen die twee minuten duren maar waarbij wel interrupties mogelijk zijn. Ja, dat is een variant die we denk ik nog niet heel vaak hebben gehad, maar goed.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Dus voorzitter, kun je niet feitenvrij alles roepen en dat valt dan even tegen. Want het is natuurlijk zo dat we een uitgebreide evaluatie hebben gehad waarin gewoon duidelijk staat dat die luchtkwaliteit wel significant omhooggaat en dat het wel verbeterd is door dit experiment. Mijn vraag is dus: betwist u dit onderzoek? Vindt u dat dit onderzoek niet goed is gedaan? Want om zomaar feitenvrij wat te gaan staan roepen hier, dat accepteer ik niet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, ik wil voorkomen dat we een herhaling gaan doen van de commissie. Wat ik toen ook al heb gezegd is dat de verwachting was met dit verkeersexperiment op de 's-Gravendijkwal dat de luchtkwaliteit aanzienlijk verbeterd had moeten worden, maar hier is sprake van een minimale verbetering.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, toevallig is ook vandaag het rapport over de collegetargets naar buiten gekomen en toevallig is het collegetarget over luchtkwaliteit voor de volle 100% gehaald, stelt ook de Rekenkamer vast. Dus ik ben wel benieuwd wat u dan vindt van die observatie. Daar moet dit experiment toch een bijdrage aan hebben geleverd, zou ik dan zeggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, dat zal ongetwijfeld zo zijn, maar wat wij belangrijk vinden zijn een aantal dingen. Dat de luchtkwaliteit deels verbeterd wordt maar minimaal, daar zijn wij nog ontevreden over. Wat wij ook zien is dat er een enorme file ontstaat op de 's-Gravendijkwal, en dat daarmee het verkeersexperiment onzes inziens buitenproportioneel is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Wat u eigenlijk zegt is: het maakt niet uit wat de feiten zijn, ik heb toch een andere mening. Het is prima als dat de positie van DENK is, maar ik stel nog maar een keer vast dat de Rekenkamer onafhankelijk heeft vastgesteld dat het college zijn doelstellingen ten aanzien van luchtkwaliteit voor de volle 100% heeft gehaald en die waren niet mals, want heel Rotterdam moest voldoen aan de Europese normen. Dat heeft Rotterdam jarenlang niet gedaan. Ja, u kletst uit uw nek mijnheer Achbar.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, ik kan nogmaals herhalen wat ik zeg. Kijk, wat ik merk is dat heel veel automobilisten op dit moment en met name het verkeersexperiment aan de 's-Gravendijkwal als enorm, enorm vervelend ervaren. Dat u de signalen niet opvangt mijnheer Tak, dat verbaast mij immers niet, want de aansluiting tussen u en de burgers op dit moment in Rotterdam is zeker ver te zoeken, maar dit zijn wel de signalen die wij als DENK op dit moment krijgen, dat de automobilist zich geteisterd voelt, en mede door het handelen

van de PvdA en zeker door het handelen van GroenLinks. Voorzitter, ik zie dat ik door mijn tijd heen ben, ik weet dat u dat gaat zeggen, maar ik heb nog wel drie moties die ik graag wil indienen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Ja, u heeft een interruptie, maar de heer Achbar heeft geen tijd meer, want het is toch twee minuten. Hoe je dit precies managet weet ik ook niet, maar doet u even heel snel een interruptie en dan geef ik de heer Achbar heel even de gelegenheid om daar nog op te reageren.

De heer **POSTMA** (gl). Krijgt de heer Achbar ook weleens signalen van bewoners vanaf de Doklaan tot de Statenweg, die blij zijn dat hun lucht veel schoner is dankzij dit experiment?

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, daar sta ik bekend om hè, op het moment dat ik een motie indien of met een signaal kom, dan ga ik daar ook langs. Ik ben op de 's-Gravendijkwal langs geweest, ik ben bij mensen binnen geweest, ik heb het gesprek gevoerd en daar komen interessante ideeën uit. Zo ook de motie om iets aan die parallelweg te doen. Dus ja, ik spreek ze en ja, ik denk met ze mee, en ja, ik kom met oplossingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Goed, dan houden we het hierbij vanwege de beperking van de tijd.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). De heer Achbar heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Rijden, rijden, rijden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van agendapunt 30. De Eindevaluatie aanpak Maastunnelcorridor;

constaterende dat:

- het verkeersexperiment rondom de Maastunnel leidt tot een toename van sluipverkeer;
- de politie aangeeft dat verkeerscongestie leidt tot een toename van onwenselijke en verkeersgevaarlijke situaties op het hele traject;
- de hulpdiensten bezwaar aantekenen omdat de vrijgekomen rijstroken risicovol en potentieel gevaarlijk kunnen worden door vervuiling, gebladerte en vochtig wegdek;
- het verkeersexperiment rondom de Maastunnel leidt tot veel ergernis bij Rotterdammers;

van mening dat:

- het verkeersexperiment rondom de Maastunnel ineffectief en buitenproportioneel is;
- de kritiek van de politie op het verkeersexperiment rondom de Maastunnel niet genegeerd kan worden;
- het verkeersexperiment rondom de Maastunnel een matig effect heeft gehad op de luchtkwaliteit en dit effect in het niets valt in vergelijking met de toename van de ergernissen bij de Rotterdammers;
- de positie van het verkeersexperiment rondom de Maastunnel onhoudbaar is;
- het verkeersexperiment zo snel mogelijk moet worden beëindigd;

verzoekt het college:

- het experiment Maastunnelcorridor niet permanent te maken of te verlengen;
- de mogelijkheden te zoeken om het experiment Maastunnelcorridor per direct te stoppen;

- de afgesloten rijstroken op de Maastunnelcorridor uiterlijk 1 maart 2022 weer open te stellen voor normaal gebruik;
- hier zo snel mogelijk over te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar, B. van Drunen en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 3. Auto als gast op parallelwegen 's-Gravendijkwal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van agendapunt 30. De Eindevaluatie aanpak Maastunnelcorridor;

constaterende dat:

- de parallelwegen op de 's-Gravendijkwal gebruikt worden door automobilisten om drukte op de hoofdweg bij de 's-Gravendijkwal te vermijden;
- het sluipverkeer op de parallelwegen van de 's-Gravendijkwal overlast veroorzaakt voor omwonenden en lokaal bestemmingsverkeer;
- het sluipverkeer op de parallelwegen van de 's-Gravendijkwal kan leiden tot onveilige situaties met fietsers;

van mening dat:

- voorkomen moet worden dat de parallelwegen gelegen aan de 's-Gravendijkwal gebruikt worden als route voor sluipverkeer;
- het belangrijk is om de veiligheid van fietsers te waarborgen;
- het goed is om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn, om de parallelwegen op de 's-Gravendijkwal om te zetten in fietsstraten;
- het transformeren van de parallelwegen op de 's-Gravendijkwal tot fietsstraten namelijk kan leiden tot een afname van sluipverkeer op deze route en overlast voor omwonenden;

verzoekt het college:

- te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de parallelwegen bij de 's-Gravendijkwal om te zetten in fietsstraten, waarbij fietsers beide richtingen op kunnen fietsen, en waarbij de auto te gast is;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar en B. van Drunen

Motie 4. Geen vrachtwagens door de Maastunnel!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van agendapunt 30. De Eindevaluatie aanpak Maastunnelcorridor;

constaterende dat:

- het aantal meldingen van te hoge vrachtwagens in de Maastunnel met een kwart is toegenomen sinds de grote opknopbeurt van de oeververbinding;
- de Maastunnel de afgelopen jaren regelmatig tijdelijk dicht moest vanwege te hoge vrachtwagens;
- de veroorzaakte opstopping negatieve gevolgen heeft voor de doorstroom van het verkeer;

- het vaststaan van voertuigen rondom de Maastunnel, als gevolg van de te hoge vrachtwagens, zorgt voor meer emissie per kilometer;
- het hoogtedetectiesysteem in de Maastunnel moet voorkomen dat vrachtwagens zich vastrijden;
- de gemeente Rotterdam onderzoek doet naar de oorzaak van de problemen die zijn ontstaan in en rondom de Maastunnel door te hoge vrachtwagens;

van mening dat:

- het erg onwenselijk is om de Maastunnel met regelmaat tijdelijk te moeten sluiten;
- vrachtwagens geweerd moeten worden uit de Maastunnel;
- het weren van vrachtwagens uit de Maastunnel ervoor zorgt, dat de overlast aan de wegen rondom de Maastunnel vermindert;
- het weren van vrachtwagens uit de Maastunnel, ter bevordering van de luchtkwaliteit en overlast bij de wegen rondom de Maastunnel, een goede maatregel is;

verzoekt het college:

- de toegang van vrachtwagens tot de Maastunnel te ontzeggen en om te leiden via de ring;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dan gaan we over naar de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dank u wel voorzitter, een korte verklaring. Het is belangrijk om even terug te gaan naar de bedoeling van al die experimenten. Die bedoeling is toch die inzet op luchtkwaliteit. In Rotterdam gaan mensen gewoon eerder dood en dat is vanwege het feit dat die luchtkwaliteit gewoon ontzettend slecht is. Dat is altijd de inzet geweest. Daar gaan wij voor. En ja, als wij die experimenten doen dan kost dat op andere fronten ook iets. Politiek is keuzes maken en ik snap maar werkelijk niet dat we niet blijven inzetten op die luchtkwaliteit want dat is uiteindelijk het hoogste doel. Dat is hoe wij erin staan. Wij staan erg voor verbeteringen. Daarom zijn we ook zo blij met die experimenten, dat is lerend veranderingen inzetten. Dat betekent dat we steeds weer moeten gaan evalueren en bijstellen. D66 heeft een aantal dingen naar voren gebracht waarvan ze zeggen: die vinden wij belangrijk. De doorstroming moet beter, de veiligheid kan beter en uiteindelijk willen we natuurlijk ook dat openbaar vervoer over die wegen hebben rijden. Ik steun dus van harte de motie waar wij niet op staan, maar wat mij betreft prima op hadden kunnen staan. We zullen hem in ieder geval van harte steunen. Ik hoop ook echt in de raad op een breed draagvlak voor die motie. Ten slotte hoop ik ook dat de wethouder wellicht ook met een toezegging op die punten kan aangeven: ook al haalt die motie het niet, ik zal me ervoor blijven inzetten om die punten te realiseren. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dank u wel. Dan gaan we over naar de heer Verheij van de VVD.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voorzitter, zo begint mevrouw Van Groningen altijd als ze een betoog opent en aangezien ik even voor haar inval, doe ik dat op dezelfde manier. Voorzitter, het meest besproken experiment van Rotterdam van de afgelopen tijd is ongetwijfeld het verkeersexperiment bij de Maastunnel. De Rotterdamse VVD heeft altijd gezegd: als je

ergens aan begint, als je iets afspreekt, dan moet je dat ook netjes afmaken. Dat hoort bij behoorlijk bestuur en dat hoort bij de afspraken die wij als Rotterdamse VVD hebben gemaakt. Laat ik vooropstellen dat wij voorstander zijn van schonere lucht in Rotterdam, van het stimuleren van duurzame mobiliteit, het zoveel mogelijk op de ring houden van het verkeer dat niet in Rotterdam hoort te zijn en er ook niet dwars doorheen hoeft te rijden. Wij snappen ook heel goed dat de verdichting van onze stad waar we volop aan werken, op sommige plekken niet samengaat met de autodominantie die we op die plekken zien en dat daar dus iets moet gebeuren. Wij blijven het daarom cruciaal vinden dat er een goed verkeerscirculatieplan komt waarbij alle verkeersstromen goed geregeld, goed georganiseerd en goed in kaart gebracht zijn, zodat je keuzes kan maken hoe je het verkeer door deze stad heen wilt leiden, zonder dat het verkeer onnodig stil komt te staan of dat het leidt tot sluipverkeer. Dat is ook een van de grootste kritiekpunten die wij hebben op dit verkeersexperiment. Schone lucht krijg je uiteindelijk niet door files te veroorzaken. Wat ons betreft maakt dit experiment glashelder dat je veel breder naar de verkeersstromen moet kijken dan de afgelopen periode met dit verkeersexperiment is gedaan. Dat had minder files opgeleverd, dat had minder sluipverkeer opgeleverd en minder onveilige verkeerssituaties en minder irritatie in de stad. Het was een experiment en dat heeft ons heel erg veel geleerd. Het heeft ons ook geleerd dat deze geïsoleerde aanpak bij de Maastunnel niet de oplossing is voor het probleem waar we voor staan. Onze conclusie na afloop van dit experiment en de evaluatie die we hebben gekregen, is dan ook dat wij niet overtuigd zijn dat dit de oplossing is voor de schone lucht die we moeten hebben. Voorzitter, het experiment loopt tot en met mei en dat maken we zoals gezegd aan het begin af. Maar de motie die mevrouw Van Wifferen heeft ingediend, roept op om een aantal maatregelen te nemen om dat voort te zetten. Die kunnen wij op die manier niet steunen en die zullen wij op dit moment dus ook niet steunen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dank u wel. Dan gaan we over naar de heer Tak van de PvdA.

De heer **TAK** (pvdA). Ja, dank u wel voorzitter. De PvdA is verheugd om te zien, zeker vandaag, nu de Rekenkamer eigenlijk definitief heeft bevestigd dat het dit college is gelukt om de luchtkwaliteit in Rotterdam echt een stap vooruit te brengen, we hebben 100% van onze doelstelling behaald, ik denk dat we daar met zijn allen in Rotterdam hartstikke trots op mogen zijn. Ik denk dat we vooral trots mogen zijn dat dit college het gedurfd heeft om te experimenteren. Want te vaak in de politiek nemen wij besluiten in de veronderstelling dat wij het beter weten. Maar goed, juist denk ik onszelf kwetsbaar opstellen en proberen te leren van onze fouten, maakt ons heel sterk. Daarom ben ik ook heel blij dat we deze benadering hebben gekozen. Niet alles is perfect gegaan, maar goed, daarom heeft in ieder geval D66 denk ik vandaag ook een heel goede motie ingediend, om de juiste accenten te leggen. Wat de PvdA betreft moeten we dit vooral doorzetten in de toekomst. Laten we hopen dat deze aanpak leidt, ook in de toekomst, tot een schonere 's-Gravendijkwal, want daar hebben we echt nog wel werk te verzetten. De heer Achbar zeg ik, juist de bewoners in die wijken die ik heb gesproken, zijn hartstikke blij dat ze eindelijk weer een beetje frisse lucht kunnen inademen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dan over naar de heer Postma van GroenLinks.

De heer **POSTMA** (gl). Voorzitter, al zeker vijftien jaar wordt er gepraat over het aanpakken van Rotterdams grootste verkeersriool, ook wel het Maastunneltracé genoemd. Zes banen autoverkeer dwars door de stad, een van de smerigste plekken van Nederland, nauwelijks ruimte voor openbaar vervoer en een no-goarea voor voetgangers en fietsers. Deze collegeperiode hebben we eindelijk een eerste stap gezet in het schoner maken van de lucht

en het creëren van ruimte voor snel openbaar vervoer tussen Zuidplein en Centraal. Daarover een vraag voorzitter. In de omgevingsvisie, de MIRT-verkenning en de plannen voor Parkhaven en vandaag ook Erasmus MC campus, staat OV ingetekend tussen Zuidplein en Centraal. Wat is nu eigenlijk de voortgang van dit project? Voorzitter, GroenLinks dient vandaag samen met D66, PvdA, PvdD en wellicht ook ChristenUnie-SGP een motie in om na die eerste stap in deze periode volgende stappen te zetten met beter openbaar vervoer, met schonere lucht en het veiliger maken van gevaarlijke kruispunten. Zijn we er daarmee voorzitter? Nee, nog zeker niet. Want deze raad kent te veel partijen die wel zeggen dat ze voor schone lucht en goed openbaar vervoer zijn, maar nooit de daad bij het woord voegen als er echt iets moet gebeuren. Leefbaar Rotterdam, DENK en de VVD, we hebben ze zojuist gehoord. Voorzitter, laat dan ook duidelijk dat deze partijen, Leefbaar Rotterdam, DENK en de VVD, de mensen die wonen aan de Pleinweg, de Doklaan, de 's-Gravendijkwal, de Henegouwerlaan en de Statenweg letterlijk laten stikken, door niets te willen doen aan de smerige lucht omdat dit anderhalve minuut reistijd scheelt voor automobilisten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). U wilt een interruptie plaatsen maar u heeft geen tijd meer, maar dat heb ik bij een ander ook toegestaan. Ik doe één korte interruptie en dan voor de heer Postma de gelegenheid voor een korte reactie.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voorzitter, de opmerking van de heer Postma dat wij de bewoners aldaar laten stikken is natuurlijk veel te kort door de bocht en zelfs aanmatigend. Volgens mij moeten we op die manier het debat niet met elkaar voeren. Waar het om gaat, en dat heb ik ook in mijn betoog gezegd, is dat wij een aanpak willen die breder werkt om datgene wat we samen met u deden, namelijk het verbeteren van die luchtkwaliteit, voor elkaar te krijgen. En dat willen we ook daar en dat willen we ook snel. Maar dan moeten er wel stappen gezet worden op bijvoorbeeld die verkeerscirculatie en dan moeten er ook stappen gezet worden op de ringen, met de P&R-voorzieningen en met de bewegwijzering op de ring, om allerlei automobilisten die nu door die stad gaan buiten die stad te houden. Dat kon toen de Maastunnel dicht was.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Punt.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Bent u het mij eens dat we dat moeten doen en niet dit ene solitaire oplossinkje?

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Ja, ik wilde zeggen: kunt u een punt zetten, maar ik struikelde over mijn woorden. De heer Postma, u heeft nog even de gelegenheid om erop te reageren als u wilt.

De heer **POSTMA** (gl). Ja, dat kan heel kort voorzitter. Ik heb de afgelopen vier jaar in deze gemeenteraad geen enkel concreet voorstel van de VVD gehoord dat echt gaat leiden tot schonere lucht en in het verkiezingsprogramma zie ik er ook helemaal niets van terug. Het is schone schijn. Het is in woord zeggen dat je wel schone lucht wilt, maar als er dan besluiten genomen moeten worden om die autodominantie, zoals de heer Verheij zelf zegt, terug te dringen, dan geeft de VVD niet thuis. Voorzitter, ik wens de VVD, DENK en Leefbaar Rotterdam heel veel succes bij hun achterhoedegevecht. Rotterdammers willen, net als GroenLinks, een gezonde, een veilige en een schone stad. Dit debat laat heel goed zien bij welke partijen Rotterdammers op 16 maart niet en bij welke partijen ze wel moeten zijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Is er nog behoefte aan een termijn door anderen? De heer Segers-Hoogendoorn. Excuus, ik had u over het hoofd gezien. Maar ik snap niet hoe dat kan gebeuren.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja dank voorzitter, dat geeft niet hoor. Save the best for last, zullen we maar zeggen. Kijk, wat nog niemand vandaag eigenlijk heeft gezegd, is dat die verkeersexperimenten die we al vier jaar doen, gebaseerd zijn op de Rotterdamse MobiliteitsAanpak en dat stuk, dat hele verhaal, die hele visie, die hele doorwrochte analyse van hoe je je verkeer in je stad wilt regelen, daar zijn al deze experimenten op gebaseerd. Alleen al daarom zouden we die experimenten ook moeten steunen, want de RMA, zoals die afgekort is, zorgt voor een schonere, veiliger en leefbaardere stad. Daar zou Leefbaar Rotterdam toch blij van moeten worden. Niets is minder waar, hebben we de afgelopen vier jaar gemerkt. Het enige waarvan we wel moeten constateren dat er niet zo goed over is nagedacht, zeg ik toch ook maar even, is een exitstrategie vanuit de experimenten. Ja, de experimenten zijn goed, dat ben ik met de heer Tak eens. Durf te experimenteren. Ik zeg ook steeds, die files die daar staan zijn de bedoeling, dus ja, als het een keer heet onder de voeten wordt en mensen staan in de file, dan moeten wij als politiek ook zo dapper zijn om de rug recht te houden en te zeggen: ja, dit is de bedoeling, want you are not stuck in traffic, you are traffic. Dus je moet er zelf uit. Maar er is niet zo goed nagedacht over de exitstrategie en daar zitten we nu eigenlijk een beetje mee. We hebben een evaluatie en toch moeten er nu besluiten genomen worden. Daar zou ik niet voor zijn. Dus mijn partij en daarmee rond ik af voorzitter, zegt wel: ga nu niet op basis van deze evaluatie dingen terugdraaien en daarmee definitief maken of definitief maken vanuit het experiment. Daar zijn we allebei tegen. Waarom? Omdat de democratische marges eigenlijk heel smal zijn, dat hebben we gemerkt. En dan moet je het er niet net voor de verkiezingen doorheen duwen. Maar we willen dat twee dingen niet in gevaar komen en daar hoor ik graag de wethouder dan ook een toezegging op doen. Het moet wel zo zijn dat we met het rijk in gesprek blijven ook dit lopende jaar over een HOV-verbinding van noord naar zuid. Die moet absoluut niet in het gedrang komen. En ten tweede, het verkeersknooppunt, de black spot die we hebben bij de Middellandstraat en bij het kruispunt daar, die moet echt met voorrang aangepakt worden. Daar moet het veel veiliger worden. Die twee dingen mogen niet in gevaar komen. Als de wethouder dat kan toezeggen, dan zal de CDA-fractie geen enkele motie steunen die ook maar het een of het ander definitief maakt. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). U heeft een technische vraag? Want uw tijd is ook op mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Dat weet ik, maar ik had het enthousiasme voor mijn motie echt onderschat, dus ik heb nog de SP en de ChristenUnie-SGP toegevoegd op mijn motie, dus die wil ik nog een keer indienen met nog meer support.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Nou dat mag. Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Meer Rotterdammers door de tunnel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van de eindevaluatie aanpak Maastunnelcorridor;

constaterende dat:

- er tussen mei 2020 en december 2021 een experiment heeft plaatsgevonden voor verbetering van de luchtkwaliteit, waarbij per rijrichting één baan van de Maastunnelcorridor is afgesloten voor autoverkeer;
- het college een eindevaluatie heeft opgesteld waaruit is gebleken dat de luchtkwaliteit is verbeterd, maar dat op de 's-Gravendijkwal het effect beperkt is door meer opstoppingen;

overwegende dat:

- het belang van schone lucht voor de gezondheid van Rotterdammers groot is en structureel geborgd moet blijven;
- het van belang is dat de vrijgekomen rijbanen in gebruik genomen worden voor schone mobiliteit;

verzoekt het college:

- om zo snel mogelijk fysieke aanpassingen te doen op de Maastunnelcorridor om te waarborgen dat we structureel voldoen aan de doelstellingen voor schone lucht;
- daarbij maatregelen te nemen om onnodige opstoppingen op de 's-Gravendijkwal tegen te gaan en zo de luchtkwaliteit verder te verbeteren;
- daarbij voortvarend te werk te gaan om sluipverkeer tegen te gaan;
- naast OV en hulpdiensten zo mogelijk ook doelgroepenvervoer (Trevvel) en schone taxi's toe te laten op de vrijgekomen rijbanen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen, J.P. Postma, D.P.A. Tak, R.T.J. van der Velden, T.J. Vonk en A. van Zevenbergen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dat kan gelijk doorgeleid worden, dank u wel. Zijn er nog anderen die een bijdrage willen leveren aan dit debat? Nee, dan gaan we over naar de beantwoording door de wethouder.

De heer **BONTE** (gl) (wethouder). Het is een duobeantwoording vanuit het college. Ik begin met de beantwoording van de vragen die de effecten op de luchtkwaliteit betreffen, te beginnen met de heer Van Drunen. Hij stelt de vraag of de lucht nu wel zo slecht was of doet het college het alleen maar om autootje te pesten. Ja, die lucht was zeer slecht, in het bijzonder op het Maastunneltracé. Van de vijftien straten in Rotterdam die we hadden waar stelselmatig de Europese normen voor luchtkwaliteit werden overschreden, bevonden zich er vijf op het Maastunneltracé. Dus het was nodig om wat te doen en de algemene maatregelen die we ook treffen in de stad om de achtergrondconcentratie te verbeteren waren niet voldoende om in deze smerige straten te zorgen dat de lucht een stuk schoner zou worden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dank u wel wethouder. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik zal het bij één heel korte vraag houden aangezien ik officieel geen spreektijd meer heb. Waarom is er dan geen fijnstofmeting meegenomen in de eindevaluatie?

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). De wethouder. En ik ga vanaf nu inderdaad even wat strenger naar die tijd kijken. De wethouder.

De heer **BONTE** (gl) (wethouder). De knelpunten en de kritieke waarden betroffen stikstofdioxide. Stikstofdioxide, in die vijftien straten die er vier jaar geleden nog waren, waar we boven die Europese norm zaten, dat ging specifiek om stikstofdioxide. Daar hebben we actief op gestuurd en daar waren deze maatregelen ook voor nodig. Dat wil niet zeggen dat er ook qua fijnstof een verbetering is opgetreden en die ziet u ook terug in de jaarlijkse monitor die er vanuit DCMR wordt gedaan. Dus van de maatregelen die we hebben getroffen hebben we gekeken of die effectief genoeg waren om het knelpunt op te lossen. Dat knelpunt ging specifiek over stikstofdioxide. Maar de maatregelen hebben ook als positief bijeffect gehad dat ook de concentratie fijnstof fors is afgenomen op het hele traject. Dan is uw vraag, maar het wagenpark wordt toch in zijn algemeenheid schoner, dus is dan zo'n maatregel wel nodig? U heeft er gelijk in dat het wagenpark gelukkig schoner wordt. Er komen meer elektrische auto's, motoren, ze worden schoner. Maar het gaat wel heel langzaam. En die knelpunten zijn er en die lossen zich pas in een heel lange tijd vanzelf op. En overigens gebeurt dat schoner worden van het wagenpark ook niet vanzelf. Daar is ook strenge regelgeving in Brussel voor nodig. Daar is ook beleid in de stad voor nodig om bijvoorbeeld elektrisch rijden te stimuleren. Daar vind ik u ook niet altijd aan mijn zijde om daarop in te zetten. Maar dat is ook nodig, maar we hebben gezien dat in deze straten de nood zo hoog is en wij als college vonden het niet te verdedigen om die luchtkwaliteit nog langer zo slecht te laten zijn. Vandaar ook deze specifieke maatregelen die blijken effect te hebben. Mevrouw Van Wifferen is blij met de uitkomsten van deze maatregelen, want de lucht is aantoonbaar schoner geworden. Dat is inderdaad ook zo. Op het hele tracé is de lucht schoner geworden. Op het hele tracé. Op de Pleinweg heel fors, op de Doklaan heel fors, op de Statenweg heel fors, op de 's-Gravendijkwal verbeterd maar helaas niet zoveel als we gehoopt hadden. Dus alle kritische kanttekeningen die er te plaatsen zijn, zijn ook goed om te plaatsen. Daar was het een experiment voor. En daar moeten we ook zeker maatregelen nemen om ook die forse verbetering die we op de andere onderdelen van het tracé hebben gezien, ook op de 's-Gravendijkwal te zien. Maar om te beweren dat deze maatregelen geen effect hebben gehad, dat is echt bezijden de waarheid. De evaluatie laat zien dat over de hele linie die luchtkwaliteit is verbeterd. Mevrouw Van Wifferen geeft het ook aan. Goed om op de 's-Gravendijkwal te kijken hoe we daar de maatregelen zo kunnen aanpassen dat we daar ook een forse verbetering zien. Daar zijn we het als college mee eens en die maatregelen zijn we ook van plan te treffen. De heer Achbar wil zo snel mogelijk stoppen. Dat mag, dat is zijn opvatting. Maar de argumentatie die hij erbij geeft is wel een beetje wankel. Want wat u zegt, het is ineffectief en het is buitenproportioneel. Ineffectief is het niet, dat heb ik net betoogd. Dat kunt u ook lezen in de eindevaluatie. Het is zeer effectief. Het is zeer effectief. We hebben op al die vijf onderdelen een verbetering van de luchtkwaliteit gerealiseerd. Op vier van de vijf een heel forse verbetering, heel effectief, en op één onderdeel, de 's-Gravendijkwal, een kleine verbetering. Die moet inderdaad nog effectiever worden, dus we moeten de maatregelen die we getroffen hebben nog effectiever maken en dan kunnen we ook op de 's-Gravendijkwal een nog verdere verbetering realiseren. Dan uw tweede punt, buitenproportioneel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Wethouder, ik onderbreek u even. Mijnheer Achbar, u heeft geen tijd meer, maar ik ben soepel naar iedereen dus ook naar u, maar heel kort.

De heer **ACHBAR** (denk). Het is een verduidelijkende vraag. Als ik de wethouder hoor zeggen: we hebben niet behaald wat we wilden behalen. U zegt: we moeten andere maatregelen gaan treffen. Waar denkt u dan aan? Kunt u dat dan ook meteen in uw beantwoording meenemen? Want ik zie geen andere mogelijkheden dan dat u nu gaat pleiten om nu ook die andere baan te sluiten. Maar dat hoor ik graag van u.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). De wethouder, en ik ga geen vervolgvragen toestaan. Ja, dat ga ik niet meer doen, want u zit echt ver over uw tijd. De wethouder.

De heer **BONTE** (gl) (wethouder). Uw bewering 'u heeft niet behaald wat u wilde behalen' klopt dus niet. We hebben meer dan behaald wat we wilden behalen, namelijk een forse verbetering van de luchtkwaliteit en het voldoen aan de Europese normen voor luchtkwaliteit. Dat hebben we allemaal gehaald, op alle onderdelen, inclusief de 's-Gravendijkwal. Maar het is een experiment hè, dus je kijkt ook hoe je zo effectief mogelijk die maatregelen kunt inzetten. Collega Bokhove zal daar straks verder op ingaan. Natuurlijk wil je ook op de 's-Gravendijkwal nog meer resultaat dan we nu geboekt hebben. Maar zelfs op de 's-Gravendijkwal is dit experiment succesvol geweest. En dan uw punt van buitenproportionaliteit. Ja, dat is een kwestie van politieke weging. Buitenproportioneel; het effect is inderdaad dat de automobilisten die van het tracé gebruik hebben gemaakt, daar gemiddeld anderhalve minuut langer over doen. Daarvan kun je zeggen: dat is een negatief effect vanuit de automobilist gezien, maar daar staat tegenover dat we een forse verbetering van de luchtkwaliteit hebben gehaald. En dat is een weging die je maakt en het college vindt het bereiken van schonere lucht, dus een betere gezondheid, zeer proportioneel, afgezet tegen een iets langere reistijd voor automobilisten op dit tracé. De heer Vonk geeft aan dat het heel goed is om als we spreken over de resultaten van dit experiment, weer even terug te gaan naar de bedoeling die we met elkaar hadden, en dat is die verbetering van de luchtkwaliteit. Terecht geeft u aan: in Rotterdam gaan er gewoon mensen eerder door als gevolg van die slechtere luchtkwaliteit. Dus het verlengen van de levenskwaliteit, het verlengen van de levensjaren in Rotterdam, zeker op dit tracé, op de Pleinweg, op de Statenweg, op de Doklaan, is inderdaad de inzet geweest die we als college hebben gehad en ik ben heel erg blij als wethouder die ook verantwoordelijk is voor de luchtkwaliteit in de stad, dat we erin geslaagd zijn om de luchtkwaliteit op dit hele tracé te verbeteren. Dat heeft inderdaad een heel goed effect op de gezondheid van Rotterdammers en hopelijk draagt dat ook bij aan een langere levensverwachting. Dan de heer Verheij. Hij geeft aan in principe voorstander te zijn van schone lucht en duurzaamheid in de stad, maar hij is niet overtuigd dat dit experiment de oplossing is. Ja, u kunt erover van mening verschillen of dit een wenselijk experiment is, maar dit is wel degelijk de oplossing voor de bedoeling die we hiermee hadden, zoals de heer Vonk hem ook schetst. We hadden een heel groot probleem op het gebied van luchtvervuiling, vooral op dit tracé. Op vijftien straten in Rotterdam, maar in het bijzonder de vijf op dit tracé, en het was echt heel hardnekkig. We hebben geconstateerd dat we het met algemene maatregelen, die we ook treffen, het niet redden. Dus we moeten ook heel specifiek inzetten en vooral verkeer is hier de grootste bron van luchtvervuiling. Dit verwachten we, hoopten we, dat een effectieve maatregel zou zijn om eindelijk te voldoen aan die Europese normen voor luchtkwaliteit. En het is het gelukkig gebleken, dus het is een effectieve maatregel. Je kan daar verschillend over denken en verschillende politieke opvattingen over hebben, maar vanuit het doel om die luchtkwaliteit te verbeteren en dus ook de gezondheid van de mensen die langs je straten wonen, is dit een zeer effectieve maatregel gebleken. Dan de heer Tak, die zegt dat hij zeer verheugd is over de uitkomsten en hij verwijst ook naar de doelstelling die we hadden als college en die geëvalueerd is door de Rekenkamer. En inderdaad, toen we begonnen vier jaar geleden hadden we nog vijftien straten in de stad waar we stelselmatig boven die normen van de Europese Unie zaten, en dat vond ik eerlijk gezegd als wethouder verantwoordelijk voor de luchtkwaliteit echt een schande. Dat we als Rotterdam niet voldoende deden om op te komen voor de gezondheid van onze inwoners, want daar gaat het over. Met de maatregelen die we ingezet hebben, een breed palet aan maatregelen uit onze Koersnota Schone Lucht, hebben we gezorgd dat over de hele linie de luchtkwaliteit verbeterd is. Maar in deze problematische straten hebben we ook effectief ingezet op een vermindering van het gemotoriseerd verkeer, en dat was echt de enige mogelijkheid om te zorgen dat we aan die

normen voldeden. Gelukkig hebben we nu inderdaad geen straat meer die die normen van de Europese Unie overschrijdt. Dan ten slotte de heer Postma, die aangeeft dat dit inderdaad een tracé was dat tot de vieste straten van Nederland behoorde. Nu gelukkig, mede dankzij deze maatregelen, is de lucht daar flink opgeknapt en een stuk schoner. Hij benoemt het wel als eerste stap. Het is overigens wel een heel belangrijk stap, want we voldoen voor het eerst aan die gezondheidsnormen van de Europese Unie. Maar hij zegt ook: we zijn er nog niet en dat kan het college volledig onderstrepen. Want gezonde lucht houdt niet op bij het halen van de normen. Uiteindelijk willen we dat we een gezonde stad hebben waar iedereen ook gewoon fris adem kan halen en daar hoort een nog schonere lucht bij. Dat betekent dus ook dat we over de hele linie blijven inzetten op de maatregelen die onder andere in de Koersnota Schone Lucht staan, zoals walstroom, zoals verschoning van het verkeer. En tegenwoordig kan ik van de heer Van Drunen daar ook op steun rekenen, het bevorderen van elektrisch vervoer en ook het stimuleren van fietsen en andere schone mobiliteit.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dank. Wethouder Bokhove, aan u het woord.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Eigenlijk hoef ik het betoog bijna niet meer voort te zetten, want het was eigenlijk zo mooi. Dit was het eerste doel van het Maastunnelexperiment. We hebben andere experimenten die hebben voorzien in andere oplossingen, maar de schone lucht voor Rotterdammers als collegetarget, en ik wil u hierbij nogmaals feliciteren, was een van de speerpunten van dit college en het is natuurlijk heel mooi als dat gehaald is. Maar we hebben meer geleerd, zoals mijnheer Segers zegt. Van zo'n experiment, je blijft leren, je moet blijven leren, je moet door blijven ontwikkelen, en hoe ga je dan naar de toekomst kijken? Dat heb ik u ook keurig geschreven in de brief die u heeft ontvangen bij de evaluatie, hoe het college naar de toekomst kijkt van de Maastunnel. Want we hebben niet alleen geleerd dat het op deze manier mogelijk is, op een verantwoorde manier verkeer terug te dringen in de stad, om mensen inderdaad te stimuleren andere keuzes te maken, dat we daarmee die schone lucht bereiken, maar dat we daarmee ook een baan kunnen vrijmaken voor toekomstbestendig HOV. Dat is bijvoorbeeld ontzettend belangrijk om te zorgen dat mensen ook die goede reisalternatieven hebben en daar is ook veel vraag naar. Daar wordt ook aan gewerkt. De toekomstige Maastunnelcorridor, hij staat op bladzijde 3, 4 en 5 van de brief. Want er zijn natuurlijk ook verbeterpunten. Bijvoorbeeld bij de 's-Gravendijkwal, waar om gevraagd is. Daar zul je natuurlijk wat verder moeten kijken, nog specifiek, maar er is zeker wel degelijk gedetermineerd dat het kruispunt bij de 's-Gravendijkwal en de Middellandstraat een soort bottleneck is. Daar komt de tram, daar kunnen de stoplichten niet vaak genoeg op groen, daar zijn oplossingen voor. Dat betekent dat het kruispunt geoptimaliseerd moet worden. Dat kun je op een gegeven moment doen met de black spot-aanpak, want het is ook nog eens een keer een ontzettend onveilig kruispunt, dat we ook op deze manier niet voort willen laten duren. Daar kijken we naar hoe we dat op een nieuwe manier kunnen invoeren, zodat het en geoptimaliseerd wordt, dat de doorstroming daar beter kan, want op het moment dat daar inderdaad wel wat betere doorstroming is, heeft dat direct effect op de luchtkwaliteit. Dus er zit ook nog extra verbetering in voor die 's-Gravendijkwal. Dat vindt het college belangrijk, daar willen we ook mee doorgaan. De heer Segers roept ook op of het college zich blijft inzetten voor dat kruispunt bij de Middellandstraat en voor die verbetering op de 's-Gravendijkwal. Het antwoord daarop is ja. We kijken ook naar verbeteringen op dat deel door invulling medegebruik van die vrijgevallen rijstrook. Mevrouw Van Wifferen merkt heel terecht op dat dat frustrerend is. Want je denkt dan dat je sneller bent, aan de andere kant zou je anders misschien twee banen stilstaan in de file. De reistijd is met maximaal gemiddeld genomen een minuut langer geworden. Dat valt dus eigenlijk ontzettend mee, maar het is wel heel frustrerend als je denkt dat het sneller zou kunnen omdat je die strook daar ziet. Het is dus

ook belangrijk voor het draagvlak van Rotterdammers om te zorgen dat die strook invulling krijgt. Dat heeft het college ook aangegeven. We gaan door met het HOV, maar we willen daarvoor al zorgen dat er een reguliere busdienst van gebruik gaat maken en dat we dubbel gebruik gaan maken, bijvoorbeeld het doelgroepenvervoer als Trevvel, dat we bijvoorbeeld kijken of de taxichauffeurs daar niet gebruik van kunnen maken, om te zorgen dat die baan welbewust door meerdere mensen gebruikt kan worden. De hulpdiensten maken er nu natuurlijk al gebruik van. Dan zien mensen ook dat die baan wel degelijk een functie heeft en dat er bijvoorbeeld ook een alternatief is, dat je bijvoorbeeld niet individueel in die ene rij hoeft te gaan staan met je auto, maar dat je bijvoorbeeld ook kunt kiezen voor hoogwaardig OV later, maar al eerder voor busvervoer. Daar werken we nu al aan samen met de MRDH, met het rijk, met de RET. Het staat ook in de MIRT-afspraken die wij gemaakt hebben. Het staat in onze OV-visie, het staat ook in de recent aangenomen omgevingsvisie, dat we dat doel willen bereiken met elkaar. Ik ben ook blij dat dat altijd steeds zo breed door de raad gesteund is. Er wordt ook van ons verwacht dat we daar stappen in zetten. We hebben kortetermijnafspraken gemaakt met het rijk. In 2022 moeten we vaart maken, ook met de plannen rondom het HOV. We mogen ook al de eerste budgetten uitgeven om te zorgen dat dat mogelijk wordt gemaakt. Bijvoorbeeld door het aanleggen van bushaltes. Zo'n black spot-aanpak is ook in samenwerking met de MRDH, daar zijn budgetten voor, dus dan moeten we ook zorgen dat die niet op de plank blijven liggen. Dat heeft het college in deze brief geschreven. Wij willen die stappen ook graag vooruit gaan zetten en we zullen ook, nou ja, niet afwachten, want ik denk dat het belangrijk is om de punten die we hieruit leren, waar we verbeteringen zien, om daarmee ook door te gaan. Zo kijken we dus ook naar de busstroken Weena, de bushaltes bij het Erasmus MC en we zullen kijken waar we bijvoorbeeld verder verkeerslichten kunnen aanpakken. Dus we zitten niet stil en we zullen kijken wat we uit deze evaluatie hebben geleerd om verder te gaan. Dan ga ik naar de moties toe die zijn ingediend. De heer Achbar (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Achbar, ik zal het netjes zeggen, heeft de motie 'Rijden, rijden, rijden' ingediend, ik denk als variatie op 'Bouwen, bouwen, bouwen'. Er staan een aantal overwegingen in waar de heer Bonte op heeft gereageerd over de effectiviteit ten aanzien van de luchtkwaliteit. Die hoef ik voor u niet te herhalen, maar wij zullen hem ontraden, want op het moment dat wij de situatie terugdraaien, zal de luchtkwaliteit direct verslechteren. Dat kunnen wij onze Rotterdammers niet aandoen. Het college wil het behaalde collegetarget schone lucht duurzaam verankeren. Wij zullen geen maatregelen nemen die de situatie voor bewoners verslechteren. U noemt een aantal punten, bijvoorbeeld de politieadviezen. Daar zijn al eerder maatregelen op genomen, want die adviezen zijn uit de eerste periode. Bijvoorbeeld op de klemfixen zijn aanpassingen geweest, het schoonhouden van de rijstrook, daar zijn aanpassingen op geweest. Het probleem dat de politie noemt, dat ze het lastig vinden om die baan te handhaven, op het moment dat we die baan strakker kunnen invullen met de hulpdiensten en ander genoemd medegebruik, kunnen we ook alvast doorgaan met het plaatsen van camera's om die handhaving voor de politie gemakkelijker te maken. Dus van de argumenten zou ik juist zeggen dat dat volgens mij een reden is om met name verder door te zetten in die aanpak, zodat ook nog meer punten geëffectueerd kunnen worden. Motie 2 van de heer Achbar wil ik dus ontraden. Motie 4, van de heer Achbar, 'Geen vrachtwagens door de Maastunnel' begrijp ik goed, want daar zijn iedere keer heel veel hoogtemeldingen die stagnatie veroorzaken. Dus de frustratie op het Maastunneltracé is niet eens altijd van het experiment of dat er maar één baan beschikbaar is, maar dat er een blokkade is door een te hoge vrachtwagen die gemeend heeft toch naar binnen te mogen rijden en dat kost dan bijna tien minuten voordat die gekeerd is. Soms levert het schade op aan de Maastunnel. Dan is het helemaal een lange file. Dus ik begrijp heel goed waar uw vraag vandaan komt. U vraagt alleen nu dit te gaan verbieden en bijna per direct. Wij kijken hier wel degelijk naar, naar de toekomst voor de stad, of het niet verstandig is om de vrachtwagens te weren uit de Maastunnel, maar dan wil je natuurlijk wel weten wat de effecten zijn op andere onderdelen

van de stad, of niet op andere wegen dan een verslechtering in luchtkwaliteit plaatsvindt. Dus we zijn bezig om dat te onderzoeken. We doen dat ook samen met tunnelbeheer, met Stadsbeheer. Met Stadsontwikkeling zijn we aan het kijken wat daarvoor verstandige besluiten zijn, op welke termijn dat eventueel zou kunnen, maar u vraagt nu om dat per direct te doen. Dat vind ik onverstandig, maar het is zeker wel een oplossingsrichting waar wij ook aan denken en die wij verder aan het onderzoeken zijn. Dus ik moet de motie ontraden vanwege het tempo dat u vraagt, maar de oplossingsrichting begrijp ik wel. Dan heeft u nog een motie ingediend, motie 3, 'De auto als gast op de parallelwegen bij de 's-Gravendijkwal'. Ik heb ook de bewoners gesproken. Die kwamen overigens ook inspreken en die zouden daar ontzettend blij mee zijn. Op het moment dat het op de ventwegen veiliger fietsen is, dat je daar ook niet met 50 kilometer wordt ingehaald als je op je fiets zit. Dat voelt ontzettend onveilig, waarmee het ook niet altijd fijn is om daar te fietsen, naast dat die luchtkwaliteit vroeger slecht was, gelukkig nu wat beter, maar het is niet altijd een prettige straat om te fietsen en dat kan ik ook uit eigen ervaring vertellen. Uw advies en overigens ook van die bewoners om daar een fietsstraat van te maken, dus ook naar 30 kilometer te gaan, de auto als gast, dat is denk ik een heel goed advies. Dat past ook bij de fietskoers die we vastgesteld hebben, dat past ook bij de RMA, de Rotterdamse MobiliteitsAanpak die we al eerder hebben aangegeven. Het is ook goed om te onderzoeken in welk tempo we dat kunnen doen langs dat parcours, want ik denk zeker dat dat ook bijdraagt aan het alternatief voor dat Maastunneltracé. Dus deze motie van DENK wil ik omarmen. Dan is er nog één motie van mevrouw Van Wifferen en heel veel anderen. Want dat was een soort zwaan-kleef-aanmotie. U noemt eigenlijk een aantal zaken die het college ook genoemd heeft in de brief. U zegt: maak daar vooral heel veel vaart mee. Doe dat sneller, wacht daar niet mee, want iedere verbetering die en al kan bijdragen aan de schone lucht en dat oplossen van dat knelpunt bij de 's-Gravendijkwal, wacht daar niet mee maar zorg ook dat dat OV sneller gaat gebeuren. Dat vraagt u ook in uw motie en dat kan ik natuurlijk alleen maar omarmen, want wat het college betreft maken we hier ook vaart mee. Ik wil die motie graag omarmen. Eventjes kijken, dan vroeg de heer Segers over het veiliger maken van de Middellandstraat. Daarover heb ik aangegeven dat dat zeker het voornemen is. U vroeg ook: gaat u door met HOV, want ik wil absoluut niet dat daar een kink in de kabel komt. Zeker omdat daar ook andere partijen een rol spelen zoals het rijk en de MRDH en de provincie overigens, gezien de MIRT-afspraken. Dat lijkt me ook heel verstandig. Dat mag ook zeker niet in de knel komen, dus daar gaan we ook voortvarend mee aan de slag. Daar vroeg de heer Postma ook om, die zei: hoe ver staat dat eigenlijk? Ik stel voor dat ik over dat HOV op korte termijn naar u terugkom met een brief, omdat daar natuurlijk ook hard aan gewerkt wordt en ik dan de voortgang daarop kan berichten aan u. Daarmee heb ik alle moties toegelicht en ook geadviseerd. Er waren verder geen andere specifieke vragen op dit punt, dus wat mij betreft is dit de beantwoording voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Dank u wel. Dan kijk ik heel even voor de zekerheid rond of alles beantwoord is. Ja, gelukkig, want dan kan ik de beraadslagingen sluiten en kunnen wij over naar de dinerpauze. Het is nu 18.55 uur. Ik stel voor dat we om 20.00 uur hier weer terug zijn. Dan schors ik nu de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 3 februari 2022

Notulen van de raadsvergadering van 3 februari 2022 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 2

Voorzitter: de heer J.W. Verheij

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove, de heer A. Bonte, de heer A.H.P. van Gils, de heer M.K.A. Grauss, de heer V.P.G. Karremans en de heer S. Kasmi

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, voordat we iedereen laten komen zou ik willen vragen of wij misschien nog een kwartiertje kunnen schorsen, want ik heb behoefte om nog even op een aantal onderwerpen wat overleg te plegen, wat anders in de agenda verkeerd gaat. En anders komen alle mensen hier en volgens mij is het een beetje de mores dat als een lid van de raad een schorsing vraagt, dat dat ook wordt verleend. Ik vind het altijd zo vervelend voor mijn collega's als ze naar boven komen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat klopt, overigens was de vergadering nog niet heropend, dus u praat in het luchtledige. Ik wilde even kijken of wij gewoon kunnen beginnen met onderwerpen waar de mensen die de koppen bij elkaar willen steken, niet bij nodig zijn. Als u dus allemaal even zorgt dat er wat woordvoerders naar boven gebracht worden, dan kunnen we door.

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik heropen de vergadering. Voordat wij verdergaan met agendapunt 31, het volgende op de agenda, wil ik graag een stembureau instellen voor de twee stemmingen over personen die we vandaag hebben, de benoeming van een voorzitter van het college van bestuur van de Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam, ook wel bekend als BOOR, en de benoeming van een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter van Kamer III van de Algemene Bezwaarschriftencommissie. Aan het stembureau het verzoek om daarvoor de stemmen te tellen. Ik benoem in het stembureau de heer Roskam als voorzitter en als leden de heer Lammering, mevrouw Faber en de heer Smet. Dank u wel. Ik wens u zo meteen veel succes met het tellen van de stemmen die zich bevinden in de stembussen hier voor. Als u dat zo meteen met elkaar zou willen doen, dan gaan we in de tussentijd naar agendapunt 31.

31. *Het (herziene) voorstel tot vaststelling van een gemeentelijk publiek kader voor het beheer van de deelneming Havenbedrijf Rotterdam NV*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Agendapunt 31, het herziene voorstel tot vaststelling van een gemeente publiek kader voor het beheer van de deelneming Havenbedrijf Rotterdam NV. Als eerste geef ik het woord aan de heer Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Het publiek kader van het Havenbedrijf. Wat wil Rotterdam met het Havenbedrijf? Het moet zorgen voor werkgelegenheid, de dividendinkomsten zijn behoorlijk mooi meegenomen. En dan zien we ook dat er andere wensen zijn met het Havenbedrijf. Dan citeer ik: de rol van het Havenbedrijf in de energietransitie zou een als op zichzelf staand publiek belang moeten dienen. Dat wordt nu opgenomen in het publiek kader. Ik vraag me echter af, we hebben wel meer dingen waar wij als Rotterdam een publiek belang bij hebben. Zo zou je ook kunnen zeggen dat de rol van het Havenbedrijf bij veiligheid een op zichzelf staand publiek belang is. Onze burgemeester is nu in Colombia met de burgemeester van Antwerpen, ook een grote haven hier in de buurt. Zij maken zich zorgen over de cocaïne-import die vanuit daar komt. Ik zou graag van de wethouder horen waarom veiligheid en specifiek veiligheid op dit punt niet in het publiek kader van het Havenbedrijf zou thuishoren. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Koster. Dan is het woord aan mevrouw Faber. Geen toevoeging daaraan. Dan de heer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Dank u wel voorzitter. De Rotterdamse haven staat voor een grote uitdaging, zeker als het gaat om het toekomstbestendig maken van de haven ten behoeve van de landelijke energietransitie. Die transitie kunnen we ook alleen maar inzetten als daar ook voldoende vakkundig opgeleid personeel voor beschikbaar is. De komende jaren alleen al zijn er tussen de 23.000 en 28.000 mensen nodig. Daarnaast kampt de Rotterdamse haven helaas nog steeds met een behoorlijke vacaturemismatch. Zo'n 70% van de bedrijven in de haven en in het industriegebied had in 2021 moeilijk vervulbare vacatures. We zien ook dat de haven en de industriebedrijven wat ons betreft nog steeds onvoldoende zichtbaar zijn onder jonge Rotterdammers en dat biedt kansen. In het kader van die kansen dienen wij een motie in, 'Breng de haven naar de hub'. Met die motie verzoeken wij het college om samen met jongerenmaatschappelijke organisaties en het havenbedrijfsleven zoals het Havenbedrijf zelf, Deltalinqs, te onderzoeken of een interactieve voorlichtingscampagne opgezet kan worden via de ontmoetingsplaatsen voor jongeren. Dan kun je denken aan de jongerenhubs, aan de Huizen van de Wijk, maar ook aan alle andere organisaties in de wijken. En om binnen deze voorlichtingscampagne in te zetten op zowel het banenperspectief van de haven alsmede de maatschappelijke functie die ze vervult in de stad, en bij de vormgeving van deze campagne ook gewicht te geven aan de meerjarige inzet, want dit is een probleem dat gaat over meer jaren, om zo de verankering in de wijken structureel te maken. Die motie dienen wij in samen met het CDA, ChristenUnie-SGP, GroenLinks en DENK Rotterdam.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Lammering heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Breng de haven naar de hub

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen ter bespreking van 'het gemeentelijk publiek kader Havenbedrijf Rotterdam NV';

constaterende dat:

- de Rotterdamse haven verantwoordelijk is voor een aanzienlijk deel van de landelijke CO₂-uitstoot, en er middels het toekomstbestendig maken van de haven een grote bijdrage geleverd kan worden ten behoeve van de landelijke energietransitie;

- deze bijdrage alleen gerealiseerd kan worden als er genoeg vakkundig opgeleid personeel beschikbaar is: de komende jaren alleen al zijn er tussen de 23.000 en 28.000 mensen nodig¹;
- de Rotterdamse haven momenteel kampt met een massale vacature mismatch: zo'n 70% van de bedrijven in het haven en industriegebied had in 2021 'moeilijk vervulbare functies'²;

overwegende dat:

- haven- en industriebedrijven nog steeds onvoldoende zichtbaar zijn voor de jonge Rotterdamse generatie;
- de bekendheid met- en kansen in de haven en industrie (onder andere) te herleiden zijn tot onderwijs: zo is recentelijk gebleken dat 41% van de vmbo-leerlingen op Zuid nog steeds niet kan kiezen voor een techniekprofiel op de eigen school³;
- deze krapte alleen verholpen kan worden als jongeren meer in aanraking komen haven en de haven dus beter verankerd raakt in de wijken;
- deze verankering moet plaatsvinden in het onderwijs, maar er ook kansen liggen voor het creëren van naamsbekendheid via buitenschoolse kanalen;
- jongerenhubs en Huizen van de Wijk, welke dienen als informele plekken van samenkomst waar jongeren kunnen werken aan hun passies en toekomst, zich hier goed voor lenen;

verzoekt het college:

- om samen met de jongeren, maatschappelijke organisaties en het havenbedrijfsleven, zoals het HBR en Deltalinqs, te onderzoeken of zij een interactieve voorlichtingscampagne kunnen opzetten via ontmoetingsplaatsen voor jongeren;
- binnen deze voorlichtingscampagne in te zetten op zowel het banenperspectief van de haven alsmede de maatschappelijke functie die ze vervult in de stad;
- bij de vormgeving van de campagne gewicht te geven aan een meerjarige inzet, om zo de verankering in de wijken structureel te maken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

¹ <https://www.ad.nl/werk/tekort-aan-vakmensen-in-de-techniek-het-wordt-nog-steeds-als-vies-werkgezien~ad45a4fb/>

² <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/05/27/de-nood-is-hoog-in-de-haven-personeelstekort-neemt-toe-a4044978>

³ <https://www.sterktechniekonderwijs.nl/regio/rotterdamzuid/over-de-regio>

w.g. S.F. Lammering, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, J. Smet en F. Achbar

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dat heeft u exact in twee minuten gedaan. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, D66 is blij met het voorstel, want we hebben ook afgelopen week nog gezien hoe vervuilend de haven is, ook in vergelijking met andere havens. Daarom vinden we het vooral heel goed dat de wethouder verduurzaming heeft opgenomen in het publiek kader als reden om deel te nemen als aandeelhouder. Want ook op die manier moeten we druk kunnen blijven uitoefenen, moeten we erop kunnen bijsturen dat de Rotterdamse haven minder vervuilend wordt en dat we er de toekomst mee in kunnen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Anderen op dit agendapunt? Dat is niet het geval. Dan is het woord aan wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Het is een herzien kader. We hebben het er eerder in de commissie over gehad en toen was het beeld dat de komende jaren duurzaamheid en de energietransitie in de haven en daarmee ook het verdienmodel van de haven echt wezenlijk wordt. Het zou dus goed zijn om dat ook tot uitdrukking te brengen in het publiek kader. We hebben eerder met alle deelnemers afgesproken dat die publieke kaders ook herijkt worden. Dat betekent dus dat je ook moet zeggen dat het geen eeuwigheidswaarde hoeft te hebben, maar dat het wel een zekere bestendigheid en massa moet hebben. In antwoord op de heer Koster, veiligheid staat er echt in. Aanvankelijk was het meer de nautische veiligheid, geen scheepvaartongelukken en aandacht voor veilige werkprocessen. Intussen is dat veel breder en als we spreken hebben we recent, vandaag nog, over cybersecurity, terminals, hackers, al die dingen. Het gaat dus ook over de IT-veiligheid. Het gaat over drugscriminaliteit en ondermijning die erin zit. Maar het staat erin. Het is niet een soort hoofdstuk veiligheid apart, maar het staat erin, dus in die zin is het dan meer een kwestie van smaak hoe het erin staat, maar het staat er echt op die onderdelen in. In antwoord op de heer Lammering, uw analyse klopt. Er zijn nu al grote tekorten en met een transitie betekent het ook andersoortige, dus een grote om-, her- en bijscholing. En je ziet dat het imago van de haven echt achterblijft, nog steeds van: het is ver weg, het is onregelmatige dienst, het is soms ook zwaar werk, geen beeld welke banen er zijn, waar je ze uitoefent en de bereikbaarheid blijft een probleem. Wij zijn er dus al redelijk massief mee aan de slag, FutureLand, nieuw Leuvepaviljoen. We hebben veel schoolactiviteiten, BRIDGE voor Zuid en Port Rangers. Daar wordt massief aan gewerkt. Dit pakken we mee, dus de motie omarmen we graag om te zeggen: het moet meerjarig, het moet op een andere manier, het moet interactiever en het moet meer aanspreken bij de leefwereld van jongeren en vaak al voordat ze überhaupt schoolkeuzes maken, dus wij gaan daarmee aan de slag. In antwoord op mevrouw Van Wifferen toch één kanttekening erbij dat het een heel vervuilende is. Het ging over scheepvaartuitstoot. Daar zijn we druk mee bezig, ook met walstroom zoals u weet. Heerema gaat aan de gang, de binnenvaart zit erin. De analyse was niet zo heel goed, want als wij een twee keer zo grote haven zijn als nummer 2 en 3 bij elkaar, dan is het ook logisch als je zoveel schepen hebt dat de bijbehorende uitstoot die niet meer of minder is voor diezelfde schepen als elders, maar het geeft wel reden om te zeggen: we gaan ermee aan de slag. Maar het beeld moet niet zijn dat deze haven vervuilerder zou zijn dan andere havens, want dat is gewoon niet het geval. Tot en met de tarieven van duurzaamheid en schonere schepen en de acties die we erop doen, doen we juist meer dan de meeste andere havens. Dat beeld wil ik gewoon niet onweersproken laten. Het laat onverlet dat het heel veel uitstoot is die er is en dat we zowel op het gebied van uitstoot als emissies volle bak aan de gang gaan om dat te doen. Dat staat erin, dus ik beschouw dat als een onderstreping ervan. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder. Volgens mij hebben we daarmee voldoende gewisseld op dit punt. Wij gaan over naar agendapunt 32, de reflectie op de krachtenveldanalyse uitgevoerd door het bureau Nuance door Training en Advies (NTA) met betrekking tot onderzoek bij islamitische organisaties. Ik mis nog een aantal woordvoerders op mijn lijstje en ik verzoek de fracties om hun woordvoerders op dit punt naar binnen te sturen. Kan het stembureau in de tussentijd wellicht alvast gaan tellen?

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Leden van de raad, ik heropen de vergadering.

BENOEMINGEN

38. *Benoeming van een voorzitter van het college van bestuur van de Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR)*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het stembureau heeft een aantal uitslagen voor de benoeming. Ik begin met de benoeming van een voorzitter van het college van bestuur van de Stichting BOOR. Mijnheer Roskam. Uw microfoon graag.

De heer **ROSKAM** (lr). Hartelijk dank, mijnheer de voorzitter. Die is met 33 stemmen voor en 0 stemmen tegen door.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is mooi, dan feliciteren wij mevrouw Voss met haar benoeming.

39. *Benoeming van een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter van Kamer III van de Algemene Bezwaarschriftencommissie*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan hebben we agendapunt 39. Dat betreft de benoeming van een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter van Kamer III van de Algemene Bezwaarschriftencommissie. Wat is daar de uitslag mijnheer Roskam?

De heer **ROSKAM** (lr). De heer Diermanse, de voorzitter, is met 31 stemmen voor en 2 blanco stemmen benoemd. De heer R. van Baaren is met 29 stemmen voor en 4 blanco dan ook benoemd.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan wensen wij deze benoemde voorzitter en vicevoorzitter ook veel succes met de uitoefening van hun functie en feliciteren we hen daarmee. Dank u wel. Het stembureau is ontbonden. Dank voor uw harde werk.

ONDERWERPEN MET EEN KORTE VERKLARING

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wij gaan terug in de agenda naar agendapunt 32, waarvoor wij nog geen portefeuillehouder hebben, zie ik. Ik weet niet of daar aan gewerkt wordt.

Mag ik anders ook wethouder Kasmi deze kant op hebben, want dan gaan wij gewoon eerst door met agendapunt 33.

33. *De monitor Rotterdams lerarentekort*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Goed, aan de orde agendapunt 33 dan, de monitor Rotterdams lerarentekort. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Ja voorzitter, dank. We hebben het onderwerp uitgebreid besproken in de commissie. Ik denk ook dat het een zorg is die alle fracties unaniem delen. We hebben een schrijnend tekort aan goede leerkrachten voor de klas in Rotterdam. Daar is Rotterdam niet uniek in. We hadden al met een lerarentekort te kampen. Daar is de coronacrisis overheen gekomen met alle achterstanden van dien. Je ziet ook dat het mooi is dat er geld wordt verstrekt vanuit het rijk om die achterstanden en ook het tekort aan te pakken. Wat wij alleen zien gebeuren is dat door de manier waarop de middelen verstrekt worden, we als Rotterdam eigenlijk nog met een paar punten achter komen te staan. Dat had wat ons betreft nooit de bedoeling mogen zijn. We hebben het in de commissie al besproken, maar we willen gewoon kijken naar een evenrediger manier van de verdeling van de middelen, met ook een steuntje van de gemeenteraad in de rug om gewoon een wat meer

level playing field te realiseren, zodat we in Rotterdam niet met nog meer achterstand te maken krijgen. Daar dienen we ook een motie voor in. Het tweede punt waar de wethouder ook al een toezegging op heeft gedaan, maar dat willen we ook nog wel benoemen, is de moeilijkheid, eigenlijk de onmogelijkheid voor zij-instromers om op dit moment leraar te worden. Je hebt er echt een behoorlijke pot spaargeld voor nodig die ook nog eens een keertje extra belast is, en je hebt er ook tijd voor nodig om jezelf om te laten scholen. Dat maakt het alleen maar lastiger, dus als we die goede mensen voor de klas willen hebben die ook gemotiveerd zijn, maak het ze zo makkelijk mogelijk. Sociale veiligheid is het laatste punt. 'Hé psst' gebeurt niet alleen bij meisjes, maar het gebeurt ook bij de meisjes, de jonge vrouwen, de vrouwen die uiteindelijk die leerlingen moeten begeleiden. Die willen wij veilig van en naar school helpen. We hebben ook gezien dat schoolbesturen zeggen dat die sociale veiligheid nog steeds een probleem is. Jonge vrouwen die in het donker van en naar hun auto moeten lopen, voelen zich gewoon niet safe. Dat is een extra belemmering om in Rotterdam aan de slag te gaan. Daarom dienen we ook een motie in, 'He psst, daar is een veilige school!', om het die vrouwen net even een stukje makkelijker te maken. Extra straatverlichting, wat heggen snoeien, vaste parkeerplaatsen, het is allemaal prima te doen. De moties komen eraan, dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Hoogwerf heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Effectieve verdeling NPO-middelen in de regio

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de monitor Rotterdams lerarentekort;

constaterende dat:

- het lerarentekort met een gemiddeld tekort van 13% en 518 fte in Rotterdam grote zorgen baart;
- de extra rijksmiddelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) een negatieve invloed hebben op de arbeidsmarkt en dus op het lerarentekort in Rotterdam;
- 31% van de extra werkgelegenheid die door de NPO-middelen is gecreëerd, niet vervuld kan worden door het lerarentekort;

overwegende dat:

- de NPO-middelen (specifiek de arbeidsmarkttoelage) ervoor zorgen dat leraren ervoor kiezen om minder uren te gaan werken, waardoor het aantal op te vangen uren alleen maar groter wordt;
- de NPO-middelen ervoor zorgen dat scholen (in de regio) extra personeel aantrekken, waardoor veel personeel van Rotterdamse scholen de stad uit is getrokken, waardoor het lerarentekort in Rotterdam alleen maar groter is geworden;
- er dus kan worden gesteld dat de NPO-middelen, met daarbij specifiek de arbeidsmarkttoelage, juist averechts werkt omdat er minder fte voor de klas staat dan voor het beschikbaar stellen van de extra rijksmiddelen;
- het lerarentekort een regiobrede uitdaging is en een concurrentiestrijd tussen omliggende gemeenten van Rotterdam voor het werven van docenten, dus absoluut geen oplossing is;
- het waterbedefferd door de inzet van de NPO-middelen zo goed mogelijk bestreden moet worden door bijvoorbeeld meer regionale afspraken te maken over het effectiever en eerlijker inzetten van de NPO-middelen, waardoor er weer een eerlijk level playing field ontstaat;

- dit goed kan door bijvoorbeeld afspraken te maken over een regionale (invallers)pool, zodat de druk van het verplaatsen van leraren naar andere scholen kan worden teruggedrongen, er regiobreed meer verborgen vacatures teruggedrongen kunnen worden en het lerarentekort verkleind kan worden;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe we betere afspraken kunnen maken in regioverband over de effectieve inzet en verdeling van NPO-middelen over gemeenten, zodat zowel het lerarentekort als de onderwijsachterstanden daadwerkelijk kunnen worden aangepakt;
- hierbij specifiek de suggestie mee te nemen over een op te stellen invallerspool van leraren in de regio;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.C. Hoogwerf

Motie 2. Hé psst, daar is een veilige school!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de monitor Rotterdams lerarentekort;

constaterende dat:

- het lerarentekort met een gemiddeld tekort van 13% en 518 fte in Rotterdam grote zorgen baart;
- er verschillende redenen zijn voor leraren om niet op (bepaalde) scholen in Rotterdam te willen werken, zoals het gevoel van onveiligheid in en om de school;
- schoolbesturen zelf aangeven dat sociale veiligheid echt een rol speelt in de afweging om wel of niet te solliciteren, voornamelijk voor vrouwen;

overwegende dat:

- de gemeente alles op alles moet zetten om het lerarentekort in Rotterdam zoveel mogelijk te verkleinen;
- er hiervoor gezocht wordt naar allerlei creatieve oplossingen om het beroep van onderwijzer in Rotterdam aantrekkelijker te maken;
- er concrete en creatieve oplossingen voor handen liggen om de aantrekkelijkheid van het beroep voor voornamelijk vrouwen te verbeteren, zoals cameratoezicht, verbeterde straatverlichting, een open buitenruimte en/of een parkeervergunning;
- we uiteraard al een pijler 'veiligheid' hebben binnen het Rotterdams Onderwijsbeleid en het 'Actieplan veiligheid in en om het onderwijs (vo & mbo)', maar dat deze vooral gericht zijn op leerlingen en in mindere mate op leraren;
- leraren net zo goed recht hebben op een veilige en prettige werkomgeving;
- de sociale veiligheid in dit kader verbeterd dient te worden op het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs om meer leraren aan te trekken voor het Rotterdamse onderwijs in de strijd tegen het lerarentekort;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe de sociale veiligheid rondom scholen verbeterd kan worden, zodat dit geen belemmering (meer) vormt voor voornamelijk vrouwen om in Rotterdam als onderwijzer aan de slag te gaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.C. Hoogwerf

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen,

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De volgende spreker is de heer Smet.

De heer **SMET** (gl). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, hier spreekt een raadslid dat dagdagelijks de gevolgen van het lerarentekort eigenlijk aan den lijve ondervindt en met mij al mijn collega's. Maar ook alle leerlingen en studenten in deze stad en alle ouders en verzorgers. Voorzitter, het lerarentekort is in Rotterdam eigenlijk nog prangender geworden, zowel door de diverse coronamaatregelen die we dagelijks aan den lijve, eigenlijk elke dag opnieuw weer ondervinden. En anders verandert maar elke dag. Maar ook, helaas, door de zogenaamde oplossing daarvoor, namelijk het Nationaal Programma Onderwijs. Voorzitter, in de commissie hebben we het hier inderdaad al uitgebreid en heel vaak over gehad en terecht. Wat GroenLinks betreft is het allerbelangrijkste wat moet gebeuren in Rotterdam, dat we ervoor moeten zorgen dat we de aantrekkelijke stad zijn en blijven om in te werken in het onderwijs. En om onze onderwijsprofessionals in de watten te gaan leggen. De motie die collega Engberts als het goed is zo meteen gaat indienen daarvoor, steunen we van harte. Voorzitter, rest mij eigenlijk opnieuw mijn grote dank, mijn waardering maar vooral ook bewondering uit te spreken voor alle onderwijsprofessionals, alle leerlingen en studenten en alle ouders en verzorgers in Rotterdam. We gaan sterker door.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan de heer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Het lerarentekort in Rotterdam is gigantisch. We hebben een tekort van 518 fulltime leraren. Kinderen zitten zonder een leraar op school, moeten hierdoor eerder naar huis en sommige scholen overwegen zelfs om over te gaan tot een vierdaagse schoolweek. En voorzitter, het aantal tekorten blijft helaas oplopen en dit gaat dus ten koste van onze kinderen. De kansenongelijkheid in het onderwijs wordt dus steeds groter. Waar vroeger iedereen naar een school in de buurt ging, zien we nu ook een toename van privéscholen, sterker nog, er is sprake van een verdubbeling ten opzichte van de afgelopen jaren volgens de Onderwijsbond. Ik heb even gekeken wat nu zo'n privéschool kost. Je bent zo'n € 25.000,00 per jaar kwijt aan een privéschool. Een gemiddelde Rotterdammer kan dat natuurlijk nooit betalen. Maar ouders met een dikke portemonnee sturen hun kinderen wel naar deze scholen, omdat daar geen sprake is van een lerarentekort, er kleinere klassen zijn en hun kinderen alle aandacht krijgen. Ik vind dat wel een zorgelijke trend. Gelijke kansen voor kinderen in het onderwijs moet natuurlijk geen utopie zijn. Ieder kind heeft recht op goed onderwijs, of je vader of moeder werkloos is of miljonair. Voorzitter, daarom dien ik ook vandaag een motie in om het karakter van het regulier onderwijs beter te beschermen, zoals ook het advies van de Onderwijsbond luidt. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Yigit heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Veel of weinig geld? Dat maakt helemaal niets uit in het onderwijs!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van agendapunt 33. De monitor Rotterdams lerarentekort;

constaterende dat:

- het private onderwijs de afgelopen decennia sterk is gegroeid waarbij meer dan een kwart van de leerlingen het primair en voortgezet onderwijs tegen betaling gebruik maken van aanvullend onderwijs, zoals huiswerkbegeleiding, bijlessen en examentraining;
- het aantal particuliere scholen in het primair onderwijs de afgelopen jaren is verdubbeld;
- de Onderwijsraad stelt dat het private onderwijsaanbod niet alleen fors toeneemt, maar dat publiek en privaat onderwijs ook steeds meer verstrengeld raken;
- volgens de Onderwijsraad dit als risico heeft dat het onderwijs op door de overheid bekostigde scholen niet meer zonder financiële drempels voor alle leerlingen toegankelijk is;
- de onderwijskwaliteit verschaalt en leraren en schoolleiders minder zeggenschap hebben over het onderwijs op hun school;

van mening dat:

- de gemeente samen met schoolbesturen en scholen het publieke karakter van het onderwijs beter moet beschermen;
- het onwenselijk is dat privaat aanbod dat alleen toegankelijk is voor leerlingen van wie de ouders dat kunnen betalen, andere leerlingen op achterstand zet;
- voorkomen moet worden dat de kwaliteit van het onderwijs verschaalt als scholen voor een deel van hun doelen en taken verwijzen naar aanvullend onderwijs dat niet kosteloos is;
- het onderwijs in Nederland geen zaak moet worden van individuele private belangen, maar het collectief publiek voorop blijft staan;
- goed onderwijs toegankelijk moet zijn voor iedereen en niet mag afhangen van de grootte van de portemonnee van de ouders;

verzoekt het college:

- onderzoek te doen naar in hoeverre de kloof eventueel groter wordt tussen kansrijke en kansarme kinderen in het onderwijs, door de komst van meer particuliere scholen en gebruik van private onderwijs;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Yigit

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Yigit. De heer Versnel. Dat gaat over. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Dank u wel voorzitter. De laatste maanden kregen we van verschillende Pabo-studenten klachten. Ze zeiden: als we stage lopen krijgen wij geen stagevergoeding en dat demotiveert ons eigenlijk enorm. Alleen maar als je in het allerlaatste jaar zit en een LIO-stage doet, leraar in opleiding, dan heb je twee modellen. Of je hebt een stage en dan heb je geen recht op stagevergoeding, of je bent een LIO-leerkracht, en dan krijg je een contract. De meeste mensen weten dit waarschijnlijk wel. Maar het werkt heel demotiverend. Ik dacht: dan moeten we daar natuurlijk wat aan doen hè, dan gaan we ervoor zorgen dat ze wel allemaal een stagevergoeding krijgen. Maar daar gaan wij natuurlijk helemaal niet over. Toen dacht ik, in het gesprek met de wethouder kwamen we er ook op dat er altijd heel veel ideeën zijn die wij hebben, waar we dan eigenlijk niet helemaal over gaan. Zou het nu niet een ontzettend goed idee zijn als we in de volgende raadsperiode eens met die schoolbesturen om de tafel gaan en dat we aan het college vragen om dat

namens ons met de schoolbesturen en een volgende raad te organiseren. Daar heb ik een motie voor, waar ook de stages in genoemd staan als een gespreksonderwerp.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Samen het lerarentekort oplossen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van agendapunt Monitor Rotterdams lerarentekort;

constaterende dat:

- Rotterdam kampt met een dringend lerarentekort;
- de raadscommissie en de gemeenteraad dit een belangrijk onderwerp vindt;
- de raadscommissie graag meedenkt over oplossingen en knelpunten;

overwegende dat:

- het niet altijd duidelijk is waar de rol van de gemeenteraad en de gemeente eindigt en die van de schoolbesturen begint;
- de gemeenteraad in het kader van het lerarentekort verschillende signalen krijgt waar vragen en voorstellen over zijn, zoals over stagevergoedingen en arbeidsvoorwaarden;
- veel vragen gaan over stagevergoedingen en arbeidsvoorwaarden, omdat scholen niet verplicht zijn pabo-studenten een vergoeding te geven voor hun stage, terwijl een stagevergoeding in andere sectoren standaard is en dit zou bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het beroep;
- de beslissingsbevoegdheid over dit soort onderwerpen vaak niet bij de gemeente, maar bij de schoolbesturen ligt;
- het goed zou zijn om hierover een gesprek te voeren tussen de gemeenteraad en de Rotterdamse schoolbesturen;

verzoekt het college:

- om in het kader van de bestrijding van het lerarentekort en het aantrekkelijker maken van het vak van leraar in Rotterdam de schoolbesturen uit te nodigen voor een gesprek met de gemeenteraad in de volgende raadsperiode;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, B.C. Zandberg en J. Smet

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, het lerarentekort is een groot probleem in Rotterdam en ik sluit me ook aan bij de woorden van de heer Engberts. Ik volg zelf de lerarenopleiding voor docent Nederlands, en ook voor de aankomende leraren voor de middelbare school is er geen stagevergoeding, behalve de LIO-stage. Zielig hè. Helemaal niet. Maar in ieder geval kan ik wel beamen dat het leraarschap ook als stagiair een ontzettend mooi en inspirerend vak is en dat het aan iedereen is aan te bevelen. Ik wil graag aan de wethouder vragen, nu ook op de basisschool, waar de tekorten het grootst zijn, de salarissen omhooggaan, of dat al merkbare resultaten gaat opleveren, of dat gaat helpen? Het pakket van de wethouder steunen we, maar D66 ziet wel een breder probleem. Dat is

wel dat we moeten zorgen dat leraren hier ook kunnen wonen in de stad. Dan gaat het ook om middenbouw en middenkoop. Daar staan wij ook voor. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Nog andere sprekers op dit agendapunt? Dat is niet het geval. Wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter, goedenavond allemaal via de voorzitter. Een aantal raadsleden refereerden er inderdaad al aan. We hebben in de commissie dit onderwerp veelvuldig besproken, ook niet één keer, maar meerdere malen uitgebreid. Toch denk ik dat het goed is om weer hier vanavond het er met elkaar over te hebben, omdat het wel echt een veelkoppig monster is en een probleem dat hardnekkig is en de komende jaren weten we, dat laten de statistieken ook zien, zullen we dit probleem helaas nog wel blijven houden. Ik krijg er heel veel buikpijn van, kan ik u melden. We doen er alles aan vanuit de gemeente, vanuit het rijk, om het probleem zoveel mogelijk het hoofd te bieden daar waar we kunnen en daar waar ook een directe rol voor de gemeente is weggelegd. De heer Engberts gaf het net al aan, onze rol hierin is zeer beperkt. Desalniettemin denk ik dat we best veel doen. Dat gezegd hebbende wil ik overgaan voorzitter, tot de moties die ingediend zijn en om die zoals u gewend bent van ons vanuit het college van advies te voorzien. Ik begin bij de motie van mevrouw Hoogwerf, 'Effectieve verdeling NPO-middelen in de regio'. Het dictum luidt: te onderzoeken hoe we betere afspraken kunnen maken in regioverband over de effectieve inzet en verdeling van de NPO-middelen over gemeenten, zodat zowel het lerarentekort als de onderwijsachterstanden daadwerkelijk kunnen worden aangepakt. Het is goed om bij dit eerste dictum ons te realiseren dat er twee verschillende stromen zijn van NPO-middelen. Het allereerste deel, en dat is echt de overgrote meerderheid van geld gaat naar de schoolbesturen zelf, die aan zet zijn. Wij krijgen vanuit het rijk eigenlijk een heel klein deel en dat is met name bedoeld om de plannen van de scholen verder te ondersteunen vanuit de gemeente. Voor ons gaat het om een bedrag van € 13,2 miljoen dat wij krijgen. Die gelden zijn eigenlijk al gealloceerd en bestemd, want zoals u wellicht weet zetten we daar met name tutores op in, ook omdat dat een bewezen effectief middel is. Dit zijn ook plannen, helemaal tot stand gekomen in samenspraak met scholen. Dat loopt eigenlijk best goed. Ik krijg steeds meer aanmeldingen van tutores en we zien ook nu al de positieve effecten daarvan en we gaan het later evalueren om te kijken wat de resultaten zijn. Dus ten aanzien van het eerste dictum is die effectieve inzet er al en de verdeling van die middelen. Dus nogmaals, de scholen doen vanuit hun kant iets en wij doen vanuit onze kant iets. We hebben een aantal actielijnen daarop, op zorg, zoals ik in de commissie heb gezegd, door extra smw-uren, 'schoolmaatschappelijk werk'-uren, maar ook de wijkmedewerker, helemaal aan de voorkant in school met een medewerker voor een preventieve aanpak. We zetten tutores in op taal en rekenen en we zetten vakdocenten in vanuit bijvoorbeeld muziek om scholen en het lerarentekort ook het hoofd te bieden. Dus het eerste dictum waar u om vraagt, is al in werking. Het tweede dictum luidt: hierbij specifiek de suggestie mee te nemen over een op te stellen invallerspoot van leraren in de regio. Hier hebben schoolbesturen al afspraken over. Ik zeg dit uit mijn hoofd. Ik ga dit voor alle zekerheid nog even checken voor u. Mocht het niet zo zijn, dan ben ik heel erg bereid om dat te peilen. In eerste instantie zijn de schoolbesturen aan zet. Die moeten met zo'n pool aan de slag, maar bij mijn weten is zo'n afspraak binnen de regio er en hij is er sowieso voor het Rotterdamse scholenveld. Schoolbesturen hebben afspraken met elkaar om docenten met elkaar uit te wisselen. Volgens mij is hij er ook wel in regioverband, maar ik ga dat nog voor u checken. U had nog een motie ingediend. Uw tweede motie gaat over de sociale veiligheid, om te onderzoeken hoe de sociale veiligheid rondom scholen verbeterd kan worden zodat dit geen belemmering vormt voor voornamelijk vrouwen om in Rotterdam als onderwijzer aan de slag te gaan. Daar zou ik graag het volgende met u over willen afspreken. Allereerst wil ik kijken of dit een

probleem is voordat we het gaan onderzoeken. U geeft in uw overwegingen overigens wel aan dat schoolbesturen dat aangeven. Dus ik ben heel erg benieuwd, maar ik zal dat voor u nagaan en als het inderdaad echt een probleem is, dan ben ik er voorstander van om dit ook te doen, om dit te omarmen en te onderzoeken. Maar dan moet er wel een probleem zijn. Anders gaan we iets onderzoeken wat wellicht niet een probleem is, dus met die afspraak wil ik eventueel aan de slag gaan met deze motie. Dus resumerend, de eerste motie doen we al en is daarmee overbodig. Bij de tweede motie ga ik onderzoeken of dat inderdaad een probleem is. Als dat zo is, dan ga ik daarmee aan de slag voorzitter. Dan was er ook nog een motie vanuit DENK. Mijnheer Yigit, uw dictum luidt als volgt: onderzoek te doen naar in hoeverre de kloof eventueel groter wordt tussen kansrijke en kansarme kinderen in het onderwijs door de komst van meer particuliere scholen en gebruik van privaat onderwijs en hierover terug te koppelen aan de raad. Dit is overigens niet iets wat nieuw is in Rotterdam. Overigens valt het in Rotterdam heel erg mee met de privéscholen. Ik denk dat het onderzoek dat u heeft gelezen met name een soort landelijk beeld weergeeft. Bij ons gaat het maar om vier à vijf scholen en die zijn er ook al een tijd. In Rotterdam is er dus niet per se sprake van een trend van een flinke toename van privéscholen. Bij wet is het niet verboden. Iedereen mag een eigen school stichten als wordt voldaan aan bepaalde wet- en regelgeving, dus daar kunnen we niets aan doen. Maar de gedachte achter de motie snap ik natuurlijk heel goed. Daarvan kan ik u melden dat ons hele beleid er natuurlijk op gericht is om die kansengelijkheid heel erg te verstevigen. Dat weet u, want u bent al vier jaar raadslid. En de beste manier, ook als instrument richting de privéscholen, om kansengelijkheid tegen te gaan, is in te zetten op onderwijskwaliteit. Dat is waar wij onze ROB-middelen of onze onderwijsachterstandsmiddelen op inzetten. Wij hebben daar pak 'm beet twee jaar geleden, zeg ik even uit mijn hoofd, ook een beleidswijziging in aangebracht. Want wat blijkt uit onderzoek is dat de beste garantie voor kansengelijkheid is dat de basiskwaliteit, dus de onderwijskwaliteit op orde moet zijn. Dus wij hebben nu sinds twee jaar de afspraak met scholen gemaakt dat alleen nog maar daar waar de onderwijskwaliteit niet op orde is, scholen die middelen alleen maar op die manier mogen inzetten, om die onderwijskwaliteit te verhogen. Dus het hele beleid is daarop gericht en voor Rotterdam zitten wij echt in een iets andere situatie. Desalniettemin is het een sympathieke motie, maar op allerlei manieren geven we daar eigenlijk al handen en voeten aan. Dan de motie van PvdA, CDA en GroenLinks over samen het lerarentekort oplossen, om in het kader van bestrijding van het lerarentekort en het aantrekkelijk maken van het vak van leraar, de schoolbesturen uit te nodigen voor een gesprek met de gemeenteraad in de volgende raadsperiode. Dat kan ik van harte omarmen. Ik denk dat het goed is dat u zelf ook in gesprek gaat met de schoolbesturen. Zoals ik net al zei, onze rol, zeker vanuit die gemeente, is eigenlijk heel erg beperkt. Als je heel zwart-wit kijkt, is die beperkt tot voorzien in huisvesting. Dat is eigenlijk waar wij van zijn als gemeente, daar krijgen wij geld voor en de rest eigenlijk allemaal niet. Maar goed, desalniettemin doen wij altijd net iets meer en proberen we onze gelden – maar onze rol is heel beperkt. Ik vind het dus goed dat u naar de bron gaat en dat u daarmee het gesprek aan wilt gaan. Ik zou willen voorstellen aan de commissie dat ik ervoor zal zorgen dat die afspraak in gang wordt gezet en dat naast de stagevergoedingen ik de commissie ook uitnodig om ook andere onderwerpen aan te dragen. Als we dan toch bij elkaar zijn met u, om een aantal andere onderwerpen ook te agenderen om het gesprek daarover met ze aan te gaan. Voorzitter, dit waren de moties. Ik heb ze allemaal voorzien van een advies en ik dank u zeer.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder Kasmi. Dat geeft aanleiding voor een korte reflectie van mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (Ir). Ja voorzitter, ik heb de wethouder net even een link naar een artikel doorgestuurd, met ook gelijk even heel makkelijk het screenshotje van het

schoolbestuur dat aangeeft: het is een probleem, doe er wat aan. Dus ik hoop dat dat ook gewoon aanleiding geeft om de motie dan te omarmen, zodat we ook met zijn allen vanavond in die wetenschap de motie kunnen beoordelen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Geeft dit nog aanleiding tot een reactie bij de wethouder?

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja voorzitter, wat ik al zei, ik ga daar echt naar kijken. Ik ben hier niet op tegen, helemaal niet, als het een probleem is. Maar het enige wat ik vraag aan mevrouw Hoogwerf en volgens mij heeft ze daar ook ja op gezegd, is dat ik even de ruimte krijg te onderzoeken in hoeverre dit echt een heel groot probleem is of niet. En mocht dat zo zijn, dan ga ik daar zeker mee aan de slag. Dat kan ik u beloven. Daar zou ik het van mijn kant bij willen laten.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Goed, dan zijn we daarmee aan het einde van dit agendapunt gekomen. Dan dank ik wethouder Kasmi voor zijn aanwezigheid bij dit agendapunt. Ik weet niet of we u nog terugzien bij een later agendapunt. Dat is niet het geval. Dan wens ik u een fijne avond.

32. *Reflectie op de krachtenveldanalyse uitgevoerd door het bureau Nuance door Training en Advies (NTA) met betrekking tot onderzoek bij islamitische organisaties*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan gaan wij naar agendapunt 32 en nodig ik de locoburgemeester hier uit achter de tafel, want dan gaan wij het hebben over de reflectie op de krachtenveldanalyse uitgevoerd door het bureau Nuance door Training en Advies (NTA) met betrekking tot onderzoek bij islamitische organisaties. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Hoogwerf. Agendapunt 32. U staat als eerste op mijn lijstje.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Voorzitter, met het recente nieuws van de terugkeer van vijf IS-vrouwen vinden wij het echt verstandig als de overheid ieder mogelijk middel kan inzetten om onze veiligheid te bewaken, dus wat mij betreft meer onderzoeken, minder radicalisering, meer deradicalisering. Dat was het wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan heb ik de heer Lammering op mijn lijstje staan. Die zie ik niet. En ik heb mevrouw Arsieni op mijn lijstje. Die zie ik ook niet. We kunnen dit agendapunt ook snel afdoen. Mijnheer Büyükcıfci, gaat uw gang.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja voorzitter, het heeft te maken met de changer denk ik, hoe het allemaal gaat. We hebben het hier natuurlijk wel vaker over gehad en meerdere debatten over gevoerd, ergens in december volgens mij in de commissievergadering met de burgemeester toen erbij. Nu is de burgemeester helaas afwezig en is de locoburgemeester er. We hebben het hier over gehad, dus we gaan het er niet heel erg uitgebreid over hebben. Hoewel ik overigens wel bij het terugkijken van het debat het idee kreeg dat er soms langs elkaar heen werd gesproken en dat we elkaar niet zo goed begrepen. We focussen ons als NIDA daarom nu op hetgeen waarover geen misverstand is. Dat is namelijk dat het onderzoek in het geheim heeft plaatsgevonden, zonder medeweten van de gesprekspartners, van islamitische organisaties en gemeenschappen. Gesprekspartners die sinds jaar en dag een goede relatie onderhouden met de gemeente, op basis van gelijkwaardigheid, op basis van vertrouwen. Die basis is door het geheime onderzoek geschaad. Dit had niet zo moeten gaan. Dit had beter gekund, lijkt ook het college te erkennen in zijn collegebrief. Om dit vertrouwen te herstellen is het goed om hier sorry voor te zeggen. Als signaal naar hen, als signaal ook naar andere steden en als signaal naar de

toekomst. Wij als gemeenteraad waren er niet bij, wij waren er niet van op de hoogte, maar we voelen ons wel verantwoordelijk voor deze vertrouwensrelatie. Een excuus draagt bij aan het herstel hiervan. Daarom spreken wij met deze motie die we gaan indienen als raad onze excuses hiervoor uit. Een tweede motie die we willen gaan indienen is om het vertrouwen te herstellen. Dat doen we door in de samenwerking met de gesprekspartners een externe jurist aan te wijzen, om die te laten kijken op welke manier er openheid van zaken kan worden gegeven over het onderzoek, over het rapport richting de gesprekspartners en aan de organisaties. Op een manier die recht doet aan de anonimiteit van de bronnen maar ook echt recht doet aan de vraag naar openheid van zaken. Dit is nodig voor het herstel van vertrouwen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Büyükcıci heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Externe juridische check voor een open gesprek

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de reflectie op het geheim onderzoek naar islamitische organisaties;

constaterende dat:

- het 'krachtenveld' aan islamitische organisaties in Rotterdam op verzoek van de gemeente in het geheim is onderzocht;
- allerlei islamitische organisaties, sleutelfiguren en gesprekspartners (waaronder ook de velen die al sinds jaar en dag een goede relatie met de gemeente onderhouden) zonder medeweten onderwerp zijn geweest van dit geheim onderzoek;
- dit pas na een mediapublicatie aan het licht is gekomen;
- dit geheim onderzoek de vertrouwensrelatie tussen islamitische organisaties, moslimgemeenschappen en gesprekspartners enerzijds, en het bestuur van de gemeente Rotterdam anderzijds, heeft geschaad;

overwegende dat:

- de betrokken organisaties, sleutelfiguren en gesprekspartners voor hun beeld en herstel van vertrouwen graag inzicht willen in het desbetreffende rapport en in ieder geval willen weten wat er over hen in het rapport staat;
- de gemeente Rotterdam dit rapport vooralsnog door niemand laat inzien vanwege – naar eigen zeggen – juridische belemmeringen;
- een check van een externe jurist met draagvlak bij gesprekspartners zal helpen in het herstel van vertrouwen;

verzoekt het college:

- in samenwerking met gesprekspartners een externe jurist aan te wijzen voor een juridische check;
- door de externe jurist te laten checken of er een manier te vinden is om – waar nodig met anonimisering van bronnen – desgewenst openheid van zaken te verschaffen over het onderzoek en rapport richting organisaties, sleutelfiguren en gesprekspartners en het vertrouwen te herstellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Büyükcıci

Motie 2. Excuus voor geheim onderzoek naar gesprekspartners

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de reflectie op het geheim onderzoek naar islamitische organisaties;

constaterende dat:

- het 'krachtenveld' aan islamitische organisaties in Rotterdam op verzoek van de gemeente in het geheim is onderzocht;
- allerlei islamitische organisaties, sleutelfiguren en gesprekspartners (waaronder ook de velen die al sinds jaar en dag een goede relatie met de gemeente onderhouden) zonder medeweten onderwerp zijn geweest van dit geheim onderzoek;
- dit pas na een mediapublicatie aan het licht is gekomen;
- dit geheim onderzoek de vertrouwensrelatie tussen islamitische organisaties, moslimgemeenschappen en gesprekspartners enerzijds, en het bestuur van de gemeente Rotterdam anderzijds, heeft geschaad;

overwegende dat:

- je gesprekspartners waarmee je een vertrouwensrelatie hebt niet in het geheim gaat lopen onderzoeken;
- de gemeenteraad hier zelf destijds niet van op de hoogte was, maar wel duidelijk wil uitspreken dat we dit niet vinden kunnen;
- het uitspreken hiervan een belangrijk signaal is naar de stad, andere steden en ons toekomstig stadsbestuur wat bijdraagt aan het herstel van vertrouwen;

spreekt de raad:

- zijn excuus uit voor het geheim onderzoek dat heeft plaatsgevonden naar islamitische gesprekspartners en de schade in het vertrouwen die dit heeft veroorzaakt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Büyükcifci

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan de heer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Om te beginnen, het is goed dat het college zich lerend opstelt. Op basis van wat er gezegd is, is het denk ik ook dat de conclusie van hun reflectie wel terecht is. Er is ingezet om het vertrouwen in de gemeenschap te herstellen en dat was ook nodig want dat vertrouwen heeft best wel een deuk opgelopen. Daarbij is het wat ons betreft ook vooral belangrijk om met elkaar in gesprek te blijven en dit blijven wij benadrukken. Dat is volgens mij ook altijd de lijn van het college geweest. Wij hopen dat dit ook een moment is om dat vertrouwen weer op te bouwen door met elkaar in gesprek te blijven. Ik heb nog één vraag aan de locoburgemeester. Hoe gaat het college voorkomen dat we in de toekomst niet meer van dit soort situaties krijgen?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Nog andere sprekers op dit agendapunt? Dat is niet het geval. Ik heb nog wel mevrouw Arsieni op het lijstje staan, maar die is er niet, dus dan gaan we met de gestelde vragen naar de locoburgemeester.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ik moet nog even wachten op de definitieve moties voorzitter, maar dan doe ik het heel even af met de conceptmoties die ik gehad heb. Dat zijn er inderdaad twee. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Maar er zijn drie conceptmoties rondgestuurd. Welke is dan niet ingediend? (Er wordt buiten de microfoon

gesproken.) Goed, ik kan ze ook wel allemaal van een advies voorzien. Beter te veel dan te weinig natuurlijk.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). In technische tijd mijnheer Büyükçifci, welke twee moties?

De heer **BÜYÜKÇIFCI** (nida). Heel kort dan. Er waren drie conceptmoties ingediend. Twee conceptmoties zijn samengevoegd tot één motie, dus in totaal hebben we nu twee moties.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Oké. Of wilt u eerst nog een termijn geven aan D66?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Arsieni, u wilde spreken op dit agendapunt volgens mij. Dan geef ik u nog even de kans, dan kan de wethouder namelijk zo meteen op de definitieve ingediende moties reageren. Mevrouw Arsieni.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ja voorzitter, ik zal het heel kort houden hoor, want ik kom zo halverwege binnenzeilen omdat het net is omgedraaid. Ik was net naar buiten en nu ben ik weer terug. Maar in ieder geval was mijn vraag wel, en die zal ik dan maar even stellen, we weten nu wat er is fout gegaan in relatie tot 2017. Maar ik wil eigenlijk ook wel heel graag weten of wij nu nog dit soort krachtenveldanalyses laten uitvoeren. Was dit nu incidenteel of komt dit vaker voor? Zou u daar dan de raad over op de hoogte willen stellen?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Goed, dan hebben we daarmee alle vragen en opmerkingen vanuit de raad gehad. De locoburgemeester.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Misschien is het handig als ik eerst even begin met de vragen, maar niet voordat ik even zeg dat dit onderwerp mij lijkt te achtervolgen, want de vorige keer was het in het actualiteitsdebat en deed ik het ook als locoburgemeester. Het geeft ook een voordeel dat je weet waarover je het hebt. Toen hebben we er ook een goed debat over gehad. Wat ik inderdaad begreep is dat er met de burgemeester ook een goede commissiebehandeling is geweest. Dus wat dat betreft gaan we dat niet allemaal overdoen. Er was een vraag van de PvdA hoe we in de toekomst dit beter willen doen. Volgens mij heb ik dat toen ook al als locoburgemeester gezegd. We wilden veel kritischer kijken naar die opdrachtformulering, opdrachtverlening, dat we daar veel meer instructies en laten we zeggen waarborgen in laten opnemen. Ik moet er wel bij zeggen dat het dit keer niet verkeerd is gegaan. Dat vind ik wel belangrijk om te zeggen, want er was de vorige keer een beetje de verkeerde nasmaak van dat debat, van: Rotterdam vindt dat het allemaal vreselijk is misgegaan. Het is goed om te zeggen dat er in Rotterdam geen sprake is geweest van een heimelijk onderzoek. Wij hebben die opdrachtverstrekking niet gegeven tot een heimelijk onderzoek, dus dat is niet gebeurd, en voor zover wij kunnen nagaan en zijn nagegaan, heeft dat ook in Rotterdam niet plaatsgevonden. Het valt ook gewoon binnen de bevoegdheid van de burgemeester in het kader van het bewaren van de openbare orde en veiligheid. De burgemeester kan dat soort krachtenveldanalyses dus ook doen. Dat is een vraag van mevrouw Arsieni. Op dit moment lopen dit soort analyses niet, maar ik zou natuurlijk niet kunnen uitsluiten dat het ooit nog eens een keer zou kunnen gebeuren. Dat is de bevoegdheid van de burgemeester binnen zijn mandaat om de openbare orde en veiligheid te bewaren. Het was toen ook een andere tijd. Dat heeft de burgemeester ook duidelijk toegelicht in de commissie en dat heb ik toen ook gezegd in dat debat dat we er in het verleden over hadden. Dus nee, ik kan niet uitsluiten dat dat niet meer gebeurt, maar ik kan u wel vertellen, en dat is ook of in de schriftelijke vragen of in het vorige debat langsgekomen, dat wij op dit moment niet dit soort onderzoeken hebben lopen en dat

bijvoorbeeld toen destijds ook die samenwerking met NTA is geschorst. Dus dat is de informatie die u daarover al heeft. Dus dat kan ik enkel onderstrepen. Dat zijn de vragen. Dan over de moties, ik heb ze hier. De eerste vraagt om excuses. Ik zei het net al even voorzitter. Er is geen opdrachtverstrekking geweest die vroeg om heimelijke informatievergaring. Dat is voor zover wij hebben na kunnen gaan en na zijn gegaan ook niet gebeurd en de burgemeester was en is volledig bevoegd om dit soort onderzoeken uit te voeren. Naar onze mening heeft de gemeente Rotterdam daar dus ook niets verkeerd gedaan. Wat dat betreft zijn excuses ook niet op zijn plek. Je biedt je excuses aan als je vindt dat er iets verkeerd is gegaan. Desalniettemin hebben we gezegd, terugkijkend hadden we strakker erop moeten zitten om ons ervan te verzekeren dat dat niet zou misgaan, maar het is ook niet misgegaan in Rotterdam.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik wijs er overigens op dat deze motie een oproep aan de raad is. Er staat namelijk: spreekt de raad zijn excuses uit. Daarmee is het er volgens mij ook eentje die de heer Büyükcıfci expliciet aan de raad voorlegt en niet zozeer aan het college. De heer Büyükcıfci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Voorzitter, één vraag aan de wethouder, want hij geeft aan dat er geen heimelijk onderzoek heeft plaatsgevonden, maar er heeft wel degelijk een geheim onderzoek plaatsgevonden, in de zin van zonder medeweten van je gesprekspartners. Het is nu een semantische discussie, maar laten we wel gewoon het beestje bij de naam noemen. Er heeft wel degelijk geheim onderzoek plaatsgevonden. Gesprekspartners waren er niet van op de hoogte dat de gemeente een onderzoek deed naar deze instellingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De locoburgemeester.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, dat klopt, die instellingen waren niet op de hoogte en dat had ook een reden, namelijk dat er zoveel spanningen waren toen. Dat was ook bewust hè, je wilt natuurlijk dan informatie vergaren vanuit de verschillende communities en dat vertel je dan niet tegen iedereen, want dan zou het mogelijk het gevolg kunnen zijn dat het bekend zou raken en er vervolgens geen medewerking aan het onderzoek meer had kunnen plaatsvinden. Maar dat is heel wat anders dan infiltreren, geheime operaties uitvoeren, om op die manier informatie te vergaren. Dat is niet gebeurd. Dan over de tweede motie, over die juridische check. Ik snap die behoefte en die behoefte staat in die zin ook goed verwoord in die motie. Maar wij vinden het niet wenselijk in het kader van de veiligheid, dan druk ik me nog zacht uit, want eigenlijk gaat het niet over wenselijkheid. Het gaat namelijk over de veiligheid van mensen. We vinden het niet verstandig om in het kader van de veiligheid van mensen dit openbaar te maken, want er staat allemaal informatie in, hoe klein je het ook maakt, die herleidbaar is naar personen. Als je dat dus vervolgens openbaar maakt, al doe je een klein deel, daar staat alleen maar of heel veel herleidbare informatie in, die nota bene verstrekt is op een vertrouwelijke basis. We willen ook uiteraard een betrouwbare overheid zijn. Dat was de afspraak die we gemaakt hebben met de mensen die eraan hebben meegewerkt. Dus om dan vervolgens die afspraak te schenden en het alsnog aan bepaalde partijen openbaar te maken, dat zou die veiligheid van die personen ernstig in gevaar kunnen brengen. En de burgemeester – en ik in zijn plaats hier als locoburgemeester – is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid en ook voor de veiligheid van die personen. Dat kunnen wij al niet doen vanuit dat oogpunt. Dus die motie, dat is wel degelijk een verzoek aan het college voorzitter, moet ik ontraden met die motivatie.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Daarmee zijn we volgens mij aan het einde van dit agendapunt. Ik weet niet of de heer Büyükcıfci nog iets wil zeggen? U heeft geen tijd meer, dat klopt inderdaad. Nee, dan zijn we aan het einde van dit agendapunt.

34. De Kadernota 2023 van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan kunnen wij over naar agendapunt 34, de Kadernota 2023 van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond. Ook daar heb ik als eerste op mijn lijst mevrouw Hoogwerf staan. Voordat u dat doet, wil ik graag de wethouders Bokhove en Eskes achter de tafel hebben en ook weer even de woordvoerders op dit agendapunt vanuit de fracties.

Agendapunt 34, de Kadernota 2023 van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond. Het woord is aan mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Ja voorzitter, we hebben zorgen om de jeugdhulp en dat is een zorg die breed gedeeld wordt. Ik denk ook dat we in het kader van de zienswijze op de kadernota een uitgebreid gesprek met elkaar hebben gehad waarin die zorgen ook zijn geuit en die hebben uiteindelijk geleid tot een zienswijze met een aantal stevige verbeterpunten die we ook vanmorgen als raad hebben vastgesteld. Dus dat is mooi, dus wat mij betreft hebben we die zienswijze zo ook vastgesteld. Daarnaast zijn ze daar in Den Haag, een kilometertje of dertig verderop, nog bezig met een discussie over onze jeugdhulp, onze jongeren. Daarbij lijken ze vergeten te zijn dat wij te kampen hebben met wachtlijsten. Met enorme problemen met jongeren die op dit moment al niet in staat zijn om hulp te krijgen. We hebben 15% meer jongeren die op dit moment zelfmoord plegen en het eind van die rit is nog lang niet in zicht. Hoe kun je dan gaan praten over mogelijke bezuinigingen in de toekomst en die eigenlijk al gaan inboeken? Hoe dan? Hoe kun je gaan praten over het opleggen van een extra barrière door het opleggen van eigen bijdrage? Ja, een leuke manier om de instroom te stoppen. Dan worden de wachtlijsten misschien wat minder. Maar ten koste van wat? Dus graag dienen we de motie in, we hebben hem ook in de commissie al aangekondigd, om gezamenlijk een signaal af te geven. Laten we samen, met het college, met de raad, met de gemeenschappelijke regeling uitspreken: Den Haag, dit willen we niet. Dit niet ten koste van onze jongeren. Deze motie wil ik graag indienen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Hoogwerf heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Stop de bezuinigingen op de jeugdzorg

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de Kadernota 2023 van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond;

constaterende dat:

- de regering vanaf 2024 voornemens is verder te bezuinigen op de jeugdzorg vanuit de Hervormingsagenda;
- de regering daarnaast ook voorstelt om een eigen bijdrage te gaan vragen voor jeugdzorg;

overwegende dat:

- het aantal jeugdigen dat hulp nodig heeft de afgelopen tijd juist alleen maar is toegenomen en versterkt door de coronacrisis;
- de zorgen omtrent de knelpunten in de jeugdzorg, zoals de lange wachtlijsten, grote personeelstekorten en extreme suïdecijfers, ook alleen maar groter worden;
- we absoluut geen risico's mogen nemen met deze kwetsbare jongeren;
- het dus nu overduidelijk niet de juiste tijd is voor bezuinigingen op de jeugdzorg en het invoeren van een eigen bijdrage;
- het voor de gemeente Rotterdam door deze vergaande bezuinigingen op deze manier niet mogelijk is om passende jeugdzorg te kunnen blijven bieden;

verzoekt het college;

- om samen met de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) een lobby te starten richting het rijk tegen de voorgenomen bezuinigingen vanuit de Hervormingsagenda en de eigen bijdrage voor jeugdzorg;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.C. Hoogwerf

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Smet.

De heer **SMET** (gl). Voorzitter, waar de landelijke politiek en de besluitvorming stagneert, sommigen zeggen misschien wel blokkeert of traineert, zullen we in Rotterdam, hier en in de regio spijkers met koppen moeten slaan en de handen ineenslaan om voor onze kinderen en onze jongeren de juiste hulp, begeleiding en zorg te kunnen bieden. Want ga er maar eens aan staan, als gemeenschappelijke regeling met vijftien verschillende gemeenten, met vijftien verschillende invalshoeken. Te midden van veel onzekerheid en onduidelijkheid, zowel beleidsmatig als financieel. Tegelijkertijd toch gevraagd worden om vooruit te denken en dus met een kadernota te komen. Voorzitter, hulde aan de verantwoordelijk wethouders die zich op dit onderwerp gesteund weten, waarschijnlijk door de voltallige raad, en zich duidelijk profileren en hard maken voor onze jeugd. Ten slotte voorzitter, de zienswijze zoals opgesteld door de commissie ZOCS, die we vandaag zullen bekrachtigen, ondersteun en onderstreep ik namens GroenLinks volledig.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dank u wel voorzitter. We hebben de kadernota uitgebreid besproken, ook met een technische sessie, zeer informatief. Daar waren we zeer content over. Het was ook nodig, omdat er heel veel onzekerheden zitten in die jeugdzorg en vooral op financieel gebied. Daarnaast hadden wij ook twee grote zorgen en dat is de sturing op overhead en de sturing op de administratieve lastendruk. Er is al heel lang een ambitie om overhead te verkleinen en om administratieve lastendruk te verkleinen. Maar eigenlijk hebben we niet een goed stuur om daar ook echt daadwerkelijk op te sturen. We hebben geen goede graadmeter aan de hand waarvan we die overhead goed kunnen meten en doelen kunnen stellen en daarop kunnen sturen. Net zo met de administratieve lastendruk. Wat we dus zien, is dat er al heel lang een ambitie is om ze te verkleinen, en dat ze in de praktijk eigenlijk nog steeds groeien. Daarom dien ik vandaag een motie in, 'Geef ons een stuur om te sturen'. Het is een onderzoek, ik weet hoe complex het is, om te kijken of we in ieder geval een goede graadmeter kunnen vinden voor die overhead en die administratieve lastendruk, zodat we wel kunnen gaan sturen. Die wil ik graag indienen. Meestal komt er dan een zilveren schaalte aan en dat gaat zo dadelijk denk ik wel gebeuren. Het doel van deze motie is dus om in de toekomst te kunnen monitoren. Alstublieft. Tot zover. Ik hoorde over de motie die in de commissie al is aangekondigd van Leefbaar Rotterdam, dus ik was erop voorbereid. Ik heb de tekst niet letterlijk gezien, maar de strekking zoals die in de commissie werd gezegd, kan ik van harte ondersteunen en vandaar ook mijn steun daarvoor.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Geef ons een stuur om te sturen

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de Kadernota 2023 van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond;

constaterende dat:

- de overhead en de administratieve lastendruk van zorgorganisaties de laatste jaren flink is toegenomen in onze regio;
- het kaderdocument spreekt van de ambitie om deze te beteugelen en/of te laten dalen;
- deze ambitie er al heel lang is maar de realiteit omgekeerd blijkt te zijn;
- er allerlei acties zijn opgezet om deze doelstelling te halen maar het effect van die maatregelen niet gemonitord wordt omdat de effecten moeilijk inzichtelijk te maken zijn;

overwegende dat:

- deze toename van overhead en lastendruk ervoor zorgt dat financiële middelen niet terechtkomen bij de directe hulpverlening;
- het daardoor kan bestaan dat stijging van zorgkosten en afname van beschikbare hulp hand in hand kunnen gaan;
- dataverzameling en overhead ook een doel dient om de kwaliteit van zorg te verbeteren en reductie daarvan dus niet het enige doel is, maar de sterke stijging in de afgelopen jaren vraagt om een sterkere sturing;
- alles uit de kast moet worden getrokken om de stijging van de zorgkosten te beteugelen, maar niet mag leiden tot verschraving van de uitvoering;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe er een graadmeter voor administratieve lastenverlichting en overhead kan worden ontwikkeld voor de uitvoering van de zorg. Zodat college en raad beschikken over een objectieve maatstaf om vast te stellen of de lastendruk en de overhead daadwerkelijk daalt in de zorg;
- deze graadmeter maximaal te laten aansluiten bij de bestaande registraties door aanbieders en het huidige berichtenverkeer, zodat het niet leidt tot meer overhead en administratieve lastendruk in de uitvoering;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en B.C. Zandberg

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Van Wifferen. Gaat over. Andere sprekers op dit agendapunt? Nee? Dan is het woord aan wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. We hadden een prima discussie in de commissie volgens mij. De GRJR voert een aantal taken voor u uit en daar ben ik de verbindingsofficier. Dat betekent dat ik dan zo'n zienswijze weer meeneem. Tenminste, u dient hem zelf in en ik ga zorgen binnen de GRJR dat er zo goed mogelijk gevolg aan wordt gegeven. Volgens mij zijn het goede inhoudelijke punten, maar u gaat er zelf over want u adresseert hem dadelijk. De motie Vonk, graadmeter over de lastendruk, dat had u gemist inderdaad in de zienswijze en volgens mij corrigeert u dat met deze motie. Die adresseert u wel aan mij maar met het verzoek om dat binnen de GRJR uit te gaan voeren. Volgens mij is dat ook een prima motie, want we willen volgens mij allemaal dat er zoveel mogelijk zorg aan zorg wordt besteed en niet aan overhead. We moeten dat wel slim doen, dat zo'n motie niet zelf extra overhead veroorzaakt, maar dat heeft u ook netjes verwoord in

de motie, dus die kan omarmen. Ik had de motie heel snel gelezen, 'Stop de bezuiniging op de jeugdzorg', want dat was ook wel echt een zorg die raadsbreed naar voren kwam in de commissievergadering, waar ik inderdaad ook al mijn nek voor heb uitgestoken binnen de G4, binnen de GRJR en binnen de Nederlandse gemeenten hebben we natuurlijk ook die resolutie aangenomen. Er staat ook nog een hervormingsagenda op het spel en dat zal allemaal niet vanzelf gaan en zeker niet met € 500 miljoen extra bezuiniging. Ik zie dit eigenlijk heel erg als steun in de rug om dit statement goed te maken. Mevrouw Hoogwerf dient hem in en ik heb net even appcontact gehad, want ik denk dat het zo mooi is als die bijvoorbeeld raadsbreed aangenomen kan worden. Ik denk ook dat er zeker een uitnodiging is van mevrouw Hoogwerf om hem alsnog misschien nog even langs de andere leden van de commissie te laten gaan.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Nou voorzitter, dat was inderdaad ook de bedoeling, dus dat is even een communicatiestoring geweest tussen mij en mijn lieve collega die het ook gewoon knetterdruk heeft. Maar ik denk dat dit signaal alleen gaat werken als we het met zijn allen doen. We hebben het ook in de commissie uitgebreid besproken, dus een hele open uitnodiging om vooral te steunen, 'Stop de bezuinigingen op de jeugdzorg'. Er komt een gewijzigde versie van de motie aan, kan ik vast aankondigen.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Nog even voor mevrouw Verkoelen, hij heet 'Stop de bezuinigingen op de jeugdzorg'. Ik heb hem net heel snel kunnen lezen en inhoudelijk is het volgens mij een perfecte motie. Ik zou hem inderdaad ook goed kunnen gebruiken in de lobby naar het rijk, dus ik zou hem van harte willen aanbevelen. Dat is volgens mij wat we over dit onderwerp, de kadernota, verder nog hoeven te zeggen vandaag. Dus voorzitter, aan u weer het woord.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder. Dat geeft geen aanleiding tot nadere beschouwingen denk ik. Ik denk ook niet dat dat nodig was want volgens mij was het allemaal helder. Dan eindigen we de beraadslaging op agendapunt 34. We slaan agendapunt 35 over want dat is vervallen.

36. *Vervolg pilots Volwassenensportfonds Rotterdam*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar agendapunt 36, het vervolg van de pilots Volwassenensportfonds Rotterdam. De eerste spreker is de heer Roskam. Dat gaat over. Dan de heer Yigit.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Welk agendapunt hebben we nu?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We zitten nu bij agendapunt 36.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Volwassenensportfonds.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Volwassenensportfonds.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ik was in de veronderstelling dat ik als indiener het eerste woord zou krijgen van dit initiatief. En als dat niet zo is had ik me willen aanmelden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). U staat wel op mijn sprekerslijstje maar niet als eerste.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Niet als eerste, oké, maar ik dacht dat een beetje de regel was. Het is mijn voorstel, vandaar dat ik opsta.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan geef ik u als eerste het woord. Gaat uw gang.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Dit is een van de weinige punten van orde die ik heb gemaakt de afgelopen vier jaar, maar het was wel een terechte volgens mij, als indiener van dit voorstel. Ik meende dat dat zo ging. Anyway, namens de Partij van de Arbeid willen wij in elk geval de wethouder danken. Ik kan het zo rechtstreeks doen want u zit op precies anderhalve meter van me af volgens mij. U zit hier vlakbij. Via de voorzitter, dank u wel voor uw inzet. We hebben het gelezen. We hebben de pilot van het begin af aan gevolgd. U hebt er goed achteraan gezeten. Wat natuurlijk wel vervelend is geweest, is de twee jaar die wij nu in deze pandemie zitten, wat zeker ook zijn weerslag heeft op hoe deze pilot heeft plaatsgevonden en uiteindelijk natuurlijk ook de resultaten. Maar niettemin zijn er ook resultaten geboekt en dat nodigt u in elk geval uit om te zeggen: nou goed, we gaan deze pilot voortzetten. U wilde daarvoor graag van ons in elk geval of hoe dan ook een mooi afgekaderde doelgroep terugkrijgen. Ik denk dat we een goede commissie gevoerd hebben met zijn allen en dat u uiteindelijk straks wel een mooie doelgroep gaat formuleren. Het zijn mooie resultaten maar we zijn er niet, dus wat ons betreft als de pilot wordt voortgezet komen daar weer resultaten uit en dan kunnen we weer voortgaan. Dus wat dat betreft goed dat het gecontinueerd wordt. Wat mij is opgevallen, is dat de commissie eigenlijk heel breed inziet hoe belangrijk dit Volwassenensportfonds is. Want toen ik het plan indiende, werd het niet heel erg breed en goed ontvangen. Uiteindelijk wel fijn dat het werd geaccepteerd als initiatief. Maar wat ik wel heb gemerkt is dat tijdens de commissie eigenlijk alle neuzen van alle raadsleden ineens wat mij betreft de goede kant op gingen staan. En dat er moties werden ingediend die wij ook van harte gaan ondersteunen. Ik heb zelf geen motie ingediend want ik vind het belangrijk dat ik zie dat andere raadsleden van andere partijen mee komen sturen en die ondersteunen we dus allemaal. Het plan, door de PvdA ingediend, gedragen door alle partijen op dit moment. We kijken dus ook uit naar een volgende periode, dat is binnenkort al natuurlijk, en hopen dan ook dat alle partijen dit Volwassenensportfonds op het netvlies hebben en rechtsom of liever linksom uiteindelijk via de onderhandelingen in een nieuw akkoord terecht komen. Voorzitter, tot zover. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Balwantsingh. Dan ga ik terug op mijn lijstje. Nog steeds geen bijdrage mijnheer Roskam? Nu wel. Gaat uw gang.

De heer **ROSKAM** (lr). Goed, hartelijk dank mijnheer de voorzitter. Voor ons ligt ook de verordening het AOW- en jeugdtegoed. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Het volgende punt? Ik dacht dat we daar nu al waren, dat deze klaar was.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We zijn nog steeds bij het Volwassenensportfonds Rotterdam.

De heer **ROSKAM** (lr). Daar heb ik verder niets op aan te merken.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Daar heeft u niets op aan te merken. Ik heb de heer Yigit op mijn lijstje staan maar die zie ik niet. De heer Segers-Hoogendoorn dan.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda). Dank voorzitter. En ik kan de spreektijd van de heer Yigit anders gewoon gebruiken, als we toch maar een beetje onder elkaar zijn. Voorzitter, het Volwassenensportfonds, daarover heeft mijn collega Alex Hallema in de commissie een vlammend betoog gehouden en ook gezegd dat we met een motie komen.

Dan is aan mij iedere keer de edele taak om die motie te brengen, maar eigenlijk zou ik het liefst gewoon hebben dat hij het deed, want hij kan het beter verwoorden dan ik. Maar ik zal toch mijn best doen. Er zijn een aantal mensen met een smalle beurs die toch alsnog niet in aanmerking komen voor dat sportfonds en toch is dat ook een groep die we niet mogen vergeten. Dus deze motie roept op om te onderzoeken op welke wijze gratis buitensporten en de mogelijkheden daarvoor in onze stad het best onder de aandacht van alle Rotterdammers gebracht kunnen worden en met name die mensen die nu een financiële drempel ervaren om aan sportbeoefening te doen, maar niet in aanmerking komen voor dat sportfonds en daarnaast ten slotte buitensportgroepen en initiatieven te stimuleren en waar mogelijk te faciliteren. Ik hoop erg dat die motie omarmd wordt maar in ieder geval is hij al breed ondersteund, want we dienen hem in samen met GroenLinks, ChristenUnie-SGP en de VVD. Dank.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Waarom binnen als het buiten kan?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van agendapunt 36: 'Vervolg pilots Volwassenensportfonds Rotterdam';

constaterende dat:

- er sprake is van een groep Rotterdammers die een financiële drempel ervaart die hen ervan weerhoudt om te gaan sporten;
- een groot deel van deze Rotterdammers niet in aanmerking komt voor het huidige Volwassenensportfonds;

overwegende dat:

- sport een essentiële rol speelt in het behouden van een goede gezondheid;
- elke Rotterdammer recht heeft op een goede gezondheid;
- er in Rotterdam sprake is van veel (gratis) buitensportmogelijkheden (denk aan sportfaciliteiten en toestellen in parken, buitensportgroepen, wandelgroepen etc.);
- samen buiten sporten ook positieve effecten heeft op de sociale omgeving van de buitensporter;
- er ruimte bestaat om de Rotterdamse buitensportmogelijkheden meer onder de aandacht te brengen van Rotterdammers;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke wijze (gratis) buiten sporten en de mogelijkheden daarvoor in onze stad het beste onder de aandacht van Rotterdammers gebracht kan worden;
- buitensport te stimuleren onder Rotterdammers, met nadruk op de doelgroep die een financiële drempel ervaart maar niet in aanmerking komt voor het Volwassenensportfonds;
- buitensport- groepen en initiatieven te stimuleren en waar mogelijk te faciliteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.L.P.R. Roest, T.J. Vonk en T.B. Versnel

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Andere sprekers? De heer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Ja dank u wel. Ik wil mij ook namens de VVD inderdaad achter de grote meerderheid van sportminnende raadsleden scharen. Ik heb deze week mijn best gedaan om iets anders te kunnen bedenken dat zo ongelooflijk veel voordelen voor de mens heeft en eigenlijk zo ongelooflijk veel goeds oplevert als beweging en het is me niet gelukt. Het is goed voor je zelfvertrouwen, het is goed voor je mentale gezondheid, het is goed voor je humeur, het is goed voor de verlenging van je levensduur, het geeft een heerlijke kick als je lekker hebt gesport. Er is eigenlijk bijna niets anders te bedenken dat juist ook mensen in een kwetsbare positie eigenlijk zo goed op gang zou kunnen gaan helpen als meer in beweging komen of in beweging blijven. Dus het is goed dat er een voorziening is voor mensen die zonder een klein beetje hulp zouden moeten stoppen met sporten. Maar het is nog beter als we heel veel meer Rotterdammers in beweging krijgen en laten gebruikmaken van die fantastische voorzieningen die er zijn, die niets kosten. Ik weet toevallig dat als de voorzitter en ik sporten, kost dat ons geen euro, want we doen dat allebei graag in de buitenlucht. Ik maak zelf ook graag dan gebruik van publieke voorzieningen die er zijn en dat moet beter bekend worden. Want en daarmee rond ik dan mijn bijdrage aan deze gemeenteraad af, al die voordelen gun je elk van die prachtige 645.000 Rotterdammers wel. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Versnel. Helaas moet ik mededelen dat al die leuke banden van mij van de afgelopen maanden toch echt geld kosten, maar dat terzijde. De heer Smet.

De heer **SMET** (gl). Dank u voorzitter. Ook de GroenLinksfractie is content met deze relatief kleinschalige pilot, zeker ondanks de coronatijd. Wij zijn ook content met de plannen om het voort te zetten. Nog wel op zoek naar een concrete invulling daarvan, maar in de commissie heeft de wethouder daarover prachtige toezeggingen gedaan en we zijn erg benieuwd naar de uitkomsten daarvan. Daarnaast ondersteunen we van harte de motie die zojuist is ingediend door de heer Segers-Hoogendoorn, of eigenlijk natuurlijk de heer Hallema, om het beter bekendmaken van het buitensporten. En wat onze fractie opviel, is dat in de evaluatie is gebleken dat juist de begeleiding bij het sporten heel veel heeft bijgedragen aan de sportbeleving van veel Rotterdammers. Het zou goed zijn om bij de uitvoering van die moties daar voornamelijk aandacht aan te schenken. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Andere sprekers nog? Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, deze pilot vond D66 ook een mooie. Op voorhand waren we wel een beetje kritisch omdat we dachten: leidt dat niet tot weer een grotere armoedeval enzovoort, maar juist die uitvoering ook onder mensen met een beperking, die dus echt moeite hebben om een goede sportplek te vinden, en hoe blij en tevreden zij waren met deze pilot, dat vond ik echt een eyeopener. Ik denk dat we daar ook echt mee verder moeten gaan. Want ik denk dat die armoedeval daar minder speelt en ik denk dat we veel kunnen betekenen om juist deze mensen sport, en het liefst een beetje gezelligheid erbij, kunnen brengen om echt de kwaliteit van leven te vergroten. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Anderen nog? Wethouder Grauss dan.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Dank u voorzitter. Het is altijd mooi om dit soort initiatiefvoorstellen te krijgen en in goed overleg met de heer Balwantsingh te kijken hoe we het kunnen oppakken en zeker in een lastige periode van corona die we hebben gehad. Dan is het antwoord niet: we gaan het niet doen, maar wel: we gaan het doen op de manier zoals het kan. Er is altijd mooi geschakeld, een goede commissiebehandeling geweest. Dank allen

daarvoor. En vervolgens voorzitter, ik heb veel beperkingen. De voorzitter zei het toen ook: in der Beschränkung zeigt sich der Meister. Ik ben slechts de armoedewethouder die over dit soort dingen gaat, maar als u het hebt over buitensporten et cetera, maar ik heb een hulplijn, en die heet mevrouw wethouder Eskes, en zij zegt: doen. Dus met de motie 'Waarom binnen als het buiten kan?' gaan we via socialmarketingonderzoek kijken welk deel van deze doelgroep onvoldoende bereikt wordt en wat hen echt beweegt zowel letterlijk als figuurlijk, om buiten meer te gaan sporten en bewegen. Dus namens wethouder Eskes kan ik zeggen: wij omarmen deze motie. Wij hebben altijd heel mooie commissievergaderingen, dus de heer Versnel daagt me bijna uit om te zeggen: wat is er nog anders dan in beweging, toen dacht ik: de trits geloof, hoop en liefde, maar misschien is dat een moment om op een andere gelegenheid met iets anders in de hand daar eens verder over te praten. Maar dank dat u elke keer met elkaar kijkt wie het echt nodig hebben in deze stad en zoekt naar manieren om daar een stap vooruit te maken. Dank u daarvoor.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder. Daarmee hebben we de beraadslaging op dit punt gehad.

37. Het voorstel tot vaststelling van de Verordening AOW- en Jeugdtogoed 2022

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar agendapunt 37, het voorstel tot vaststelling van de Verordening AOW- en Jeugdtogoed 2022. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, dit is mijn laatste agendapunt. Ik heb me vandaag netjes gedragen. Ik hoop dat u me nu een beetje respijt geeft, want AOW is voor ons wel heel belangrijk. Een beschaafd land respecteert en belooft haar ouderen. Een coronacrisis, een zorgcrisis, een wooncrisis, een energiecrisis, een financiële crisis. In deze tijd betekent het woord crisis onmiddellijk dat ouderen weer gebrandmerkt worden. De schuld van elke crisis wordt op dit moment in de schoenen van de ouderen geschoven. Waar is de tijd gebleven dat ouderen, gewoon omdat ze oud zijn, alle respect verdienen? Hoe komt het toch dat er geen enkel begrip meer is voor het ouder worden en het ouder zijn? Waarom wordt er niet naar de oudere generaties gekeken als naar mensen die al vanwege het bereiken van de oudere leeftijd hun sporen in het leven verdiend hebben? We leven in een tijd waarin bejaarden niet meer bestaan, maar waarin ouderen er blijkbaar wel voor uitgescholden kunnen worden. Deze teloorgang, het worden uitgesloten als ouderen is al een tiental jaren aan de gang. Met de al twee jaar durende coronacrisis is het zichtbaar aan de oppervlakte gekomen. Met het stigmatiseren van ouderen als dor hout, is het wegzetten van ouderen als overbodig een feit geworden. Het heeft natuurlijk alles van doen met deze neoliberale maatschappij waar we al lang in leven. Het was niet toevallig dat juist neoliberale opiniemakers als Zwagerman en Kelder het beeld van dor hout de media in slingerden. In deze x-maatschappij worden ouderen afgeschreven als een te zware kostenpost en daarmee worden ouderen een ongewenst sluitstuk van onze samenleving. Zo wordt door voorgaande kabinetten steeds weer aan de AOW getornd. Het basisinkomen waar elke oudere na dertig, veertig of soms zelfs wel vijftig jaar arbeid recht op heeft en dit ook verdient. Eerst bedachten onze bestuurders dat het verhogen van de AOW-leeftijd veel geld zou opleveren. Onder het mom dat die ouderen zo ontzettend hard nodig waren in het arbeidsproces werd de AOW-leeftijd minimaal twee jaar hoger. Voor onze kinderen gaat dat betekenen dat ze wel vijf jaar langer zullen moeten gaan werken. Een onvoorstelbare drogreden die wel als Gods woord in een ouderling ging bij de PvdA, die samen met de VVD dit door het CDA bedachte plan uitvoerde. Voor de arbeiderspartij was arbeid adelt belangrijker dan de vermoeide oudere werknemer die graag op 65-jarige leeftijd van zijn oude dag wilde gaan genieten. Maar het aantal ouderen groeit harder dan de kosten dalen door deze maatregel, dus zijn er nog ingrijpendere maatregelen nodig. In het nieuwe

neoliberale regeerakkoord tussen VVD, D66, CDA en ChristenUnie staat nu ook dat het minimumloon ontkoppeld gaat worden van de AOW. Dat is vast en zeker niet gedaan om het AOW-inkomen gegarandeerd en stabiel te houden. En waar het minimumloon eindelijk na ook jaren stil te hebben gestaan, nu verhoogd gaat worden, gebeurt dat zeker niet met de AOW. Voorzitter, de kranten staan er vol van. De hele Tweede Kamer op het kabinet na is duidelijk. De AOW van ouderen ontkoppelen van het minimumloon is pure discriminatie van ouderen. Het is dermate ernstig dat vele politieke partijen op landelijk niveau ertegen in verzet zijn. Dat alleen doet 50PLUS Rotterdam natuurlijk ontzettend goed. Er is natuurlijk maar één ouderenpartij en dat is 50PLUS, maar de steun te voelen van vele partijen die er achter zijn gekomen dat ze de ouderen tekortdoen, is hartverwarmend. Dit maakt dat 50PLUS Rotterdam tot de conclusie komt dat zolang er geen meerderheid te vinden is op landelijk niveau om de ouderen niet in de armoede te laten storten, we op gemeentelijk niveau de dure plicht hebben om in te grijpen. Laten wij ervoor zorgen dat onze ouderen niet in de kou komen te staan. Laten wij ervoor zorgen dat onze ouderen de fatsoenlijke oude dag krijgen die ze verdienen. Laten we het AOW-tegoed ophogen. 50PLUS Rotterdam heeft daarom een tweetal amendementen om dat te realiseren. Eentje waar 50PLUS het lage inkomen wil verhogen naar 130% van het wettelijk sociaal minimum voor ouders van kinderen en AOW-gerechtigden. En één amendement, 'Een rug voor een kromme rug'. Een rug, dat is nog uit mijn tijd, 1000 gulden, waar 50PLUS Rotterdam het AOW-tegoed eigenlijk naar € 1000,00 wil ophogen per huishouden. Verder voorzitter, moet het 50PLUS Rotterdam van het hart dat de gemeente wel erg betuttelend omgaat met haar ouderen. Onze ouderen kunnen niet zomaar zelf beschikken over het AOW-tegoed. Men krijgt het indirect via de Rotterdampas tot zijn beschikking. Het is werkelijk niet nodig om ouderen die in aanmerking komen voor een AOW-tegoed onder bewind te stellen. Het is paternalistisch en bevoogdend. Desalniettemin snapt 50PLUS Rotterdam ook dat er ouderen zijn die dermate in de schulden zitten dat ze geen geld direct op hun rekening gestort moeten krijgen omdat het geld dan gelijk naar al die boetes en dure schuldregelaars verdwijnt. Vandaar dat 50PLUS het aan de ouderen zelf overlaat hoe ze hun AOW-tegoed van € 1000,00 per jaar willen ontvangen. Of direct op de eigen rekening of via de Rotterdampas. Tot zover voorzitter, met dank.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie en amendementen ingediend.

Motie 1. Stop met betutteling en stort AOW-tegoed op de rekening!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van het voorstel van de Verordening AOW- en Jeugdtegoed 2022;

constaterende dat:

- veel Rotterdamse ouderen juichen, gelet op hun lage AOW-inkomsten en meestal zeer bescheiden pensioentje, het krijgen van een AOW-tegoed van harte toe;
- veel Rotterdamse ouderen met een zeer klein pensioen en een nog geringer AOW juist financiële steun nodig hebben bij de grotere uitgaven zoals koelkast, wasmachine en dergelijke;
- het storten van het AOW-tegoed op de Rotterdampas grote beperkingen van bestedingsmogelijkheden met zich meebrengt en een eenzijdigheid aan producten kent;

overwegende dat:

- Rotterdamse ouderen die in aanmerking komen voor een AOW-tegoed niet onder bewind gesteld hoeven te worden bij de besteding van dit AOW-tegoed;

- bij de start van het invoeren van het AOW-tegoed Rotterdamse ouderen die voor een AOW-tegoed in aanmerking kwamen vele jaren deze financiële bijdrage op hun rekening bijgeschreven kregen;
- het nogal paternalistisch en bevoogdend is dat sinds enkele jaren het AOW-tegoed alleen nog via de Rotterdampas verstrekt wordt;
- de mogelijkheden, gebruiksvoorwerpen en de aangesloten winkelbedrijven van de Rotterdampas veel te beperkt zijn voor de wensen die Rotterdamse ouderen, die in aanmerking komen voor een AOW-tegoed, hebben;

draagt het college op:

- het AOW-tegoed van de Rotterdamse ouderen die daarvoor in aanmerking komen de keuze te laten om te bepalen of zij het via overboeken op de eigen rekening of via de Rotterdampas het geld ter beschikking gesteld willen hebben;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en A. van Zevenbergen

Amendement A. Een rug voor een kromme rug!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 03 februari 2022 ter bespreking van 'Het voorstel 'Vaststelling Verordening AOW- en Jeugdtegoed Rotterdam 2022';

besluit:

het ontwerpbesluit:

Artikel 6 Hoogte tegoed

1. Het AOW-tegoed bedraagt € 450,00 per huishouden, bedoeld in artikel 3, derde lid, van de Participatiewet.
2. Het jeugdtegoed bedraagt:
 - a. € 275,00 per kind;
 - b. € 500,00 per jongere.;

als volgt te wijzigen:

Artikel 6 Hoogte tegoed

1. Het AOW-tegoed bedraagt € 1000,00 per huishouden, bedoeld in artikel 3, derde lid, van de Participatiewet.
2. Het jeugdtegoed bedraagt:
 - a. € 275,00 per kind;
 - b. € 500,00 per jongere.;

aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 03 februari 2022."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en A. van Zevenbergen

Toelichting:

Artikel 6. Hoogte tegoed

Ouderen die in aanmerking komen voor een AOW-tegoed ontvangen een verhoogd AOW-tegoed van € 1.000,00 omdat op landelijk niveau de AOW ontkoppeld wordt van het minimumloon en daarmee de AOW-gerechtigden tekortgedaan worden. De gemeente Rotterdam neemt haar verantwoordelijkheid voor de ouderen en compenseert zolang deze weeffout op landelijk niveau (Tweede Kamer en/of Eerste Kamer) niet hersteld wordt.

Amendement B. Iedereen tot 130% van het toepasselijk wettelijk sociaal minimum doet mee!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 03 februari 2022 ter bespreking van 'Het voorstel 'Vaststelling Verordening AOW- en Jeugdtegoed Rotterdam 2022';

besluit:

het ontwerpbesluit:

Artikel 1 Definities In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- laag inkomen: inkomen van ten hoogste 110% van het wettelijk sociaal minimum voor ouders van kinderen en voor AOW-gerechtigden en inkomen van ten hoogste 130% van het wettelijk sociaal minimum voor ouders van jongeren, in ten minste de maand van de aanvraag van het tegoed en uiterlijk de derde maand voorafgaand aan de maand van de aanvraag, waarbij als wettelijk sociaal minimum wordt uitgegaan van: a. voor gehuwden: 100% van de bijstandsnorm voor gehuwden; b. voor alleenstaanden: 70% van de bijstandsnorm voor gehuwden; c. voor alleenstaande ouders: 70% van de bijstandsnorm voor gehuwden, plus de 'kop' voor alleenstaande ouders, de zogenaamde alo-kop;

als volgt te wijzigen:

Artikel 1 Definities In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- laag inkomen: inkomen van ten hoogste 130% van het wettelijk sociaal minimum voor ouders van kinderen en voor AOW-gerechtigden en inkomen van ten hoogste 130% van het wettelijk sociaal minimum voor ouders van jongeren, in tenminste de maand van de aanvraag en uiterlijk de derde maand voorafgaand aan de maand van de aanvraag, waarbij als wettelijk sociaal minimum wordt uitgegaan van:
 - a. voor gehuwden: 100% van de bijstandsnorm voor gehuwden;
 - b. voor alleenstaanden: 70% van de bijstandsnorm voor gehuwden;
 - c. voor alleenstaande ouders: 70% van de bijstandsnorm voor gehuwden, plus de 'kop' voor alleenstaande ouders, de zogenaamde alo-kop;

aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 03 februari 2022."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en A. van Zevenbergen

Toelichting:

Artikel 1 Definities

- Laag inkomen

Om voor een tegoed in aanmerking te kunnen komen, mag het (netto) inkomen in tenminste de maand van de aanvraag en uiterlijk de derde maand voorafgaand aan de maand van de aanvraag niet hoger zijn dan 130% van het toepasselijk wettelijk sociaal minimum en is daarmee aan de bovenkant begrensd.

De motie en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Verkoelen. Daarmee is uw tijd ruimschoots op. De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr). Check, beter te vroeg dan te laat. Goed, de verordening AOW-tegoed die voorligt. Er is natuurlijk veel te doen over ouderen en de AOW. De regering liet de koppeling met de loonontwikkeling los in toch ongekennde tijden van inflatie. Keuzes hè.

Zoals eerder gezegd door mijn collega Van Elck, we moeten ouderen waarderen en niet schofferen. Wat me opviel in het stuk is dat jongeren worden behandeld als individu en AOW'ers als huishouden. Een mooi voorbeeld van hoe het college de ouderen niet als individu ziet. De veelbesproken menselijke maat is dus nog ver te zoeken. Natuurlijk, mijn voorstel gaat geld kosten, maar dat doen zoveel zaken zoals bijvoorbeeld het Perspectieffonds. Maar problemen zijn er om opgelost te worden en als wij in deze stad in staat zijn om een monumentale brug te ontmantelen om er een groot bootje door te laten varen, dan moet dit toch ook lukken. Keuzes maken hoort bij ons werk en ik kies voor ouderen. Daarom dien ik het volgende amendement in, om het AOW-tegoed toe te kennen op basis van de persoonlijke situatie en dit conform de landelijke verdeelsleutel, dus per persoon en niet per huishouden, gewoon de menselijke maat. Ook voor onze ouderen. En dan nu het zilveren schaalje, hartelijk dank.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Roskam heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement C. Gewoon voor onze ouderen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari ter bespreking van 'Het voorstel 'Vaststelling Verordening AOW- en Jeugdtegoed Rotterdam 2022;

besluit:

het ontwerpbesluit:

Artikel 6 Hoogte tegoed

1. Het AOW-tegoed bedraagt € 450,00 per huishouden, bedoeld in artikel 3, derde lid, van de Participatiewet.;

als volgt te wijzigen:

Artikel 6 Hoogte tegoed

1. Bij alleenstaande AOW'ers bedraagt het AOW-tegoed € 450,00 per huishouden bedoeld in artikel 3, derde lid, van de Participatiewet. Voor samenwonende AOW'ers bedraagt het AOW-tegoed € 320,00 per AOW'er in het huishouden zoals bedoeld in artikel 3, derde lid, van de Participatiewet."

w.g. T. Roskam

Toelichting:

Op landelijk niveau wordt de AOW ontkoppeld van het minimumloon. In tijden van inflatie zal dit een negatief effect hebben op de koopkracht van ouderen.

Rotterdam kent een regeling omtrent het AOW-tegoed. Volgens de monitor lage inkomens is het bereik hiervan al meerdere jaren rond de 60%, dit jaar is de uitputting slechts 74%.

In tegenstelling tot het Kindtegoed is de AOW-regeling in Rotterdam per huishouden en niet per persoon. Dit doet geen recht aan de situatie van AOW'ers derhalve het voorstel om het AOW-tegoed per AOW'er toe te kennen in plaats van per huishouden. De toekenning plaats te laten vinden conform de landelijke verdeelsleutel, 70% alleenstaand en 50% samenwonend.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Ja voorzitter, dank u wel. Alles wordt duurder in ons land, de elektriciteitsrekening, de benzineprijzen, de boodschappen, noem het maar op. Onze burgers hebben te maken met een enorme inflatie en voorzitter, voor de mensen die een heel kleine portemonnee hebben, hebben wij het AOW- en jeugdtegoed. Kinderen en ouderen krijgen jaarlijks een paar honderd euro om mee te kunnen doen om in hun basisbehoeften te kunnen voorzien. Nu is het zo dat het geldbedrag hetzelfde blijft ondanks dat de prijzen stijgen. Daarom heb ik één motie die ik vandaag wil indienen met het verzoek om ook een inflatiecorrectie toe te passen op het AOW- en jeugdtegoed. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Yigit heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Armoede kent geen inflatie!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022, ter bespreking van agendapunt 37. Het voorstel tot vaststelling van de Verordening AOW- en Jeugdtegoed 2022;

constaterende dat:

- de inflatie in januari 7,6% meer was vergeleken met dezelfde maand vorig jaar;
- Nederland dergelijke cijfers niet meer mee heeft gemaakt sinds begin jaren tachtig;
- basisvoorzieningen om te kunnen participeren in de samenleving door de inflatie veel duurder zijn geworden;

van mening dat:

- er een inflatiecorrectie toegepast moet worden op de hoogte van het AOW- en Jeugdtegoed;

verzoekt het college:

- om een inflatiecorrectie toe te passen op de huidige hoogte van het AOW- en Jeugdtegoed om basisvoorzieningen betaalbaar te houden voor Rotterdammers om te participeren aan de samenleving;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Yigit

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Andere sprekers nog op dit agendapunt? Mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ja voorzitter dank u wel. Ik kan het toch niet nalaten om iets te zeggen over de verkiezingsspeech van mevrouw Verkoelen, zo zal ik het maar noemen, want dat was het eigenlijk meer dan iets anders volgens mij. Ik heb het eerste deel vanuit de kolfruimte meegeluisterd, dus ik heb wel uw hele speech gehoord. Voorzitter, het klinkt heel sympathiek om het AOW-tegoed cash uit te betalen. Het liefst zouden wij als GroenLinks dat ook doen. Maar we weten dat we nu eenmaal tegen landelijke regels aanlopen op dit vlak, waarbij de Belastingdienst het dan als inkomen gaat zien. Dat betekent dat er naheffingen komen en we weten allemaal wat voor ellende ervan kan komen. Dat wil ik onze Rotterdamse ouderen niet aandoen, dus ik zou u toch willen oproepen: wacht daar in ieder geval mee tot we het landelijk op een goede manier geregeld hebben voordat we dit soort

voorstellen hier gaan doordraven, want anders brengen we mensen gewoon in de problemen. Voorzitter, dan het compenseren van het AOW-gat dat landelijk nu slaat. Dat klinkt ook heel sympathiek. Maar voorzitter, daar ben ik ook geen voorstander van, want als wij hier in Rotterdam alle gaten die landelijk laat vallen, maar blijven dichtlopen, dan heeft landelijk ook nooit een reden om te zien: goh, er is echt een probleem, we moeten nu aan de bak. Ik zeg niet dat we ze in de kou moeten laten zitten, maar ik zeg wel dat dit probleem op de landelijke tafel moet opgelost worden en niet hier in Rotterdam, want we hebben al enorme tekorten op de zorg, op de jeugdhulp, op de inburgering, nog veel meer dossiers waar we elke keer weer te weinig geld krijgen van het rijk. Dat is een gigantisch probleem. We zien ook dat in het regeerakkoord nog allerlei extra kortingen zijn ingeboekt. Dat kunnen wij niet blijven compenseren in Rotterdam, want dan raken we zelf aan de bedelstaf. Dan wil ik als laatste nog een compliment maken aan de wethouder. Heel fijn dat hij wederom heeft mogelijk gemaakt dat het mogelijk is voor de mensen die het door de coronacrisis niet is gelukt om hun tegoed het afgelopen jaar uit te geven, dat mee te nemen naar het komend jaar. Daar zijn we heel blij mee. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Roest. Mevrouw Verkoelen, ik sta u één korte zin toe.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Eén korte zin. Nou mevrouw Roest, ik doe vele malen betere zaken met haar collega in de Tweede Kamer, dat is me duidelijk. Mevrouw Roest heeft niet veel op met de ouderen, dat is me ook duidelijk.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar wethouder Grauss.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Dank u voorzitter. Allereerst het laatste punt van mevrouw Roest. Dank aan u voor de speedprocedure rond het niet-gebruikte budget voor AOW- en jeugdtegoed van 2021. Dat is een hamerstuk geweest, vandaag hamerstuk agendapunt 14. Ik heb altijd het idee dat de grote onderwerpen hamerstukken zijn. Toen we ernaar keken hoeveel er nog over was, heb ik gezegd dat het toen € 2,5 miljoen was. € 2,5 miljoen, en dat waren vooral de spaarzame ouderen die het budget van het AOW-tegoed nog niet hadden opgemaakt. Dat heeft u vanochtend met een hamerslag gedaan en we hebben het heel snel langs de commissie kunnen doen, dus dank daarvoor. Er zijn gewoon heel veel mensen die daar buitengewoon blij mee zijn. Nu zijn de winkels weer open. Toen we het erover hadden wisten we dat niet zeker en de toekomst blijft onzeker. Dus mooi. We gaan even naar de opmerkingen en de vragen die gesteld zijn. Voorzitter, ik heb drie amendementen en twee moties. Laat ik die gewoon pakken en dan komt vanzelf het verhaal wel naar voren. Het amendement 'Iedereen tot 130% van het toepasselijk wettelijk sociaal minimum doet mee' van 50PLUS en de SP. Met het idee, we hebben kinderen van 4 tot 12 en de AOW'ers, die zitten op 110% en de jeugd zat op 130%. Dat klopt. Waarom? We hadden met elkaar gekeken naar de Minima-effectrapportage van het Nibud. Wat betekent het in deze stad, welke groepen zijn kwetsbaar en welke niet? Ik weet nog wel toen ik begon, toen hadden we de eerste Minima-effectrapportage en daar zaten zulke rode getallen in. Soms ook dat de armoedeval optrad. Iemand groeide en uiteindelijk hield hij netto minder over. Daar hebben we met elkaar gekeken, chirurgisch, wat kunnen we daaraan doen? Want volgens mij was dat een motie van VVD en D66 om te zeggen: waar doet het echt pijn? Dat is bij ouders met twee of meer pubers, dus die 12- tot 17-jarigen. Die gezinnen schreven echt rode cijfers, zwaar rode cijfers. Daarvan heeft u gezegd, laten we dat opkrikken van 110% naar 130%, een chirurgische ingreep, waardoor die ook weer groen schrijft. Het voorstel dat hier staat, zegt: doe dat voor iedereen. Ik zou zeggen: zorg dat u weet en blijft weten welke groepen het meest kwetsbaar zijn, waar de klappen het hardst zijn, en zet daar je geld op in. Overigens, en als we dit zouden doen, dus die Nibud Minima-effectrapportage die we toen

hadden, zat juist bij het AOW-tegoed, ik citeer maar even: een positief maandelijks saldo kennen de AWO'ers tussen de € 253,00 en € 320,00. Dus als u moet kiezen, doe dat dan op alle informatie die beschikbaar is en dan is dit niet een logische keuze. Overigens, als u wel zo'n keuze wilt maken, alles kan, maar ik zou zeggen: een amendement is niet alleen een wijziging in een besluit, maar een amendement is ook een dekking en ik zie hier geen structurele dekking. Dat gaat niet om tonnen voorzitter, dus vanwege die redenen kan ik niet anders dan het ontraden. Tegelijkertijd krijg ik ook dagelijks signalen binnen van ouderen, van moeders met kinderen, over alle terreinen. Ik heb deze week nog met vijf toeslagenouders drie uur aan tafel gezeten, dus ga mij niet de ellende die er in de stad is vertellen. Dat voel ik tot in mijn tenen. Maar ik zou u altijd adviseren om chirurgische ingrepen te doen waar de nood het hoogst is op basis van cijfers en analyses. Daarom ontraad ik dit amendement. Dan hebben we het amendement 'Een rug voor een kromme rug', verhoog het AOW-tegoed van € 450,00 naar € 1.000,00. De belangrijkste argumentatie is eigenlijk wat er gebeurt op landelijk niveau. Volgens mij zouden we het daar nog heel snel met elkaar eens kunnen zijn, alleen mag armoedebeleid geen inkomensbeleid zijn. Inkomensbeleid is een bevoegdheid van de landelijke overheid. Wat wij mogen doen, is de schrijnende effecten van armoede verzachten. Daar hebben we ook een motie voor gehad, volgens mij van D66, 'Participeren kun je leren'. Laten we kijken hoe breed mogelijk we de definitie van de effecten van armoede te verzachten kunnen bekijken. Maar dit kan niet. Dus inkomensbeleid ligt daar, en ook hiervoor geldt: dit kost minimaal € 6 miljoen extra per jaar. Dus als u dit soort dingen doet, doe het dan alstublieft op basis van een goede analyse welke groepen in de knel zijn, het meest in de knel zijn en kom met een onderbouwing. Ik kan niet anders dan dit amendement ontraden, maar ik voel tot in mijn tenen de pijn van de mensen die de nood hebben.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Verkoelen heel kort.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja, ik heb een punt van orde. Wat mij uitermate stoort in de beantwoording van de wethouder, is dat hij met een heel ambtenarenapparaat tegen een raadslid van een eenpitter gaat zeggen: komt u met een onderbouwing. U kunt ook zeggen: ik ga het onderbouwen voor u. Ik ga het voor u onderbouwen mevrouw Verkoelen. Dit is geen inkomenspolitiek. Waarom mag het € 450,00 zijn en niet € 1.000,00? Dus ik vind het wat kort door de bocht om op die manier het antwoord te geven. Echt waar. Ik vind het gewoon echt afschuiven. Een onderbouwing, dat kan echt niet. Je kunt dat als wethouder niet tegen een raadslid zeggen. Je kunt als wethouder wel zeggen: ik kan dat mijn ambtenaren laten onderbouwen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Helaas werkt dat zo niet mevrouw Verkoelen. Politiek is keuzes maken. Ook raadsleden moeten keuzes maken waar ze hun tijd in steken. Zo werkt het helaas. En verder was het geen punt van orde. Wethouder, gaat u verder.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Dank u voorzitter. Ik dacht dat ik u probeerde te dienen met onder andere Minima-effectrapportage, lage inkomensmonitor et cetera, om u in staat te stellen de keuzes te maken en welke keuzes u maakt dat is natuurlijk echt aan de raad. Daarom vond ik die van dat jeugdtegoed, van 12 tot 17 jaar, want daar zat echt de grootste pijn toen, ik probeer u altijd te bedienen op analyses. In de commissie proberen we elkaar altijd te verkennen, dus deze vraag heb ik niet in de commissie gehoord, dus hebben we niet met elkaar besproken. Dan de motie 'Stop met betutteling'. Stort het AOW-tegoed op de rekening. Mevrouw Roest zei het net al heel erg duidelijk. Wij mogen geen inkomensbeleid doen. Daar kunnen we alles van vinden, maar zo is het in dit land geregeld. We mogen wel de chronische effecten van armoede verzachten en daarom die participatiekant en dat proberen we zo maximaal mogelijk. Als we wel geld geven, dan kan

dat niet, maar we kunnen het wel op de Rotterdampas doen en aan die winkels koppelen. Dat is de route die we hebben en ik begrijp als er ergens een club is die oud en wijs genoeg is om zelf te bepalen hoe ze ermee om moeten gaan, dan zijn het de ouderen. Vandaar ook hun spaarzaamheid et cetera, maar ik mag dit niet uitvoeren. Als u deze motie aanneemt, dan ga ik tegen de wet in. En overigens is het ook heel gevaarlijk. Want als wij geld op een rekening van iemand storten en de Belastingdienst ziet het, dan zou dat kunnen betekenen dat de Belastingdienst zegt: kom maar eens met de belasting daarover. Via u voorzitter, mevrouw Verkoelen noemde zelf ook, als mensen onder bewind staan, als het geld dan op de rekening komt weten we één ding, dat het ook gewoon in de boedel wordt geplaatst. Ik begrijp heel goed de bedoeling die hierachter zit, maar hij zou echt contraproductief uitwerken. Voorzitter, dan ga ik door naar het amendement van Leefbaar Rotterdam. Ik heb een eerdere versie van een motie gezien, ik heb geen amendement gezien, maar ik ga een antwoord geven en als ik er helemaal naast zit dan hoor ik het graag van het raadslid. Ik wil u niet langer laten wachten. Het idee om ouderen niet in de kou te laten staan, neem mensen serieus als persoon, dus doe het AOW-tegoed voor een alleenstaande 70% en als het een setje is, 2 keer 50%, en doe dat zo snel mogelijk. Dat zo snel mogelijk is best lastig, want we willen natuurlijk per 1 maart en we willen het ook het liefst batchgewijs doen. We weten van de mensen dat ze er recht op hebben. Als we dit nu zouden invoeren, dan kost het best wel veel uitvoeringsgeld, maar dat gaat ook vertragen. Dat is niet wat u wilt, maar dit is wel een mogelijkheid die inwerkingskosten heeft, maar dat hebben we altijd. Ik vind hem dus wel interessant voor bijvoorbeeld de coalitieonderhandelingen. Dit is echt een reële keuzemogelijkheid. Er zit wel, los van startkosten, ook een kostenplaatje achter, want twee keer een half is één, maar een alleenstaande – als er twee mensen zijn die allebei recht hebben, zit je op 1,4. Dit gaat dus ook geld kosten. Ik heb uw amendement niet gezien, maar ik weet niet waar uw dekking zit en een amendement zonder dekking moet ik ontraden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr). Voorzitter, als ik een stukje opheldering mag geven. Ik voel me haast schuldig richting mevrouw Verkoelen aangezien ik vandaag wel de nodige rekensessies gehad heb, onder andere met uw assistent. Maar ik had ook zelf het nodige gerekend hoor. Nee, in het amendement staat € 450,00 voor de alleenstaande en dan € 320,00 per samenwonende, dus € 640,00 voor het setje. Dan kom je inderdaad uit op zo'n € 1,3 miljoen dat het dan omhooggaat als het bereik blijft zoals het is. Als het bereik iets lager is, dan net niet. Dus het is niet in het rijk der onmogelijkheden, maar aan de andere kant is het ook een stukje keuzes maken. Het is niet heel veel dat we kwijtraken. En even nadenken. Ik denk dat dat inderdaad het voornaamste punt is, volgens mij valt het ook niet onder de inkomenspolitiek vanwege de verdeling die gehanteerd wordt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Dank u. Nee, het klopt, deze mogelijkheid zit erin. Hij betekent wel iets meer geld en hij vraagt opstartkosten. Het gaat om flinke groepen mensen en het is gewoon handwerk helaas. Dus dan haal je nooit die 1 maart. Dat is niet wat u en ik willen, maar het is inderdaad echt een interessante, daar zit een politieke keuze achter. Ik zou zeggen: neem hem mee aan de onderhandelingstafel. Als we in die tijd dingen mee moeten nemen om dit te onderbouwen wat de gevolgen zijn, dan staan mijn ambtenaren natuurlijk altijd voor u maar ook voor anderen ter beschikking om dingen uit te zoeken. Voorzitter, via u dan, als een raadslid met mij of met mijn medewerkers contact opneemt, dan proberen we altijd te kijken hoe dingen in elkaar zitten om mensen te helpen met zaken uit te rekenen. Maar ik moet hem dus omarmen. Ik zat net in de Eskes-rol, toen kon ik moties omarmen. Maar nu zit ik in de Grauss-rol en ben ik vrij strikt. Dus de laatste

motie van de heer Yigit. Ik vind hem echt lastig, maar u vraagt om een inflatiecorrectie toe te passen op de hoogte van AOW- en jeugdtegoed. U heeft natuurlijk gelijk, de inflatie, hogere benzineprijzen, hogere voedselprijzen, hogere energiekosten, hoger, hoger, hoger. Daarom vind ik dat ik of het college u moet dienen met een totaalplaatje dat als die nieuwe onderhandelingen aan de gang zijn, u met elkaar kunt bepalen op basis van uw politieke kleur – een stukje meer betekent dit, een stukje dat, betekent dat. Ik kan op dit moment deze motie niet invoeren. Ik zou ook niet de dekking daarvoor hebben om de inflatie door te rekenen. Ik begrijp hem wel goed en ik wil u wel toezeggen om gewoon heel snel met het Nibud aan tafel te gaan eigenlijk voor een nieuwe Minima-effectrapportage. Laat van al die veranderingen die er nu zijn maar zien wat het effect daarvan is. Want ik ben het met u eens dat het effect groot is. Als ik nu die toezegging doe, en ik heb niet zo heel veel moeite om over mijn graf heen te regeren, zullen we maar zeggen. Een vierjarig onderzoeksprogramma met de universiteit en de lector, geweldig, maar in dit geval denk ik: ik moet u gewoon allemaal in staat stellen om later de keuzes te maken. Voorzitter, daarmee moet ik ook deze motie ontraden.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Toch nog even over die motie waar het geld rechtstreeks op de rekening wordt gestort. U heeft het goed uitgelegd en mevrouw Roest had het eigenlijk ook al wel uitgelegd, dat die motie heel slecht uitpakt voor ouderen. Dus dat weten we nu. Stel dat we nu per ongeluk deze motie aannemen, is dat echt heel slecht voor ouderen. Dus ik vroeg me eigenlijk af of 50PLUS deze motie gaat intrekken, want het zou echt nieuws zijn als 50PLUS een motie gaat indienen, alhoewel het weleens vaker is gebeurd, die gewoon slecht uitpakt voor ouderen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Het is wel een leuke kop op RTV Rijnmond.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Voorzitter, zegt de heer Vonk nu dat ik meer moties indien die slecht zijn voor ouderen? Zegt u dat? Bijzonder. Waarom zou ik de motie intrekken? Wat is uw onderbouwing dat dit slecht is? Het is woord tegen woord.

De heer **VONK** (cu-sgp). Voorzitter, als ik het woord heb,

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). De wethouder heeft volgens mij heel duidelijk uitgelegd waarom het slecht is, bijvoorbeeld omdat de Belastingdienst het dan als inkomen ziet en dus mensen moeten afdragen, bijvoorbeeld. Het pakt dus echt slecht uit voor ouderen als we deze motie gaan aannemen. Wilt u een motie indienen, ik vind het prima hoor, want dan ga ik tegenstemmen, maar gaat u nu echt een motie indienen die slecht is voor ouderen?

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Hij is helemaal niet slecht voor ouderen, hoe komt u erbij? Ze zullen er misschien belasting over moeten betalen, maar er altijd meer aan overhouden dan € 450,00. En dat is toch het doel waar ik voor sta.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ik had al het idee dat u met andere dingen bezig was dan luisteren naar het antwoord, maar oké, u heeft het niet begrepen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Wat doet u nu mijnheer Vonk? Gaat u nu ook nog invullen dat ik iets anders aan het doen bent dan hier gewoon het debat te voeren?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Beste leden, u praat ten eerste altijd nog via de voorzitter. En ten tweede praat u niet op het moment dat uw tijd al ruimschoots op is, dus wat mij betreft is dit voldoende gewisseld. U verschilt hierover van mening en u gaat ook niet dichter bij elkaar komen, dat is wel duidelijk. Ik vermoed dat de motie gewoon in stemming gebracht wordt en we zullen zien wat de uitslag is. Volgens mij zijn we aan het eind van de beraadslaging over dit agendapunt. Agendapunt 38 en 39 hebben we gehad, want dat waren de benoemingen die het stembureau voor ons heeft geteld en die we hebben gehad.

TWEEMINUTENDEBATTEN

40.1 Tweeminutendebat over 'Voortgang Actieplan Rotterdam Loopt', aangevraagd door de leden Vonk en Postma

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar de tweeminutendebatten. Ik verzoek de leden de juiste woordvoerders op hun plek te helpen zodat we de tweeminutendebatten kunnen voeren. Het eerste tweeminutendebat dat we gaan voeren is 40.1 'Voortgang Actieplan Rotterdam Loopt', aangevraagd door de leden Vonk en Postma. Wij hebben daarbij wethouder Bokhove nodig, die zet het op een lopen, die is binnen. We hebben ook de woordvoerder van GroenLinks nodig, de heer Postma. Ik hoop dat die het ook op een lopen zet. En nog even voor de duidelijkheid, het is een tweeminutendebat, er kan niet geïnterrumpeerd worden, dat in tegenstelling tot de debatten met een korte verklaring, waar wel geïnterrumpeerd mag worden.

Goed, wij gaan weer verder. Welkom woordvoerders. Het tweeminutendebat 'Voortgang Actieplan Rotterdam Loopt', aangevraagd door de leden Vonk en Postma. Het woord is heel kort aan de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Ik zal het inderdaad heel kort houden. Dank u wel voor de mogelijkheid om een motie in te dienen. Lopen is ontzettend belangrijk en Rotterdammers lopen heel graag. Er is zelfs een Rotterdamse huisarts die lopen op recept uitdeelt, omdat het mensen daadwerkelijk beter maakt. Wij willen graag dat die looproutes en wandelroutes nog beter in de stad zichtbaar worden gemaakt en daarom dienen wij heel graag met een aantal partijen een motie in, de motie 'Zet het op een lopen', samen ingediend met GroenLinks, de Rotterdamse VVD, CDA, D66 en PvdA.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Zet het op een lopen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van 'Voortgang Actieplan Rotterdam Loopt';

constaterende dat:

- dagelijks bewegen door een rondje te lopen of fietsen goed is voor de (mentale) gezondheid van de Rotterdammer;
- met het ambitiedocument 'Rotterdam Loopt 2025' lopen en fietsen in Rotterdam verder gestimuleerd gaat worden;

overwegende dat:

- Rotterdam een stad moet zijn waar mensen en gezonde beweging voor mensen centraal staan;
- het stimuleren van lopen en fietsen in Rotterdam daar een belangrijk onderdeel van is;

- op dit moment looproutes binnen Rotterdam nog onvoldoende zichtbaar zijn in de publieke ruimte;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of loop- en fietsroutes die zichtbaar zijn in de publieke ruimte bijdragen aan het meer bewegen van bewoners in de omgeving;
- in Rotterdam de zichtbaarheid van loop- en fietsroutes in de openbare ruimte te verbeteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, J.P. Postma, D.A. van Groningen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, I. van Wifferen en D.P.A. Tak

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Dank u wel voorzitter. Lopen is gezond voor lichaam en geest. Niet voor niets is het ommetje in coronatijd mateloos populair geworden. Hoe zichtbaarder en hoe toegankelijker de routes in onze stad zijn voor mensen die lopen, maar ook degenen die zich in een rolstoel of een scootmobiel voortbewegen, mensen met een rollator of de kinderwagen, voor hen allemaal geldt, hoe zichtbaarder en hoe toegankelijker onze routes zijn, hoe veiliger en hoe inclusiever onze stad is. GroenLinks is er trots op om samen met onder andere de ChristenUnie-SGP en een aantal andere partijen de motie 'Zet het op een lopen' in te dienen en daarmee verlagen we de drempel voor lopen in Rotterdam nog een stukje verder.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Lansink in plaats van mevrouw Van Groningen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, het loopt prima.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is mooi. Mijnheer Tak. Gaat over. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, D66 is heel blij met het beleid over lopen. Het is een belangrijk onderdeel en het is goed dat daar nu echt serieus over wordt nagedacht en het zeer sympathieke voorstel van de ChristenUnie-SGP hebben we mee ingediend en steunen we van harte.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Anderen? De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, lopen doen we met onze voeten en het enige dat daarbij van belang is, is dat je niet op je muil gaat over een uitstekende stoeptegels. Hier een actieplan voor opstellen is echt complete verspilling van gemeentelijke middelen. Gaan we dadelijk ook een actieplan opstellen voor ademen, haar kammen of veters strikken? Leefbaar Rotterdam zal dus de motie die zojuist is ingediend niet steunen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is duidelijk. Anderen nog op dit punt? Nee? Dan is het woord aan de loopwethouder, Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Het leek er even op dat die motie als een lopend vuurtje door iedereen omarmd werd, maar ja goed, er zit een kleine kink in de kabel, terwijl we normaal die Rotterdamse gedachte hebben van 'you'll never walk alone'. Ik vind het

eigenlijk jammer, ik hoop toch dat mijnheer Van Drunen het nog een beetje wil heroverwegen. Want dat lopen op recept is zelfs besmettelijk geraakt, want het is niet meer die ene huisarts in Delfshaven, die begonnen is om rondom de Heemraadssingel zijn cliënten te activeren, maar ook in Overschie loopt een mooi project, dus het is blijkbaar toch ook echt besmettelijk. Ik vind het een ontzettend goed idee om looproutes goed toegankelijk en beter vindbaar te maken, om te zorgen dat nog meer Rotterdammers nog meer kilometers gaan vreten met hun voeten, want dat draagt natuurlijk ook bij aan schone lucht en een betere leefomgeving, maar gewoon ook lekker aan gezonde, veerkrachtige Rotterdammers. Ik ben dus heel blij met de motie. Ik ga er ook graag mee aan de slag en misschien kunnen we tegen de tijd dat die in uitvoering gaat even samen een ommetje doen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Daarmee is het punt over lopen voldoende besproken en sluiten we dat punt.

40.3 Tweeminutendebat over 'Evalueer de mosquitoon', aangevraagd door het lid Arsieni

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar agendapunt 40.3. Daarvoor wil ik graag de locoburgemeester aan tafel hebben. Het betreft het tweeminutendebat over 'Evalueer de mosquitoon', aangevraagd door het lid Arsieni.

Goed, wij gaan naar het tweeminutendebat 'Evalueer de mosquitoon', aangevraagd door het lid Arsieni. Aan u het woord.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ja voorzitter, geluidsoverlast onder je raam als je midden in de nacht probeert te slapen wil natuurlijk niemand en dat is ontzettend vervelend. D66 vindt ook dat die overlast moet worden aangepakt. Maar wegjaagapparatuur om kinderen van 8 jaar te verdrijven van pleinen, dat is natuurlijk een bizar slecht idee. Jongeren horen bij de wijk, hebben daar ook hun eigen netwerk en wonen daar. Dus de inzet van een heel harde pieptoon om ze weg te jagen is niet alleen een heel rare manier om met die jongeren om te gaan, maar het is ook nog eens een keer geen oplossing voor het probleem. Het is toch vele malen zinvoller om dan een gesprek te organiseren met de jongeren zelf en met hun ouders, zeker als het zulke jonge jongeren zijn, over de ervaringen met die overlast en de wijze waarop die zou kunnen opgelost. Als we dan toch met die Mosquito's bezig zijn, laten we dan in ieder geval een goede evaluatie doen, en niet een evaluatie waarbij we alleen vragen aan de mensen die dat apparaatje bedienen: goh, heeft dit voor u gewerkt? Nee, laten we dan in ieder geval zorgen dat we ook in gesprek gaan met de wijk op z'n minst, om ook te kijken of het probleem nu verplaatst is. Want die jongeren zijn echt niet zomaar verdwenen. En wellicht is het ook handig om breder te evalueren wat er nu precies aan de hand is met deze jongeren als ze daar zo laat rondhangen. Om daar de duiding van de jongerenwerkers te betrekken en via de wijkraden te vragen wat de beelden en ervaringen eigenlijk zijn met deze jongerengroep in die wijk. Voorzitter, daar dienen wij een motie voor in, 'Niet een koude, maar een warme evaluatie'.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Arsieni heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Niet een koude, maar een warme evaluatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van agendapunt "Evalueer de mosquitoon";

constaterende dat:

- er een evaluatierapport is verschenen over drie Mosquito's waarmee is getest;
- de huidige evaluatie volledig is gebaseerd op bewoners die de Mosquito zelf bedienen;

- hierbij niet is onderzocht of de overlast is verplaatst;
- hierbij niet de ervaringen van de hele wijk, inclusief die van de jongeren zelf, zijn betrokken;
- de inzet van de Mosquito in de tussentijd is uitgebreid naar dertien locaties;

overwegende dat:

- in de huidige evaluatie te lezen is dat er op het Nozemanplein sprake is van overlast van jonge kinderen vanaf acht jaar oud;
- het weggagen van deze kinderen natuurlijk nooit een oplossing is;
- jongeren bij elke wijk horen, er wonen, er hun netwerk van vrienden en familie hebben;
- de inzet van Mosquito een lelijk lapmiddel is, om overlast tegen te gaan, waar we liever van zien dat deze op een andere manier wordt opgelost;
- het daarom belangrijk is om het gesprek te organiseren met jongeren zelf en met hun ouders over de ervaringen met overlast en de wijze waarop deze kan worden verminderd;
- de volgende evaluatie kan worden benut om dit gesprek binnen de wijk te organiseren;
- hierbij kan worden samengewerkt met de nieuwe wijkraad;

draagt het college op:

- bij de evaluatie van de Mosquito's de ervaringen niet alleen bij de bewoners op te halen die het apparaat bedienen, maar breder te evalueren wat de verplaatsingseffecten zijn, hierbij de duiding van jongerenwerkers te betrekken en via de wijkraden vragen om beelden/ervaringen uit te vragen bij de andere wijkbewoners, ouders van deze jongeren, en de jongeren zelf;
- hierbij ook ideeën uit te vragen over mogelijke andere wijzen om de overlast te verminderen;
- hierover voor de zomer van 2022 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Arsieni, S.F. Lammering, J. Smet, F. Achbar, E. Büyükcıfci, A. van Zevenbergen en R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, als ik naar mevrouw Arsieni van D66 luister, dan lijkt het alsof zij de Mosquito ziet als een vervanger van het jongerenwerk en daar is geen sprake van. De Mosquito is een overlast bestrijdend instrument dat wordt ingezet wanneer andere middelen niet werken, zoals ook de brief van de burgemeester heel duidelijk aangeeft. We beginnen niet met de Mosquito, maar het is iets wat op het eind wordt ingezet. En wat mevrouw Arsieni eigenlijk vraagt, via de jongerenwerkers, om te polsen wat de jongeren ervan vinden, voelt toch een beetje alsof we de crimineel vragen of hij het fijn vond om opgepakt te worden of de belastingbetaler te vragen of hij het fijn vindt om belastingen te betalen. Ik zou het antwoord van tevoren al weten edoch en dus ook is een onderzoek wat mij betreft overbodig. Dank u vriendelijk.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Anderen? De heer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Dank u voorzitter. We hebben er veel over gesproken in meerdere commissies. De Mosquito is en blijft een lelijk lapmiddel. Wij geloven er op zich echt wel in dat de inzet van een Mosquito in zeer uitzonderlijke gevallen kan werken, maar

laat duidelijk zijn, de PvdA ziet veel liever meer inzet in jongerenwerk en andere vormen van preventieve maatregelen om zodoende te voorkomen dat er overlast plaatsvindt. We hebben nog weinig zicht op het maatschappelijk effect van de Mosquito's en we tekenen daarom graag de motie van D66 mee.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Smet.

De heer **SMET** (gl). Dank u voorzitter. Het is inderdaad een lelijk lapmiddel dat op dit moment op dertien locaties in de stad wordt ingezet. We begrijpen dat de evaluatie in de zomer gaat komen. U kunt daarbij een kritische GroenLinksfractie verwachten en we steunen van harte de motie die zojuist is ingediend.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Andere sprekers nog? Nee? Dan is het woord aan de locoburgemeester.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, dank u wel. Ik kan de motie omarmen. Dat is wat ik in ieder geval kan zeggen. Ik wil wel één ding daarbij opmerken. Dat is namelijk om het beeld recht te zetten dat wij achtjarige jongens of meiden zouden wegpiepen. Dat is volstrekt onjuist. Dat zijn namelijk kinderen uit groep 4, daar hebben we het over, dat is wat mevrouw Arsieni zei, dat wij kinderen uit groep 4 wegpiepen. Die Mosquito gaat aan om 22.00 uur, en alleen als er overlast wordt veroorzaakt. Dus het beeld dat daar geschetst wordt is naar de mening van het college van burgemeester en wethouders onjuist. Desalniettemin willen wij graag de motie omarmen om inderdaad ook jongerenwerkers en inderdaad ook de wijkraad te betrekken in de evaluatie. Let wel, het is een instrument om overlast te bestrijden. Dat is wat we natuurlijk ook graag willen weten, of dat effectief is. Daar wordt hij ook voor ingezet, dat is het primaire doel. Maar goed, dat is natuurlijk ook iets waar jongerenwerk zich onder andere ook mee bezighoudt dus het is ook prima om dat erbij te betrekken. Dus in die zin kunnen wij de motie omarmen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Tweeminutendebatten laten geen interrupties toe. U wilt een correctie aanbrengen? Gaat uw gang.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ja voorzitter, dit is letterlijk uit de evaluatie gekomen hè? Jongeren vanaf acht jaar op het Nozemanplein. Dus dat heb ik niet uit mijn duim gezogen, dat kunt u zelf teruglezen. Ik begrijp dat u nu uw collega vervangt, maar dat is wel wat er gewoon in de stukken staat.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Daar wordt kennis van genomen. De locoburgemeester omarmt de motie. Volgens mij hebben we daarmee dit punt ook afgerond.

40.4 Tweeminutendebat over 'Waarom word ik aangehouden?', aangevraagd door het lid Arsieni

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan gaan we naar agendapunt 40.4, het tweeminutendebat 'Waarom word ik aangehouden?'

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Voorzitter, even een ordepunt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Gaat uw gang.

De heer **BÜYÜKÇIFCI** (nida). Ik zou graag de beraadslaging ten aanzien van alcoholreclame willen heropenen om een aangepast initiatiefvoorstel ontwerpbesluit in te dienen. Het is een kleine aanpassing. Daar zou ik graag toestemming van de raad voor willen hebben.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat kan als de raad dat goed vindt. Wellicht is het handig dat we eerst even de tweeminutendebatten afmaken en dat punt daarna adresseren. Dan kan in de tussentijd het aanwezige deel van de raad er alvast over nadenken of dat goed is. Ik zou u adviseren om dat te doen. Nu het tweeminutendebat over 'Waarom word ik aangehouden?', eveneens aangevraagd door het lid Arsieni. Gaat uw gang.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Ja voorzitter. Stel, je bent een jongen van twaalf jaar en je wordt aangehouden en gefouilleerd en je had toevallig een zakmes bij je. Weliswaar niet heel handig, maar je voelde je er veiliger door en daarom had je hem op zak. Het overkomt best wel veel jongeren in deze stad en het is een beetje dom om op die manier te denken dat je daar veiliger door bent. Dat is precies waarom we iets aan de norm moeten doen. Maar wat we wel moeten doen is met die jongeren in gesprek gaan en ook zorgen dat ze zich op dat gedrag aangesproken voelen en dat het niet nodig is om je op die manier op straat te bevinden. Op dit moment doen wij iets anders. Op dit moment wijzen we jongens aan nadat ze gefouilleerd en op die manier met een mes op zak zijn aangetroffen en zeggen wij: vanaf nu ben jij een veiligheidsrisicosubject, en elke agent die jou tegenkomt, mag jou fouilleren. Nu is het zo dat het hof in januari 2022 voor volwassenen heeft gezegd: de wet kent politie die bevoegdheid niet toe om uitsluitend op basis van een aanwijzing als risicosubject te fouilleren. Dat is een ontoelaatbare inbreuk op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, neergelegd in artikel 8 van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Dat mag dus niet. Dat mag wel als er een concreet aanwijsbare aanleiding is, ter plekke op dat moment. Dan mag elke agent altijd iemand die verdacht wordt, aanhouden en fouilleren. Maar dat mag niet nadat iemand dat een keer heeft gedaan nog zes maanden lang zonder enige uitleg. Dat is precies waar de schoen hier wringt voorzitter. Want op basis waarvan doet de politie dit? Op basis van een zwarte lijst die wij opstellen op dit moment nog, voor minderjarigen die in het verleden iets gedaan hebben en waardoor zij voortaan met een dreigement van het OM op zak moeten vreten dat zij nog een politieagent tegenkomen, want iedereen kan zomaar aan hun lijf zitten. Voorzitter, dat is wat ons betreft niet proportioneel. Dat is niet subsidiair en erger nog, het is ook nergens helder wat de selectiecriteria zijn om op zo'n lijst te worden gezet. Voorzitter, dan is wat ons betreft het einde eigenlijk zoek. Daarom dringen wij erop aan om dat experiment met veiligheidsrisicosubjecten te beëindigen en gewoon de Wet wapens en munitie te volgen wat betreft het alleen fouilleren van minderjarigen als daar een concreet aanwijsbare aanleiding op dat moment voor bestaat. Ik ben er zeker van dat er in de toekomst nog wel een kort geding gaat worden aangespannen om deze aanpak van tafel te vegen, maar het zou toch heel mooi zijn als de overheid ook op voorhand zich aan de regels houdt en niet probeert om de rechten eerst te tarten. Als wij dat dan toch doen, als wij niet voor elkaar krijgen dat deze motie wordt aangenomen, dan wil mijn fractie in ieder geval helderheid hebben over de selectiecriteria waarmee nu wordt gezegd: wij zetten jongeren op een zwarte lijst. Want het kan niet zo zijn dat dat onduidelijk is en op dit moment blijkt niet, nergens uit, er zou een handelingskader messenproblematiek zijn, maar dat is niet openbaar. De hoofdofficier van justitie heeft in de commissie een uitleg gegeven maar die was totaal onduidelijk. Daarom roepen wij met de volgende motie op om er bij het OM op aan te dringen om een openbaar handelingskader uit te werken voor de aanpak persoonsgericht fouilleren bij minderjarigen, waarin de selectiecriteria worden gegeven om op een zwarte lijst te worden gezet en dit wordt gekoppeld aan de beginselen proportionaliteit en subsidiariteit, want niemand zou zomaar aan je lijf mogen zitten.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Arsieni heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Transparantie voor alles

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van agendapunt 'Waarom word ik aangehouden?';

constaterende dat:

- het fouilleren van minderjarigen de juridische grondslag heeft in de artikelen 50 tot en met 52 van de Wet wapens en munitie;
- agenten op straat daarmee altijd over de bevoegdheid beschikken om volwassenen of minderjarigen te fouilleren, indien er zich op dat moment een concreet aanwijsbare aanleiding voordoet;
- de Rotterdamse driehoek verder gaat dan de Wet wapens en munitie, aangezien minderjarigen ná een incident kunnen worden aangewezen als 'veiligheidsrisicosubject' voor de duur van zes maanden, waarbinnen zij te allen tijde kunnen worden gefouilleerd;
- in de beantwoording van schriftelijke vragen 21bb013795 het college aangeeft zich te baseren op een Handelingskader Messenproblematiek voor deze aanpak;
- in dit handelingskader zou zijn vastgelegd dat minderjarigen, 'die betrokken zijn geweest bij een concreet en recent incident met een mes (of ander voorwerp dat als (steek)wapen gebruikt kan worden) door de officier van justitie op een namenlijst gezet kan worden van jongeren die gefouilleerd kunnen worden';

overwegende dat:

- het te allen tijde gefouilleerd kunnen worden, grote impact heeft op het leven van minderjarigen;
- een dergelijke schending van de persoonlijke levenssfeer altijd aan strikte voorwaarden gebonden zou moeten zijn. De overheid moet hier transparant over zijn;
- het OM een brief naar de minderjarigen stuurt, waarmee wordt aangegeven dat zij op deze namenlijst zijn gezet;
- de selectiecriteria voor minderjarigen om op deze lijst te worden gezet niet duidelijk zijn en dit ook niet uit de brief blijkt;
- het Handelingskader Messenproblematiek moet aangeven hoe deze aanpak aansluit bij de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, maar deze tot op heden niet openbaar is;

draagt het college op:

- er bij het OM op aan te dringen om een openbaar handelingskader uit te werken voor de aanpak persoonsgericht fouilleren bij minderjarigen, waarin de selectiecriteria worden gegeven om op een zwarte lijst te worden gezet en dit wordt gekoppeld aan de beginselen proportionaliteit en subsidiariteit;
- hierover in het eerste kwartaal van 2022 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Arsieni, J. Smet, F. Achbar, E. Büyükcıfci, A. van Zevenbergen en R.T.J. van der Velden

Motie 2. Geen zwarte lijst voor minderjarigen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari ter bespreking van agendapunt 'Waarom word ik aangehouden';

constaterende dat:

- het fouilleren van zowel volwassenen als minderjarigen de juridische grondslag heeft in de artikelen 50 tot en met 52 van de Wet wapens en munitie;
- agenten op straat daarmee altijd over de bevoegdheid beschikken om volwassenen of minderjarigen te fouilleren, indien er zich op dat moment een concreet aanwijsbare aanleiding voordoet;
- in Rotterdam wordt geëxperimenteerd met een aanpak waarbij "veiligheidsrisicosubjecten" worden aangewezen, op basis van artikelen 50 tot en met 52 van de WWM;
- volgens deze handelswijze Rotterdammers ná een incident kunnen worden aangewezen als 'veiligheidsrisicosubject' voor de duur van zes maanden, waarbinnen zij te allen tijde kunnen worden gefouilleerd. Hun namen worden op een zwarte lijst gezet;

overwegende dat:

- het Hof in januari 2022 voor volwassenen concludeert: "De wet kent de politie niet de bevoegdheid toe om [geïntimeerde] uitsluitend op basis van een aanwijzing als risicosubject te fouilleren. Bovendien is dit een ontoelaatbare inbreuk op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van [geïntimeerde], neergelegd in art. 8 van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM);
- de aanpak met volwassen veiligheidsrisicosubjecten vanwege de uitspraak van de rechter is stopgezet, maar de Rotterdamse driehoek aangeeft de aanpak van minderjarige veiligheidsrisicosubjecten door te zetten;
- het te allen tijde gefouilleerd kunnen worden, grote impact heeft op het leven van minderjarigen;
- de criteria voor minderjarigen om op een zwarte lijst te worden gezet op dit moment niet helder zijn, niet uit de brief blijkt die zij ontvangen van het OM, en niet openbaar zijn;

draagt het college op:

- er bij het OM op aan te dringen het experiment met veiligheidsrisicosubjecten te beëindigen en de WWM te volgen wat betreft het alleen fouilleren van minderjarigen als daar een concreet aanwijsbare aanleiding op dat moment voor bestaat;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Arsieni, F. Achbar, E. Büyükçifci, A. van Zevenbergen en R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ik herken het standpunt van mevrouw Arsieni van de commissiebehandeling en ook daar leek het en het lijkt ook nu weer dat zij niet heel goed naar het OM heeft geluisterd, want zij stelt wederom de vergelijking met volwassenen en dat heeft echt een andere grondslag, want daar hoeft helemaal geen strafbaar feit te worden vastgesteld om op die lijst te staan. Daarmee is het ook anders. Mevrouw Arsieni wil daarnaast gewoon op een stoel gaan zitten die al bezet is namelijk door de rechterlijke macht, de rechter. Voorts wil zij het OM gewoon gaan sturen en dat vind ik al helemaal onsmakelijk. Laat ik het zo maar zeggen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Andere sprekers? De heer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Dank u voorzitter. Tijdens de commissie hebben we de aanpak messengeweld besproken. Daaruit kwam in ieder geval voor ons wel naar voren dat de jongerenhubs veilige locaties zijn voor jongeren om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Daarmee vervullen ze eigenlijk een heel belangrijke maatschappelijke functie, zeker ook om onder andere het messengeweld tegen te gaan, want wij moeten de norm onder de jeugd zien te veranderen. Dat doen wij door voldoende contactmomenten met de jongeren te realiseren. Nu is een jongerenhub echt niet alleen bedoeld om het messengeweld tegen te gaan. Het is veel breder, het is voor iedereen bedoeld, voor alle jongeren ook om elkaar te ontmoeten, maar er is ook een sterke focus op talentontwikkeling. Wij geloven als PvdA hier heel erg in en wij zijn niet de enigen die daarin geloven, mijn collega's van GroenLinks, ChristenUnie-SGP en D66 geloven daar ook in en daarom dienen wij de motie in 'Elke wijk een jongerenhub'. Daarin verzoeken wij het college te inventariseren in welke Rotterdamse wijken de behoefte is aan jongerenhubs bovenop de bestaande voorzieningen en deze wijken zo mogelijk te voorzien van een jongerenhub, de mogelijkheid open te houden voor bestaande jongeren-, sport- en/of culturele organisaties om zich aan te melden als jongerenhub en hierover terug te koppelen aan de nieuwe wijkraden en de raad.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Lammering heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Elke wijk een jongerenhub

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van agendapunt 40.4, 'Waarom word ik aangehouden?'

constaterende dat:

- straatcultuur o.a. een katalysator kan zijn van ongewenst gedrag en excessief geweld¹;
- jongeren tijdens de coronacrisis vaker te maken hebben gehad met eenzaamheid;
- de vraag naar ontmoetingsplekken groeit²;

overwegende dat:

- jongerenhubs waar mogelijk een alternatief bieden voor de negatieve aspecten van straatcultuur door een plaats te bieden voor alle jongeren die hun talenten willen ontwikkelen;
- het college middels de Herstelaanpak "Rotterdam sterker door jongeren" in 2021 en 2022 investeert in het organiseren van activiteiten voor jongeren in de wijken;
- het realiseren van laagdrempelige en zichtbare jongerenhubs in de wijken onderdeel uitmaakt van deze herstel aanpak;
- sociale betrokkenheid en positieve tijdsbesteding een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling;
- hier een preventieve werking vanuit gaat m.b.t. algemeen sociaal onwenselijk gedrag³;
- niet alle jongeren de luxe en ruimte hebben om zich buiten school te ontwikkelen;
- jongerenhubs mogelijkheden bieden voor de jeugd om creatieve talenten te ontdekken en een zinvolle dagbesteding;

verzoekt het college:

- te inventariseren in welke Rotterdamse wijken de behoefte is aan jongerenhubs bovenop de bestaande voorzieningen en deze wijken zo mogelijk te voorzien van een jongerenhub;
- de mogelijkheid open te houden voor bestaande jongeren-, sport, en/of culturele organisaties om zich aan te melden als jongerenhub;
- hierover terug te koppelen aan de nieuwe wijkraden en de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.F. Lammering, T.J. Vonk, J. Smet en N. Arsieni

1 Roks, R., & van den Broek, J. (2020). Cappen voor Clout. Rotterdam: Erasmus Universiteit.

2 Gemeente Rotterdam. (2021). Omgevingsvisie Rotterdam De Veranderstad - werken aan een wereldstad voor iedereen. Rotterdam: Gemeente Rotterdam, 37.

3 van Yperen, T., van de Maat, A., & Prakken, J. (2019). Het groeiend jeugdzorggebruik. Duiding en aanpak. Nederlands Jeugdinstituut, 19-22.

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Andere sprekers nog op dit agendapunt? Dat is niet het geval. Dan gaan we naar de locoburgemeester.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Er zijn geen vragen gesteld, dus ik ga gewoon gelijk over naar de moties. Laat ik helder zijn dat het college zich zorgen maakt over geweld onder jongeren. Ik denk dat iedereen dat hier doet. We verschillen enkel van mening als het gaat om de oplossing, maar het college schaaft zich wel degelijk achter de aanpak van het openbaar ministerie, namelijk het preventief fouilleren op jongeren. Dat gebeurt ook niet zomaar, daar moet ook een aanleiding voor zijn. Ik heb ook begrepen dat er inderdaad ook een goede commissiebehandeling is geweest met de officier van justitie. Daar kom ik zo nog even op. Maar belangrijk om te zeggen is dat de inzet van dit instrument, namelijk persoonsgericht preventief fouilleren, veel minder vergaand is dan bijvoorbeeld gebiedsgericht preventief fouilleren, waar je uiteindelijk veel meer mensen preventief fouilleert. Nu gaat het specifiek om een aantal personen en dat gebeurt niet zomaar. Dat is natuurlijk ook de vraag die mevrouw Arsieni had aan de hoofdofficier van justitie. Zij zegt dat het niet duidelijk was. Ik kan het hier gewoon even op een lijstje voorlezen. Ik wil het ook dolgraag voor u uitprinten, dan staat het op papier. Het is namelijk: de minderjarige is veroordeeld voor een misdrijf waar een wapen bij is gebruikt en/of bij een ander misdrijf of met ID-controles bleek de minderjarige een mes bij zich te hebben. Op beeldmateriaal via de telefoon en/of social media is de minderjarige met een mes en/of ander wapen te zien en/of op andere wijze bekend is bij de politie dat de minderjarige in het bezit is geweest van een mes en/of andere wapens. Dat zijn ze. En het is ook niet zo dat als je op die lijst staat voor die reden dat je zomaar lukraak van straat gehaald kan worden. Daar moet altijd een aanleiding toe zijn, bijvoorbeeld verdacht gedrag, wegrennen voor de politie en iets dergelijks. Dat is allemaal netjes toegelicht door de hoofdofficier van justitie. Ik herhaal het maar even, ik heb het hier op papier staan, ik wil het met alle liefde u doen toekomen. Dus dat wat dat betreft kan ik die motie ontraden. Dan heb ik het over de motie 'Geen zwarte lijstjes', maar de uitkomst van de motie 'Transparantie boven alles' is hetzelfde. Het is besproken in de commissie, met de hoofdofficier van justitie. Daar is verteld wat de criteria zijn. Dat is ook hetgeen waar D66 in geïnteresseerd was en is, naar ik begrijp. Maar het hele handelingskader gaat over zoveel meer dan alleen de criteria en dat is een document van de politie en het OM waar zij onderlinge afspraken maken, wat zij graag intern en vertrouwelijk willen houden en dat snap ik ook. Daarom hebben we niet voor niets een commissievergadering gehad met de hoofdofficier van justitie die dat op die manier, op zijn manier heeft kunnen toelichten aan de commissie. Dus wat ons betreft is die motie overbodig, is het toegelicht, heb ik die criteria waarnaar gevraagd is en wordt, wederom toegelicht en met alle liefde nogmaals, ik heb het hier op papier. We kunnen dat natuurlijk even opsturen. Maar daarmee zijn beide moties naar onze mening of niet wenselijk of overbodig.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Elke wijk een jongerenhub. We zijn al een heel eind op weg vanuit de jongerenherstelaanpak, maar daarvan is het budget natuurlijk wel eindig. Dat weet u ook. U bent pas mee gaan kijken. Maar het is wel een sympathieke motie. En hij steunt ook heel erg de lijn van het college om te zorgen dat jongeren mee verantwoordelijk zijn, dat we ook moeten zorgen dat jongeren plekken hebben waar ze elkaar kunnen ontmoeten en zichzelf daar ook voor kunnen inspannen. We hebben het daarom ook opgenomen in ons jeugdbeleid. In alle gebieden proberen we te kijken of er vanuit de inkoop welzijn en vanuit couleur locale dat soort initiatieven wel aangemoedigd kunnen worden. Dus in die zin onderstreept deze motie het beleid. U vraagt ook te inventariseren. Dat hebben we al gedaan, dus daarvan hebben we best een overzicht. Als ik het dictum dan ook zo mag lezen, dat we dat overzicht dan naar u te sturen, dan kan ik met die motie goed uit de voeten. Het is inderdaad ook mooi om dat te koppelen aan de sport- en culturele voorzieningen. Dus wat mij betreft kunnen we motie 3 omarmen voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. daarmee zijn we aan het einde van de beraadslagingen over dit punt en sluiten we dat.

40.5 Tweeminutendebat over 'Rozenburgers not amused over komst megawindturbines', aangevraagd door het lid Koster

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan over naar het een-na-laatste punt van de agenda van vandaag. We hebben nog één tweeminutendebat. Daarna kom ik bij de heer Büyükcıfci voor het aangepaste initiatiefvoorstel. Tweeminutendebat 'Rozenburgers not amused over komst megawindturbines', aangevraagd door het lid Koster. Mijnheer Koster, gaat uw gang.

De heer **KOSTER** (lr). Voorzitter, Leefbaar Rotterdam wil geen windturbines op land. Wethouder Bonte, hij is er niet eens, weigert naar alternatieven te kijken.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Koster, voordat u verdergaat zou ik wethouder Bonte wel in de zaal willen hebben, want anders schiet dat natuurlijk niet op. Als u even geduld heeft, dan doen we dat. En als we dan toch wachten, misschien vindt u het niet erg, misschien ook wel, maar dan doen we toch eerst even het aangepaste initiatiefvoorstel van de heer Büyükcıfci. Dan doen we zo meteen in de herkansing even het punt over de windmolens.

28. Het initiatiefvoorstel-Büyükcıfci '0,0% alcoholreclame', alsmede de reactie van burgemeester en wethouders op dit initiatiefvoorstel - vervolg

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Büyükcıfci, gaat uw gang.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Ja voorzitter, dank. We hebben het natuurlijk uitgebreid gehad over ons initiatiefvoorstel. Na lang beraad en discussies met diverse collega's maar ook de wethouder hebben we toegewerkt richting een gedragen voorstel. Dat luidt als volgt: dat we zoveel mogelijk als gemeente inzetten op het beperken van alcoholreclame op plaatsen en tijden waar minderjarigen komen. Dat zou ik graag nu willen indienen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat kan. Er is vast iemand die een zilveren schaal vast kan houden. Goed, het aangepaste ontwerpbesluit van het initiatiefvoorstel '0,0% alcoholreclame 2.0'. Ik neem aan dat de locoburgemeester daar nog op wil reageren. Dat doet hij als wethouder zelfs. Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Dank ook aan de indiener. We hebben net een heel interessante beraadslaging gehad over het initiatiefvoorstel. Ik zocht even naar het juiste woord. De titel is gelukkig niet gewijzigd want die blijft even goed. Waar het over ging was, en daar heb ik ook op geadviseerd, omdat het originele voorstel zag op een algeheel verbod op alcoholreclame. Dat was ook initieel niet de bedoeling van NIDA. Toen hebben we nog even samen gezeten, gekeken hoe we dit nu bij elkaar kunnen brengen. Want als dat inderdaad wel het geval was geweest, dan had er een..., ik ga die argumenten niet herhalen. Maar dat is nu niet het geval. Dus deze kan ik op deze manier omarmen. Dat wil ik dus ook graag doen bij dezen. Ik wil ook een toezegging doen, want we hebben ook gelijk even kunnen nadenken over wat dat nu zou kunnen betekenen. We weten dat steeds meer abri's, een jargon voor billboards voor reclame-uitingen op straat, digitaal worden. Je ziet ze in de stad ook. En ik wil ook nu al dat gesprek voeren met die partijen, JCDecaux bijvoorbeeld, om te kijken of we daar timeslots in kunnen bouwen, dat je bijvoorbeeld alleen na 21.00 uur, zoals we dat ook bij tv doen, alcoholreclames kan vertonen. Dus dan zorg je nog steeds dat er een mogelijkheid is voor alcoholreclame maar dan wel na een bepaalde tijd, wanneer als het goed is, achtjarige kinderen op bed liggen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Had u maar bij het vorige debat moeten zijn. Precies. Dan wil ik hem bij dezen omarmen en dan is die bij dezen zo ingediend.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Helder, dan gaat het aangepaste initiatiefvoorstel naar het stemvenster en dan zullen we zien wat de uitkomst daarvan is.

*40.5 Tweeminutendebat over 'Rozenburgers not amused over komst megawindturbines',
aangevraagd door het lid Koster*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan nu toch naar de heer Koster. Dank voor uw geduld. Wethouder Bonte is binnen. Tweeminutendebat 'Rozenburgers not amused over komst megawindturbines'. Het woord is aan de heer Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Voorzitter, Leefbaar Rotterdam wil geen windturbines op land. Wethouder Bonte weigert naar de alternatieven te kijken. Sterker nog, hij bouwt hogere windturbines waar omwonenden last van gaan krijgen. We hebben het eerder in deze raad over het Beneluxplein gehad. Daar lijkt het college na aandringen van bijna de gehele raad een serieuze poging te doen tot participatie. Toch zien we dat wethouder Bonte zijn zin doordrukt aan het einde van zijn wethoudersperiode. Hij plant een windturbine van 234 meter hoog met wieken van 95 meter op de landtong in Rozenburg. Verzet in Rozenburg, verzet in Maassluis. Net kregen wij nog een e-mail uit Maassluis. Ik citeer: 700 appartementen aan de Nieuwe Waterweg moeten de hele tijd aankijken tegen dit onding. En dan hebben we ook nog last van slagschaduw en geluidsoverlast. Voorzitter, het is gewoon asociaal dat dit college de inwoners van Rozenburg en Maassluis met deze overlast opzadelt. De informatieavond deze week was een litanie van klachten. Terecht, want er is geen onderzoek gedaan naar de slagschaduw en geluidsoverlast. De Tweede Kamer krijgt pas eind 2022 van de regering duidelijkheid over de afstandsnormen, zo blijkt uit het regeerakkoord. Dan de propaganda eromheen. De molen krijgt een vermogen van 8 megawatt. Dit zou genoeg zijn voor de duurzame energie van misschien wel 9500 huishoudens. Voorzitter, dit klopt gewoon niet. De turbine staat een deel van de tijd stil en dan is er alsnog een andere bron nodig om deze huishoudens van energie te voorzien. Leefbaar Rotterdam staat achter de bewoners. Geen windturbine op de landtong. Daarom een motie 'Geen windturbine op de landtong en daarmee basta!' Een stevig tafeltje, moet ik zeggen. Ik zou hem graag willen indienen. Ik ga even verder. Dan speelt ook nog de invloed van Pondera. De vragen van mijn collega Tak over dubbele petten van deze club staan al lang bij het college uit. Waarom laat Rotterdam

Pondera deze gigant bouwen? Voorzitter, ik dien nu graag mijn motie in. Voorzitter, waarom wachten we niet eerst op de landelijke afstandsnormen, die pas eind 2022 aan de Tweede Kamer worden voorgelegd? Ik hoor het graag van de heer Bonte. Voorzitter, ik ben bijna tot een afronding. Het windconvenant waar de wethouder een beroep op doet, bevat geen juridische verplichting. Er is geen enkele verplichting om die windturbine op de landtong neer te zetten. Het is genoeg geweest. Stop ermee. Basta. Voorzitter, dit was een mooi moment om af te sluiten, maar ik heb het verkiezingsprogramma van de VVD er nog een keer bij gepakt. Windturbines, ik citeer, horen op zee en niet op land. Ik hoor graag hoe de VVD tegen deze kwestie aankijkt. Ik heb ook het verkiezingsprogramma van het CDA erbij gepakt. Daar staat het iets genuanceerder. Voor windmolens geldt: op zee of in een industriegebied, niet in de gebouwde omgeving, of ze kunnen bij hoge uitzondering in de gebouwde omgeving geplaatst worden als daar goede participatie met de omwonenden heeft plaatsgevonden en als omwonenden direct profiteren van de energieopbrengst van de molen. Ik hoor graag de heer Segers-Hoogendoorn, daar zit hij. Hij heeft ook veel kiezers op Rozenburg. Ik ben heel benieuwd hoe hij aankijkt tegen deze kwestie. Steunt u Leefbaar Rotterdam en zorgt u ervoor dat deze windturbine van de kaart gaat? We horen het graag, dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Koster. De motie 'Geen windmolendeal op de Landtong en daarmee basta!' is niet ondertekend en maakt daarmee nog geen deel uit van de beraadslagingen. Als u daar een krabbel onder zet, dan is die voldoende ondersteund en maakt de motie deel uit van de beraadslagingen. De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Geen windmolendeal op de Landtong en daarmee basta!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari ter bespreking van Rozenburgers not amused over komst megawindturbines;

constaterende dat:

- het college voornemens is om een megawindturbine van 234 meter te laten verrijzen op de Landtong;
- steeds meer bekend wordt over de gezondheidsgevolgen en -risico's van windturbines;

overwegende dat:

- de bewoners van Rozenburg en Maassluis fel weerstand bieden tegen de komst van deze megawindturbine op de Landtong;

verzoekt het college:

- alle ontwikkelingen met betrekking tot deze megawindturbine op de Landtong stop te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.F.E. Koster

De motie is voldoende ondersteund en maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja dank voorzitter. In een bijdrage van Leefbaar Rotterdam toch een aantal heel duidelijke veren voor het CDA. Dank daarvoor mijnheer

Koster. Gewoon even citeren uit ons verkiezingsprogramma hè, door een andere partij, dat vind ik mooi. We hebben natuurlijk nog heel veel kijkers op dit late uur, dus dan hebben ook heel veel mensen in Rotterdam dat gehoord. En ook daarbij de bijzin, het staat in het verkiezingsprogramma van het CDA, genuanceerd, en daar ben ik eigenlijk nog veel blijer mee, want dat klopt inderdaad voorzitter. Maar even zonder gekheid, wat mij betreft even kort verleden, heden, toekomst. Verleden, wij hebben de motie 'Windmolendeal en daarmee basta' ingediend, en ik zie daar iets van terug in de titel van de motie van de heer Koster. Ook dat is eigenlijk een indirecte veer. Die willen wij nog steeds gestand doen, dus dat is heel duidelijk. Er kunnen windmolens komen. Maar dan wel alleen op dat stukje. En daarna blijft de landtong voor altijd groen en daarvoor moet ook het bestemmingsplan worden aangepast, daarom is deze motie ook nog niet afgedaan, omdat we dat echt gedaan willen hebben. Dan heden, de heer Koster verwijst daar ook al even naar. Daar zitten we natuurlijk met zijn allen heel stevig op. Er moet echt serieus sprake zijn van participatie met een grote P, dus niet informatie maar participatie. Ik neem aan dat de wethouder dat kan toezeggen. En ten derde, de toekomst. Twee dingen, het moet zo zijn dat bewoners uiteindelijk in de buurt van windmolens zelf direct ook de lusten van de windmolen kunnen hebben. En het moet ook zo zijn dat het bijdraagt aan onze ambitie voor de energietransitie. Als daar de bijdrage van wethouder Bonte aan voldoet, dan is het wat ons betreft goed, en dan gaat er dus met de Rozenburgers in gesprek gegaan worden en zo hoort het ook. Dank.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. mijnheer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, de heer Koster praat over dit college dit, en dit college dat, maar dit plan stamt uit het vorige college is mij verteld, dus u wijst met al uw vingers naar uzelf, mijnheer Koster. Om daar maar mee te beginnen. En ik ben blij dat u ons citeert uit ons fantastische verkiezingsprogramma. Ik kan het iedereen aanraden om te lezen. En ja, daar waar wij er straks nog wat over te zeggen hebben en wat dus niet allang besloten is in vorige colleges, zullen wij altijd strijden voor: wind op land liever niet, wel op zee, heel goed gelezen. Ik sluit mij verder aan over participatie bij collega Segers-Hoogendoorn. Ik zou ook van het college nog wel willen horen hoe het nu echt zit met het draagvlak. Wij krijgen in ieder geval van iedereen uit Rozenburg volgens mij mailtjes dat ze het niet zien zitten of zich in ieder geval niet gehoord voelen. Hoe kijkt de wethouder daarnaar? En is het nu inderdaad echt het moment om deze dingen te plaatsen? Ik hoor het graag. Als mijnheer Koster nog iets wil zeggen over het feit dat het in het vorige college is besloten, dan hoor ik hem graag.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Ja, als ik toch iets mag zeggen. Ik concludeer alleen dat de VVD en het CDA iets anders gaan vinden in de toekomst en dus nu wel deze windturbine aanvaarden. Wij hebben kennelijk geleerd van het verleden en wij zijn nu tegen. Dus daar hebben de mensen in Rozenburg wat aan.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, goed dat we dit nu hier bespreken. Ik was verleden week in Rozenburg en ik heb ook gesproken met de mensen die zich ernstig zorgen maken over de komst van deze windmolen. Tegelijkertijd zijn we als D66 wel voorstander van die energietransitie en snappen we ook dat die windmolens allemaal nodig zijn. Maar bij ons rijst wel de vraag waarom op deze locatie? Wat ik ook heel goed vond van de Rozenburgers die ik sprak, is dat zij zeiden: wij zijn niet tegen windmolens, wij vinden het prima die negen windmolens die daar op dat puntje staan. Maar waarom moet deze ene

grote nu op die plek op de landtong? Want dat is ons groene gebied waar ze zo voor hebben gestreden om ook dat distributiecentrum daar niet te krijgen en nu komt er toch wel weer een windmolen. Dus ik begrijp ontzettend goed die zorgen van de bewoners en eerlijk gezegd vind ik het zelf ook wel zonde van dat gebied. Tegelijkertijd wil ik ook niet ons allen op het verkeerde been zetten, dus ik wil graag ook van de wethouder weten hoeveel ruimte er nog is om hier een andere beslissing in te nemen. Hoe zit dat precies, welke verplichtingen zijn er al gedaan en hoe kunnen we hier op een andere manier mee omgaan? Dat is mijn eerste vraag. Twee, de vraag over participatie die de heer Segers-Hoogendoorn stelde lijkt mij zeer belangrijk. Hoe kunnen de Rozenburgers ervan profiteren en ook over meepraten nog, maar dat heeft wel veel te maken met welke ruimte er nog is. Vandaar dus die eerste vraag. En als laatste ook wel de vraag hoe het toch komt dat mensen zo laat pas in het proces ervan weten. Dan lijkt het vaak een soort onomkeerbare zaak te zijn. Dus hoe kunnen we dat nu in de toekomst voorkomen? Dat laatste vind ik toch wel belangrijk, ook omdat dit natuurlijk een thema is dat nog in de toekomst zal blijven spelen. Ik realiseer me dat ik nog een vraag heb. Die heeft met name te maken met de MER-procedure. Klopt het dat daar nog een nieuwe MER-procedure moet worden gevolgd en klopt het ook dat er nog een nieuw flora- en faunaonderzoek gedaan moet worden, alvorens tot definitieve besluitvorming te kunnen overgaan? Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik denk dat ik me het meest kan aansluiten bij de woorden van mevrouw Zeegers. Kijk, ook de PvdA vindt het heel belangrijk dat we tempo maken met de energietransitie, want laten we niet vergeten dat de klimaatverandering veel te snel gaat. Maar ik maak me wel zorgen om een paar dingen. We hebben niet voor niets die schriftelijke vragen gesteld over Pondera. Eerder was mijn fractie al kritisch over de snelheid waarmee wij tot conclusies kwamen hoe hoog windmolens zouden moeten zijn. Dat baseren wij op één adviesbureau, dat later blijkt, ook partijen adviseert die meedoen aan de aanbesteding. Er lijkt dus economisch belang te bestaan voor dit adviesbureau om misschien wel hogere windmolens te adviseren omdat dat beter uitkomt voor partijen die straks meedoen aan de aanbesteding. Ik weet dat mijn vragen nog uitstaan, maar aangezien we nu dit debat hebben, zou de wethouder misschien toch alvast een klein voorproefje kunnen geven op de antwoorden die hij voornemens was daarop te geven, want dat vind ik best wel belangrijk, want het komt bij best wat bewoners rauw op het dak. We hebben ook eerder een discussie gehad, als ik het even uit mijn hoofd zeg, Beneluxplein of Vaanplein, waar bewoners ook verrast waren door de hoogte van de windmolens, gebaseerd op een advies van Pondera. Terwijl eigenlijk in de stukken die ik toen heb kunnen zien, ook geluidsanalyse, slagschaduw, gerekend werd met een veel lagere windmolen. Ik weet dus niet hoe het hier precies is gegaan, maar daar maak ik me wel zorgen over. Het tweede punt is, ook daar heb ik eerder een motie over ingediend en volgens mij is dat in Rozenburg al afgekaart, dat is het geld dat teruggaat naar de omgeving. Ook bij de aanbesteding spreken wij een bepaald bedrag af per megawatt, dat geïnvesteerd wordt in de wijk. Mijn fractie heeft eerder ook gezegd dat dat bedrag veel te laag is. Ik denk dat het punt alleen maar verder wordt verstevigd door het feit dat Pondera ook partijen adviseert die meedoen aan de aanbesteding, want dat maakt mijn zorgen alleen maar groter. Hoe zit dat hier in Rozenburg? Ik dacht dat dat bedrag al contractueel was vastgelegd maar ik hoor graag van de wethouder als daar nog ruimte is om meer te doen voor de Rozenburgers. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ja voorzitter. De heer Koster heeft zich voor zijn bijdrage kennelijk laten inspireren door het verkiezingsprogramma van het CDA. Voor zijn outfitkeuze door de

outfits van de heer Leewis, dus daarvoor in ieder geval een compliment, maar hij heeft het net nagelaten om uit het GroenLinks-verkiezingsprogramma te citeren, dus dat wil ik dan bij dezen toch even doen, want we hebben nog één minuut op de klok staan. In ons verkiezingsprogramma staat: we versnellen de groei van de windenergie. We maken ruimte voor windturbines, onder andere in het havengebied, vooral op de Maasvlakte en voor de Rotterdamse kust en daarnaast vervangen we waar het kan bestaande windmolens door grotere en efficiëntere modellen met daarbij uiteraard oog voor omwonenden. Volgens mij is dat ook wat hier speelt. We hebben een opdracht om een bepaald aantal kilowatt of hoe dat ook heet windenergie te produceren. Dit is een van de locaties die daarvoor is aangewezen. Natuurlijk moet dat gaan met goede input van de omwonenden en die moeten daarin goed worden meegenomen. Maar we hebben wel die opdracht liggen en daar moeten we op de best mogelijke manier een invulling aan geven. Ik hoor graag van de wethouder hoe hij ertegen aankijkt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Andere sprekers nog? Nee, want we hebben iedereen gehad volgens mij. Wethouder Bonte.

De heer **BONTE** (gl) (wethouder). Ja voorzitter, dank voor de vragen. Ik begin met de vragen van de heer Koster. Hij begint met een statement tegen windparken op land in zijn algemeenheid. Dat komt me bekend voor. Ik heb het verkiezingsprogramma van Leefbaar Rotterdam er niet op nageslagen, maar ik durf daar een fles wijn op in te zetten dat dat daar ook prominent in staat. En u dient een motie in met een half geleende titel, 'Geen windturbine op de landtong en daarmee basta!' Die motie moet ik ontraden, want hij is ook niet in lijn met een eerdere motie, de motie van de heer Segers, 'Windmolendeal en daarmee basta', die overigens ook door uw fractie is ondersteund en die het kader is geweest, ook voor de aanbesteding die in Rozenburg door Pondera is gewonnen. Waarom laat Pondera een windmolen bouwen? Dat is omdat Pondera de partij is die uit de aanbesteding naar voren is gekomen en binnen de kaders die daar gesteld zijn het recht heeft om daar een windmolen te ontwikkelen. Waarom wachten we niet op de landelijke afstandsnormen? Nou, wij hebben zelf ook normen gesteld waar het gaat om geluid, waar het gaat om slagschaduw, flora en fauna die gerespecteerd moeten worden. Daar moet Pondera aangeven welke maatregelen ze nemen om daar ook aan te voldoen. Daar zullen wij vanuit de gemeente voor zover we daar het bevoegd gezag zijn, ook op toetsen. Dan de heer Segers, die refereert aan zijn eigen motie, 'Windmolendeal en daarmee basta!' Dat was eigenlijk het sluitstuk ook, of de bevestiging hier in de raad van een proces dat ook met de inwoners van Rozenburg en Maassluis eerder is gelopen, waar de gebiedscommissie ook een belangrijke rol in heeft gespeeld en wat ook met het oog op de wens om de landtong groen te houden, heeft geleid tot een inperking van het oorspronkelijke VRM-gebied, waar ruimte was voor vier of vijf windmolens om daar te ontwikkelen. Daarvan hebben de bewoners van Maassluis en Rozenburg ook gezegd: als we die landtong groen willen houden, en dat was ook de tijd waarin de discussie was over al dan niet een distributiecentrum, dat er gelukkig niet gekomen is, dan wil je ook niet heel die landtong vol zetten met windmolens. Dus daar is uiteindelijk uitgekomen, ook in het participatieproces, dat we dat gebied beperken tot maximaal twee molens. Dat is ook wat u hier bevestigd heeft met de motie en binnen die randvoorwaarden is de aanbesteding ook gestart. Dat heeft uiteindelijk tot het plan voor één molen geleid vanuit Pondera. U geeft aan dat we die motie nog niet afgedaan hebben, want die kan pas afgedaan worden als inderdaad ook die landtong gegarandeerd voor altijd groen blijft, dus dat daar ook het bestemmingsplan op aangepast wordt. Collega Vermeij heeft u ook aangekondigd dat zo'n voorstel uw kant op komt. Ik denk dat dat ook heel goed is richting de bewoners in Rozenburg die onlangs door mevrouw Zeegers bezocht zijn, maar die wij allemaal ook regelmatig spreken, om uiteindelijk in het bestemmingsplan vast te leggen dat dat groene karakter van de landtong ook naar de toekomst toe behouden blijft. U

doet een beroep om de participatie goed te organiseren. Dat is ook een van de voorwaarden die wij aan de ontwikkelaar, en dat is Pondera geworden, hebben meegegeven. Ze hebben de aanbesteding gewonnen, dus ze kunnen daar een molen neerzetten. Maar ze moeten daar ook wel de omgeving goed in meenemen, bijvoorbeeld waar het gaat om de keuze voor de exacte locatie van die molen. Want het zoekgebied is flink ingeperkt, maar daarbinnen zijn er nog verschillende mogelijkheden. Van het voorstel waarmee Pondera aanvankelijk gekomen is, hebben we als gemeente gezegd: dat vinden wij niet de meest logische en passende locatie, want dat was er een die echt gewoon midden in de landtong plaatsvindt. Dus meer naar de rand, en dan heb je nog verschillende mogelijkheden. Doe je dat dan iets meer naar het oosten of iets meer naar het westen. Daar zitten voor- en nadelen aan. Er is ook nog sprake van een modelvliegclub die in een van de opties dan zou moeten verschuiven. Een drinkpoel die al dan niet zou moeten verschuiven, dus er zitten voor- en nadelen aan, en dat zijn nu juist zaken die in goede participatie, in goed overleg en samenspraak met alle betrokkenen uiteindelijk tot de best mogelijke oplossing moeten komen. Bij die betrokkenen gaat het om bewoners, bewoners van Maassluis, van Rozenburg, maar bijvoorbeeld ook een stichting De Landtong, of inderdaad zo'n modelvliegclub. U geeft aan, die molens komen er, maar de inwoners moeten niet alleen de lasten krijgen maar ook de lusten. Een oproep om ook lokaal te kunnen participeren. Dat is overigens de inzet bij alle windprojecten die wij ontwikkelen om minimaal 50% lokaal eigendom te hebben. Dat zijn dan vaak lokale energiecoöperaties. Daar zetten we hier ook op in. Er is een energiecoöperatie in Maassluis en een energiecoöperatie in oprichting in Rozenburg, die ook nauw in gesprek zijn met ontwikkelaar Pondera. Uiteindelijk moet een energiecoöperatie daar ook wel bereid toe zijn. Maar het lijkt erop dat ze allebei interesse hebben en dat we ook op een gedeeld lokaal eigendom uit kunnen komen. Dan de heer Lansink, die uit zijn verkiezingsprogramma citeert, maar daar ook de nuance aanbrengt. Want volgens mij heeft u ook een heel genuanceerd verkiezingsprogramma. De uitgangspunten in het verkiezingsprogramma, een kritische houding ten opzichte van wind op land, dat dat betrekking heeft op toekomstige windprojecten. De heer Lansink heeft ook in een eerder debat, waar hij ook als plaatsvervangend woordvoerder namens de VVD optrad, mij de toezegging ontlokt dat voor die toekomstige windprojecten, dus nieuwe zoekgebieden komen ook straks in de RES, de Regionale Energiestrategie te liggen, dat we daar eerst ook met elkaar over spreken welke randvoorwaarden je daar hanteert. Bijvoorbeeld over hoogte of afstand of noem maar op. Dat zijn zaken die we eerst ook hier met elkaar bespreken voordat ik dat in RES-verband waar de hele regio bij betrokken is, ook inbreng. Even kijken, dan mevrouw Zeegers die ook aangeeft inderdaad in Rozenburg geweest te zijn en ook groot voorstander is van de energietransitie. Zo ken ik u en uw partij ook. Maar u vraagt zich wel af waarom deze locatie. Daar ben ik net in andere beantwoording ook op ingegaan. Deze locatie, dat is ook een van de zoeklocaties die uit het regionale windconvenant naar voren is gekomen en door de provincie is benoemd. Aanvankelijk was dat zoekgebied veel groter. We hebben gezegd, passend bij ook onze ambitie om die landtong groen te houden, dat we niet dat hele gebied beschikbaar gaan stellen voor windenergie, maar een klein deel van dat gebied voor maximaal twee windmolens. Uiteindelijk is dat er één geworden. Welke ruimte zit er dan nog voor bewoners in de participatie? Niet meer de ruimte voor de keuze voor de exploitant of die ene windmolen, maar wel: waar komt die dan precies te staan, welke andere maatregelen worden genomen, wat neem je mee in bijvoorbeeld een flora- en faunaonderzoek en wat doe je om maatregelen te nemen om bijvoorbeeld de broedende vogels of vogeltrekroutes, mochten die uit onderzoek hier blijken plaats te vinden, niet te verstoren. Daar kun je allemaal stilstandvoorzieningen of zulk soort maatregelen nemen om zulk soort ongewenste effecten tegen te gaan. Even kijken, er is volgens mij ook de vraag gesteld naar de nadere onderzoeken, flora- en faunaonderzoeken, milieueffecten. Die worden ook in beeld gebracht, juist ook om de juiste maatregelen te kunnen nemen om negatieve effecten tegen te kunnen gaan. U vraagt hoe het komt dat mensen laat in het

proces ervan weten. Ik maak me sterk dat in dit proces ook in de aanloop hiernaartoe de omwonenden goed zijn meegenomen. Het is natuurlijk wel een moment. Als je een aanbesteding loopt en er komt een uitkomst van een aanbesteding, dat is weer een nieuw moment en dan worden plannen concreter. Dan kan het soms dat mensen zeggen: wisten wij daarvan? Er is altijd een moment waarop er nieuwe informatie weer gedeeld wordt en die kan soms ook tot verbaasde reacties leiden, zeker bij mensen die überhaupt liever helemaal geen windmolen daar gezien hadden, ook wel tot extra tegenstand leiden. Maar we nemen juist in dit proces, en dat geldt ook voor andere windparken, bewoners zo goed mogelijk stap voor stap mee en voorzien de bewoners van alle informatie die er op dat moment is. Het is dus ook mede op verzoek van de hele raad dat wij alle winddossiers die in Rotterdam spelen ook inzichtelijk hebben gemaakt op de website duurzaam010.nl en per dossier is ook precies de stand van zaken te zien, vaak ook eerdere documenten of verslagen van bewonersbijeenkomsten terug te zien en het proces naar de toekomst. Dan de heer Tak, die aangeeft dat het belangrijk is om vaart te maken met de energietransitie, dat daar juist ook de bouw van windmolens bij past. Maar hij refereert wel aan schriftelijke vragen die hij gesteld heeft over de rol van Pondera. Die heeft hij gesteld naar aanleiding van Vaanplein. Pondera was daar adviseur van de gemeente, maar bleek ook adviseur te zijn van de ontwikkelaar. Dat heeft daar ook tot vragen geleid. Hier gaat het om de ontwikkeltak van Pondera. De ontwikkeltak van Pondera heeft hier de aanbesteding gewonnen. Wat Pondera voor ons wel bij het Beneluxplein heeft gedaan, heeft Pondera hier niet een marktonderzoek uitgevoerd. Het is dus niet zo dat Pondera hier een voorsprong had in informatie of dat er sprake zou zijn van dubbele petten. Dat is hier dus niet aan de hand geweest en Pondera heeft hier gewoon als marktpartij op ingeschreven.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Eigenlijk geen interrupties en uw tijd is ook op, maar heel kort.

De heer **KOSTER** (lr). Maar begrijp ik goed dat Pondera, welke tak dan ook, op generlei wijze betrokken was bij de advisering aan de gemeente inzake die turbine op de landtong?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wethouder.

De heer **BONTE** (gl) (wethouder). Ja. Pondera heeft hier in Rozenburg voor de gemeente niet die adviserende rol gespeeld. Dan de heer Tak. Dat gaat over het geld dat ook terug moet vloeien naar de omgeving. Dat spreken we ook bij elk windpark af, dat een deel in een gebiedsfonds terecht moet komen. Dat hebben we hier ook afgesproken met Pondera. De manier waarop dat ingevuld wordt is ook onderdeel van het participatieproces. Dus daar zal Maassluis en Rozenburg ook bij betrokken worden. Dan ten slotte mevrouw Roest die ook uit haar verkiezingsprogramma citeert en de ambitie benoemt die we als college ook delen om zo goed mogelijk invulling te geven aan de energietransitie, dus van fossiele energiebronnen naar schone energiebronnen en hoe wind daar in past. Wind en zon zijn daar beide belangrijk in, willen we uiteindelijk een klimaatneutrale stad worden. Het grootste deel van de wind willen we op zee gaan oogsten, dus er zullen ongeveer duizend windmolens op zee nodig zijn om onze ambities van de vergroening van de haven ook vorm te geven. Om te elektrificeren, om groene waterstof op te wekken. Maar ook op land zullen we naast veel zonne-energie op daken ook windmolens nodig hebben. Dat zijn er ongeveer honderd. We hebben er nu zestig staan, we zullen er uiteindelijk ongeveer honderd nodig hebben om met elkaar die klimaatneutrale stad te worden. De windmolen in Rozenburg is er daar een van.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder. Daarmee hebben we ook dit punt gehad en gaan we naar het laatste agendapunt.

34. *De Kadernota 2023 van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond - vervolg*

De heer **ROSKAM** (lr). Voorzitter, als dit nog even tussendoor kan. Ik heb hier een raadsbreed gesteunde motie 'Stop de bezuinigingen op de jeugdzorg'. Als ik deze nu zou kunnen indienen, dan gaarne.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het zilveren schaalje komt eraan. Deze vervangt de motie Hoogwerf, die wij eerder hadden en daar staan nu als het goed is tien handtekeningen onder. Is dat de enige wijziging van de motie?

De heer **ROSKAM** (lr). Ja.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Roskam heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Stop de bezuinigingen op de jeugdzorg

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van de Kadernota 2023 van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond;

constaterende dat:

- de regering vanaf 2024 voornemens is verder te bezuinigen op de jeugdzorg vanuit de Hervormingsagenda;
- de regering daarnaast ook voorstelt om een eigen bijdrage te gaan vragen voor jeugdzorg,

overwegende dat:

- het aantal jeugdigen dat hulp nodig heeft de afgelopen tijd juist alleen maar is toegenomen en versterkt door de coronacrisis;
- de zorgen omtrent de knelpunten in de jeugdzorg, zoals de lange wachtlijsten, grote personeelstekorten en extreme suïcidecijfers, ook alleen maar groter worden;
- we absoluut geen risico's mogen nemen met deze kwetsbare jongeren;
- het dus nu overduidelijk niet de juiste tijd is voor bezuinigingen op de jeugdzorg en het invoeren van een eigen bijdrage;
- het voor de gemeente Rotterdam door deze vergaande bezuinigingen op deze manier niet mogelijk is om passende jeugdzorg te kunnen blijven bieden;

verzoekt het college;

- om samen met de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) een lobby te starten richting het rijk tegen de voorgenomen bezuinigingen vanuit de Hervormingsagenda en de eigen bijdrage voor jeugdzorg;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.C. Hoogwerf, J. Smet, T.J. Vonk, T.B. Versnel, P.J.H.D. Verkoelen, N. Balwantsingh, A. van Zevenbergen, B.C. Zandberg, M.J.P. Meeuwissen en R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan voegen we die toe bij het betreffende agendapunt.

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

41.1 Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Zet de burgemeester in de kou', aangevraagd door het lid Vonk

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan naar het laatste agendapunt van de dag, voordat we naar de stemmingen gaan. Dat is een motie vreemd aan de orde van de dag, getiteld 'Zet de burgemeester in de kou'. Ik geloof dat hij nu in Colombia zit. Daar kan het in de bergen ook heel koud zijn. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter, beste collega's van de raad en van het collega. Vrijdag 11 februari is het Warmetruiendag, zet het in je agenda. Een mooie dag om de thermostaat eens flink lager te zetten. Niet alleen omdat we ons dan realiseren dat dat een enorme bijdrage levert aan het milieu, maar ook om te beseffen dat er heel veel mensen zijn, ook in onze stad, die eenvoudigweg de energie niet meer kunnen betalen en daarmee ook letterlijk in de kou komen te staan. Er warm bij zitten is steeds minder vanzelfsprekend geworden. Daarom onze oproep om op 11 februari de thermostaat van het stadhuis en indien mogelijk ook van andere gemeentelijke gebouwen een aantal graden lager te zetten en als je het koud krijgt een warme trui te gaan dragen. De temperatuur wat lager en daarmee klimaat- en energiearmoede wat hoger op de agenda. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan is het woord aan wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. U zei het al voorzitter, de burgemeester is op 11 februari geloof ik nog in Colombia. Ik heb even op Weerplaza gekeken. De dagtemperaturen zijn op 11 februari ongeveer 20 graden. Ik weet niet waar hij precies zit, maar als u hem wilt pesten door hem te dwingen een trui aan te trekken, dan zal dat dus niet lukken. Maar natuurlijk, sympathie om het onder de aandacht te brengen, kijk even wat je wel kan doen en daarmee energie besparen en ook geld besparen. Wij zullen daar in de gemeente dus aandacht aan geven om dat te doen, het even op intranet zetten, dat mensen dat weten en niet zitten te kleumen. Daarmee omarmen wij graag de motie.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is mooi. Ik zou nog wel graag de motie via het zilveren schaalje willen ontvangen.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja voorzitter, u heeft helemaal gelijk. Dan kan ik gelijk nog zeggen dat deze ook mede ondertekend is door de PvdA en het CDA en dat we natuurlijk op warme steun van alle partijen hopen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Zet de burgemeester in de kou

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 3 februari 2022 ter bespreking van een motie vreemd aan de orde van de dag;

constaterende dat:

- energiearmoede in Rotterdam tienduizenden mensen raakt;
- het op 11 februari 2022 Warmetruiendag is, waarop mensen aangemoedigd worden om een warme trui te dragen en de verwarming laag te zetten;
- als heel Nederland op 1 dag 1 graad lager stookt, er 6,3 miljoen kilo CO₂ wordt bespaard;

overwegende dat:

- energiearmoede voor tienduizenden Rotterdammers een koude winter betekent;
- een dag in de kou voor de gemeente Rotterdam een mogelijkheid biedt om aan levenden lijve energiearmoede te ervaren;
- het broodnodig is om het onderwerp van energiearmoede hoger op de agenda te zetten;
- Warmetruiendag daarnaast een hartverwarmende bijdrage kan leveren aan de strijd tegen klimaatverandering;

verzoekt het college:

- op Warmetruiendag de verwarming in het stadhuis, en waar mogelijk in andere gemeentelijke gebouwen, een aantal graden lager te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, G.J. Engberts en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Daarmee collega's, zijn wij aan het einde gekomen van de beraadslagingen. Dit was 41.1. We hebben het nodige weggewerkt. Het enige wat we nog te doen hebben zijn de stemmingen. Die doen we digitaal in een digitale vergadering. Ik verzoek iedereen dan ook om zich daarop voor te bereiden en ik kijk even naar de nog aanwezige raadsleden of u dat vanuit dit huis doet of dat u naar huis gaat, en hoeveel tijd u dan nodig heeft om daar te komen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dan hebben we twintig minuten nodig om de stemmingen voor te bereiden. Dan gaan we dat allemaal doen. Dan sluit ik bij dezen de fysieke vergadering, dank ik u voor al uw inbreng en zie ik u zo meteen weer via het beeldscherm. De vergadering is gesloten.

Notulen raadsvergadering

Notulen van de digitale raadsvergadering van 3 februari 2022

Notulen van de digitale raadsvergadering van 3 februari 2022 (avondzitting, digitaal)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 2

Voorzitter: de heer J.W. Verheij

Tegenwoordig zijn 39 leden, namelijk: de heer F. Achbar, mevrouw N. Arsieni, de heer J.W. van Assendelft, de heer S.R.T. van Baarle, de heer N. Balwantsingh, de heer E. Büyükçifci, de heer B. van Drunen, mevrouw E.H. Duijm-Wickerhoff, de heer M.G.J. van Elck, de heer G.J. Engberts, mevrouw J.A. Faber, mevrouw T.C. Hoogwerf, mevrouw A. Kockelkoren, de heer G.F.E. Koster, de heer S.F. Lammering, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer M.J.P. Meeuwissen, de heer B. van Noppen, de heer J.P. Postma, de heer J.W. van Putten, mevrouw L.L.P.R. Roest, de heer R.C.J. de Roon, de heer T. Roskam, de heer B. van Schaik, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer R.A.C.J. Simons, de heer J. Smet, de heer D.P.A. Tak, de heer R.T.J. van der Velden, de heer J.W. Verheij, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer T.B. Versnel, de heer T.J. Vonk, mevrouw I. van Wifferen, de heer E. Yigit, mevrouw D. Yildirim, mevrouw B.C. Zandberg, mevrouw C.M. Zeegers en de heer A. van Zevenbergen

Afwezig zijn 6 leden, namelijk: mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer T. Cicek, mevrouw D.A. van Groningen, de heer S. Leewis, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein en mevrouw E.S. Walgenbach

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

B1. Opening en mededelingen digitale vergadering

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Leden van de raad, welkom bij de digitale vergadering voor de stemmingen van de raadsvergadering van 3 februari 2022. De vergadering is geopend. Ik heet u allen van harte welkom en ook de kijkers thuis die op dit tijdstip nog met ons meekijken. Ik heb een aantal berichten van verhindering. Mevrouw Van Groningen, de heer Cicek, mevrouw Aafjes-van Aalst, mevrouw Walgenbach, mevrouw Mohamed-Hoesein en de heer Leewis zijn afwezig. Ik weet niet of ik daarmee alle afwezigen te pakken heb. Mochten er nog anderen zijn, dan verzoek ik fractiegenoten om dat even te melden. De griffier zal in eerste instantie een presentieronde maken en ik verzoek u uw aanwezigheid te bevestigen met beeld en geluid. Ik geef het woord aan de griffier.

De **GRIFFIER**. We beginnen met de heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Goedenavond griffier.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Arsieni.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Hallo.

De **GRIFFIER**. Ja hallo, goedenavond. De heer Van Assendelft.

De heer **VAN ASSENDELFT** (lr). Goedenavond, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Büyükcı. Die is nog niet ingelogd. Dat proberen we dan zo nog even. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Goedenavond, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Ja, goedenavond. Mevrouw Duijm-Wickerhoff.

Mevrouw **DUIJM-WICKERHOFF** (lr). Present.

De **GRIFFIER**. Ja, goedenavond. De heer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Ja, goedenavond. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, ik ben er.

De **GRIFFIER**. Present. Mevrouw Faber.

Mevrouw **FABER** (vvd). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Ja, goedenavond. Mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (vvd). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Ja, goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Lammering. Die is nog niet ingelogd hoor ik. Dat proberen we zo even. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Goedenavond, mevrouw de griffier en mijnheer de plaatsvervangend voorzitter.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van Noppen is nog niet ingelogd. Ik vraag me af of hij vanavond aanwezig is. De heer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Ja, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Goedenavond. Ik ben nog niet ingelogd denk ik.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Aanwezig.

De **GRIFFIER**. Nog niet in het stelsysteem. Je moet in de vergadering van 10.00 uur inloggen via de website. Dus niet via NotuBox.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Via iBabs en dan naar raad?

De **GRIFFIER**. Nee, via de website Rotterdam.raadsinformatie.nl.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). O jee.

De **GRIFFIER**. We zorgen dat je gebeld wordt.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Dank je wel.

De **GRIFFIER**: Mevrouw Roest hebben we gezien. De heer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Aanwezig. De heer Roskamp, sorry Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr). Ja goed zo, zonder P, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Precies. De heer Van Schaik.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Present.

De **GRIFFIER**. De heer Segers present, maar we wachten ook nog even op de heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Present.

De **GRIFFIER**. Ja, ook present. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Aanwezig.

De **GRIFFIER**. Aanwezig. De heer Smet.

De heer **SMET** (gl). Aanwezig, goedenavond.

De **GRIFFIER**. Present. De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Present.

De **GRIFFIER**. Present. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Present.

De **GRIFFIER**. Present. De heer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Vanuit de fractiekamer een heel goede avond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (D66). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Aanwezig.

De **GRIFFIER**. Aanwezig. Mevrouw Zandberg.

Mevrouw **ZANDBERG** (cda). Hallo, goedenavond.

De **GRIFFIER**. Present. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (D66). Hallo.

De **GRIFFIER**. Present. De heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN**. Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Dan moeten we nog even terug naar de heer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Ja, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Ja, present. De heer Büyükcıfci. Die is nog steeds niet ingelogd. De heer Van Noppen. De heer Van Noppen is er wel, begrijp ik.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja, daar ben ik.

De **GRIFFIER**. Geen geluid.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja, je kan me horen. De heer Büyükçifci is er bijna.

De **GRIFFIER**. Oké, dan gaan we hem zo binnenhalen. Dan zou ik iedereen willen vragen die nog niet is ingelogd in het stelsysteem om dat te doen. Ik mis daar nog zes mensen. Maar jullie hebben nog tijd. We hebben een quorum. We moeten dadelijk nog wel even de heer Büyükçifci binnenhalen, maar we kunnen alvast doorgaan.

B2. Inventarisatie stemverklaringen

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat is mooi. Dan kunnen wij inderdaad alvast door. We hebben voldoende leden voor een rechtsgeldige vergadering en stemming. Het verzoek aan de resterende leden is om ook in te loggen in het stelsysteem. U moet daarvoor de vergadering van vanochtend 10.00 uur hebben op de website. Ik ga inventariseren voor stemverklaringen. Als u uw handje omhoogsteekt en in de chat aangeeft dat u een stemverklaring wilt geven dan wordt u binnengehaald en kunt u uw stemverklaring geven. We doen dat voor alle stemmingen in één keer. Mag ik als eerste de heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Mijnheer Lansink ziet er even anders uit vandaag.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Maar de echte mooie variant is inmiddels gearriveerd mijnheer Engberts.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Gaat uw gang mijnheer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dank, grote hilariteit in de kamer van de VVD kan ik u vertellen, met de stemverklaringen vrienden. Want dat zijn we toch allemaal van elkaar. Bij agendapunt 19, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Parapapluherziening Evenementen, amendement D van 50PLUS, Reële boemboemboemwaarde et cetera. Wij zijn het ermee eens dat er minder druk op de parken moet komen, maar deze motie trekt een enorme wissel op aankomende evenementen, dus wij zijn op dit moment tegen. We vinden de richting heel goed, maar wij zijn er wel voorstander van dat er eerst andere locaties gevonden worden. Dan moet ik even doorbladeren bij het voorstel met betrekking tot de toekomst van het recreatieoord. De eerste twee moties, 'Een zekerder besluit' en 'Onderzoek naar parkeerterreinen'. In beide gevallen zien wij dat, gehoord hebbende de wethouder, het niet nodig is daar nog moties op in te dienen omdat de wethouder gaat doen wat de strekkingen van de moties eigenlijk feitelijk willen. Daarmee zijn ze overbodig en dat vinden we zonde van de ambtelijke tijd die daar dan weer in gaat zitten, om moties te behandelen die overbodig zijn. Dank u vriendelijk.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik begin bij de twee moties die door de heer Lansink-Bastemeijer net ook genoemd zijn. Wij zullen juist voor deze moties wel stemmen en zullen ze opvatten zoals deze ook door de wethouder zijn uitgelegd, maar we vinden het wel belangrijk om deze moties wel aan te nemen. Dus wij zullen voor stemmen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan zag ik de heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank voorzitter. Motie bij 20.1.1 van 50PLUS en SP, het huidige stadionplan van Feyenoord is een gepasseerd station. Maar verder is het natuurlijk gewoon aan Feyenoord wat ze in de toekomst willen. Ze komen met een plan, dus dat gaan wij rustig afwachten en het is niet aan de gemeenteraad om te bepalen wat Feyenoord wil. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan kijk ik even. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, ik heb twee stemverklaringen. Een gaat over het initiatiefvoorstel van NIDA over 0.0% alcoholreclame. We stemmen daarop verdeeld. Ik stem voor dit initiatiefvoorstel omdat het ook helemaal in lijn is met het preventieakkoord. Dat is de reden waarom ik denk: je spreekt het af met de stad, dan is het eigenlijk ook wel netjes om dat toe te wijzen. Dan heb ik er nog een. Die gaat over de Warmetruienmotie van de ChristenUnie-SGP. Daar stemmen we tegen allemaal. Het is natuurlijk een leuk idee hoor, maar je zet natuurlijk ook alle bodes, schoonmakers en personeel in de kou, terwijl ze er helemaal niet om hebben gevraagd. Dus daar stemmen we tegen. Tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel, duidelijk. Dan de heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Dank u wel voorzitter. Ik onthoud me van stemming bij het onderdeel Hoek van Holland, op het raadsvoorstel en drie moties. Alleen de motie die ik zelf heb ingediend, daar stem ik wel op, want daar heb ik geen belang bij. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dat staat genoteerd. Dan mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. De stemverklaringen zijn net al gedaan door mevrouw Van Wifferen, dus het is niet meer nodig.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat scheelt. Dan gaan we naar de heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u voorzitter. Ik heb niet echt een stemverklaring, maar ik wilde toch nog even wat zeggen. Er wordt vaak gesproken over de omgangsvormen in de raad. Ik wil vandaag een positieve draai daaraan geven, want ik wil mevrouw Verkoelen van 50PLUS heel hartelijk danken dat zij de moties van de Partij voor de Dieren heeft ingediend voor ons, omdat ik vandaag vanwege de coronamaatregelen fysiek niet aanwezig kon zijn, dus hartelijk dank voor deze collegialiteit. Dank u wel mevrouw Verkoelen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel voor dat compliment. Dat mag ook wel eens gezegd worden. De heer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Naast dat feit was het überhaupt een prettige vergadering, had ik zo het idee. Ik was er helaas ook niet bij aanwezig in verband met de coronamaatregelen. Ik heb één stemverklaring en dat gaat over agendapunt 30. Er zijn twee interessante moties naar onze smaak. Motie 1, 'Meer Rotterdammers door de Maastunnel' en motie 2 'Rijden, rijden, rijden'. Nu zijn we in het verleden altijd erg kritisch geweest op dit dossier. We zijn wel blij met de uitkomsten van de onderzoeken. Wij hebben eigenlijk gezegd dat we meegaan met de motie die toch het meest oproept tot behoud van de luchtkwaliteit maar wel ervoor zorgt dat er meer gereden gaat worden op de vierkante meters asfalt die we daar nu eenmaal hebben liggen. Dat is toch de motie 'Meer Rotterdammers door de tunnel'. Dus dat is voor ons de reden dat wij voor die motie stemmen en tegen de motie 'Rijden, rijden, rijden'. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dank u wel voorzitter. Dank aan de heer Van der Velden. Het was mij een genoegen om bij te springen. Zoals ik vandaag ook al duidelijk aangegeven heb ga ik tegenstemmen bij de Paraplusherziening Evenementen. 50PLUS is echt grandioos tegen al die evenementen in onze parken. Daar is geen houden aan. Wat ons betreft moeten we dat gewoon niet doen. 50PLUS, dat mag ondertussen ook duidelijk zijn, zal wederom tegenstemmen met betrekking tot Feyenoord City, het voorstel met betrekking tot de grondexploitatie Feyenoord City en het voorstel met betrekking tot de onteigening van de percelen in het plangebied Feyenoord City. Wij zijn duidelijk geweest hoe we daar in stonden. Met betrekking tot de allerlaatste motie, 'Laat de burgemeester niet in de kou staan', identiek aan wat ik eerder hoorde noemen, wat D66 meldde. Leuk, een ludieke actie, maar ik denk niet acceptabel voor bodes, beveiliging en anderen. Ik zal daar niet voor stemmen. De troost is dat wij op onze kamer van 50PLUS eigenlijk nooit een kachel aan hebben, dus we doen automatisch altijd mee. Dus daarmee dienen wij misschien toch nog een beetje. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Allereerst over de motie 'Stop met betutteling en stort AOW-tegoed rechtstreeks'. Er is helder uitgelegd dat deze motie, ingediend door 50PLUS, slecht uitpakt voor ouderen en uiteraard zullen we daar dan ook tegenstemmen. Dan de motie 'Laat de voorraad sociale huurwoningen niet verder dalen'. Met die oproep zijn we het natuurlijk van harte eens en we zijn dus ook blij dat de prestatieafspraken geen daling, sterker nog, een toename laten zien. Rotterdam heeft echter een grote voorraad sociale huurwoningen in particulier bezit en op die ontwikkeling hebben we nauwelijks invloed. Daarop kan afdingen niet en daarom zullen we tegen deze motie moeten stemmen. Dan eentje die me toch even van het hart moet. De motie 'Succes is een keuze'. De slechtste titel ooit wat ons betreft, want dit credo heeft al veel mensen de depressie in geduwd, maar de inhoud is wel goed en ondersteuning aan de bewoners van het recreatieoord verdient natuurlijk onze steun. Daarom gaan we uiteraard voor deze motie stemmen. Ten slotte voorzitter, een stemverklaring over de motie 'Betaalbaar wonen op Brainpark'. Betaalbaar wonen gaat lukken, want maar liefst 70% zal in het sociale en middensegment gerealiseerd worden. Dat is zoals u weet tot een maximum van € 355.000,00. Omdat we zeker weten dat ook aan woningen boven dat bedrag flink behoefte is, zullen we tegen deze motie stemmen. De leegstand van dure huur heeft daar verder weinig mee te maken. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Vonk. Dan heb ik het idee dat iedereen die zich gemeld heeft voor een stemverklaring een stemverklaring heeft gegeven.

De **GRIFFIER**. Ik mis nog heel veel mensen in het stelsysteem.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Op dit moment missen wij nog heel veel mensen in het stelsysteem. Nog een stemverklaring van mevrouw Kockelkoren. Gaat uw gang.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ik was een beetje onzichtbaar. Dank u wel voorzitter. Ik heb twee stemverklaringen. Een voor de motie 'Behoud sociale huurwoningen'. Daar sluit ik me helemaal aan bij het betoog van de heer Vonk zojuist. Daar zullen wij nu tegenstemmen. De tweede motie is de motie bij 27.2 'Vergroening in prestatieafspraken'. Daar zullen wij tegenstemmen. Niet omdat wij tegen vergroening in prestatieafspraken zijn, maar wel omdat dat al wordt opgenomen in prestatieafspraken, dus de overweging om deze motie in te

dienen is niet geheel juist en daarom is hij overbodig en zullen we tegenstemmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan gaan wij nog even de heer Büyükçifci binnenhalen om zijn aanwezigheid te controleren.

De heer **BÜYÜKÇIFCI** (nida). Dag voorzitter, ik ben er.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). U bent er, met beeld en geluid. Daarmee bent u rechtsgeldig deelnemer van deze vergadering. Dan het stelsysteem. Nog niet iedereen is ingelogd in het stelsysteem.

De **GRIFFIER**. Ik mis nog de heer Smet, de heer Simons, de heer Van Assendelft, de heer Balwantsingh, de heer De Roon en mevrouw Van Wifferen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Als u allen wilt inloggen in het stelsysteem via de website rotterdam.raadsinformatie.nl, in de vergadering van 10.00 uur vanochtend, dan inloggen en deelnemen aan de vergadering. Dan gaan we u terugzien en kunnen we controleren dat iedereen deelnemer is aan de stemmingen.

De **GRIFFIER**. We kunnen beginnen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We hebben 39 deelnemers in de stemmingen en dat klopt ook, want de volgende leden hebben aangegeven dat zij gepaard zijn voor de stemmingen. Van Groningen met Cicek, Aafjes-Van Aalst met Walgenbach en Mohamed-Hoesein met Leewis. Daarmee hebben we inderdaad 39 deelnemers aan de stemmingen. Dan kunnen wij gaan beginnen met de stemmingen.

B3. Stemmingen naar aanleiding van de voorstellen en overige onderwerpen die op 3 februari 2022 tijdens de fysieke vergadering zijn behandeld

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat doen wij als eerste met agendapunt 17.

Agendapunt 17. Het voorstel tot vaststelling van het Masterplan Brainpark I

Motie 1, 'Brainpark Circulair'. De motie is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS en PVV.

Motie 2, 'Betaalbaar wonen op Brainpark I'. De motie is met 30 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, NIDA, PVV, PvdD en SP.

Motie 3, 'Brainpark voor jong en oud'. De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de Partij voor de Dieren.

Motie 4, 'Vaart maken met studentenwoningen'. De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 5, 'Maak van Brainpark, Studybrainpark!' De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 6, 'Meergeneratiewoningen op Brainpark'. De motie is met 21 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, GroenLinks, NIDA, PVV, PvdD, PvdA en SP.

Het voorstel tot vaststelling van het Masterplan Brainpark. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 18. De voortgangsrapportage Programma Rotterdam Ouder en Wijzer

Motie 1, 'Schilder je mee, smaakt naar meer'. De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 2, 'Ouderenwoningen voor ouderen'. De motie is met 32 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, PVV, PvdD, SP en de leden Achbar en Yigit van DENK en het lid Büyükçifci van NIDA.

Motie 3, 'Een woning voor doorstroming'. De motie is met 32 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, PVV, PvdD en SP.

Agendapunt 19. Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening evenementen'

Motie 1A, 'Vroesepark evenementen rustig uitfaseren'.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Excuus voorzitter, ik heb verkeerd gestemd. Ik dacht dat we met de amendementen begonnen, maar we begonnen met een motie, of andersom. Ik heb in ieder geval verkeerd gestemd.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We begonnen met de motie inderdaad. We starten de stemming opnieuw.

Motie 1A, 'Vroesepark evenementen rustig uitfaseren'. De motie is met 33 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van DENK, PVV, Partij voor de Dieren en het lid Büyükçifci van NIDA.

Motie 2, 'Feestje op de weg'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'B/C-evenementen in parken buiten het broedseizoen.' De motie is met 31 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, NIDA, PvdD en SP.

Motie 4, 'Festivalterrein aan de rand van de stad'. De motie is met 20 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PVV, PvdD en SP.

Motie 5, 'Grote evenementen in parken in de herfst een mislukt experiment'. De motie is met 34 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, NIDA, PvdD en SP.

Motie 6, 'Grote evenementen niet op locaties met hoge natuurwaarde'. De motie is met 34 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, NIDA, PvdD en SP.

Amendement A, 'Behoud evenementen Vroesenpark'. Het amendement is met 31 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van D66, DENK en SP.

Amendement C1, 'Geen dance meer in het Vroesenpark'. Het amendement is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66, DENK, PVV, PvdA en SP.

Amendement D, 'Reële boemboemboemwaarde festivals Kralingse Bos'. Het amendement is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PVV, PvdD en SP.

Dan gaan we naar het voorstel zelf. Het geamendeerde voorstel, dat geamendeerd is door amendement C1, Geen dance meer in het Vroesenpark, het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening evenementen'. Het voorstel is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, NIDA en PvdD.

Agendapunt 20. Feyenoord City

Motie 1, 'Het beste voor Feyenoord en gemeente; stop Feyenoord City stadionontwikkeling!' De motie is met 35 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, SP, PvdD en PVV.

Het voorstel met betrekking tot de grondexploitatie van Feyenoord City. Het voorstel is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, Leefbaar Rotterdam, PVV, PvdD en SP.

Het voorstel met betrekking tot de onteigening van percelen gelegen in het plangebied Feyenoord City. Het voorstel is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, Leefbaar Rotterdam, PVV, PvdD en SP.

Agendapunt 21.1 Debat over 'Hetze van Wethouders van GroenLinks, CDA, PvdA jegens Forum voor Democratie'

Motie 1, 'Dubbelrol wethouder lijsttrekker, dan geen politieke uitspraken'. De motie is met 37 stemmen tegen en 2 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van PVV en PvdD.

Motie 2, 'Stop hetze van wethouders jegens Forum voor Democratie'. De motie is met 38 stemmen tegen en 1 stem voor verworpen. Voor stemde de fractie van de PVV.

Motie 3, 'Rectificatie van verwarrende berichten in de media'. De motie is met 38 stemmen tegen en 1 stem voor verworpen. Voor stemde de fractie van de PVV.

Motie 4, 'Helder en duidelijk met terugwerkende kracht'. De motie is met 38 stemmen tegen en 1 stem voor verworpen. Voor stemde de fractie van de PVV.

Motie 5, 'Helder en duidelijk'. De motie is met 37 stemmen tegen en 2 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van de PVV en PvdD.

Agendapunt 22. Het voorstel met betrekking tot de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland

Motie 1, 'Een zekerder besluit'. De motie is met 28 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van CDA, D66 en VVD. De fractie van de PVV heeft zich onthouden van stemming.

Motie 2, 'Onderzoek parkeerterreinen Recreatieoord Hoek van Holland'. De motie is met 22 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van CDA, ChristenUnie-SGP, D66, GroenLinks, PvdD en VVD. De fractie van de PVV heeft zich onthouden van stemming.

Motie 3, 'Tegoe Rotterdam pas voor perceelhuur Recreatieoord Hoek van Holland'. De motie is met 35 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, PVV, PvdD en SP.

Motie 4, 'Succes is een keuze'. De motie is met 31 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66 en DENK.

Het voorstel met betrekking tot de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen. De fractie van de PVV heeft zich onthouden van stemming.

Agendapunt 24. Tweede voortgangsrapportage Goed Huren en Verhuren

Motie 1, 'Ook ondernemers willen goed huren'. De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van 50PLUS.

Agendapunt 25. Het voorstel tot herstel van het bestemmingsplan 'Lijnbaankwartier-Coolsingel'

Het voorstel tot herstel van het bestemmingsplan 'Lijnbaankwartier-Coolsingel'. Het voorstel is met 27 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, PVV en PvdD.

Agendapunt 27. Prestatieafspraken 2022-2023 gemeente, corporaties en huurdersorganisaties

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Wij hebben hierbij een vijftal moties. Die behandelen we in de volgende volgorde: eerst motie 3, dan motie 1, 2, 4 en 5, omdat motie 3 het meest verstrekkend is. Dat is de motie 'Laat de voorraad sociale huurwoningen niet verder dalen!'

Motie 3, 'Laat de voorraad sociale huurwoningen niet verder dalen'. De motie is met 30 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, NIDA, PVV, PvdD en SP.

Motie 1, 'Laat corporaties hun investeringsruimte beter benutten en bouwen in het lage middensegment'. De motie is met 34 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS en GroenLinks.

Motie 2, 'Vergroening buitenruimte in de prestatieafspraken'. De motie is met 21 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PvdD en SP.

Motie 4, 'Werk met de middelen van de verhuurderheffing aan het bijbouwen en verbeteren van het aantal betaalbare woningen'. De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van 50PLUS.

Motie 5, 'Behoud sociale huurwoningen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 28. Het initiatiefvoorstel-Büyükçifci '0,0% alcoholreclame', alsmede de reactie van burgemeester en wethouders op dit initiatiefvoorstel

Het initiatiefvoorstel-Büyükçifci '0,0% alcoholreclame'. Het voorstel is met 22 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, PVV, VVD en de leden Arsieni en De Roon van D66.

Agendapunt 29. Het voorstel tot wijziging van de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009

Amendement A, 'Informeren is geen reclame maken'. Het amendement is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fractie van de PvdD en lid Yigit van DENK.

Amendement B, 'Politieke reclame in de opt-inregeling'.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Voorzitter, ik was eigenlijk vergeten hier een stemverklaring bij te geven. Als kleine partij hebben we gezien hoe moeilijk het is om te kunnen flyeren en reclame te maken. We begrijpen hier wel de bezuiniging en ook het klimaateffect. Maar we stemmen toch tegen omdat we vinden dat dit de mogelijkheid weghaalt, vooral ook voor de wat kleinere partijen waar we er steeds meer van hebben. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Ondertussen loopt de stemming over dit amendement.

Het amendement is met 36 stemmen tegen 3 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fractie van 50PLUS, PvdD en SP.

Amendement C, 'Flyers politieke partijen zijn ongeadresseerd drukwerk'. Het amendement is met 26 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie-SGP, GroenLinks, PvdD, PvdA en SP.

Het geamendeerde raadsvoorstel tot wijziging van de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009. Het voorstel is met 29 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Agendapunt 30. Eindevaluatie Aanpak Maastunnelcorridor

Motie 1, 'Meer Rotterdammers door de tunnel'. De motie is met 21 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie-SGP, D66, GroenLinks, NIDA, PvdD, PvdA en SP.

Motie 2, 'Rijden, rijden rijden!' De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, Leefbaar Rotterdam en PVV.

Motie 3, 'Auto als gast op parallelwegen 's-Gravendijkwal!' De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, 'Geen vrachtwagens door de Maastunnel!' De motie is met 31 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, PVV, PvdD, SP en lid Van Noppen van NIDA.

Agendapunt 31. Het (herziene) voorstel tot vaststelling van een gemeentelijk publiek kader voor het beheer van de deelneming Havenbedrijf Rotterdam NV.

Motie 1, 'Breng naar de haven naar de hub!' De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Het (herziene) voorstel tot vaststelling van een gemeentelijk publiek kader voor het beheer van de deelneming Havenbedrijf Rotterdam NV. Het voorstel is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Agendapunt 32. Reflectie op de krachtenveldanalyse uitgevoerd door het bureau Nuance door Training en Advies (NTA) met betrekking tot onderzoek bij islamitische organisaties

Motie 1, 'Externe juridische check voor een open gesprek'. De motie is met 32 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van DENK, NIDA, PvdD en SP.

Motie 2, 'Excuus voor geheim onderzoek naar gesprekspartners'. De motie is met 33 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van DENK, NIDA en PvdD.

Agendapunt 33. De monitor Rotterdams lerarentekort

Motie 1, 'Effectieve verdeling NPO-middelen in de regio'. De motie is met 20 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PVV, PvdD en SP.

Motie 2, 'Hé psst, daar is een veilige school'. De motie is met 34 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van GroenLinks en PvdD.

Motie 3, 'Veel geld of weinig geld? Dat maakt helemaal niets uit in het onderwijs!' De motie is met 22 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PvdD en SP.

Motie 4, 'Samen het lerarentekort oplossen'. De motie is met 29 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Agendapunt 34. De Kadernota 2023 van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond

Motie 1. 'Stop de bezuinigingen op de jeugdzorg'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Geef ons een stuur om te sturen'. De motie is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS en PVV.

Agendapunt 36. Vervolg pilots Volwassenensportfonds Rotterdam

Motie 1, 'Waarom binnen als het buiten kan?' De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Agendapunt 37. Het voorstel tot vaststelling van de Verordening AOW- en Jeugd-tegoed 2022

Motie 1, 'Stop met betutteling en stort AOW-tegoed op de rekening!' De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PvdD en SP.

Motie 2, 'Armoede kent geen inflatie!' De motie is met 21 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PvdD en SP.

Amendement A, 'Een rug voor een kromme rug'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PvdD en SP.

Amendement B, 'Iedereen tot 130% van het toepasselijk wettelijk sociaal minimum doet mee'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PvdD en SP.

Amendement C, 'Gewoon voor onze ouders!' Het amendement is met 20 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PVV, PvdD en SP.

Het voorstel tot vaststelling van de verordening AOW- en Jeugd-tegoed 2022. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 40.1 Tweeminutendebat over 'Voortgang actieplan Rotterdam loopt', aangevraagd door de leden Vonk en Postma

Motie 1, 'Zet het op een lopen'. De motie is met 28 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en PVV.

Agendapunt 40.3 Tweeminutendebat over 'Evalueer de mosquitoon', aangevraagd door het lid Arsieni

Motie 1, 'Niet een koude, maar een warme evaluatie'. De motie is met 24 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, PVV en VVD.

Agendapunt 40.4 Tweeminutendebat over 'Waarom word ik aangehouden?', aangevraagd door het lid Arsieni

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We beginnen met motie 2.

Motie 2, 'Geen zwarte lijst voor minderjarigen'. De motie is met 27 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, D66, DENK, NIDA, PvdD en SP.

Motie 1, 'Transparantie voor alles'. De motie is 21 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van CDA, ChristenUnie-SGP, Leefbaar Rotterdam, PVV en VVD.

Motie 3, 'Elke wijk een jongerenhub'. De motie is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de VVD.

Agendapunt 40.5 Tweeminutendebat over 'Rozenburgers tot amused over komst megawindturbines', aangevraagd door het lid Koster

Motie 1, 'Geen windmolendeal op de Landtong en daarmee basta!' De motie is met 21 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, DENK, Leefbaar Rotterdam, NIDA, PVV en SP.

Agendapunt 41.1 Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Zet de burgemeester in de kou', aangevraagd door het lid Vonk

Motie 1, 'Zet de burgemeester in de kou'. De motie is met 23 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, D66, PVV, het lid Van Baarle van DENK en de leden Van Assendelft, Van Drunen, Duijm-Wickerhoff, Hoogwerf, Koster, Van Putten, Roskam, Van Schaik en Simons van Leefbaar Rotterdam.

B4. Sluiting digitale vergadering

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Daarmee zijn we aan het einde gekomen van deze lange dag vergaderen. We hebben veel punten besloten. Ik dank u hartelijk voor uw inbreng. Ik wens u een goede nacht toe. De vergadering is gesloten.

Inhoudsopgave

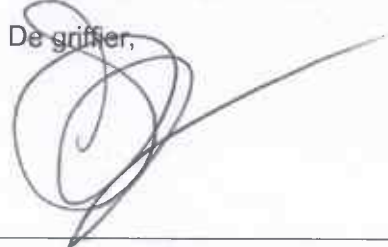
Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	11
Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering 3 februari 2022	14
Vaststelling van de notulen van de raadsvergaderingen van: 16 december 2021 13 januari 2022	21
Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2022 weken 2 t/m 4	21
Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet	21
De bijlage behorende bij de brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot voortgang ontwikkelingen Warmtebedrijf Rotterdam, januari 2022	21
Het voorstel tot vaststelling van de Gedragscode gemeenteraad Rotterdam 2022 en het Onderzoeksprotocol integriteit raadsleden Rotterdam 2022	22
Het voorstel tot vaststelling van de Rotterdamse gedragscode bestuurders 2022	22
Het voorstel tot vaststelling van het Onderzoeksprotocol Integriteit Rotterdamse bestuurders 2022	22
Het voorstel tot vaststelling van het Voorbereidingsbesluit 'Actualiseren bestemming detailhandel'	22
Het voorstel tot vaststelling van de Verordening bekostiging leerlingenvervoer Rotterdam	22
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'De Archipel'	23
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Het Lage Land – Oosterflank, 1e herziening'	23
Het voorstel met betrekking tot de afgifte van een ontwerpverklaring van geen bedenkingen ten behoeve van het project 'Pop-uptheater '40-45' aan de Keileweg	23
Het voorstel met betrekking tot de afgifte van een ontwerpverklaring van geen bedenkingen ten behoeve van de renovatie en vervanging van de Van Brienenoordbrug	23
Het voorstel tot wijziging van de Verordening AOW- en Jeugdtegoed 2021	23
Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze naar aanleiding van de Tweede tussenevaluatie van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam	23

Onderwerp	Pagina
Den Haag (MRDH)	
Het voorstel met betrekking tot de inzet van bestemmingsreserves voor coronanoodsteun Sport en Cultuur	23
Het voorstel tot vaststelling van de nota van uitgangspunten voor de ontwikkeling van Hart010	23
Het voorstel met betrekking tot de dekking van de kosten ten behoeve van de verbouwing van de Centrale Bibliotheek	23
Het voorstel tot vaststelling van het Masterplan Brainpark I	24
Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening Evenementen'	40
De voortgangsrapportage Programma Rotterdam Ouder en Wijzer	64
Feyenoord City	74
De brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot de voortgang Feyenoord City	74
Het voorstel met betrekking tot de grondexploitatie Feyenoord City	74
Het voorstel met betrekking tot de onteigening van percelen gelegen in het plangebied Feyenoord City	74
Debat over 'Hetze van wethouders van GroenLinks, CDA en PvdA jegens FvD', aangevraagd door het lid Meeuwissen	88
Debat over 'Staat Rotterdamse raad boven wet wat betreft censuur en intimidatie?', aangevraagd door het lid Meeuwissen	93
Het voorstel met betrekking tot de toekomst van het Recreatieoord Hoek van Holland	94
De Tweede voortgangsrapportage Goed Huren en Verhuren	103
Het voorstel tot herstel van het bestemmingsplan 'Lijnbaankwartier-Coolsingel'	108
Prestatieafspraken 2022-2023 gemeente, corporaties en huurdersorganisaties	111
Het initiatiefvoorstel-Büyükçifci '0,0% alcoholreclame', alsmede de reactie van burgemeester en wethouders op dit initiatiefvoorstel	120
Het voorstel tot wijziging van de Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009	131
De Eindevaluatie aanpak Maastunnelcorridor	135

Onderwerp	Pagina
Het (herziene) voorstel tot vaststelling van een gemeentelijk publiek kader voor het beheer van de deelneming Havenbedrijf Rotterdam NV	151
Benoeming van een voorzitter van het college van bestuur van de Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR)	155
Benoeming van een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter van Kamer III van de Algemene Bezwaarschriftencommissie	155
De monitor Rotterdams lerarentekort	155
Reflectie op de krachtenveldanalyse uitgevoerd door het bureau Nuance door Training en Advies (NTA) met betrekking tot onderzoek bij islamitische organisaties	163
De Kadernota 2023 van de gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond	168
Vervolg pilots Volwassenensportfonds Rotterdam	171
Het voorstel tot vaststelling van de Verordening AOW- en Jeugdtegoed 2022	175
Tweeminutendebat over 'Voortgang Actieplan Rotterdam Loopt', aangevraagd door de leden Vonk en Postma	185
Tweeminutendebat over 'Evalueer de mosquitoon', aangevraagd door het lid Arsieni	187
Tweeminutendebat over 'Waarom word ik aangehouden?', aangevraagd door het lid Arsieni	189
Tweeminutendebat over 'Rozenburgers not amused over komst megawindturbines', aangevraagd door het lid Koster	195
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Zet de burgemeester in de kou', aangevraagd door het lid Vonk	204
Opening en mededelingen digitale vergadering	207
Inventarisatie stemverklaringen	211
Stemmingen	214

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 28 maart 2022.

De griffier,

De voorzitter,

